

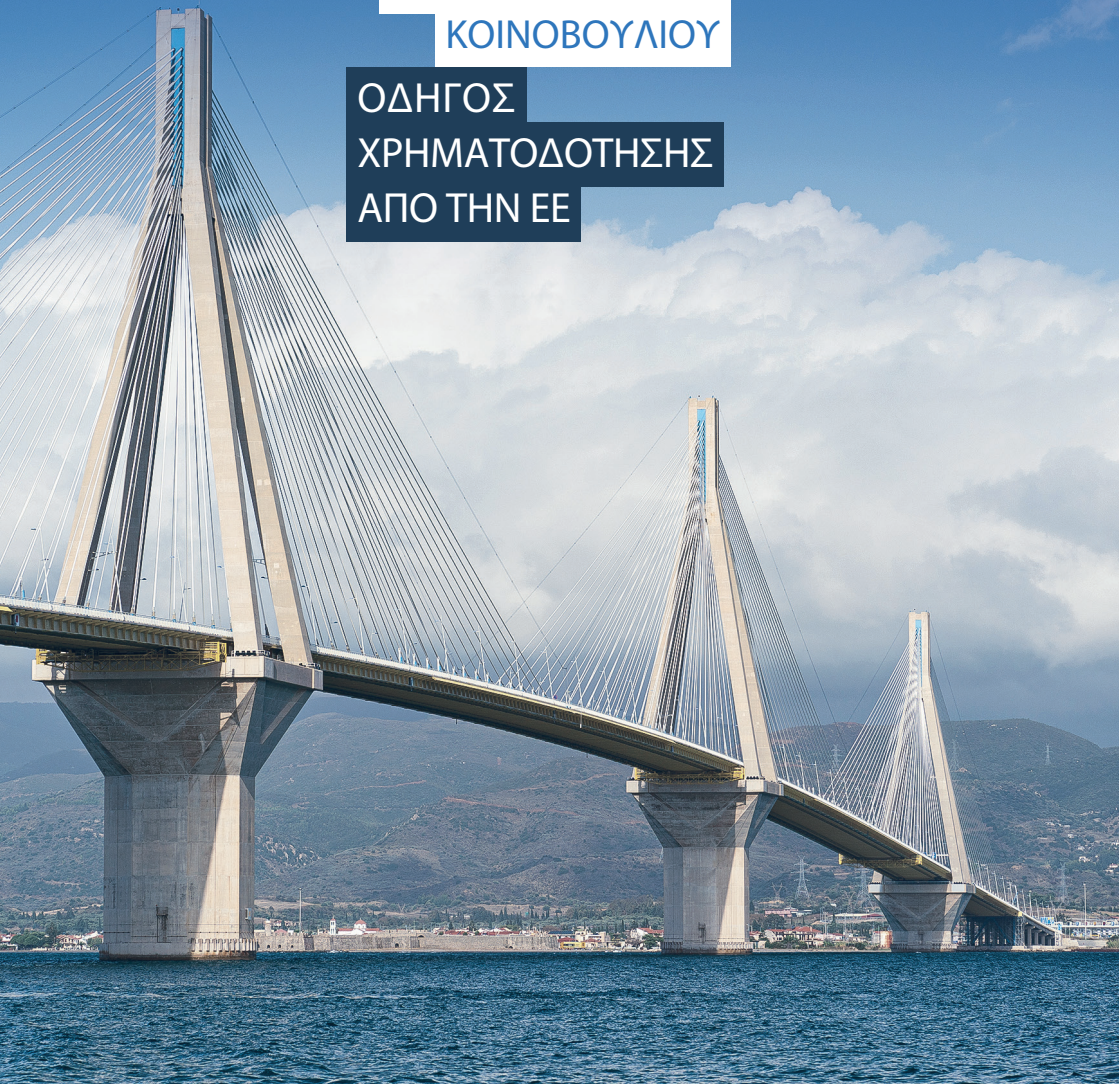

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

ΕΡΡΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ
ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

ΟΔΗΓΟΣ
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ

Οι πολλοί χρήσιμοι υπερσύνδεσμοι που περιέχονται στον παρόντα οδηγό είναι προσβάσιμοι στη μορφή pdf του κειμένου, η οποία διατίθεται στην κάτωθι διεύθυνση ή εμφανίζεται με σάρωση του κωδικού QR.

http://www.europarl.europa.eu/EPRS/Funding_Guide.pdf

ERPS

ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ
ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

ΟΔΗΓΟΣ
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ

ΕΚΔΟΤΗΣ

Ο παρών οδηγός συντάχθηκε από την Υπηρεσία Έρευνας για τους Βουλευτές, η οποία εντάσσεται στην Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (EPRS).

Επικοινωνία: eprs@ep.europa.eu

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ

Βασίλης Μαργαράς, Balázs Széchy, EPRS.

ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Πρωτότυπο: EN

Μεταφράσεις: BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, FR, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV

ΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Το παρόν έγγραφο συντάχθηκε για τους βουλευτές και το προσωπικό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στους οποίους και απευθύνεται, ως υλικό αναφοράς για να τους βοηθήσει στο κοινοβουλευτικό τους έργο. Το περιεχόμενο του εγγράφου αποτελεί αποκλειστική ευθύνη των συντακτών του και οι απόψεις που εκφράζονται σε αυτό δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι εκφράζουν την επίσημη θέση του Κοινοβουλίου.

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή και η μετάφραση για μη εμπορικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση ότι γίνεται μνεία της πηγής και ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει ενημερωθεί και του έχει αποσταλεί αντίγραφο.

Βρυξέλλες © Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023.

Εξώφυλλο: Άποψη της γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου «Χαρίλαος Τρικούπης» στην Ελλάδα © bigguns/Adobe Stock

PE: 747.110

	<i>PDF</i>	<i>Έντυπο</i>
ISBN:	978-92-848-1024-6	978-92-848-1029-1
DOI:	10.2861/47984	10.2861/854938
CAT:	QA-04-23-459-EL-N	QA-04-23-459-EL-C

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ: ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΕ	12
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).....	14
Ταμείο Συνοχής	18
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+).....	21
Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης.....	23
REACT-EU	25
Άλλα ταμεία και εργαλεία διευκόλυνσης και λοιπά μέσα για την περιφερειακή ανάπτυξη	27
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ (INTERREG).....	39
Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας.....	42
Μακροπεριφερειακές στρατηγικές	42
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	45
Άμεση εισοδηματική στήριξη για τους αγρότες και μέτρα για την αγορά.....	48
Αγροτική ανάπτυξη.....	49
Ευκαιρίες έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της γεωργίας	50
Άλλες ευκαιρίες που σχετίζονται με τη γεωργία.....	51
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	52
Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» για τις μεταφορές.....	52
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	57
Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	58
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ταμείο Συνοχής (ΕΤΠΑ/ΤΣ)	59
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+).....	59
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης	59
Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ).....	59
Πρόγραμμα LIFE.....	59
Ορίζων Ευρώπη.....	60
Πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη»	60
Erasmus+	60
Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης.....	60

Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη».....	60
Πρόγραμμα για την ενιαία αγορά	61
InvestEU	61
ΑΛΙΕΙΑ	62
Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ)	62
NEXT GENERATION EU (NGEU) ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΜΨΗ, ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ, ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ COVID-19.....	67
Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.....	69
InvestEU	72
Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης.....	78
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ.....	80
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+).....	80
Άλλα μέσα.....	85
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ.....	89
Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ).....	89
Ταμείο για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνορών (ΤΟΔΣ)	92
ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ	95
Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ΤΕΑ)	95
Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (ΕΤΑ)	97
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ.....	99
Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ και rescEU	99
Αποθεματικό Αλληλεγγύης και Επείγουσας Βοήθειας (SEAR)	101
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΝΕΟΛΑΙΑ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ.....	103
Δημιουργική Ευρώπη.....	103
Erasmus+	112
Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης.....	120
Youth Pass.....	120
Ευρωπαϊκή Δικτυακή Πύλη της Νεολαίας.....	121
Ηλεκτρονική πλατφόρμα για την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη (ΕΡΑΛΕ).....	121
Πρόγραμμα COSME: Erasmus για νέους επιχειρηματίες.....	122
Αθλητισμός	122

Απασχόληση των νέων	127
ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ	129
Πρόγραμμα «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες» (CERV)	129
Πρόγραμμα «Δικαιοσύνη»	133
Ισότητα των φύλων και ίσες ευκαιρίες σε άλλα ταμεία της ΕΕ.....	134
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΕΕ, ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ	
ΑΠΑΤΗΣ	138
Πρόγραμμα Fiscalis	138
Πρόγραμμα «Τελωνεία».....	139
Πρόγραμμα της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης.....	140
Προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κιβδηλεία – Pericles IV.....	142
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	143
LIFE.....	143
Άλλες πηγές χρηματοδότησης που σχετίζονται με περιβαλλοντικά έργα.....	147
Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα.....	151
ΕΡΕΥΝΑ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΠΕ.....	153
Ορίζων Ευρώπη.....	153
Πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ	157
Το ευρωπαϊκό διαστημικό πρόγραμμα.....	157
ΤΠΕ και ευρυζωνική συνδεσιμότητα στην πολιτική συνοχής	160
ΜΣΕ – Τηλεπικοινωνίες	161
ΕΝΕΡΓΕΙΑ.....	163
Ταμείο Συνοχής	164
Στήριξη του ενεργειακού τομέα από τον Μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ)	164
του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης.....	165
Ορίζων Ευρώπη.....	165
InvestEU	166
LIFE.....	167
Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης.....	168
Ταμείο Εκσυγχρονισμού.....	169
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	170
Ταμείο Καινοτομίας.....	170

Ευρωπαϊκό Ταμείο Ενεργειακής Απόδοσης.....	171
Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.....	172
REPowerEU: οικονομικά προσιτή, ασφαλής και βιώσιμη ενέργεια για την Ευρώπη	172
ΥΓΕΙΑ.....	174
EU4Health.....	174
Η αντίδραση της ΕΕ στην πανδημία του κορονοϊού.....	177
ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ.....	181
Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας.....	181
Υπερπόντιες χώρες και εδάφη.....	182
Προενταξιακή βοήθεια – ΜΠΒ III	183
Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Διεθνούς Συνεργασίας για την Πυρηνική Ασφάλεια.....	185
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ.....	187
Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη (ΜΓΑΔΣ – Παγκόσμια Ευρώπη).....	187
Ανθρωπιστική βοήθεια.....	189
ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΕ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ.....	191
Σχέσεις ΕΕ-Ουκρανίας 2014-2021.....	191
Στήριξη της ΕΕ προς την Ουκρανία μετά τη ρωσική εισβολή του 2022	192
Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ.....	197
ΛΗΨΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ	
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΕ.....	201
Περαιτέρω συμβουλές σχετικά με τον τρόπο υποβολής αίτησης για χρηματοδότηση από την ΕΕ	201
ΠΗΓΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ.....	202

ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

COSME	Πρόγραμμα της Ευρώπης για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις
EaSI	Πρόγραμμα της ΕΕ για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία
ECHO	Ευρωπαϊκή πολιτική προστασία και επιχειρήσεις ανθρωπιστικής βοήθειας
EIT	Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας
ELENA	Ευρωπαϊκή Υποστήριξη Τοπικής Ενέργειας
EPALE	Ηλεκτρονική πλατφόρμα για την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη
Erasmus+	Πρόγραμμα της ΕΕ για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό
ESPON	Ευρωπαϊκό δίκτυο παρατηρήσεων για την εδαφική ανάπτυξη και συνοχή
EURES	Ευρωπαϊκό Δίκτυο Απασχόλησης
EUSAIR	Στρατηγική της ΕΕ για την περιφέρεια Αδριατικής-Ιονίου
EUSALP	Στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή των Άλπεων
EUSBSR	Στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Βαλτικής
EUSDR	Στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη
ΕΔΜ	Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μετανάστευσης
ΕΟΕΣ	Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας
GMES	Ενωσιακό Πρόγραμμα γεωσκόπησης και παρακολούθησης της γης
INEA	Εκτελεστικός Οργανισμός Καινοτομίας και Δικτύων
INTPA	Γενική Διεύθυνση Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
ITER	Διεθνής θερμοπυρηνικός πειραματικός αντιδραστήρας
JASPERS	Κοινή βοήθεια για την υποστήριξη των έργων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες
JESSICA	Κοινή ευρωπαϊκή υποστήριξη για βιώσιμες επενδύσεις σε αστικές περιοχές

JRC	Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale (Σύνδεση μεταξύ των ενεργειών ανάπτυξης της αγροτικής οικονομίας)
LIFE+	Χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ για το περιβάλλον
PROGRESS	Πρόγραμμα της ΕΕ για την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική
REACT-EU	Συνδρομή στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης
URBACT	Πρόγραμμα της ΕΕ για την ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη
VCS	Προαιρετική συνδεδεμένη στήριξη (στη γεωργία)
ΑΕΕ	Ακαθάριστο εθνικό εισόδημα
ΔΕΔ-Ε	Διευρωπαϊκό Δίκτυο Ενέργειας
ΔΕΔ-Μ	Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών
Ε&Κ	Έρευνα και καινοτομία
ΕΓΤΑΑ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης
ΕΔΑΑ	Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης
ΕΔΕΤ	Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία
ΕΕΑΚ	Νέος εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης
ΕΕΚ	Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση
ΕΕΠΑ	Ευρωπαϊκό ενεργειακό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ανάκαμψη
ΕΕΣ	Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία
ΕΕΥ	Ευρωπαϊκή υπηρεσία για την εθελοντική εργασία
ΕΚΕΣ	Ευρωπαϊκός Κόμβος Επενδυτικών Συμβουλών
ΕΚΤ+	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+
ΕΟΕ	Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας
ΕΣΚ-AGRI	Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας
ΕΤΑΑ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης
ΕΤΕ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων

ΕΤΕΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Ενεργειακής Απόδοσης
ΕΤΕπ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ΕΤΘΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας
ΕΤΠ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΤΣΕ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ)
Κανονισμός ΠΔΠ	Κανονισμός για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο
ΚΑΠ	Κοινή αλιευτική πολιτική
ΚΓΠ	Κοινή γεωργική πολιτική
ΜΕΠ	Μέσα εξωτερικής πολιτικής
ΜΚΟ	Μη κυβερνητική οργάνωση
ΜΜΕ	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις
ΜΠΒ	Μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας
ΜΠΒΑΑ	Μέσο προενταξιακής βοήθειας για την αγροτική ανάπτυξη
ΜΣΕ	Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (για τις υποδομές μεταφορών)
Ορίζων 2020	Πρόγραμμα «Ορίζων 2020» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έρευνα και την καινοτομία
ΠΑΑ	Προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης
ΠΑΝ	Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων
ΠΕΚ	Πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΤΑΕΕ	Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ
ΤΑΜΕ	Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης
ΤΕΑ	Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας
ΤΕΑΧ	Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα
ΤΕΒΑ/FEAD	Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους
ΤΠΕ	Τεχνολογία των πληροφοριών και των επικοινωνιών
ΤΣ	Ταμείο Συνοχής

Ο παρών οδηγός καταρτίστηκε προκειμένου να χρησιμεύσει ως πηγή πληροφόρησης για τις περιφερειακές και τοπικές αρχές, τις ΜΚΟ, τις επιχειρήσεις, τους επαγγελματίες και τους πολίτες σχετικά με τον τρόπο πρόσβασης σε χρηματοδότηση για τα έργα τους από διάφορα ταμεία της ΕΕ. Καλύπτει τη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 (πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο), καθώς και στο πλαίσιο του προσωρινού μέσου Next Generation EU που δημιουργήθηκε για την προώθηση της ανάκαμψης της ΕΕ από την πανδημία του κορονοϊού.

Τα ταμεία παρατίθενται με απλό τρόπο και συνοδεύονται από σύντομες περιγραφές όπου υπογραμμίζονται οι ευκαιρίες που προσφέρουν.

Για τη διευκόλυνση της έρευνας, οι συντάκτες έχουν χωρίσει τα κύρια θέματα χρηματοδότησης σε υποενότητες, και παρέχουν υπερσυνδέσμους για να εξασφαλίσουν ευκολότερη πρόσβαση στις πηγές πληροφοριών χρηματοδότησης.

Ανάλογα με τη φύση, το πεδίο εφαρμογής και τις προτεραιότητες του έργου για το οποίο ζητείται χρηματοδότηση, μπορούν να διερευνηθούν στα ταμεία της ΕΕ οι δυνητικές ευκαιρίες χρηματοδότησης που προσφέρουν. Δεδομένου ότι δημοσιεύονται σε τακτική βάση πολλές προσκλήσεις

υποβολής αιτήσεων για χρηματοδότηση, είναι σημαντικό να γίνεται συχνά αναζήτηση για τον εντοπισμό τέτοιων ευκαιριών και να παρακολουθούνται οι εθνικοί και ενωσιακοί ιστότοποι που παρέχουν σχετικές πληροφορίες.

Μέσω του οδηγού παρέχονται βασικές πληροφορίες σχετικά με τις πηγές χρηματοδότησης της ΕΕ, φιλοδοξώντας να βοηθηθούν οι δυνητικοί φορείς συγκέντρωσης κεφαλαίων να χαρτογραφήσουν όσο το δυνατόν ακριβέστερα την πορεία δράσης τους, με βάση τις πληροφορίες αυτές. Οι φορείς συγκέντρωσης κεφαλαίων πρέπει να γνωρίζουν ότι η υποβολή αίτησης για χρηματοδότηση από την ΕΕ απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό και κατάλληλο χρονοδιάγραμμα. Επιπλέον, υπάρχουν αιτήσεις όπου ενδείκνυται η παροχή συμβουλών από εξειδικευμένο προσωπικό. Κάθε ενότητα του οδηγού περιλαμβάνει μη εξαντλητικό κατάλογο των βασικών δυνητικών δικαιούχων.

Ελπίζουμε ότι ο παρών οδηγός θα σας βοηθήσει να γνωρίσετε τις ευκαιρίες χρηματοδότησης της ΕΕ, τις οποίες μπορείτε στη συνέχεια να αξιοποιήσετε υποβάλλοντας αίτηση για να διασφαλίσετε τη στήριξη έργων στο πλαίσιο της εργασίας ή της κοινότητάς σας.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ: ΕΡΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Η πολιτική συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) απευθύνεται σε όλες τις περιφέρειες και τους δήμους της ΕΕ με σκοπό να στηρίξει τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, την οικονομική μεγέθυνση και τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των πολιτών.

Υλοποιείται μέσω των ακόλουθων ταμείων:

- Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το οποίο επενδύει στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη όλων των περιφερειών και πόλεων της ΕΕ·
- Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), το οποίο επενδύει στο περιβάλλον και τις μεταφορές στις λιγότερο ευημερούσες χώρες της ΕΕ·
- Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), το οποίο στηρίζει τις θέσεις εργασίας και δημιουργεί μια δίκαιη κοινωνία χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς στις χώρες της ΕΕ·

- **Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ)**, το οποίο στηρίζει τις περιφέρειες που πλήττονται περισσότερο από τη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα·
- **REACT-EU** (Συνδρομή στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης), το οποίο αντιμετωπίζει τις επιπτώσεις της πανδημίας του κορονοϊού στην οικονομική κατάσταση των περιφερειών της ΕΕ.

Η πολιτική συνοχής **καλύπτει όλες τις περιφέρειες της ΕΕ**. Ωστόσο, τα περισσότερα ταμεία είναι επικεντρωμένα εκεί όπου είναι περισσότερο αναγκαία: στις περιφέρειες με κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) χαμηλότερο από το 75 % του μέσου όρου της ΕΕ. Η χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ διατίθεται σε τρεις κατηγορίες περιφερειών (λιγότερο ανεπτυγμένες, περισσότερο ανεπτυγμένες, σε μετάβαση). Ορισμένες χώρες επωφελούνται από το Ταμείο Συνοχής, ορισμένες περιφέρειες με ειδικές ανάγκες λαμβάνουν ειδική χρηματοδότηση (για παράδειγμα, οι εξόχως απόκεντρες περιοχές και οι περιφέρειες —όπως οι διασυνοριακές, οι ορεινές, οι νησιωτικές και οι αραιοκατοικημένες περιοχές— που αντιμετωπίζουν σοβαρές και μόνιμες γεωγραφικές ή δημογραφικές προκλήσεις). Όλες οι χώρες της ΕΕ μπορούν να επωφεληθούν από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, αλλά η χρηματοδότησή του προορίζεται κυρίως για τις περιφέρειες που πλήττονται περισσότερο κατά τη μετάβαση από τα ορυκτά καύσιμα σε καθαρότερες μορφές ενέργειας.

Για την περίοδο 2021-2027, στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ καθορίστηκε κατάλογος πέντε στόχων πολιτικής για τη στήριξη της ανάπτυξης:

1. μια πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη Ευρώπη·
2. μια πιο πράσινη μετάβαση με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα·
3. μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας·
4. μια πιο κοινωνική Ευρώπη χωρίς αποκλεισμούς·
5. μια Ευρώπη που στηρίζει περισσότερο τους πολίτες της, προωθώντας τη βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη των περιοχών κάθε τύπου.

Προτεραιότητες των ταμείων:

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης στηρίζει επενδύσεις στο πλαίσιο και των πέντε στόχων πολιτικής, αλλά οι στόχοι πολιτικής 1 και 2 αποτελούν τις κύριες προτεραιότητες.

Ο στόχος πολιτικής 4 είναι η κύρια προτεραιότητα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού

Ταμείου+.

Το Ταμείο Συνοχής στηρίζει τους στόχους πολιτικής 2 και 3.

Το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης παρέχει στήριξη στο πλαίσιο ειδικών συγκεκριμένων στόχων.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές, και διοικητικοί φορείς·
- κοινωνικά, πολιτιστικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα·
- οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών, καθώς και οργανώσεις που παρέχουν κατάρτιση και υποστήριξη σε εργαζόμενους και στήριξη της αγοράς εργασίας·
- ΜΚΟ και φιλανθρωπικές οργανώσεις·
- δημόσιες διοικητικές αρχές και δημοτικά θεσμικά όργανα·
- εταιρείες, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων και ενώσεων κοινωνικής οικονομίας.

Για να λάβουν περαιτέρω πληροφορίες, οι δυνητικοί δικαιούχοι θα πρέπει να επικοινωνούν με την εθνική και περιφερειακή **διαχειριστική αρχή** που είναι αρμόδια για τον συντονισμό των ταμείων της ΕΕ στη χώρα/περιφέρειά τους. Οι δικαιούχοι μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με τους άξονες προτεραιότητας κάθε έργου και τις μείζονες προτεραιότητες που καθορίζονται από τα μεμονωμένα κράτη μέλη.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Το **ΕΤΠΑ** συμβάλλει στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών εντός της ΕΕ. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στη διαρθρωτική προσαρμογή των περιφερειών των οποίων η ανάπτυξη υστερεί, και στη μετατροπή των βιομηχανικών περιοχών που είναι σε παρακμή, μεταξύ άλλων με την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων.

Κατά την περίοδο 2021-2027, το ταμείο θα συμβάλει στα εξής:

Επίτευξη μιας ανταγωνιστικότερης και εξυπνότερης Ευρώπης, μέσω της καινοτομίας και της στήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και της ψηφιοποίησης και της ψηφιακής συνδεσιμότητας:

- ανάπτυξη και ενίσχυση των δυνατοτήτων της έρευνας και της καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών·
- εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης, για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές·
- ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων με παραγωγικές επενδύσεις·
- ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα·
- ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας.

Δημιουργία μιας πιο πράσινης και ανθεκτικής Ευρώπης με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας:

- προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου·
- προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σε αυτήν·
- ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και συστημάτων αποθήκευσης εκτός του Διευρωπαϊκού Δικτύου Ενέργειας (ΔΕΔ-Ε)·
- προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών και της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα·
- προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού·
- προαγωγή της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία·

- ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης·
- προαγωγή της παραγωγής και της διανομής της ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·
- προώθηση μιας βιώσιμης, πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε μια οικονομία μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Μια πιο συνδεδεμένη ΕΕ μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας:

- ανάπτυξη ενός ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)·
- ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και στη διασυνοριακή κινητικότητα.

Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη και ένας πιο επιτυχημένος ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων:

- ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της χωρίς αποκλεισμούς ένταξης στην αγορά εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης των κοινωνικών υποδομών και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας·
- βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς, στους τομείς εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης, μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, ενισχύοντας μεταξύ άλλων την ανθεκτικότητα της τηλεεκπαίδευσης, της τηλεκατάρτισης και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης·
- προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες·
- προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες·

- εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται στην οικογένεια και στην τοπική κοινότητα·
- ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία.

Μια Ευρώπη που στηρίζει περισσότερο τους πολίτες της προωθώντας τη βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη των περιοχών κάθε τύπου και τις τοπικές πρωτοβουλίες:

- ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές και μη αστικές περιοχές.

Οι επενδύσεις του **ΕΤΠΑ** επικεντρώνονται σε διάφορους βασικούς τομείς προτεραιότητας. Η τακτική αυτή ονομάζεται «θεματική συγκέντρωση».

Ανάλογα με το επίπεδο του πλούτου τους, οι περιφέρειες και τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν διαφορετικά ποσά χρηματοδότησης για την επίτευξη των πέντε στόχων πολιτικής.

Επίσης, όλες οι περιφέρειες και τα κράτη μέλη θα κατευθύνουν τουλάχιστον το 8 % των κονδυλίων τους στην αστική ανάπτυξη που υλοποιείται μέσω συμπράξεων τοπικής ανάπτυξης με τη χρήση διαφόρων εργαλείων. Κατά τις επιχειρησιακές πράξεις στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ αναμένεται επίσης να κατευθυνθεί το 30 % του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου σε κλιματικούς στόχους.

Το ΕΤΠΑ θα στηρίζει επίσης: επενδύσεις σε υποδομές· δραστηριότητες για την εφαρμοσμένη έρευνα και την καινοτομία συμπεριλαμβανομένης της βιομηχανικής έρευνας, της πειραματικής ανάπτυξης και των μελετών σκοπιμότητας· επενδύσεις για την πρόσβαση σε υπηρεσίες· παραγωγικές επενδύσεις στις ΜΜΕ και επενδύσεις που στοχεύουν στη διαφύλαξη των υπαρκτών θέσεων εργασίας και στη δημιουργία νέων· εξοπλισμό, λογισμικό και άυλα περιουσιακά στοιχεία· δικτύωση, συνεργασία, ανταλλαγή πείρας και δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν πόλοι καινοτομίας, μεταξύ άλλων ανάμεσα σε επιχειρήσεις, ερευνητικούς οργανισμούς και δημόσιες αρχές· ενημέρωση, επικοινωνία και μελέτες· και την παροχή τεχνικής βοήθειας. Το ΕΤΠΑ θα στηρίζει επίσης δραστηριότητες κατάρτισης, διά βίου μάθησης, επιμόρφωσης και εκπαίδευσης.

Το ΕΤΠΑ δύναται να στηρίξει τη χρηματοδότηση κεφαλαίου κίνησης στις ΜΜΕ υπό τη μορφή επιχορηγήσεων, όταν είναι απολύτως απαραίτητο, ως προσωρινό μέτρο για την αντιμετώπιση έκτακτων ή ασυνήθιστων περιστάσεων.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές, και διοικητικοί φορείς·
- μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), ενώσεις και ιδρύματα·
- επιχειρήσεις και ΜΜΕ.

Ταμείο Συνοχής

Το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) αποσκοπεί στη **μείωση των οικονομικών και κοινωνικών διαφορών** και στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Στο Ταμείο Συνοχής και στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης εφαρμόζονται ορισμένοι περιορισμοί που θα αναφερθούν κατωτέρω.

Το Ταμείο Συνοχής ενισχύει την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή της ΕΕ και τη βιώσιμη ανάπτυξή της, παρέχοντας στήριξη στα κράτη μέλη με ακαθάριστο εθνικό εισόδημα ανά κάτοικο κάτω από το 90 % του μέσου όρου της ΕΕ.

Το Ταμείο Συνοχής εστιάζει κυρίως σε **επενδύσεις για το περιβάλλον και τις μεταφορές** με υψηλή ένταση κεφαλαίου:

- **Περιβάλλον:** το Ταμείο Συνοχής στηρίζει επενδύσεις που σχετίζονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ενέργεια, και προσφέρουν περιβαλλοντικά οφέλη, με ιδιαίτερη έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό, το Ταμείο Συνοχής στηρίζει επίσης τη συνδυασμένη ενεργειακή και σεισμική μετασκευή·
- **Μεταφορές:** δίνεται έμφαση στα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), ιδίως στα έργα προτεραιότητας ενωσιακού ενδιαφέροντος, όπως προσδιορίζονται από την ΕΕ. Το Ταμείο Συνοχής στηρίζει επίσης έργα υποδομών στο πλαίσιο του **Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη»**.

Το Ταμείο Συνοχής αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα, διαθέτοντας το 37 % της συνολικής χρηματοδότησης του σε δραστηριότητες και προσπάθειες που αποσκοπούν στην επίτευξη των εν λόγω στόχων.

Ειδικοί στόχοι του Ταμείου Συνοχής

Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας. Το ζητούμενο μπορεί να επιτευχθεί με τους εξής τρόπους:

- προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου·
- προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την [οδηγία \(ΕΕ\) 2018/2001](#) για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σε αυτήν·
- ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και συστημάτων αποθήκευσης εκτός του Διευρωπαϊκού Δικτύου Ενέργειας (ΔΕΔ-Ε)·
- προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών και της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα·
- προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού·
- προαγωγή της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία·
- ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης· προαγωγή της παραγωγής και της διανομής της ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·
- προώθηση μιας βιώσιμης, πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε μια οικονομία μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Μια πιο συνδεδεμένη ΕΕ μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας. Ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί με τους εξής τρόπους:

- ανάπτυξη ενός ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ·
- ανάπτυξη και ενίσχυση της βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, μεταξύ άλλων βελτιώνοντας την πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και τη διασυνοριακή κινητικότητα.

Στο πλαίσιο των ειδικών στόχων του, το Ταμείο Συνοχής μπορεί επίσης να στηρίζει δραστηριότητες στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη», όταν αυτές:

- βελτιώνουν την ικανότητα των αρχών που ενέχονται στο πρόγραμμα·
- βελτιώνουν την ικανότητα των τομεακών ή εδαφικών παραγόντων που είναι υπεύθυνοι για την εκτέλεση δραστηριοτήτων σχετικών με την υλοποίηση του Ταμείου Συνοχής·
- ενισχύουν τη συνεργασία με εταίρους τόσο εντός όσο και εκτός ενός συγκεκριμένου κράτους μέλους, μεταξύ άλλων τη συνεργασία με εταίρους από διασυνοριακές περιφέρειες, από μη συνορεύουσες περιφέρειες ή από περιφέρειες που βρίσκονται σε έδαφος το οποίο καλύπτεται από Ευρωπαϊκό Όμιλο Εδαφικής Συνεργασίας, μακροπεριφερειακή στρατηγική ή στρατηγική για θαλάσσια λεκάνη, ή συνδυασμό αυτών.

Οι ακόλουθες δραστηριότητες εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της στήριξης που παρέχουν το ΕΤΠΑ και το ΤΣ:

- παροπλισμός και κατασκευή πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής·
- μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από ορισμένες δραστηριότητες·
- καπνός και προϊόντα καπνού·
- ορισμένες προβληματικές επιχειρήσεις·
- υποδομές αεροδρομίων, εκτός εάν πρόκειται για άκρως απόκεντρες περιφέρειες·
- διάθεση αποβλήτων σε χώρους υγειονομικής ταφής, εγκαταστάσεις επεξεργασίας υπολειμματικών αποβλήτων·
- ορυκτά καύσιμα (με εξαίρεση τις επενδύσεις σε καθαρά οχήματα)·
- ευρυζωνικές υποδομές σε περιοχές με ήδη επαρκή κάλυψη·

- αγορά τροχαίου υλικού για χρήση στις σιδηροδρομικές μεταφορές, με ορισμένες εξαιρέσεις.

Επιπλέον, το Ταμείο Συνοχής δεν στηρίζει επενδύσεις στη στέγαση, εκτός εάν σχετίζονται με την ενεργειακή απόδοση και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Τρόπος υλοποίησης

Η χρηματοδότηση από το ταμείο υλοποιείται υπό **επιμερισμένη διαχείριση** και διέπεται από τον **κανονισμό περί κοινών διατάξεων**. Οι συννομοθέτες καθορίζουν το επίπεδο χρηματοδότησης και την κατανομή των κονδυλίων ανά κράτος μέλος και ανά κατηγορία περιφέρειας. Η Επιτροπή εγκρίνει τα επιχειρησιακά προγράμματα και συνεργάζεται με τις διοικήσεις των κρατών μελών για την υλοποίησή τους. Η χρηματοδότηση εκταμιεύεται με τη μορφή επιχορηγήσεων, δημόσιων συμβάσεων και χρηματοδοτικών μέσων.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

Οι δημόσιες και περιφερειακές αρχές των **κρατών μελών με ΑΕΕ χαμηλότερο από το 90 % του μέσου όρου της ΕΕ** είναι επιλέξιμες για στήριξη από το Ταμείο Συνοχής. Κατά την περίοδο χρηματοδότησης 2021-2027, οι χώρες αυτές είναι η Βουλγαρία, η Ελλάδα, η Εσθονία, η Κροατία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Ρουμανία, η Σλοβακία, η Σλοβενία και η Τσεχία.

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+)

Το **ΕΚΤ+** είναι το **κύριο μέσο της ΕΕ για επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό**, με στόχο την οικοδόμηση μιας πιο κοινωνικής και χωρίς αποκλεισμούς ΕΕ. Το ΕΚΤ+ συμβάλλει σημαντικά στις πολιτικές της ΕΕ για την απασχόληση, την κοινωνία, την εκπαίδευση και τις δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στους τομείς αυτούς. Καθώς συμμετέχει στην πολιτική συνοχής, το ΕΚΤ+ ενισχύει την αποστολή του που αφορά τη στήριξη της οικονομικής, εδαφικής και κοινωνικής συνοχής στην ΕΕ μέσω της μείωσης των ανισοτήτων μεταξύ των κρατών μελών και των περιφερειών. Για την περίοδο 2021-2027, χάριν απλούστευσης, το ΕΚΤ συγχωνεύθηκε με την **πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων (ΠΑΝ)**, το **Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ)** και το υπό άμεση διαχείριση **πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία (EaSI)**, σχηματίζοντας το ΕΚΤ+. Στόχος του ΕΚΤ+ είναι

να εξασφαλίσει **υψηλά επίπεδα απασχόλησης**, δίκαιη **κοινωνική προστασία** και **ειδικευμένο και ανθεκτικό εργατικό δυναμικό** για τον μελλοντικό κόσμο της εργασίας, σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στον **ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων**. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ στηρίζει την πράσινη, ψηφιακή και ανθεκτική ανάκαμψη της ΕΕ από την κρίση, προωθώντας τις επενδύσεις σε θέσεις εργασίας, δεξιότητες και υπηρεσίες.

Κύριοι στόχοι του ΕΚΤ+

Το ΕΚΤ+ στηρίζει:

- την κοινωνική καινοτομία·
- τις επενδύσεις που βοηθούν τους νέους να αποκτήσουν προσόντα, να βρουν ποιοτικές θέσεις εργασίας και να βελτιώσουν την εκπαίδευσή τους·
- την κατάρτιση και διά βίου μάθηση·
- τις επενδύσεις στην ανάπτυξη ικανοτήτων και στη διακρατική/ διασυνοριακή συνεργασία για την ενίσχυση των δίκαιων συνθηκών εργασίας·
- τις πρωτοβουλίες για την προώθηση των ίσων ευκαιριών στην αγορά εργασίας και την ενίσχυση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού·
- την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και την παροχή βοήθειας στις πλέον ευάλωτες ομάδες της κοινωνίας που χάνουν τις θέσεις εργασίας τους και βλέπουν να μειώνονται τα εισοδήματά τους·
- την παροχή τροφίμων και βασικής υλικής βοήθειας στους απόρους.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ΕΚΤ+ και άλλες ευκαιρίες στον τομέα των κοινωνικών υποθέσεων, βλ. την ενότητα σχετικά με την απασχόληση, τις κοινωνικές υποθέσεις και την συμπερίληψη στον παρόντα οδηγό χρηματοδότησης.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών, και οργανώσεις που παρέχουν κατάρτιση και υποστήριξη στους εργαζομένους·
- ΜΚΟ και φιλανθρωπικές οργανώσεις, ιδρύματα και οργανισμοί κοινωνικού χαρακτήρα·
- κυβερνητικές, δημοτικές και περιφερειακές αρχές·
- εταιρείες και ενώσεις·

- πολίτες της ΕΕ, νέοι και παιδιά, άτομα από ευάλωτες ομάδες.

Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης

Το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) είναι ο πρώτος πυλώνας του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης (ΜΔΜ). Κατά την περίοδο 2021-2027, θα αποτελέσει βασικό εργαλείο για την παροχή εξατομικευμένης στήριξης στα εδάφη που πλήττονται περισσότερο από τη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα. Υλοποιείται υπό επιμερισμένη διαχείριση, εντός του συνολικού πλαισίου της πολιτικής συνοχής, που είναι η κύρια ενωσιακή πολιτική για τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αλλαγών στην ΕΕ.

Το ΤΔΜ στηρίζει αποκλειστικά:

- παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών επιχειρήσεων και των νεοφυών επιχειρήσεων, που οδηγούν σε οικονομική διαφοροποίηση, εκσυγχρονισμό και μετατροπή·
- επενδύσεις στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, οδηγώντας στη δημιουργία θέσεων εργασίας·
- επενδύσεις σε δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας, μεταξύ άλλων από πανεπιστήμια και δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς, και προώθηση της μεταφοράς προηγμένων τεχνολογιών·
- επενδύσεις στην ανάπτυξη τεχνολογίας, καθώς και σε συστήματα και υποδομές για οικονομικά προσιτή, καθαρή ενέργεια, συμπεριλαμβανομένων τεχνολογιών αποθήκευσης ενέργειας, και επενδύσεις στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου·
- επενδύσεις στην ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές σύμφωνα με την [οδηγία \(ΕΕ\) 2018/2001](#) για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων αειφορίας που καθορίζονται σε αυτήν, και επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση, μεταξύ άλλων με σκοπό τη μείωση της ενεργειακής φτώχειας·
- επενδύσεις στην έξυπνη και βιώσιμη τοπική κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένης της απαλλαγής του τομέα των τοπικών μεταφορών και των υποδομών του από τις ανθρακούχες εκπομπές·
- αποκατάσταση και αναβάθμιση των δικτύων τηλεθέρμανσης, με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των συστημάτων τηλεθέρμανσης, και επενδύσεις στην παραγωγή θερμότητας, υπό την προϋπόθεση ότι

οι εγκαταστάσεις τηλεθέρμανσης τροφοδοτούνται αποκλειστικά από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας:

- επενδύσεις στην ψηφιοποίηση, την ψηφιακή καινοτομία και την ψηφιακή συνδεσιμότητα·
- επενδύσεις στην αναγέννηση και την απορρύπανση εγκαταλελειμμένων εκτάσεων, την αποκατάσταση του εδάφους και, μεταξύ άλλων όπου απαιτείται, σε έργα πράσινων υποδομών και αναπροσαρμογής της χρήσης, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»·
- επενδύσεις στην ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας, μεταξύ άλλων μέσω της πρόληψης και της μείωσης αποβλήτων, μέσω της αποδοτικής χρήσης των πόρων, της επαναχρησιμοποίησης, της επισκευής και της ανακύκλωσης·
- αναβάθμιση δεξιοτήτων και επανειδίκευση για τους εργαζόμενους και τα άτομα που αναζητούν εργασία·
- συνδρομή για την αναζήτηση εργασίας στα άτομα που αναζητούν εργασία·
- ενεργητική συμπερίληψη των ατόμων που αναζητούν εργασία·
- τεχνική βοήθεια·
- άλλες δραστηριότητες στους τομείς της εκπαίδευσης και της κοινωνικής ένταξης, συμπεριλαμβανομένων, όπου αιτιολογείται δεόντως, των επενδύσεων σε υποδομές για τους σκοπούς των κέντρων κατάρτισης, των εγκαταστάσεων φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων, με γνώμονα τα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης.

Το ταμείο επιδιώκει να μετριάσει το κοινωνικοοικονομικό κόστος που συνεπάγεται η κλιματική μετάβαση, στηρίζοντας την οικονομική διαφοροποίηση και μετατροπή της χρήσης των σχετικών εδαφών. Με άλλα λόγια απαιτείται στήριξη των παραγωγικών επενδύσεων στις ΜΜΕ, αλλά και δραστηριοτήτων όπως η δημιουργία νέων επιχειρήσεων, η έρευνα και καινοτομία, η περιβαλλοντική αποκατάσταση, η καθαρή ενέργεια, η αναβάθμιση δεξιοτήτων και η επανειδίκευση των εργαζομένων, η βοήθεια για την αναζήτηση εργασίας και τα προγράμματα για την ενεργό ένταξη των ατόμων που αναζητούν εργασία, καθώς και δραστηριοτήτων που συνεπάγονται τον μετασχηματισμό των εν λειτουργία εγκαταστάσεων υψηλής έντασης άνθρακα, όταν η πραγματοποίησή της επένδυσης οδηγεί σε σημαντικές μειώσεις εκπομπών και προστασία των θέσεων εργασίας. Αναμένεται να κινητοποιηθούν επενδύσεις ύψους περίπου 30 δισ. EUR.

Τα κράτη μέλη έχουν καταρτίσει, μαζί με τις αρμόδιες τοπικές και περιφερειακές

αρχές των οικείων εδαφών, ένα ή περισσότερα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης που καλύπτουν ένα ή περισσότερα επηρεαζόμενα εδάφη τα οποία αντιστοιχούν στις περιφέρειες επιπέδου NUTS 3, ή σε τμήματα αυτών, σύμφωνα με το υπόδειγμα που παρουσιάζεται στο [παράρτημα II](#). Τα εν λόγω εδάφη είναι τα θιγόμενα περισσότερο, με βάση τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις που απορρέουν από τη μετάβαση, ιδίως με βάση την αναμενόμενη προσαρμογή των εργαζομένων ή τις αναμενόμενες απώλειες θέσεων εργασίας στην παραγωγή και χρήση ορυκτών καυσίμων και τις ανάγκες μετασχηματισμού των παραγωγικών διεργασιών βιομηχανικών εγκαταστάσεων με τη μεγαλύτερη ένταση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης αποτελεί μέρος του [Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης](#). Επισημαίνεται ότι το [ταμείο InvestEU](#) θα χρηματοδοτεί επίσης ένα ειδικό καθεστώς για τη δημιουργία πρόσθετων επενδύσεων προς όφελος των περιοχών δίκαιης μετάβασης —εκείνων που θίγονται περισσότερο από τις κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της πράσινης μετάβασης— που θα λειτουργεί συμπληρωματικά με το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και με τη δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα.

REACT-EU

Το [REACT-EU](#) (Συνδρομή στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης) είναι ένα από τα προγράμματα στο πλαίσιο του νέου μέσου [Next Generation EU](#). Η χρηματοδότησή του αποτελεί συμπλήρωμα των προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020 και προσθήκη στα κονδύλια της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021-2027, αυξάνοντας τους συνολικούς πόρους των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων πάνω από τα τρέχοντα επίπεδα και καθιστώντας το REACT-EU το υψηλότερο μέσο επιχορήγησης ενιαίας πολιτικής στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Υπό το πρίσμα της πανδημίας του κορονοϊού, προτάθηκε η δέσμη μέτρων REACT-EU για τις περιφέρειες που πλήττονται περισσότερο από την κρίση. Το μέσο αυτό συμπληρώνει επίσης δύο προηγούμενες επενδυτικές πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση του κορονοϊού που υλοποιήθηκαν μέσω της πολιτικής συνοχής. Στη μέθοδο κατανομής λαμβάνονται υπόψη οι επιπτώσεις της κρίσης στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) και η ανεργία στα κράτη μέλη, ενώ δεσμεύεται ποσό ειδικού σκοπού για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές.

Το REACT-EU στηρίζει τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν τη μεγαλύτερη ανάγκη αποκατάστασης των συνεπειών της κρίσης στο πλαίσιο της πανδημίας του κορονοϊού και των κοινωνικών της συνεπειών, και προετοιμάζουν μια πράσινη, ψηφιακή και ανθεκτική ανάκαμψη της οικονομίας τους, με σκοπό

την ταχεία διάθεση πόρων στην πραγματική οικονομία μέσω των τρεχόντων επιχειρησιακών προγραμμάτων. Οι εν λόγω πρόσθετοι πόροι επρόκειτο να διανεμηθούν στα κράτη μέλη το 2021 και το 2022 από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ), καθώς και από την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ). Μπορούν επίσης να χρηματοδοτηθούν μέτρα τεχνικής βοήθειας. Προκειμένου να παρασχεθεί ταχεία στήριξη στις περιφέρειες, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από την 1η Φεβρουαρίου 2020. Η τελική ημερομηνία επιλεξιμότητας για τις δαπάνες αυτές είναι η 31η Δεκεμβρίου 2023.

Τα κράτη μέλη έχουν την ευελιξία να μεταφέρουν χρήματα μεταξύ διαρθρωτικών ταμείων, μεταξύ προγραμμάτων και μεταξύ κατηγοριών περιφερειών. Το REACT-EU αναμένεται να συνεισφέρει το 25 % των συνολικών χρηματοδοτικών πόρων του στην επίτευξη των κλιματικών στόχων. Καθώς αποτελεί από τη φύση του μέσο αποκατάστασης των συνεπειών των κρίσεων, το REACT-EU παρέχει στα κράτη μέλη επαρκή ευελιξία: δεν επιβάλλει σε αυτά απαιτήσεις θεματικής συγκέντρωσης, και επιτρέπει σε αυτά να κατευθύνουν τους χορηγούμενους πόρους REACT-EU στη στήριξη πράξεων χρηματοδοτούμενων από το ΕΤΠΑ ή το ΕΚΤ+, ανάλογα με τις ανάγκες τους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεχίσουν να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή και, κατά περίπτωση, να χρησιμοποιούν τους πόρους REACT-EU για την στήριξη των κατοίκων των αγροτικών, των μεθοριακών, των λιγότερο ανεπτυγμένων, των νησιωτικών, των ορεινών, των αραιοκατοικημένων και των εξόχως απόκεντρων περιοχών, καθώς και των περιοχών που πλήττονται από τη βιομηχανική μετάβαση και τη μείωση του πληθυσμού. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να διαθέτουν τους πόρους του REACT-EU σε τρέχοντα διασυννοριακά προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας και στο πλαίσιο τεχνικής βοήθειας.

Παρέχεται στήριξη για τη διατήρηση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την παροχή κεφαλαίου κίνησης και επενδύσεων για τις ΜΜΕ, καθώς και για την ενίσχυση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Τα ταμεία θα πρέπει να στοχεύουν στους τομείς που πλήττονται περισσότερο από την κρίση, όπως η υγειονομική περίθαλψη, ο τουρισμός και ο πολιτισμός.

Άλλα ταμεία και εργαλεία διευκόλυνσης και λοιπά μέσα για την περιφερειακή ανάπτυξη

Μέσα για την αστική ανάπτυξη

Next Generation EU

Το Next Generation EU είναι ένα προσωρινό μέσο ανάκαμψης ύψους άνω των 800 δισ. EUR που σκοπό έχει να συμβάλει στην αποκατάσταση των άμεσων οικονομικών και κοινωνικών ζημιών που προκάλεσε η πανδημία του κορονοϊού. Η Ευρώπη στη μετά COVID-19 εποχή θα είναι πιο πράσινη, πιο ψηφιακή, πιο ανθεκτική και καλύτερα προσαρμοσμένη στις τρέχουσες και τις επερχόμενες προκλήσεις. Το Next Generation EU προσθέτει επίσης κονδύλια σε άλλα προγράμματα ή ταμεία, όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ), καθώς και η Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ), το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», το InvestEU, η αγροτική ανάπτυξη ή το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ).

Ο κεντρικός άξονας του Next Generation EU, με 723,8 δισ. EUR σε δάνεια και επιχορηγήσεις διαθέσιμα για τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που πραγματοποιούν οι χώρες της ΕΕ, είναι ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Στόχος του είναι ο μετριασμός των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας του κορονοϊού, και η ενίσχυση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ετοιμότητας των ευρωπαϊκών οικονομιών και κοινωνιών, απέναντι στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Τα κράτη μέλη επεξεργάζονται τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητάς τους ώστε να έχουν πρόσβαση στα κονδύλια στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτό το σημαντικό ταμείο, βλ. την ενότητα με θέμα το Next Generation EU.

Το αστικό θεματολόγιο της ΕΕ

Το **αστικό θεματολόγιο της ΕΕ** είναι μια ολοκληρωμένη και συντονισμένη προσέγγιση για τη διαχείριση της αστικής διάστασης των ενωσιακών και εθνικών πολιτικών και νομοθετικών πράξεων. Εστιάζοντας σε συγκεκριμένα θέματα προτεραιότητας στο πλαίσιο ειδικών συμπράξεων, με το αστικό θεματολόγιο επιδιώκεται βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αστικές περιοχές.

Με το σύμφωνο του Άμστερνταμ στις 30 Μαΐου 2016 συμφωνήθηκε και

Θεσπίστηκε το αστικό θεματολόγιο της ΕΕ από τους υπουργούς της ΕΕ που είναι αρμόδιοι για αστικά θέματα. Βασιζόμενο στις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, το αστικό θεματολόγιο επικεντρώνεται στους τρεις πυλώνες της ενωσιακής χάραξης και εφαρμογής πολιτικής: βελτίωση της νομοθεσίας, βελτίωση της χρηματοδότησης και βελτίωση της γνώσης.

Μέχρι στιγμής έχουν καθοριστεί δεκατέσσερις συμπράξεις σχετικά με τα ακόλουθα θέματα:

- ποιότητα του αέρα·
- κυκλική οικονομία·
- κλιματική προσαρμογή·
- πολιτισμός και πολιτιστική κληρονομιά·
- ψηφιακή μετάβαση·
- ενεργειακή μετάβαση·
- στέγαση·
- ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων·
- καινοτόμες και υπεύθυνες δημόσιες συμβάσεις·
- θέσεις εργασίας και δεξιότητες στην τοπική οικονομία·
- βιώσιμη χρήση της γης και λύσεις που βασίζονται στη φύση·
- αστική κινητικότητα·
- αστική φτώχεια·
- ασφάλεια στους δημόσιους χώρους.

Κάθε σύμπραξη περιλαμβάνει, σε εθελοντική και ισότιμη βάση, πόλεις, κράτη μέλη, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ενδιαφερόμενα μέρη, όπως ΜΚΟ. Οι φορείς αυτοί εργάζονται από κοινού για την ανάπτυξη και την υλοποίηση δράσεων που σκοπό έχουν να αντιμετωπίσουν επιτυχώς τις προκλήσεις των πόλεων και να συμβάλουν στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και σε άλλους στόχους της ΕΕ. Το αστικό θεματολόγιο της ΕΕ χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής.

Η Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία

Η νομική βάση της [Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας](#) (ΕΑΠ) είναι ο κανονισμός για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης/Ταμείο Συνοχής για την περίοδο 2021-2027, ο οποίος χαρτογραφεί επίσης το περιεχόμενο και το στρατηγικό πλαίσιο της πρωτοβουλίας. Οι γενικοί στόχοι της ΕΑΠ είναι: i) η

ενίσχυση των ολοκληρωμένων και συμμετοχικών προσεγγίσεων ως προς τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη· και ii) η ενίσχυση της σύνδεσης με τις πολιτικές της ΕΕ, και ιδίως με την πολιτική συνοχής. Η πρωτοβουλία αποσκοπεί στην παροχή συνεκτικής στήριξης στις πόλεις έναντι του σημερινού κατακερματισμένου τοπίου πολλαπλών πρωτοβουλιών, προγραμμάτων και μέσων που έχουν στη διάθεσή τους στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής.

Η Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία αποτελεί βασικό εργαλείο για τη στήριξη πόλεων όλων των μεγεθών με σκοπό την ανάπτυξη ικανοτήτων και γνώσεων, τη στήριξη της καινοτομίας και την ανάπτυξη μεταβιβάσιμων και κλιμακούμενων καινοτόμων λύσεων για τις αστικές προκλήσεις ενωσιακού ενδιαφέροντος. Η Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία (ΕΑΠ), που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στηρίζει αστικές περιοχές κάθε μεγέθους με καινοτόμες δράσεις, ανάπτυξη ικανοτήτων και γνώσεων, καθώς και ανάπτυξη πολιτικής και επικοινωνία σχετικά με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη. Η πρωτοβουλία αυτή αποτελεί βασικό εργαλείο για τη στήριξη πόλεων όλων των μεγεθών, την ανάπτυξη ικανοτήτων και γνώσεων, τη στήριξη της καινοτομίας και την ανάπτυξη μεταβιβάσιμων και κλιμακούμενων καινοτόμων λύσεων για τις αστικές προκλήσεις ενωσιακού ενδιαφέροντος.

Η ΕΑΠ παρέχει διάφορα επίπεδα συνδρομής:

- στήριξη των θεσμικών αρχών των πόλεων, με άμεση συγχρηματοδότηση έως και 80 %, που επιτρέπει στις πόλεις της ΕΕ να πειραματιστούν αποτελώντας πεδία δοκιμής για την καινοτόμο ιδέα τους, καθώς και να την μεταφέρουν και σε άλλες πόλεις·
- ενίσχυση των ικανοτήτων των πόλεων όσον αφορά τον σχεδιασμό στρατηγικών, πολιτικών και πρακτικών βιώσιμης αστικής ανάπτυξης με ολοκληρωμένο και συμμετοχικό τρόπο·
- παροχή ενός περιβάλλοντος γνώσης για τις πόλεις ώστε να εξασφαλίζεται ευκολότερη πρόσβαση σε οριζόντιες και θεματικές γνώσεις, και ανταλλαγή τεχνογνωσίας σχετικά με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

TAIEX-REGIO Peer2Peer

Το εργαλείο [TAIEX-REGIO Peer2Peer](#) έχει σχεδιαστεί για την ανταλλαγή εμπειρογνωσίας μεταξύ των φορέων που διαχειρίζονται τη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και του Ταμείου Συνοχής. Διευκολύνει τις ανταλλαγές μεταξύ των εθνικών και περιφερειακών φορέων που διαχειρίζονται και χορηγούν κονδύλια από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής. Βοηθά τους δημόσιους υπαλλήλους να ανταλλάσσουν γνώσεις, ορθές

πρακτικές και πρακτικές προσεγγίσεις με τους ομολόγους τους σε άλλες χώρες της ΕΕ. Με αυτόν τον τρόπο αναβαθμίζουν τη διοικητική τους ικανότητα, βελτιώνοντας τα επενδυτικά αποτελέσματα της ΕΕ.

Κοινή ευρωπαϊκή υποστήριξη για βιώσιμες επενδύσεις σε αστικές περιοχές (JESSICA)

Η **JESSICA** είναι μια κοινή πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ), σε συνεργασία με την Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης (CEB). Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν μέρος των επιχορηγήσεων της ΕΕ για την πραγματοποίηση επιστρεπτέων επενδύσεων σε έργα που αποτελούν μέρος ενός ολοκληρωμένου σχεδίου βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Οι επενδύσεις αυτές, οι οποίες μπορούν να λάβουν τη μορφή μετοχικών κεφαλαίων, δανείων και/ή εγγυήσεων, πραγματοποιούνται σε έργα μέσω ταμείων αστικής ανάπτυξης και, εφόσον απαιτείται, ταμείων χαρτοφυλακίου.

Ευρωπαϊκή Υποστήριξη Τοπικής Ενέργειας (ELENA)

Το μέσο **ELENA** παρέχει τεχνική βοήθεια για επενδύσεις στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, εστιάζοντας στα κτίρια και στις καινοτόμες αστικές μεταφορές, μέσω τριών διαφορετικών κονδυλίων που αφορούν: ενεργειακή απόδοση· βιώσιμες κατοικίες· αστικές μεταφορές και κινητικότητα. Κατά κανόνα, η **ELENA** στηρίζει επενδυτικά προγράμματα άνω των 30 εκατ. EUR με τριετή περίοδο υλοποίησης για την ενεργειακή απόδοση (συμπεριλαμβανομένων των έργων σε οικιστικά κτίρια) και τετραετή περίοδο για τις αστικές μεταφορές και την κινητικότητα. Η **ELENA** ενθαρρύνει και υποστηρίζει την ομαδοποίηση διαφόρων έργων προκειμένου να αυξηθεί η ελκυστικότητά τους για τους εργολάβους και τους χρηματοδότες. Στις δραστηριότητες που είναι επιλέξιμες για επιχορηγήσεις **ELENA** περιλαμβάνονται: τεχνικές μελέτες, ενεργειακοί έλεγχοι, επιχειρηματικά σχέδια και χρηματοοικονομικές συμβουλές, νομικές συμβουλές, προετοιμασία της διαδικασίας υποβολής προσφορών, ομαδοποίηση έργων και διαχείριση έργων.

Πρόγραμμα δικτύου για την αστική ανάπτυξη – URBACT III

Το **URBACT** είναι το πρόγραμμα της ΕΕ για την ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη. Δίνει τη δυνατότητα στις πόλεις ανά την ΕΕ να αναπτύξουν ολοκληρωμένες λύσεις για κοινές αστικές προκλήσεις, με τη δημιουργία δικτύων, την ανταλλαγή εμπειριών, την άντληση διδαγμάτων και τον προσδιορισμό ορθών πρακτικών για τη βελτίωση των αστικών πολιτικών. Πρόκειται για ένα μέσο που εντάσσεται

στην πολιτική συνοχής, το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, τα 27 κράτη μέλη, τη Νορβηγία και την Ελβετία.

Το πρόγραμμα URBACT III είναι οργανωμένο γύρω από τέσσερις κύριους στόχους:

- **ικανότητα υλοποίησης πολιτικών:** βελτίωση της ικανότητας των πόλεων να αξιοποιούν βιώσιμες αστικές πολιτικές και πρακτικές κατά τρόπο ολοκληρωμένο και συμμετοχικό·
- **σχεδιασμός πολιτικών:** βελτίωση του σχεδιασμού βιώσιμων αστικών πολιτικών και πρακτικών στις πόλεις·
- **εφαρμογή πολιτικών:** βελτίωση της εφαρμογής ολοκληρωμένων και βιώσιμων αστικών στρατηγικών και δράσεων στις πόλεις·
- **ανάπτυξη και ανταλλαγή γνώσεων:** εξασφάλιση της πρόσβασης των επαγγελματιών και των υπευθύνων λήψης αποφάσεων κάθε επιπέδου στη γνώση, και διασφάλιση ότι προβαίνουν σε ανταλλαγή τεχνογνωσίας σχετικά με όλες τις πτυχές της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, με σκοπό τη βελτίωση των πολιτικών αστικής ανάπτυξης.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, στο URBACT III εφαρμόζονται τρεις τύποι παρεμβάσεων:

1. διακρατικές ανταλλαγές·
2. ανάπτυξη ικανοτήτων·
3. κεφαλαιοποίηση και διάδοση.

Κοινή βοήθεια για την υποστήριξη έργων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες (JASPERS)

Η **JASPERS** είναι μια εταιρική σχέση **τεχνικής βοήθειας** μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της ΕΤΕπ και της ΕΤΑΑ. Στο πλαίσιο της, παρέχονται ανεξάρτητες συμβουλές στις δικαιούχες χώρες, συμβάλλοντας στην προετοιμασία μεγάλων έργων υψηλής ποιότητας που συγχρηματοδοτούνται από δύο διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία της ΕΕ (το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής).

Η βοήθεια της JASPERS δύναται να καλύπτει τα εξής:

- προετοιμασία του έργου· στήριξη, από τον προσδιορισμό έως την υποβολή της αίτησης για χρηματοδότηση από την ΕΕ·
- ανεξάρτητη αξιολόγηση της ποιότητας των έργων·
- διενέργεια εκτίμησης μετά την υποβολή, για όλα τα μεγάλα έργα που υποβάλλονται απευθείας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή·

- οριζόντιες αναθέσεις και στρατηγική υποστήριξη·
- ανάπτυξη ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένου ενός κέντρου ικανοτήτων·
- υποστήριξη της εφαρμογής·
- έργα του Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», κυρίως στον τομέα των σιδηροδρομικών και οδικών μεταφορών·
- τις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Κόμβου Επενδυτικών Συμβουλών (ΕΚΕΣ) μέσω του ελέγχου και της διεκπεραίωσης των αιτημάτων.

Στο παρόν **φυλλάδιο** παρέχονται περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη JASPERS και σχετικά με τον τρόπο υποβολής αίτησης για χρηματοδότηση στο πλαίσιο αυτής της εταιρικής σχέσης.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

Πόλεις, δήμοι, πολιτικά και διοικητικά όργανα με αρμοδιότητα συναφή προς την εν λόγω πολιτική.

Μέσα αγροτικής και παράκτιας ανάπτυξης

Το **LEADER** είναι μια μέθοδος τοπικής ανάπτυξης που χρησιμοποιείται εδώ και 30 χρόνια για την προώθηση της συμμετοχής των τοπικών φορέων στον σχεδιασμό και την υλοποίηση στρατηγικών, τη λήψη αποφάσεων και την κατανομή των πόρων για την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών τους. Υλοποιείται από περίπου 2 800 ομάδες τοπικής δράσης (ΟΤΔ), οι οποίες καλύπτουν το 61 % του αγροτικού πληθυσμού της ΕΕ και φέρνουν σε επαφή δημόσιους, ιδιωτικούς φορείς και φορείς της κοινωνίας των πολιτών σε μια συγκεκριμένη περιοχή. Στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης, το LEADER υλοποιείται με βάση τα εθνικά και περιφερειακά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) κάθε κράτους μέλους της ΕΕ. Μπορείτε να παρακολουθήσετε τις εργασίες της μόνιμης **υποομάδας LEADER/ΤΑΠΤΚ** που λειτουργεί στο πλαίσιο της Συνέλευσης Ευρωπαϊκών Αγροτικών Δικτύων. Οι ομάδες τοπικής δράσης (ΟΤΔ) ολόκληρης της ΕΕ καταγράφονται όλες, ανά κράτος μέλος, σε **βάση δεδομένων**.

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης (**ΕΔΑΑ**) χρησιμεύει ως κόμβος για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους τρόπους πρακτικής εφαρμογής της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης, των προγραμμάτων, των έργων και άλλων πρωτοβουλιών, και σχετικά με δυνητικούς τρόπους βελτίωσης ώστε να επιτευχθούν περισσότερα. Το ΕΔΑΑ στηρίζει την αποτελεσματική εφαρμογή των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) των κρατών μελών της ΕΕ, αφενός με τη δημιουργία και την ανταλλαγή γνώσεων, αφετέρου με τη διευκόλυνση

της ανταλλαγής πληροφοριών και της συνεργασίας σε ολόκληρη την αγροτική Ευρώπη. Οι δραστηριότητες αυτές διευκολύνονται από δύο μονάδες υποστήριξης: το σημείο επαφής του ΕΔΑΑ και το ευρωπαϊκό γραφείο υποστήριξης της αξιολόγησης για την αγροτική ανάπτυξη. Μια ειδική [ιστοσελίδα](#) παρουσιάζει νέα σχετικά με το δίκτυο και τις δραστηριότητές του.

Σε περιοχές όπου η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην τοπική οικονομία, μπορεί να διατεθεί χρηματοδότηση στις ομάδες τοπικής δράσης για την αλιεία (ΟΤΔΑ), στις οποίες περιλαμβάνονται επίσης οι ενδιαφερόμενοι φορείς που σχετίζονται με την αλιεία. Σχεδιάζοντας τη δική της στρατηγική τοπικής ανάπτυξης, κάθε ΟΤΔ ή ΟΤΔΑ εμπλέκει τα μέλη της κοινότητας στη διερεύνηση τόσο των πιο πιεστικών οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτεραιοτήτων για την περιοχή τους, όσο και των βέλτιστων τρόπων αντιμετώπισής τους. Υπάρχει διαθέσιμο προσωπικό για να βοηθήσει τα άτομα να αναπτύξουν ιδέες έργων, και διατίθεται προϋπολογισμός για τη χρηματοδότηση τοπικών πρωτοβουλιών που θεωρούνται σημαντικές για την ανάπτυξη της περιοχής (π.χ. επενδύσεις σε νέες επιχειρήσεις, υπηρεσίες, δραστηριότητες, κατάρτιση, δράσεις ευαισθητοποίησης κ.λπ.).

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις επιδοτήσεις και τις ενισχύσεις της ΕΕ στον τομέα της γεωργίας, βλ. την ενότητα σχετικά με τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη και την ενότητα για την αλιεία, καθώς και την επόμενη ενότητα του οδηγού χρηματοδότησης.

Η πρωτοβουλία «Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους»

Η πρωτοβουλία για το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους συνδέει την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία με την καθημερινή μας ζωή και τους χώρους διαβίωσης. Καλεί όλους τους Ευρωπαίους και όλες τις Ευρωπαϊκές να οραματιστούν και να οικοδομήσουν από κοινού ένα βιώσιμο μέλλον χωρίς αποκλεισμούς, χάρμα των οφθαλμών, των πνευμάτων και των ψυχών μας. Το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους κτίζει γέφυρες μεταξύ διαφορετικών υποβάθρων και κλάδων, αξιοποιεί τη συμμετοχή σε όλα τα επίπεδα, κι έτσι γίνεται δύναμη ώθησης ενός κινήματος για τη διευκόλυνση και την καθοδήγηση του μετασχηματισμού των κοινωνιών μας με άξονα τρεις αδιαχώριστες αξίες:

- **βιωσιμότητα:** από τους κλιματικούς στόχους έως την κυκλικότητα, τη μηδενική ρύπανση και τη βιοποικιλότητα·
- **αισθητική:** ποιότητα εμπειρίας και ύφους πέραν της λειτουργικότητας·

- **συμπερίληψη:** από την ανάδειξη της αξίας της πολυμορφίας έως τη διασφάλιση της προσβασιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας.

Το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους φέρνει σε επαφή πολίτες, εμπειρογνώμονες, επιχειρήσεις και ιδρύματα με σκοπό τον επαναπροσδιορισμό της βιώσιμης διαβίωσης στην Ευρώπη και πέραν αυτής. Εκτός του ότι έχει δημιουργήσει μια πλατφόρμα πειραματισμού και σύνδεσης, η πρωτοβουλία στηρίζει τη θετική αλλαγή παρέχοντας επίσης πρόσβαση σε χρηματοδότηση της ΕΕ για όμορφα, βιώσιμα και συμπεριληπτικά έργα.

Οι παρακάτω σύνδεσμοι οδηγούν σε πληροφορίες σχετικά με τις διάφορες ευκαιρίες ενωσιακής χρηματοδότησης στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας. Παρουσιάζονται διάφορες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, ανάλογα με το κύριο αποτέλεσμα που θέλουν να επιτύχουν.

- **Κινητοποίηση προγραμμάτων της ΕΕ για τον επιτόπιο μετασχηματισμό περιοχών:** τα προγράμματα αυτά έχουν αποκλειστικό σκοπό ή συμβάλλουν εν μέρει στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους, οι οποίες αποσκοπούν στη στήριξη του μετασχηματισμού του δομημένου περιβάλλοντος και των συναφών τρόπων ζωής, σε τοπικό επίπεδο.
- **Κινητοποίηση προγραμμάτων της ΕΕ για τον μετασχηματισμό του ευνοϊκού περιβάλλοντος για την καινοτομία:** τα προγράμματα αυτά έχουν αποκλειστικό σκοπό ή συμβάλλουν εν μέρει στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους, οι οποίες αποσκοπούν στη στήριξη της καινοτομίας ώστε να ενσωματωθούν η βιωσιμότητα, η συμπερίληψη και η αισθητική σε νέες λύσεις και προϊόντα.
- **Κινητοποίηση προγραμμάτων της ΕΕ για τη διάδοση νέων εννοιών:** προγράμματα με αποκλειστικό σκοπό ή συμβολή στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους, οι οποίες αποσκοπούν στη διευκόλυνση μιας διαδικασίας αμφισβήτησης των αντιλήψεων και της νοοτροπίας μας σχετικά με τις αξίες της αισθητικής, της βιωσιμότητας και της συμπερίληψης.

Στήριξη της τουρκοκυπριακής κοινότητας

Κύριος στόχος του προγράμματος είναι να διευκολύνει την επανένωση της Κύπρου προωθώντας την οικονομική ανάπτυξη της τουρκοκυπριακής κοινότητας, με ιδιαίτερη έμφαση στην οικονομική ολοκλήρωση της νήσου, στη βελτίωση των επαφών μεταξύ των δύο κοινοτήτων και με την ΕΕ, και στην προετοιμασία

για την υιοθέτηση του συνόλου του δικαίου της ΕΕ (κεκτημένο της ΕΕ) μετά τη συνολική διευθέτηση του κυπριακού ζητήματος.

Το πρόγραμμα βοήθειας ενισχύει τις προσπάθειες επανένωσης μέσω μιας σειράς ειδικών δράσεων, όπως μεταξύ άλλων:

- προαγωγή της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης στην τουρκοκυπριακή κοινότητα·
- επενδύσεις σε υποδομές·
- συμφιλίωση, οικοδόμηση εμπιστοσύνης και στήριξη της κοινωνίας των πολιτών·
- προσέγγιση της τουρκοκυπριακής κοινότητας με την ΕΕ, μεταξύ άλλων βοηθώντας στην προετοιμασία για την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ μόλις συμφωνηθεί συνολική διευθέτηση του κυπριακού ζητήματος.

Το **πρόγραμμα βοήθειας** χρηματοδοτεί μελέτες, παροχή υπηρεσιών, εφοδιασμό και εργασίες που στηρίζουν την οικονομική ανάπτυξη της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Ο προϋπολογισμός εκτελείται τόσο μέσω άμεσης διαχείρισης από την Επιτροπή όσο και μέσω έμμεσης διαχείρισης (από διεθνείς οργανισμούς και από φορείς των κρατών μελών). Η χρηματοδότηση εκταμιεύεται με τη μορφή επιχορηγήσεων, προμηθειών και συμφωνιών συνεισφοράς που συνάπτονται με διεθνείς οργανισμούς και με φορείς των κρατών μελών.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

Η τουρκοκυπριακή κοινότητα είναι ο τελικός δικαιούχος, που αντιπροσωπεύεται, μεταξύ άλλων, από:

- μη κυβερνητικές οργανώσεις·
- μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις·
- γεωργούς·
- σπουδαστές·
- εκπαιδευτικούς.

Αποθεματικό προσαρμογής στο Brexit

Η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ έχει επηρεάσει τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις περιφέρειές τους με διάφορους τρόπους. Ορισμένα κράτη μέλη, περιφέρειες, τομείς ή τοπικές κοινότητες έχουν επηρεαστεί περισσότερο. Για τον λόγο αυτόν, το αποθεματικό προσαρμογής στο Brexit σχεδιάστηκε με

σκοπό να στηρίξει μεν όλα τα κράτη μέλη, εστιάζοντας όμως αποφασιστικά σε όσους πλήττονται περισσότερο. Παρέχεται στήριξη για την αντιμετώπιση των δυσμενών οικονομικών, κοινωνικών, εδαφικών και, κατά περίπτωση, περιβαλλοντικών συνεπειών της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ. Δεν υπάρχει εκ των προτέρων προγραμματισμός ή σχεδιασμός μέτρων· επιπλέον, το αποθεματικό παρέχει ευελιξία στην εφαρμογή και λειτουργεί σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Ο κανονισμός για το αποθεματικό προσαρμογής στο Brexit τέθηκε σε ισχύ τον Οκτώβριο του 2021.

Ο κανονισμός ορίζει ότι πρέπει να χρησιμοποιούνται τρεις συντελεστές για τον υπολογισμό των πόρων που θα λάβει κάθε χώρα της ΕΕ από το αποθεματικό:

- ο συντελεστής που συνδέεται με τα αλιεύματα που αλιεύονται στην αποκλειστική οικονομική ζώνη του Ηνωμένου Βασιλείου χρησιμοποιείται για την κατανομή 656 εκατ. EUR·
- ο συντελεστής που συνδέεται με το εμπόριο χρησιμοποιείται για την κατανομή 4,5 δισ. EUR·
- ο συντελεστής που συνδέεται με τις θαλάσσιες μεθοριακές περιοχές που κάλυπταν και το Ηνωμένο Βασίλειο, χρησιμοποιείται για την κατανομή 274 εκατ. EUR.

Τα κράτη μέλη που εξαρτώνται σημαντικά από την αλιεία πρέπει να διοχετεύουν συγκεκριμένο ποσοστό της εθνικής τους κατανομής στην παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας και στις τοπικές και περιφερειακές κοινότητες που εξαρτώνται από τις αλιευτικές δραστηριότητες.

Το αποθεματικό στηρίζει μέτρα που εγκρίθηκαν ειδικά σε σχέση με την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, μεταξύ των οποίων μπορούν να περιλαμβάνονται μέτρα:

- για τη στήριξη ιδιωτικών και δημόσιων επιχειρήσεων, ιδίως ΜΜΕ, αυτοαπασχολούμενων, τοπικών κοινοτήτων και οργανώσεων που επηρεάζονται δυσμενώς από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ·
- για τη στήριξη των οικονομικών τομέων που επηρεάζονται δυσμενέστερα από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ·
- για τη στήριξη επιχειρήσεων, περιφερειακών και τοπικών κοινοτήτων και οργανισμών, συμπεριλαμβανομένης της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας που εξαρτάται από αλιευτικές δραστηριότητες στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου, σε ύδατα εδαφών με ειδικό καθεστώς ή σε ύδατα που καλύπτονται από αλιευτικές συμφωνίες με παράκτια κράτη, όπου οι

αλιευτικές δυνατότητες για τους ενωσιακούς στόλους έχουν μειωθεί λόγω της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ·

- για τη στήριξη της δημιουργίας και της προστασίας θέσεων εργασίας, μεταξύ των οποίων και οι πράσινες θέσεις εργασίας, τη στήριξη καθεστώτων μειωμένου ωραρίου εργασίας, τη στήριξη της επανειδίκευσης και της κατάρτισης σε τομείς που πλήττονται περισσότερο λόγω της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ·
- για τη διασφάλιση της λειτουργίας των συνοριακών, τελωνειακών, υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών ελέγχων, ελέγχων ασφάλειας και αλιευτικών ελέγχων, καθώς και της είσπραξης έμμεσων φόρων, συμπεριλαμβανομένου πρόσθετου προσωπικού και της κατάρτισής του, και υποδομών·
- για τη διευκόλυνση των συστημάτων πιστοποίησης και έγκρισης προϊόντων, τη συμβολή στην εκπλήρωση των απαιτήσεων εγκατάστασης, την απλούστευση της επισήμανσης και της σήμανσης —π.χ. για τα πρότυπα ασφάλειας, υγείας και περιβάλλοντος— και μέτρα για τη διευκόλυνση της αμοιβαίας αναγνώρισης·
- για την επικοινωνία, την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών και των επιχειρήσεων σχετικά με τις αλλαγές στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ·
- με σκοπό την επανένταξη των πολιτών της ΕΕ, καθώς και προσώπων που έχουν δικαίωμα διαμονής στην ΕΕ τα οποία εγκατέλειψαν το Ηνωμένο Βασίλειο ως αποτέλεσμα της αποχώρησής του από την ΕΕ.

Η περίοδος αναφοράς για τις δαπάνες άρχισε αναδρομικά την 1η Ιανουαρίου 2020 και έχει προγραμματιστεί να λήξει στις 31 Δεκεμβρίου 2023. Επιλέξιμες για χρηματοδοτική συνεισφορά από το αποθεματικό είναι και οι δαπάνες για μέτρα που εκτελέστηκαν πριν από την περίοδο αναφοράς οι οποίες όμως πραγματοποιήθηκαν και καταβλήθηκαν από τις αρχές των κρατών μελών σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.

Κατά τον σχεδιασμό των μέτρων στήριξης, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τις διάφορες επιπτώσεις της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ στις διάφορες περιφέρειες και τοπικές κοινότητες, και εστιάζουν τη χρηματοδοτική συνεισφορά από το αποθεματικό σε εκείνες που επηρεάζονται δυσμενέστερα από την αποχώρηση. Λαμβάνουν επίσης υπόψη την αρχή της εταιρικής σχέσης, ενθαρρύνοντας τον πολυεπίπεδο διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους και την κοινωνία των πολιτών, τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, καθώς και με

τις κοινότητες των περιφερειών και των τομέων που πλήττονται περισσότερο. Σε ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής παρέχονται [πληροφορίες](#) σχετικά με την προσωρινή κατανομή σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ από τους πόρους του αποθεματικού προσαρμογής στο Brexit.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ (INTERREG)

Η **Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία** (ΕΕΣ), ευρύτερα γνωστή ως Interreg, προωθεί τη συνεργασία μεταξύ περιφερειών και χωρών εντός και εκτός της ΕΕ με σκοπό να βοηθήσει στην οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη.

Για την περίοδο 2021-2027, η Interreg VI χρηματοδοτεί διασυνοριακά προγράμματα εντός και εκτός της ΕΕ, τα οποία συμβάλλουν στην υλοποίηση των κύριων προτεραιοτήτων της πολιτικής συνοχής της ΕΕ: μια πιο ανταγωνιστική και εξυπνότερη Ευρώπη μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών άνθρακα· μια πιο συνδεδεμένη Ευρώπη· μια πιο κοινωνική Ευρώπη χωρίς αποκλεισμούς· και μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες.

Η Interreg έχει πολλαπλά σκέλη:

1. Διασυνοριακό (Interreg A)

- διασυνοριακά προγράμματα, τα οποία υλοποιούνται εντός της ΕΕ και στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ·

- 49 προγράμματα στην ΕΕ, με τα οποία επιδιώκεται η μετατροπή ορισμένων συνοριακών εμποδίων σε διασυνοριακές ευκαιρίες μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ·
- 10 προγράμματα Interreg του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ), τα οποία εφαρμόζονται στα σύνορα της ΕΕ με τις χώρες του ΜΠΒ και συμβάλλουν κυρίως στην πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ·
- 14 προγράμματα Interreg NEXT, τα οποία υλοποιούνται στα σύνορα με τις γειτονικές χώρες της ΕΕ.

2. Διακρατικό (Interreg B)

14 προγράμματα διακρατικής συνεργασίας θα συνεχίσουν να στηρίζουν δραστηριότητες συνεργασίας σε μεγαλύτερη κλίμακα, στην Ευρώπη και πέραν αυτής.

Τέσσερα διακρατικά προγράμματα —πρόγραμμα Interreg για την περιφέρεια της Βαλτικής Θάλασσας, Interreg για την περιφέρεια του Δούναβη, Interreg ΜΠΒ Αδριατική-Ιόνιο και Interreg για τον χώρο των Άλπεων— θα στηρίξουν απευθείας τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές που καλύπτουν τη γεωγραφική τους περιοχή. Περίπου το 80 % της θεματικής τους συγκέντρωσης θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με μια μακροπεριφερειακή στρατηγική.

Τα διακρατικά προγράμματα που συνδέονται με στρατηγικές για θαλάσσιες λεκάνες, όπως το Interreg για την περιοχή του Ατλαντικού ή το Interreg NEXT για τη λεκάνη της Μαύρης Θάλασσας, εφαρμόζουν επίσης τη θεματική συγκέντρωση.

Τα διακρατικά προγράμματα μπορούν να λάβουν πρόσθετη χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ, τον ΜΠΒ ή τον ΜΓΑΔΣ.

3. Διαπεριφερειακό (Interreg C)

Το σκέλος της διαπεριφερειακής συνεργασίας αποσκοπεί στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής συνοχής, προωθώντας την ανταλλαγή εμπειριών, καινοτόμων προσεγγίσεων και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού μεταξύ των περιφερειών [άρθρο 3 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059 σχετικά με τον στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (ΕΕΣ)].

Κατά την περίοδο 2021-2027, θα εφαρμοστούν τέσσερα προγράμματα διαπεριφερειακής συνεργασίας: το πρόγραμμα διαπεριφερειακής συνεργασίας ([Interreg Europe](#)) και τρία προγράμματα δικτύωσης ([Urbact III](#), [Interact III](#) και [ESPON](#)), τα οποία καλύπτουν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Τα εν λόγω προγράμματα παρέχουν στους περιφερειακούς και τοπικούς φορείς σε όλες τις χώρες της ΕΕ ένα πλαίσιο για την ανταλλαγή εμπειριών.

Το πρόγραμμα συνεργασίας **Interreg Europe** είναι ένα πρόγραμμα εκμάθησης πολιτικής για τις δημόσιες αρχές σε 29 χώρες: την ΕΕ-27, τη Νορβηγία και την Ελβετία. Προωθεί την ανταλλαγή εμπειριών και τη μεταφορά ορθών πρακτικών μεταξύ φορέων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης. Η ενθάρρυνση της ανταλλαγής γνώσεων ενισχύει την αποτελεσματικότητα της πολιτικής συνοχής και βοηθά τις αρχές να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν καλύτερη πολιτική σε όλους τους άλλους τομείς.

Το **Interact** εξασφαλίζει την ανταλλαγή εμπειριών, πληροφοριών και καινοτομίας για την προώθηση των βέλτιστων πρακτικών και τη διευκόλυνση της συνεργασίας. Επιδιώκει να το επιτύχει μέσω στοχευμένων εκδηλώσεων, δημοσιεύσεων και εργαλείων.

Το **URBACT** βοηθά τις πόλεις να αναπτύξουν νέες, βιώσιμες και ρεαλιστικές λύσεις που ενσωματώνουν οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα των πόλεων.

Το πρόγραμμα **ESPON** έχει ως στόχο να προωθήσει και να ενισχύσει την εδαφική διάσταση στην ανάπτυξη και τη συνεργασία, παρέχοντας στοιχεία, μεταφορά γνώσεων και εκμάθηση πολιτικής στις δημόσιες αρχές και σε άλλους παράγοντες πολιτικής, σε όλα τα επίπεδα.

4. Συνεργασία των εξόχως απόκεντρων περιοχών (Interreg D)

Οι ιδιαιτερότητες των εξόχως απόκεντρων περιοχών αναγνωρίζονται μέσω ενός ειδικού σκέλους (σκέλος D). Χάρη στο σκέλος D βοηθούνται οι περιφέρειες αυτές ώστε να συνεργάζονται με τις γειτονικές χώρες και τα γειτονικά εδάφη με τον πλέον αποτελεσματικό και απλό τρόπο. Μπορούν να δημοσιευθούν προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για συνδυασμένη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ και του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (ΜΓΑΔΣ).

Το σκέλος D καλύπτει τέσσερις γεωγραφικές περιοχές:

- Αμαζονία και Καραϊβική·
- Μέσος Ατλαντικός/Κόλπος της Γουινέας·
- Ινδικός Ωκεανός·
- Κανάλι της Μοζαμβίκης.

Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας

Ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) είναι ένα νομικό μέσο της ΕΕ που αποσκοπεί στη διευκόλυνση και την προώθηση της διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας, παρέχοντας τη δυνατότητα στα κράτη μέλη, στις περιφερειακές/τοπικές αρχές, στις ενώσεις και σε κάθε άλλο δημόσιο φορέα να συστήσουν ομάδες συνεργασίας με νομική προσωπικότητα. Η προσφυγή στον ΕΟΕΣ είναι προαιρετική. Επιλέξιμοι για να γίνουν μέλη του ΕΟΕΣ είναι:

- κράτη μέλη·
- περιφερειακές ή τοπικές αρχές·
- ενώσεις·
- οποιοσδήποτε άλλος δημόσιος φορέας.

Ο ΕΟΕΣ είναι μοναδικός υπό την έννοια ότι επιτρέπει στις δημόσιες αρχές διαφόρων κρατών μελών να συνεργάζονται και να παρέχουν κοινές υπηρεσίες, χωρίς αυτό να απαιτεί την υπογραφή και την επικύρωση προηγούμενης διεθνούς συμφωνίας από τα εθνικά κοινοβούλια. Ωστόσο, τα κράτη μέλη πρέπει να συμφωνήσουν για τη συμμετοχή δυνητικών μελών στις αντίστοιχες χώρες τους. Το εφαρμοστέο δίκαιο για την ερμηνεία και την εφαρμογή της σύμβασης είναι το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκονται τα επίσημα κεντρικά γραφεία του ΕΟΕΣ.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών έχει καταρτίσει [κατάλογο](#) των τρεχουσών ΕΟΕΣ.

Μακροπεριφερειακές στρατηγικές

Η «μακροπεριφερειακή στρατηγική» είναι ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο διαχείρισης των κοινών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη και οι τρίτες χώρες που βρίσκονται στην ίδια γεωγραφική περιοχή, και θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την ενισχυμένη συνεργασία και έτσι να συμβάλλουν στην επίτευξη οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής. Οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και ενδέχεται να συνδέονται, μεταξύ άλλων, με τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία.

Δεν υπάρχει τυποποιημένος ορισμός της μακροπεριφέρειας. Γενικά, δηλώνει μια περιοχή που καλύπτει τμήματα διαφορετικών χωρών ή περιοχών τα οποία συνδέονται με ένα ή περισσότερα κοινά χαρακτηριστικά ή προκλήσεις. Η

ιδέα στην οποία βασίζονται οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές της ΕΕ είναι να προστεθεί αξία στις παρεμβάσεις, είτε από την ΕΕ, είτε από τις εθνικές ή περιφερειακές αρχές, είτε από τον τρίτο τομέα, είτε από τον ιδιωτικό τομέα, κατά τρόπο που ενισχύει σημαντικά τη λειτουργία της μακροπεριφέρειας. Οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές της ΕΕ δεν λαμβάνουν καμία πρόσθετη χρηματοδότηση. Στο πλαίσιο αυτό, μία από τις προκλήσεις είναι να βρεθούν τρόποι ώστε να βελτιωθεί η χρήση των υφιστάμενων πόρων, της νομοθεσίας και των δομών, προς όφελος ολόκληρης της περιφέρειας.

Υπάρχουν αρκετές μακροπεριφέρειες στην ΕΕ οι οποίες καλύπτουν μεγάλες περιοχές που περιλαμβάνουν πολλά εθνικά σύνορα. Για καθεμιά από αυτές, έχει τεθεί σε εφαρμογή μια ειδική μακροπεριφερειακή στρατηγική. Η [στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας](#) (EUSBSR) εγκρίθηκε στα τέλη Οκτωβρίου 2009· η εφαρμογή της [στρατηγικής της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη](#) (EUSDR) ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2011· η [στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή Αδριατικής-Ιονίου](#) (EUSAIR) εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2012. Η [στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή των Άλλεων](#) (EUSALP) εγκρίθηκε το 2015.

Η [στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας](#) (EUSBSR) συνδέει οκτώ κράτη μέλη της ΕΕ που βρίσκονται γύρω από τη Βαλτική Θάλασσα, τα οποία έχουν 80 εκατομμύρια κατοίκους ή σχεδόν το 16 % του πληθυσμού της ΕΕ. Τα εν λόγω κράτη μέλη είναι: Γερμανία (Βερολίνο· Βρανδεμβούργο· Αμβούργο· Μεκλεμβούργο-Δυτική Πομερανία· Σλέσβιχ-Χολστάιν), Δανία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Σουηδία και Φινλανδία. Η στρατηγική βασίζεται σε τρεις στόχους: 1) διάσωση της θάλασσας· 2) διασύνδεση της περιοχής· και 3) αύξηση της ευημερίας. Η EUSBSR έχει επιτύχει ποικίλα αποτελέσματα. Βασικό της επίτευγμα είναι ότι φέρνει σε επαφή ενδιαφερόμενα μέρη από όλες τις χώρες, τους τομείς και τα επίπεδα. Έχουν δημιουργηθεί νέα δίκτυα και έργα μακροπεριφερειακής σημασίας, και έχουν ενισχυθεί τα ήδη υπάρχοντα. Η στρατηγική έχει επίσης συμβάλει στη διαμόρφωση και ανάπτυξη πολιτικών (π.χ. στους τομείς της ενέργειας, της ναυσιπλοΐας, του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής), στην καλύτερη εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας και στην περαιτέρω ανάπτυξη συνεργειών και συμπληρωματικότητας μεταξύ των υφιστάμενων πλαισίων συνεργασίας στην περιοχή. Παρέχοντας ένα στρατηγικό πλαίσιο, έχει προσδώσει νομιμότητα στη μακροπεριφερειακή συνεργασία και έχει αυξήσει την αναγνώριση των προκλήσεων και των ευκαιριών στη μακροπεριφέρεια.

Η στρατηγική της ΕΕ για [την περιοχή Αδριατικής-Ιονίου](#) (EUSAIR) καλύπτει 10 χώρες: τέσσερα κράτη μέλη της ΕΕ (Ελλάδα, Ιταλία, Κροατία και Σλοβενία) και έξι τρίτες χώρες (Άγιος Μαρίνος, Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη,

Μαυροβούνιο, και Σερβία). Γενικός στόχος της EUSAIR είναι η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας και ανάπτυξης στην περιοχή μέσω της βελτίωσης της ελκυστικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της συνδεσιμότητας. Η στρατηγική θα συμβάλει στην περαιτέρω ένταξη των Δυτικών Βαλκανίων. Οι χώρες έχουν ως στόχο τη δημιουργία συνεργειών και την ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ όλων των εδαφών της περιοχής Αδριατικής-Ιονίου στους τέσσερις θεματικούς τομείς/πυλώνες: βιώσιμος τουρισμός, ποιότητα περιβάλλοντος, γαλάζια ανάπτυξη και σύνδεση της περιοχής.

Η **στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη** καλύπτει ένα ευρύ φάσμα ζητημάτων που ομαδοποιούνται σε 12 **τομείς προτεραιότητας**. Κάθε τομέας προτεραιότητας τελεί υπό τη διαχείριση δύο χωρών («συντονιστές τομέα προτεραιότητας»). Οι εν λόγω τομείς είναι οι ακόλουθοι: κινητικότητα στις πλωτές οδούς· κινητικότητα σιδηροδρομικών-οδικών-αεροπορικών μεταφορών· βιώσιμη ενέργεια· πολιτισμός και τουρισμός· ποιότητα των υδάτων· περιβαλλοντικοί κίνδυνοι· βιοποικιλότητα, τοπία και ποιότητα του αέρα και του εδάφους· κοινωνία της γνώσης· ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων· άτομα και δεξιότητες· θεσμική ικανότητα και συνεργασία· και ασφάλεια.

Η **στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή των Άλπεων** καλύπτει επτά χώρες, εκ των οποίων πέντε κράτη μέλη της ΕΕ (Αυστρία, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία και Σλοβενία) και δύο τρίτες χώρες (Ελβετία και Λιχτενστάιν), και 48 περιφέρειες. Έχει τέσσερις θεματικούς τομείς πολιτικής. Ο πρώτος είναι η οικονομική ανάπτυξη και η καινοτομία· οι στόχοι του περιλαμβάνουν την ισότιμη πρόσβαση σε ευκαιρίες απασχόλησης, με βάση την υψηλή ανταγωνιστικότητα της περιοχής των Άλπεων. Ο δεύτερος θεματικός τομέας πολιτικής είναι η κινητικότητα και η συνδεσιμότητα· κύριος στόχος του είναι η βιώσιμη εσωτερική και εξωτερική προσβασιμότητα για όλους. Ο τρίτος θεματικός τομέας πολιτικής είναι το περιβάλλον και η ενέργεια· στόχος του είναι η προώθηση ενός πιο συμπεριληπτικού περιβαλλοντικού πλαισίου για όλους και ανανεώσιμων και αξιόπιστων ενεργειακών λύσεων για το μέλλον. Η διακυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένης της θεσμικής ικανότητας, είναι ένας άλλος τομέας πολιτικής, ο οποίος έχει ως κύριο στόχο τη δημιουργία ενός υγιούς μακροπεριφερειακού μοντέλου διακυβέρνησης για την περιοχή (με σκοπό τη βελτίωση της συνεργασίας και του συντονισμού της δράσης).

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- εθνικές και αποκεντρωμένες διοικητικές αρχές·
- περιφερειακές και τοπικές κυβερνητικές δομές και φορείς χάραξης πολιτικής·
- ΜΚΟ, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ερευνητικά ιδρύματα.

ΓΕΩΡΓΙΑ, ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ αποτελεί και θα συνεχίσει να αποτελεί κινητήριο μοχλό της βιωσιμότητας, των επενδύσεων στη βιώσιμη γεωργία, καθώς και της δράσης για το κλίμα, της προστασίας του περιβάλλοντος, της επισιτιστικής ασφάλειας και της αγροτικής ανάπτυξης.

Η χρηματοδότηση των γεωργικών προγραμμάτων προέρχεται από δύο ταμεία που αποτελούν τμήματα του γενικού προϋπολογισμού της ΕΕ:

- το [Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων \(ΕΓΓΕ\)](#), το οποίο χρηματοδοτεί πρωτίστως τις άμεσες ενισχύσεις σε γεωργούς και τα μέτρα για τη ρύθμιση των αγορών γεωργικών προϊόντων·
- το [Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης \(ΕΓΤΑΑ\)](#), το οποίο συγχρηματοδοτεί τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης των κρατών μελών.

Το ΕΓΓΕ και το ΕΓΤΑΑ υλοποιούνται υπό επιμερισμένη διαχείριση μεταξύ των κρατών μελών και της ΕΕ. Αυτό συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, ότι η Επιτροπή δεν πραγματοποιεί πληρωμές απευθείας στους δικαιούχους ενίσχυσης· το καθήκον

αυτό ανατίθεται στα κράτη μέλη.

Κατά τα δύο πρώτα έτη του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027 (ΠΔΠ – το επταετές πλαίσιο που ρυθμίζει τον ετήσιο προϋπολογισμό της ΕΕ), εξακολουθούν να ισχύουν οι υφιστάμενοι κανονισμοί της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) 2014-2020, όπως ορίζεται [στον μεταβατικό κανονισμό](#) που εκδόθηκε στις 23 Δεκεμβρίου 2020. Ο κανονισμός έχει τεθεί σε εφαρμογή προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση στο μελλοντικό πλαίσιο των [στρατηγικών σχεδίων της ΚΓΠ](#).

Τα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ προβλέπεται να εφαρμοστούν από την 1η Ιανουαρίου 2023. Τα στρατηγικά σχέδια θα επιτρέψουν μεγαλύτερο βαθμό ευελιξίας μεταξύ των δύο ταμείων και θα περιλαμβάνουν τις φιλοδοξίες της [Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας](#), και ιδίως της [στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»](#). Συνολικά, το 40 % των συνολικών δαπανών της ΚΓΠ θα διατεθεί στη δράση για το κλίμα.

Η νέα ΚΓΠ βασίζεται σε πιο ευέλικτες επιδόσεις και σε μια προσέγγιση βασισμένη στα αποτελέσματα, η οποία λαμβάνει υπόψη τις τοπικές συνθήκες και ανάγκες, αυξάνοντας παράλληλα τις φιλοδοξίες της ΕΕ όσον αφορά τη βιωσιμότητα. Βασίζεται σε 10 στόχους, οι οποίοι αποτελούν με τη σειρά τους τη βάση επί της οποίας οι χώρες της ΕΕ σχεδιάζουν τα στρατηγικά τους σχέδια για την ΚΓΠ.

Οι στόχοι αυτοί είναι οι εξής:

1. εξασφάλιση δίκαιου εισοδήματος για τους γεωργούς·
2. αύξηση της ανταγωνιστικότητας·
3. βελτίωση της θέσης των γεωργών στην αλυσίδα των τροφίμων·
4. ανάληψη δράσης για την κλιματική αλλαγή·
5. εφαρμογή μέριμνας για το περιβάλλον·
6. διατήρηση των τοπίων και της βιοποικιλότητας·
7. στήριξη της ανανέωσης των γενεών·
8. δημιουργία και διατήρηση δυναμικών αγροτικών περιοχών·
9. προστασία της ποιότητας των τροφίμων και της υγείας·
10. προώθηση της γνώσης και της καινοτομίας.

Οι χώρες της ΕΕ θα εφαρμόσουν τη νέα ΚΓΠ μέσα από ένα [στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ σε εθνικό επίπεδο](#). Κάθε σχέδιο θα συνδυάζει ευρύ φάσμα στοχευμένων παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών της εν λόγω χώρας της ΕΕ, και θα αποφέρει απτά αποτελέσματα σε σχέση με τους στόχους σε επίπεδο ΕΕ, συμβάλλοντας παράλληλα στις φιλοδοξίες της Ευρωπαϊκής

Πράσινης Συμφωνίας.

Η νέα ΚΓΠ είναι πιο δίκαιη, πιο πράσινη, πιο φιλική προς τα ζώα και ευέλικτη.

Για πρώτη φορά, η νέα ΚΓΠ θα περιλαμβάνει κοινωνικές προϋποθέσεις, δηλαδή οι δικαιούχοι της ΚΓΠ θα πρέπει να τηρούν στοιχεία του κοινωνικού και εργατικού δικαίου της ΕΕ για να λαμβάνουν κονδύλια της ΚΓΠ.

Η αναδιανομή της εισοδηματικής στήριξης θα είναι υποχρεωτική. Τα κράτη μέλη θα αναδιανείμουν τουλάχιστον το 10 % προς όφελος των μικρότερων γεωργικών εκμεταλλεύσεων και πρέπει να περιγράψουν στο στρατηγικό τους σχέδιο τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζουν να το πράξουν αυτό. Η στήριξη των νέων γεωργών θα έχει ένα νέο υποχρεωτικό ελάχιστο επίπεδο 3 % των προϋπολογισμών των κρατών μελών, για την εισοδηματική στήριξη σε νέους γεωργούς (γεωργούς ηλικίας έως 40 ετών) από την ΚΓΠ. Το ποσό αυτό δύναται να καλύπτει την εισοδηματική στήριξη, τις επενδύσεις ή τις ενισχύσεις εκκίνησης δραστηριότητας προς νέους γεωργούς.

Η προσφορά οικολογικών προγραμμάτων θα είναι υποχρεωτική για τα κράτη μέλη. Το νέο αυτό μέσο θα ανταμείβει τους γεωργούς για την εφαρμογή πρακτικών φιλικών προς το κλίμα και το περιβάλλον (βιολογική γεωργία, αγροοικολογία, ολοκληρωμένη διαχείριση επιβλαβών οργανισμών κ.λπ.), καθώς και για βελτιώσεις στην καλή διαβίωση των ζώων. Τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέσουν τουλάχιστον το 25 % του προϋπολογισμού τους για την εισοδηματική στήριξη σε οικολογικά προγράμματα.

Τουλάχιστον το 35 % των κονδυλίων αγροτικής ανάπτυξης θα διατεθεί σε γεωργο-περιβαλλοντικές δεσμεύσεις, οι οποίες προωθούν πρακτικές για το περιβάλλον, το κλίμα και την καλή διαβίωση των ζώων.

Όσον αφορά τις προϋποθέσεις, οι ελάχιστες απαιτήσεις με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι δικαιούχοι της ΚΓΠ προκειμένου να λάβουν στήριξη είναι πλέον πιο φιλόδοξες. Για παράδειγμα, τουλάχιστον το 3 % της αρόσιμης γης σε οποιαδήποτε γεωργική εκμετάλλευση θα διατίθεται για τη βιοποικιλότητα και για μη παραγωγικά στοιχεία, με δυνατότητα για τον γεωργό να λάβει στήριξη μέσω οικολογικών προγραμμάτων προκειμένου να αυξηθεί το ποσοστό αυτό στο 7 %. Όλοι οι υγρότοποι και οι τυρφώνες θα προστατεύονται.

Άμεση εισοδηματική στήριξη για τους αγρότες και μέτρα για την αγορά

Κύριος στόχος του ΕΓΤΕ είναι η στήριξη του βιώσιμου γεωργικού εισοδήματος και της ανθεκτικότητας σε ολόκληρη την ΕΕ προκειμένου να ενισχυθεί η επισιτιστική ασφάλεια μέσω της κοινής γεωργικής πολιτικής. Στόχος του ταμείου είναι να συμβάλει στην επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων της ΕΕ μέσω του οικολογικού προσανατολισμού (έως το 2022) και μέσω οικολογικών προγραμμάτων και προϋποθέσεων από το 2023 και μετά. Η επίτευξη υψηλότερου επιπέδου περιβαλλοντικής φιλοδοξίας, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και η προστασία των φυσικών πόρων και της βιοποικιλότητας αποτελούν προτεραιότητες της μελλοντικής κοινής γεωργικής πολιτικής, η οποία θα τεθεί σε ισχύ το 2023.

Τα εισοδήματα των γεωργών υποστηρίζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω άμεσων ενισχύσεων (ενισχύσεις που χορηγούνται ετησίως απευθείας στους τραπεζικούς λογαριασμούς των γεωργών, ως εισοδηματική στήριξη που παρέχει ταυτοχρόνως ένα δίκτυ ασφαλείας).

Μέσω του ΕΓΤΕ, οι χώρες της ΕΕ πρέπει να προσφέρουν:

- καθεστώς βασικής ενίσχυσης για τους γεωργούς·
- πράσινες άμεσες ενισχύσεις (για βιώσιμες γεωργικές μεθόδους)·
- ενίσχυση για τους νέους αγρότες.

Οι χώρες της ΕΕ μπορούν επίσης να χρησιμοποιήσουν το ΕΓΤΕ για τη χρηματοδότηση ειδικών καθεστώτων, προκειμένου να βοηθήσουν τις μικρές και μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις, τους γεωργούς που δραστηριοποιούνται σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς και τους τομείς που αντιμετωπίζουν δυσκολίες.

Όλες οι ενισχύσεις υπόκεινται στη συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ για την ασφάλεια των τροφίμων, την προστασία του περιβάλλοντος και την καλή διαβίωση των ζώων. Οι ενισχύσεις είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των γεωργών, καθώς τα γεωργικά εισοδήματα είναι σημαντικά χαμηλότερα από το μέσο εισόδημα στην ΕΕ.

Το ΕΓΤΕ χρηματοδοτεί επίσης μέτρα για **τη στήριξη και τη σταθεροποίηση των γεωργικών αγορών**, συμπεριλαμβανομένων των αγορών από δημόσια παρέμβαση· ενίσχυση για ιδιωτική αποθεματοποίηση· ειδικά τομεακά έκτακτα μέτρα στήριξης· το πρόγραμμα προώθησης φρούτων, λαχανικών και γάλακτος στα σχολεία· δράσεις ενημέρωσης και προώθησης· κ.λπ. Τα μέτρα αυτά

εφαρμόζονται στο πλαίσιο της κοινής οργάνωσης αγορών, η οποία αποτελεί το πλαίσιο για τα μέτρα στήριξης της αγοράς που προβλέπονται βάσει της ΚΓΠ. Θα εισαχθεί ένα νέο γεωργικό αποθεματικό για τη χρηματοδότηση μέτρων στήριξης της αγοράς σε περιόδους κρίσης.

Αγροτική ανάπτυξη

Η χρηματοδότηση για την **αγροτική ανάπτυξη** προέρχεται εν μέρει από το ΕΓΤΑΑ και εν μέρει από εθνικές/περιφερειακές και ενίοτε ιδιωτικές πηγές. Από το 2021, το ΕΓΤΑΑ εντάσσεται στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων· μετά το 2022, θα είναι πλήρως ενταγμένο στο πλαίσιο των στρατηγικών σχεδίων της ΚΓΠ.

Κύριος στόχος του ΕΓΤΑΑ είναι να στηρίξει τη μετάβαση προς έναν πλήρως βιώσιμο γεωργικό τομέα και την ανάπτυξη δυναμικών αγροτικών περιοχών. Χρηματοδοτεί τη συμβολή της κοινής γεωργικής πολιτικής στους στόχους της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη:

- βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας·
- ενθάρρυνση της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων και της δράσης για το κλίμα·
- επίτευξη ισόρροπης κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών και κοινοτήτων.

Το ΕΓΤΑΑ παρέχει βοήθεια σε γεωργούς και κατοίκους αγροτικών περιοχών για την αύξηση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας, μεταξύ άλλων μέσω:

- ενίσχυσης της χρήσης ψηφιακών και τεχνολογικών εργαλείων·
- δράσεων για τη βελτίωση της ελκυστικότητας των αγροτικών περιοχών όσον αφορά τόσο τη διαβίωση όσο και τη δημιουργία θέσεων εργασίας·
- στήριξης της καινοτομίας και της διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις·
- αναζωογόνησης των χωριών·
- προστασίας του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας·
- δράσεων που αποσκοπούν στην αποκατάσταση, τη διατήρηση και την ενίσχυση των οικοσυστημάτων που σχετίζονται με τη γεωργία και τη δασοκομία, με θετικό αντίκτυπο στη βιοποικιλότητα, το έδαφος, τα ύδατα και τον αέρα.

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ υλοποιείται βάσει εθνικών ή περιφερειακών πολυετών **προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης** (ΠΑΑ), τα οποία σχεδιάζουν και διαχειρίζονται τα κράτη μέλη ή οι περιφέρειες, και εγκρίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Κάθε πρόγραμμα καθορίζει μια συγκεκριμένη στρατηγική που πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της οικείας χώρας/περιφέρειας, τηρώντας τις προτεραιότητες της ΕΕ για την αγροτική ανάπτυξη.

Τα ΠΑΑ παρατάθηκαν υπό όρους για το 2021 και το 2022. Λόγω της παράτασης αυτής, πολλά από τα έργα και τα προγράμματα που περιλαμβάνονται στα ΠΑΑ θα συνεχίσουν να εφαρμόζονται έως το τέλος του 2025.

Από το 2023 και έπειτα, όλες οι νέες δράσεις αγροτικής ανάπτυξης θα ενσωματωθούν στα εθνικά **στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ**. Κάθε εθνικό σχέδιο θα αναπτύσσεται με γνώμονα βασικούς κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς και οικονομικούς στόχους για τη γεωργία, τη δασοκομία και τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- γεωργοί και ενδιαφερόμενα μέρη του αγροτικού τομέα·
- διοικητικοί φορείς·
- τοπικές ή περιφερειακές αρχές και θεσμικά όργανα·
- ιδρύματα, εκπαιδευτικά ιδρύματα·
- ΜΚΟ·
- επιχειρήσεις, ΜΜΕ και ενώσεις.

Ευκαιρίες έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της γεωργίας

Για τη δημιουργία έργων που αφορούν την καινοτομία στη γεωργία, τα τρόφιμα και τη δασοκομία, μπορεί να βοηθήσει το **φυλλάδιο** σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που καταρτίστηκε από την Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (ΕΣΚ-Agri), όπου παρουσιάζεται ευρύ φάσμα επιλογών, από το ΕΓΤΑΑ έως το Ορίζων 2020 και το LIFE+, περιγράφοντας τι είναι, πώς λειτουργούν και πού εφαρμόζονται.

Οι γεωργοί μπορούν επίσης να λάβουν βοήθεια στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» στον τομέα της επισιτιστικής ασφάλειας, της βιώσιμης γεωργίας και της δασοκομίας, της έρευνας στον τομέα της θάλασσας, της ναυτιλίας και των εσωτερικών υδάτων, καθώς και της βιοοικονομίας. Οι ευκαιρίες χρηματοδότησης

που σχετίζονται με τα τρόφιμα και τη διατροφή παρουσιάζονται στην [δικτυακή πύλη συμμετεχόντων](#).

Οι γεωργοί μπορούν να επωφεληθούν από ορισμένες δράσεις στο πλαίσιο του [προγράμματος COSME](#), το οποίο διαχειρίζεται ο Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (EASME). Περισσότερες λεπτομέρειες υπάρχουν στο [σχέδιο δράσης για την επιχειρηματικότητα 2020](#).

Το ΕΓΤΑΑ υποστηρίζει επίσης τη μεταφορά γνώσεων και την καινοτομία μέσω της ΕΣΚ-Agri.

Άλλες ευκαιρίες που σχετίζονται με τη γεωργία

Η προσέγγιση [LEADER](#) είναι μια μέθοδος εκ των κάτω προς τα άνω, ανά περιοχή, με την οποία παρέχεται στήριξη στις τοπικές κοινότητες που σχεδιάζουν και εφαρμόζουν στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης. Πρόκειται για υποχρεωτικό χαρακτηριστικό όλων των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) των κρατών μελών της ΕΕ, ενώ τουλάχιστον το 5 % των εθνικών κονδυλίων του ΕΓΤΑΑ θα πρέπει να διατίθεται για μέτρα LEADER.

Το [Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης](#) (ΕΔΑΑ) βασίζεται στην τρέχουσα εμπειρία και γνώση με σκοπό την παροχή βοήθειας στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μελλοντικών προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης.

Εκτός αυτού, διατίθεται χρηματοδότηση και στο πλαίσιο του [Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου](#) για τη βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης στις αγροτικές περιοχές.

Μπορεί επίσης να χορηγηθεί χρηματοδότηση από το ΕΓΤΕ σε δημόσιους φορείς που συμμετέχουν στο πρόγραμμα για το γάλα στα σχολεία, στο [πρόγραμμα για τα φρούτα στα σχολεία](#) ή στην [προώθηση των γεωργικών προϊόντων](#) στην ΕΕ ή σε τρίτες χώρες.

Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» για τις μεταφορές

Το πρόγραμμα του Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) για τις μεταφορές αποτελεί το βασικό χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ για την ανάπτυξη βιώσιμων και διασυνδεδεμένων διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) υψηλών επιδόσεων, με έμφαση στους **εννέα διαδρόμους του κεντρικού δικτύου**. Με το πρόγραμμα συγχρηματοδοτούνται έργα που ενισχύουν την πολυτροπικότητα, βελτιώνουν τις υποδομές και προωθούν την καινοτομία και τις νέες τεχνολογίες.

Ο **ΜΣΕ 2.0** προωθεί τα διασυνδεδεμένα και πολυτροπικά δίκτυα με σκοπό την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των σιδηροδρομικών, οδικών, εσωτερικών πλωτών και θαλάσσιων υποδομών, καθώς και την ασφαλή και προστατευμένη κινητικότητα. Δίνεται προτεραιότητα στην περαιτέρω ανάπτυξη του ΔΕΔ-Μ με έμφαση στους ελλείποντες κρίκους και στα διασυννοριακά έργα με προστιθέμενη αξία για την ΕΕ. Αυτή η δεύτερη έκδοση του προγράμματος θα διαρκέσει από

το 2021 έως το 2027.

Ο ΜΣΕ 2.0 έχει παρόμοιους στόχους με τον ΜΣΕ 1.0 αλλά δίνει μεγαλύτερη έμφαση στα εξής:

- βιωσιμότητα, απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές και μείωση των εκπομπών·
- συμπληρωματικότητα των τρόπων μεταφοράς.

Οι κύριοι στόχοι είναι οι εξής:

- συμβολή στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν αποδοτικά, διασυνδεδεμένα και πολυτροπικά δίκτυα και υποδομές, για μια έξυπνη, διαλειτουργική, βιώσιμη και ασφαλή κινητικότητα χωρίς αποκλεισμούς·
- προσαρμογή τμημάτων του ΔΕΔ-Μ για τη διπλή χρήση των υποδομών μεταφορών με στόχο τη βελτίωση τόσο της στρατιωτικής όσο και της μη στρατιωτικής κινητικότητας.

Η στήριξη προορίζεται για έργα κοινού ενδιαφέροντος που αποσκοπούν:

- στην εξάλειψη των σημείων συμφόρησης, τη γεφύρωση των ελλειπόντων κρίκων και, ιδίως, τη βελτίωση των διασυννοριακών τμημάτων·
- στην εξασφάλιση μακροπρόθεσμα βιώσιμων και αποτελεσματικών συστημάτων μεταφορών, ενόψει της προετοιμασίας για τις αναμενόμενες μελλοντικές ροές μεταφορών, καθώς και στην απαλλαγή όλων των τρόπων μεταφοράς από τις ανθρακούχες εκπομπές·
- στη βελτιστοποίηση της ενοποίησης και της διασύνδεσης των τρόπων μεταφοράς και στην ενίσχυση της διαλειτουργικότητας των μεταφορικών υπηρεσιών, με ταυτόχρονη εξασφάλιση της προσβασιμότητας των μεταφορικών υποδομών.

Η προτεινόμενη **αναθεώρηση του κανονισμού ΔΕΔ-Μ** περιλαμβάνει ορισμένες **καινοτομίες**, όπως μεταξύ άλλων:

- υψηλότερες ταχύτητες για τα τρένα σε όλο το δίκτυο ΔΕΔ-Μ (160 χιλιόμετρα ανά ώρα για τις επιβατικές αμαξοστοιχίες και 100 χιλιόμετρα ανά ώρα για τις εμπορευματικές αμαξοστοιχίες)·
- μέγιστος χρόνος αναμονής 15 λεπτών στα σύνορα για τις εμπορευματικές αμαξοστοιχίες·

- διασφάλιση καλής κατάστασης ναυσιπλοΐας ανά λεκάνη απορροής ποταμού στις εσωτερικές πλωτές οδούς του ΔΕΔ-Μ·
- απαιτήσεις για ανάπτυξη, σε ολόκληρο το ΔΕΔ-Μ, των υποδομών φόρτισης και ανεφοδιασμού που απαιτούνται για τα εναλλακτικά καύσιμα κίνησης. Επιδιώκεται δηλαδή επαρκής ικανότητα φόρτισης για αυτοκίνητα, ημιφορτηγά και φορτηγά σε απόσταση 60 χιλιομέτρων προς κάθε κατεύθυνση, στόχος που αναμένεται να επιτευχθεί έως το 2025 στο κεντρικό δίκτυο και έως το 2030 στο εκτεταμένο κεντρικό δίκτυο και στο εκτεταμένο δίκτυο·
- παροχή ασφαλών και προστατευμένων χώρων στάθμευσης για τους επαγγελματίες οδηγούς, εξοπλισμένων με υποδομές εναλλακτικών καυσίμων·
- χρήση καινοτόμων τεχνολογιών, όπως η 5G, για την περαιτέρω προώθηση της ψηφιοποίησης των υποδομών μεταφορών, την περαιτέρω αύξηση της αποδοτικότητας και τη βελτίωση της ασφάλειας, της προστασίας και της ανθεκτικότητας του δικτύου·
- αυξημένη ανθεκτικότητα του ΔΕΔ-Μ, αφενός στις φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές, μέσω απαιτήσεων ενίσχυσης της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή και εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τα νέα έργα, και αφετέρου στις επιπτώσεις ατυχήματος ή βλάβης (π.χ. επιτρέποντας εναλλακτικές χαράξεις διαδρομών αντί του κύριου δικτύου)·
- την απαίτηση για 424 μεγάλες πόλεις με λιμένες, αερολιμένες και σιδηροδρομικούς τερματικούς σταθμούς στο ΔΕΔ-Μ να έχουν καταρτίσει σχέδια βιώσιμης αστικής κινητικότητας έως το 2025, προκειμένου να εναρμονιστούν τα μέτρα τους που σχετίζονται με την κινητικότητα (όπως η προώθηση της κινητικότητας μηδενικών εκπομπών και ο οικολογικός προσανατολισμός του αστικού στόλου) κατά μήκος του ΔΕΔ-Μ·
- περισσότεροι κόμβοι μεταφόρτωσης και πολυτροπικοί επιβατικοί τερματικοί σταθμοί στις πόλεις για τη διευκόλυνση της πολυτροπικότητας, ιδίως για το τελευταίο χιλιόμετρο μιας επιβατικής ή εμπορευματικής διαδρομής·
- σύνδεση μεγάλων αερολιμένων με σιδηροδρόμους και, ει δυνατόν, με σιδηροδρόμους υψηλής ταχύτητας·
- δυνατότητα μεταφοράς φορτηγών με αμαξοστοιχίες σε ολόκληρο το δίκτυο.

Το ΔΕΔ-Μ θα ολοκληρωθεί σε τρία στάδια:

1. **Έως το 2030:** ολοκλήρωση του κεντρικού ΔΕΔ-Μ σύμφωνα με τα τρέχοντα πρότυπα ΔΕΔ-Μ, όπως είναι για παράδειγμα ο εξηλεκτρισμός ολόκληρου του σιδηροδρομικού δικτύου και η δυνατότητα κίνησης αμαξοστοιχιών μήκους 740 μέτρων·
2. **Έως το 2040:** ολοκλήρωση του εκτεταμένου κεντρικού δικτύου σύμφωνα με τα νέα πρότυπα, όπως η ελάχιστη ταχύτητα γραμμής 160 km/h για τις επιβατικές αμαξοστοιχίες. Το νέο πρότυπο, ιδίως για τις πράσινες μεταφορές και την ενισχυμένη ψηφιοποίηση, θα πρέπει να έχει εφαρμοστεί έως την ημερομηνία αυτή τόσο στο κεντρικό όσο και στο εκτεταμένο κεντρικό δίκτυο. Το ορόσημο του 2040 προστέθηκε για να επιταχυνθεί η ολοκλήρωση του δικτύου με σκοπό την επίτευξη των κλιματικών φιλοδοξιών της ΕΕ έως το 2050·
3. **Έως το 2050:** ολοκλήρωση του συνολικού διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των τμημάτων εντός του εκτεταμένου δικτύου.

Για τα περισσότερα έργα μεταφορών, η χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ δεν υπερβαίνει το 30 % του συνολικού επιλέξιμου κόστους. Αυτή η στήριξη μπορεί να αυξηθεί έως και στο 50 % για μελέτες, δράσεις μεγαλύτερης προτεραιότητας και δράσεις διπλής χρήσης (αφενός μη στρατιωτικής, αφετέρου αμυντικής στρατιωτικής), και έως το 85 % για έργα στα οποία μεταφέρονται κονδύλια από το Ταμείο Συνοχής. Όσον αφορά τα έργα που πραγματοποιούνται στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, ισχύει ειδικό μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης 70 %.

Προκειμένου να υποστηριχθούν οι συνέργειες μεταξύ του τομέα των μεταφορών, του τομέα της ενέργειας και του ψηφιακού τομέα, οι δράσεις για την επίτευξη στόχων σε τουλάχιστον δύο από αυτούς τους τομείς μπορούν να λάβουν υψηλότερο ποσοστό συγχρηματοδότησης με βάση ένα πρόγραμμα εργασίας που καλύπτει τουλάχιστον δύο από αυτούς τους τομείς.

Το πρόγραμμα υλοποιείται με άμεση διαχείριση από τον [Ευρωπαϊκό Εκτελεστικό Οργανισμό για το Κλίμα, τις Υποδομές και το Περιβάλλον \(CINEA\)](#), μέσω ενός συνδυασμού επιχορηγήσεων, δημόσιων συμβάσεων και χρηματοδοτικών μέσων. Ο CINEA είναι ο διάδοχος οργανισμός του Εκτελεστικού Οργανισμού Καινοτομίας και Δικτύων (INEA) από το 2021.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- εκπρόσωποι του κλάδου των μεταφορών·
- μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις·

- ερευνητικοί οργανισμοί·
- δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα συνδεδεμένη με το πρόγραμμα, ή έχουν συσταθεί βάσει του δικαίου της ΕΕ·
- διεθνείς οργανισμοί.

Πληροφορίες σχετικά με τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για έργα στον τομέα των μεταφορών παρέχονται στον [δικτυακό τόπο του CINEA](#).

Η ΕΕ διαδραματίζει συμπληρωματικό ρόλο στην πολιτική τουρισμού, υποστηρίζοντας και συντονίζοντας τις δράσεις που αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη. Δεν υπάρχει ειδικός προϋπολογισμός της ΕΕ για τον τουρισμό για την περίοδο 2021-2027. Χρηματοδοτική στήριξη στον τουρισμό θα μπορούσε να παρασχεθεί μέσω πολλαπλών προγραμμάτων της ΕΕ.

Ο τουρισμός σε ολόκληρη την ΕΕ υπέστη πρωτοφανή κλυδωνισμό ως αποτέλεσμα της πανδημίας του κορονοϊού, η οποία μείωσε δραστικά τις τουριστικές ροές και, συνεπώς, τα έσοδα των επιχειρήσεων που σχετίζονται με τον τουρισμό. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δρομολογήσει μέτρα και προτάσεις για τον μετριασμό των επιπτώσεων αυτής της κρίσης στον τουριστικό τομέα της ΕΕ.

Πέρα από αυτόν τον άμεσο κλυδωνισμό, ο τουριστικός τομέας αντιμετωπίζει άλλες, πιο μακροπρόθεσμες προκλήσεις που σχετίζονται με τον πράσινο και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, την ανταγωνιστικότητα, τη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητά του.

Διάφορες πρωτοβουλίες και προγράμματα της ΕΕ μπορούν να παράσχουν χρηματοδότηση για επενδύσεις στον τουρισμό. Για την περίοδο 2021-2027,

υπάρχουν 13 προγράμματα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση δράσεων στον τομέα του τουρισμού, υπό άμεση ή επιμερισμένη διαχείριση, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δημιουργήθηκαν για τον μετριασμό των επιπτώσεων της πανδημίας.

Το **νομοθετικό πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) 2021-2027** περιλαμβάνει ειδικό στόχο πολιτικής που σχετίζεται με τον βιώσιμο τουρισμό. Εκτός από αυτόν τον ειδικό στόχο, ο βιώσιμος τουρισμός μπορεί να υποστηριχθεί μέσω οποιουδήποτε άλλου στόχου πολιτικής, εφόσον οι επενδύσεις συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου και συμμορφώνονται με τους ισχύοντες πρόσφορους όρους ή τις απαιτήσεις. Οι δημόσιες αρχές των κρατών μελών επιλέγουν τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν μέσω των επιχειρησιακών προγραμμάτων (και παρακολουθούν την υλοποίησή τους).

Ο **Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ)** παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να χρηματοδοτούν επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις, μεταξύ άλλων στον τομέα του τουρισμού, στο πλαίσιο των **εθνικών τους σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ)**. Η διαθέσιμη χρηματοδότηση από τον ΜΑΑ πρέπει να δεσμευτεί έως το τέλος του 2023.

Ακολουθεί επισκόπηση των πηγών χρηματοδότησης της ΕΕ για τον τουρισμό την περίοδο 2021-2027, και των ειδών δράσεων που υποστηρίζονται βάσει του παραρτήματος Ι της **ειδικής έκθεσης 27/2021 του ΕΕΣ: Στήριξη της ΕΕ στον τουρισμό**.

Η Επιτροπή δημοσίευσε επίσης έναν **διαδικτυακό οδηγό σχετικά με τη χρηματοδότηση της ΕΕ για τον τουρισμό**. Η **σελίδα** περιέχει συνδέσμους προς τους ιστοτόπους των σχετικών προγραμμάτων της ΕΕ, όπου δημοσιεύονται οι τελευταίες εξελίξεις σχετικά με τα ετήσια προγράμματα εργασίας ή τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων και τεχνικές λεπτομέρειες ανά πρόγραμμα. Επισημαίνονται επίσης παραδείγματα αξιολογών έργων που συγχρηματοδοτήθηκαν από κονδύλια της ΕΕ στο παρελθόν.

Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Χρηματοδότηση όπως ορίζεται στα **εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας**.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ταμείο Συνοχής (ΕΤΠΑ/ΤΣ)

ΕΤΠΑ: επενδύσεις για τη μακροπρόθεσμη ενίσχυση της περιβαλλοντικής και κοινωνικοοικονομικής βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας του τουρισμού, με σκοπό τον μετασχηματισμό του τομέα μέσω της άντλησης διδαγμάτων από καινοτόμες λύσεις.

ΤΣ: επενδύσεις για το περιβάλλον και τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών οι οποίες σχετίζονται με τον τουρισμό, ιδίως σε περιφέρειες με οικονομία που εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τουρισμό.

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+)

Δράσεις στήριξης μέτρων για την απασχόληση των νέων· δράσεις που συνοδεύουν την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση προωθώντας επενδύσεις σε θέσεις εργασίας και ευκαιρίες απόκτησης δεξιοτήτων.

Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης

Επενδύσεις σχετικές με τον τουρισμό που περιλαμβάνονται στα εθνικά στρατηγικά σχέδια της κοινής γεωργικής πολιτικής.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ)

Έργα που σχετίζονται με τον τουρισμό σε τομείς όπως ο οικολογικός τουρισμός, ο αλιευτικός τουρισμός, η τοπική γαστρονομία (εστιατόρια με ψάρια και θαλασσινά), οι υπηρεσίες διαμονής, οι τουριστικές διαδρομές, οι καταδύσεις, καθώς και η υποστήριξη τοπικών συμπράξεων στον παράκτιο τουρισμό.

Πρόγραμμα LIFE

Περιβαλλοντικά βιώσιμα έργα που σχετίζονται με τον τουρισμό, ιδίως εκείνα που αποσκοπούν στον μετριασμό των εκπομπών CO₂ μέσω της ενεργειακής απόδοσης ή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας· έργα που συνδυάζουν μέτρα

προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή με τον τουρισμό.

Ορίζων Ευρώπη

Χρηματοδότηση για την ανάπτυξη νέων προσεγγίσεων, εννοιών και πρακτικών για βιώσιμο και προσβάσιμο πολιτιστικό τουρισμό χωρίς αποκλεισμούς (ερευνητικές δραστηριότητες της Ομάδας 2).

Πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη»

Χρηματοδότηση του προγράμματος «Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης»· έργα ή πλατφόρμες συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών εκδηλώσεων σε μορφή φεστιβάλ μουσικής ή φεστιβάλ παραστατικών τεχνών· φεστιβάλ και αγορές κινηματογράφου· ανάδειξη της ταυτότητας των πόλεων μέσω του πολιτισμού· ανάπτυξη των δημιουργικών πτυχών του βιώσιμου πολιτιστικού τουρισμού, των τομέων του σχεδιασμού και της μόδας, καθώς και προώθηση και εκπροσώπηση των τομέων αυτών εκτός της ΕΕ.

Erasmus+

Έργα που καλύπτουν την κινητικότητα, την ανάπτυξη ικανοτήτων και την απασχολησιμότητα των νέων στον τουρισμό, τις ψηφιακές δεξιότητες στην πολιτιστική κληρονομιά, την εκπαίδευση στον τομέα της φιλοξενίας, και την καινοτομία στην έρευνα στον τομέα του τουρισμού.

Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης

Χρηματοδότηση των τουριστικών ΜΜΕ: επενδύσεις σε πάγια κεφάλαια ή άυλα περιουσιακά στοιχεία. Στήριξη της διαφοροποίησης της οικονομικής δραστηριότητας, δημιουργία νέων επιχειρηματικών ευκαιριών και παροχή βοήθειας για την προσαρμογή των ατόμων σε μια μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας.

Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»

Χρηματοδότηση για τη δημιουργία χώρων δεδομένων: ο κοινός ευρωπαϊκός χώρος δεδομένων για την πολιτιστική κληρονομιά (στήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού του τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης) και ο

ευρωπαϊκός χώρος δεδομένων κινητικότητας (στήριξη της διαλειτουργικότητας)· **Δίκτυο ευρωπαϊκών κόμβων ψηφιακής καινοτομίας**: στήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού των τουριστικών ΜΜΕ.

Πρόγραμμα για την ενιαία αγορά

Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων του τουριστικού τομέα, ιδίως των ΜΜΕ, και στήριξη της πρόσβασής τους στις αγορές.

InvestEU

Επενδύσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της βιωσιμότητας και των αλυσίδων αξίας του τουρισμού· βιώσιμα, καινοτόμα και ψηφιακά μέτρα που θα μπορούσαν να συμβάλουν στη μείωση του κλιματικού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος του τουριστικού τομέα.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- επιχειρήσεις στον τομέα του τουρισμού·
- οι ΜΜΕ·
- περιφέρειες, τοπικές αρχές.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ)

Κύριος στόχος της αλιευτικής πολιτικής της ΕΕ είναι να διευκολύνει τη βιώσιμη χρήση και διαχείριση των θαλάσσιων πόρων, την ανάπτυξη μιας ανθεκτικής γαλάζιας οικονομίας και τη διεθνή συνεργασία για υγιείς και ασφαλείς ωκεανούς με βιώσιμη διαχείριση.

Το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ)** —πρώην Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)— συμβάλλει στην επίτευξη της βιώσιμης αλιείας και στη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων. Το ταμείο έχει σχεδιαστεί με σκοπό:

- να βοηθήσει τους αλιείς στη μετάβασή τους στη βιώσιμη αλιεία·
- να στηρίξει τις παράκτιες κοινότητες στην προσπάθεια διαφοροποίησης των οικονομιών τους·

- να χρηματοδοτήσει έργα που δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας και βελτιώνουν την ποιότητα ζωής στις ευρωπαϊκές ακτές·
- να προωθήσει τις εξελίξεις στον τομέα της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας·
- να ενισχύσει την εφαρμογή της θαλάσσιας πολιτικής·
- να προωθήσει την ανάπτυξη μιας **βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας**.

Το πρόγραμμα χορηγεί **χρηματοδότηση** από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για τη στήριξη της **κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΠ)**, της θαλάσσιας πολιτικής της ΕΕ και των διεθνών δεσμεύσεων της ΕΕ στον τομέα της διακυβέρνησης των ωκεανών. Παρέχει στήριξη για την ανάπτυξη καινοτόμων έργων που διασφαλίζουν τη βιώσιμη χρήση των υδρόβιων και των θαλάσσιων πόρων.

Το ΕΤΘΑΥ επιδιώκει τις ακόλουθες προτεραιότητες:

- προώθηση της βιώσιμης αλιείας και της αποκατάστασης και διατήρησης των υδρόβιων βιολογικών πόρων·
- προώθηση δραστηριοτήτων βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας και μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, με παράλληλη συμβολή στην επισιτιστική ασφάλεια της Ένωσης·
- ενθάρρυνση μιας βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας σε παράκτιες και νησιωτικές περιοχές καθώς και σε περιοχές εσωτερικών υδάτων, και προώθηση της ανάπτυξης κοινοτήτων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας·
- ενίσχυση της διεθνούς διακυβέρνησης των ωκεανών και δημιουργία προϋποθέσεων για την εξασφάλιση ασφαλών, προστατευμένων και καθαρών θαλασσών και ωκεανών που υπόκεινται σε βιώσιμη διαχείριση.

Ειδικότερα, διευκολύνει:

- τη μετάβαση στη βιώσιμη αλιεία χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών·
- την προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων·
- την παροχή ποιοτικών και υγιεινών θαλασσινών στους καταναλωτές της ΕΕ·
- την κοινωνικοοικονομική ελκυστικότητα και την ανανέωση των γενεών του αλιευτικού τομέα, ιδίως όσον αφορά την παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας·
- την ανάπτυξη βιώσιμης και ανταγωνιστικής υδατοκαλλιέργειας που συμβάλλει στην επισιτιστική ασφάλεια·
- τη βελτίωση των δεξιοτήτων και των συνθηκών εργασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας·

- την οικονομική και κοινωνική ζωτικότητα των παράκτιων κοινοτήτων·
- την καινοτομία στη βιώσιμη γαλάζια οικονομία·
- την ασφάλεια στη θάλασσα για έναν ασφαλή θαλάσσιο χώρο·
- τη διεθνή συνεργασία για υγιείς και ασφαλείς ωκεανούς που υπόκεινται σε βιώσιμη διαχείριση.

Το ΕΤΘΑΥ χρηματοδοτεί δράσεις που στηρίζουν τη βελτίωση των αλιευτικών εργαλείων, εγκαταστάσεων και πρακτικών· την καινοτομία και βιωσιμότητα του τομέα της γαλάζιας οικονομίας· τη βελτίωση των εγκαταστάσεων υδατοκαλλιέργειας και τον οικολογικό προσανατολισμό του τομέα· και την ποιότητα και βιωσιμότητα των θαλάσσιων πηγών τροφίμων.

Ο **κανονισμός ΕΤΘΑΥ** περιλαμβάνει επίσης **αρνητικό κατάλογο** πράξεων ή δαπανών που δεν είναι επιλέξιμες για στήριξη από το ΕΤΘΑΥ:

- δράσεις που αυξάνουν την αλιευτική ικανότητα ενός αλιευτικού σκάφους·
- απόκτηση εξοπλισμού που αυξάνει την ικανότητα ενός αλιευτικού σκάφους να εντοπίζει αλιεύματα·
- κατασκευή, απόκτηση ή εισαγωγή αλιευτικών σκαφών·
- μεταβίβαση ή μετανολόγηση αλιευτικών σκαφών σε τρίτες χώρες, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας κοινοπραξιών με εταιρους τρίτων χωρών·
- προσωρινή ή οριστική παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων·
- πειραματική αλιεία·
- μεταβίβαση της κυριότητας μιας επιχείρησης·
- άμεση ανανέωση του αποθέματος, εκτός εάν προβλέπεται ρητά ως μέτρο επαναφοράς ή για άλλο μέτρο διατήρησης που διατυπώνεται σε νομική πράξη της Ένωσης ή στην περίπτωση πειραματικού εμπλουτισμού αποθεμάτων·
- κατασκευή νέων λιμένων ή νέων ιχθυοσκαλών, με εξαίρεση τους νέους τόπους εκφόρτωσης·
- μηχανισμοί παρέμβασης στην αγορά που αποσκοπούν στην προσωρινή ή μόνιμη απόσυρση προϊόντων αλιείας ή υδατοκαλλιέργειας από την αγορά με σκοπό τη μείωση της προσφοράς, προκειμένου να αποφευχθεί μείωση ή αύξηση των τιμών·
- επενδύσεις επί των αλιευτικών σκαφών που είναι απαραίτητες για τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις της ενωσιακής νομοθεσίας εν ισχύ κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης για στήριξη·

- επενδύσεις επί των αλιευτικών σκαφών που έχουν πραγματοποιήσει αλιευτικές δραστηριότητες για λιγότερο από 60 ημέρες εντός των δύο ημερολογιακών ετών που προηγούνται του έτους υποβολής της αίτησης στήριξης·
- αντικατάσταση ή εκσυγχρονισμός κύριου ή βοηθητικού κινητήρα σε αλιευτικό σκάφος.

Στη διαχείριση του προγράμματος εφαρμόζεται όσο η επιμερισμένη όσο και η άμεση μορφή διαχείρισης. Περίπου το 87 % του προϋπολογισμού του ΕΤΘΑΥ συγχρηματοδοτεί έργα παράλληλα με εθνικές χρηματοδοτικές ροές, και κάθε κράτος μέλος λαμβάνει ένα ποσοστό του συνολικού προϋπολογισμού. Τα κράτη μέλη καταρτίζουν τα εθνικά τους επιχειρησιακά προγράμματα, διευκρινίζοντας τον τρόπο με τον οποίο προτίθενται να επενδύσουν τα κονδύλια. Αφού αυτά εγκριθούν από την Επιτροπή, οι εθνικές αρχές αποφασίζουν ποια έργα επιθυμούν να στηρίξουν (επιμερισμένη διαχείριση). Περίπου το 3 % (797 εκατ. EUR) του προϋπολογισμού είτε τελεί υπό την άμεση διαχείριση των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είτε ανατίθεται στον [Ευρωπαϊκό Εκτελεστικό Οργανισμό Υποδομών για το Κλίμα και το Περιβάλλον \(CINEA\)](#).

Προκειμένου να διαπιστώσουν εάν ένα έργο είναι επιλέξιμο για χρηματοδότηση από το ΕΤΘΑΥ, οι δυνητικοί δικαιούχοι πρέπει να έρχονται σε συνεννόηση με την [εθνική αρχή](#) που είναι αρμόδια για τη διαχείριση του επιχειρησιακού προγράμματος σε κάθε χώρα της ΕΕ.

Μπορείτε να δείτε τους [τρέχοντες διαγωνισμούς](#) στον τομέα της θαλάσσιας πολιτικής και της αλιείας στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής κάνοντας κλικ στον υπερσύνδεσμο.

Η χρηματοδότηση εκταμιεύεται με τη μορφή επιχορηγήσεων και δημόσιων συμβάσεων.

Τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ)

Η τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) δίνει επίσης τη δυνατότητα στις παράκτιες κοινότητες να σχεδιάζουν και να υλοποιούν τοπικά έργα με τη στήριξη της ΕΕ. Η ΤΑΠΤΚ είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να περιγράψει μια προσέγγιση που αναστρέφει την παραδοσιακή αναπτυξιακή πολιτική, η οποία ξεκινούσε από την κορυφή, σε πολιτική «από τη βάση προς την κορυφή»: ο τοπικός πληθυσμός παίρνει τα ηνία

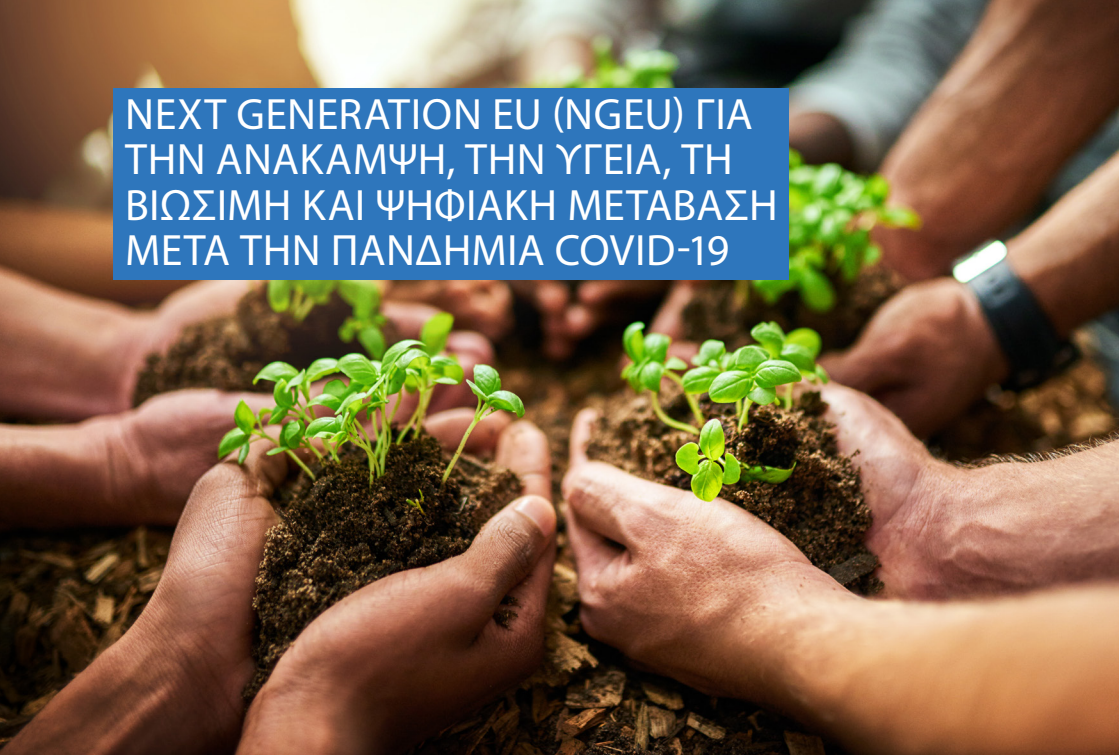
και δημιουργεί μια τοπική σύμπραξη που σχεδιάζει και εφαρμόζει μια ολοκληρωμένη αναπτυξιακή στρατηγική. Η τοπική σύμπραξη λαμβάνει μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση από το ΕΤΘΑΥ ή κάποιο άλλο ταμείο και αποφασίζει πώς αυτή θα δαπανηθεί. Οι τρέχουσες αλιευτικές συμπράξεις υποστηρίχθηκαν από το Δίκτυο Παρακολούθησης, Αξιολόγησης και Τοπικής Υποστήριξης της Αλιείας και της Υδατοκαλλιέργειας (FAMENET). Το δίκτυο αυτό στηρίζει τα ενδιαφερόμενα μέρη στην εφαρμογή του ΕΤΘΑ και του ΕΤΘΑΥ σε τρεις βασικούς τομείς:

- παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης του ΕΤΘΑΥ και του ΕΤΘΑ·
- εφαρμογή της ΤΑΠΤΚ στις περιοχές αλιείας και υδατοκαλλιέργειας για την προώθηση μιας βιώσιμης γαλαζίας οικονομίας·
- κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του ΕΤΘΑ και του ΕΤΘΑΥ μέσω γραπτών κειμένων και βίντεο, και υποστήριξη του δικτύου INFORM της ΕΕ.

Το FAMENET διοργανώνει εκδηλώσεις με σκοπό την επικοινωνία μεταξύ των διαχειριστικών αρχών, των εμπειρογνομόνων και άλλων φορέων σχετικά με τα τελευταία έγγραφα εργασίας, την προώθηση του διαλόγου και την ανάπτυξη ικανοτήτων μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, και προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλα τα κράτη μέλη λαμβάνουν τη στήριξη που χρειάζονται.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- αλιείς·
- υδατοκαλλιεργητές·
- παράκτιες κοινότητες·
- οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών·
- επιστήμονες της θάλασσας·
- δημόσιες αρχές·
- άλλα ενδιαφερόμενα μέρη που ασχολούνται με την εκμετάλλευση και τη διαχείριση των θαλάσσιων πόρων.

NEXT GENERATION EU (NGEU) ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΜΨΗ, ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ, ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ COVID-19

Το 2020, η Ευρωπαϊκή Ένωση έδωσε μια άνευ προηγουμένου απάντηση στην κρίση του κορονοϊού που έπληξε την Ευρώπη και τον κόσμο. Στο επίκεντρο της βρίσκεται μια δέσμη κινήτρων ύψους 2,018 τρισεκατομμυρίων EUR σε τρέχουσες τιμές (1,8 τρισ. EUR σε τιμές 2018). Αποτελείται από τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027, ύψους 1,211 τρισεκατομμυρίων EUR (1,074 τρισ. EUR σε τιμές 2018), ο οποίος συμπληρώθηκε με 806,9 δισ. EUR (750 δισ. EUR σε τιμές 2018) μέσω του [Next Generation EU](#), ενός προσωρινού μέσου για την προώθηση της ανάκαμψης της ΕΕ.

Στόχος του Next Generation EU είναι να συμβάλει στην αποκατάσταση της άμεσης οικονομικής και κοινωνικής ζημίας που προκλήθηκε από την πανδημία του κορονοϊού, και να προετοιμάσει την ΕΕ κατάλληλα για το μέλλον. Το μέσο θα βοηθήσει να οικοδομηθεί στη μετά COVID-19 εποχή μια ΕΕ πιο πράσινη, πιο ψηφιακή, πιο ανθεκτική και καλύτερα προετοιμασμένη για τις τρέχουσες και

τις επερχόμενες προκλήσεις. Κεντρικός άξονας του Next Generation EU είναι ο **Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας** – ένα μέσο για την παροχή επιχορηγήσεων και δανείων με σκοπό τη στήριξη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στα κράτη μέλη της ΕΕ συνολικής αξίας 723,8 δισ. EUR. Μέρος των κονδυλίων —338 δισ. EUR— θα χορηγηθεί με τη μορφή επιχορηγήσεων. Το υπόλοιπο —385,8 δισ. EUR— θα χρησιμοποιηθεί για τη χορήγηση δανείων από την ΕΕ σε μεμονωμένα κράτη μέλη υπό ευνοϊκούς όρους, τα οποία θα αποπληρωθούν από τα εν λόγω κράτη μέλη.

Τα κονδύλια στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας θα κατανεμηθούν σύμφωνα με τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που θα καταρτίσει κάθε κράτος μέλος, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και βάσει μιας συμφωνημένης κλείδας κατανομής.

Το Next Generation EU θα ενισχύσει επίσης διάφορα υφιστάμενα προγράμματα και πολιτικές της ΕΕ, ως εξής:

- την **πολιτική συνοχής** στο πλαίσιο της Συνδρομής στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης (**REACT-EU**), για την αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας κατά τα πρώτα έτη της ανάκαμψης·
- το **Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης**, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα θα είναι επωφελής για όλους·
- το **Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης**, για την περαιτέρω στήριξη των γεωργών·
- το **InvestEU**, με σκοπό τη στήριξη των επενδυτικών προσπαθειών των επιχειρήσεων της ΕΕ·
- το **rescEU**, το οποίο διασφαλίζει την ικανότητα του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ να ανταποκρίνεται σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης μεγάλης κλίμακας·
- το πρόγραμμα-πλαίσιο **«Ορίζων Ευρώπη»**, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η ΕΕ έχει την ικανότητα να χρηματοδοτεί περισσότερη αριστεία στον τομέα της έρευνας.

Προκειμένου να χρηματοδοτήσει το Next Generation EU, η ΕΕ θα δανειστεί από τις αγορές. Η αποπληρωμή θα πραγματοποιηθεί σε μια μακροπρόθεσμη περίοδο, έως το 2058. Με τον τρόπο αυτόν θα αποφευχθεί η άσκηση άμεσης πίεσης στις εθνικές οικονομίες των κρατών μελών και θα δοθεί η δυνατότητα σ' αυτά να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στην ανάκαμψη.

Πάνω από το 50 % του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της ΕΕ και του Next Generation EU θα χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη των ακόλουθων προτεραιοτήτων:

- έρευνα και καινοτομία, μέσω του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»
- δίκαιη κλιματική και ψηφιακή μετάβαση, μέσω του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης και του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη»
- ετοιμότητα, ανάκαμψη και ανθεκτικότητα, μέσω του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ (rescEU) και του προγράμματος για την υγεία, EU4Health.

Περίπου το 30 % του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της ΕΕ και του Next Generation EU θα δαπανηθεί για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Τα κονδύλια αυτά αποτελούν μέρος ενός σημαντικού επενδυτικού σχεδίου που θα θέσει σε εφαρμογή η ΕΕ για την προώθηση της πράσινης οικονομίας. Αυτό θα συνδυάσει ενωσιακά και εθνικά δημόσια κονδύλια και δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις για τη στήριξη της ΕΕ στην πορεία της προς την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050.

Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Ο **Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ)**, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 19 Φεβρουαρίου 2021, είναι προσωρινό μέσο ανάκαμψης. Σκοπός του είναι να βοηθήσει την ΕΕ να επιτύχει τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 και να την θέσει σε τροχιά ψηφιακής μετάβασης, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και προωθώντας την ανάπτυξη κατά τη διαδικασία. Χρηματοδοτεί μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις στα κράτη μέλη από την έναρξη της πανδημίας τον Φεβρουάριο του 2020 και θα συνεχίσει να το πράττει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026. Ο ΜΑΑ παρέχει χρηματοδοτική στήριξη μεγάλης κλίμακας σε δημόσιες επενδύσεις που διοχετεύονται σε έργα σε έξι βασικούς τομείς (πυλώνες): πράσινη μετάβαση· ψηφιακός μετασχηματισμός· οικονομική συνοχή, παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα· κοινωνική και εδαφική συνοχή· υγεία και οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα· και πολιτικές για την επόμενη γενιά. Η στήριξη παρέχεται με τη μορφή επιχορηγήσεων (338,0 δισ. EUR) και δανείων (385,8 δισ. EUR), σε τρέχουσες τιμές.

Η συνιστώσα των επιχορηγήσεων του ΜΑΑ κατανέμεται μεταξύ των χωρών της ΕΕ σύμφωνα με διάφορα κριτήρια κατανομής. Σε αυτά περιλαμβάνονται το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ), τα επίπεδα ανεργίας, ο

πληθυσμός και οι επιπτώσεις της κρίσης του κορονοϊού.

Προκειμένου να λάβουν στήριξη από τον ΜΑΑ, οι χώρες της ΕΕ πρέπει να υποβάλουν σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας στην Επιτροπή, εξηγώντας πώς θα δαπανήσουν τα χρήματα. Τα σχέδια αυτά πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις προκλήσεις που διαπιστώθηκαν στο [Ευρωπαϊκό Εξάμηνο](#), ειδικότερα τις [ειδικές ανά χώρα συστάσεις](#) του 2019 και του 2020. Επιπλέον, στα σχέδια πρέπει να περιγράφεται το θεματολόγιο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων του οικείου κράτους μέλους. Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΜΑΑ θα πρέπει επίσης να παραθέτουν μέτρα για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και δημόσιων επενδύσεων μέσω μιας ολοκληρωμένης και συνεκτικής δέσμης, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει επίσης δημόσια προγράμματα που έχουν στόχο να παρέχουν κίνητρα για ιδιωτικές επενδύσεις. Η Επιτροπή θα αξιολογεί τα σχέδια αυτά και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα τα εγκρίνει στη συνέχεια. Τα χρήματα θα εκταμιεύονται μετά την επίτευξη των οροσήμων και των στόχων για τους οποίους έχουν δεσμευτεί τα ίδια τα κράτη μέλη.

Όπως προαναφέρθηκε, ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας εφαρμόζεται σε τομείς πολιτικής με ευρωπαϊκή σημασία, διαρθρωμένους σε έξι πυλώνες:

1. πράσινη μετάβαση·
2. ψηφιακός μετασχηματισμός·
3. έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, με οικονομική συνοχή, απασχόληση, παραγωγικότητα, ανταγωνιστικότητα, έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, και μια εύρυθμα λειτουργούσα εσωτερική αγορά με ισχυρές ΜΜΕ,
4. κοινωνική και εδαφική συνοχή·
5. υγεία και οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την αύξηση της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων και της ικανότητας αντίδρασης σε κρίσεις·
6. πολιτικές για την επόμενη γενιά, τα παιδιά και τους νέους, όπως η εκπαίδευση και οι δεξιότητες.

Η στήριξη στο πλαίσιο του ΜΑΑ είναι επιπρόσθετη της στήριξης που παρέχεται στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων και μέσων της Ένωσης. Έργα μεταρρυθμίσεων και επενδύσεις μπορούν να λαμβάνουν στήριξη από άλλα προγράμματα και μέσα της Ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω στήριξη δεν καλύπτει τις ίδιες δαπάνες.

Εκτός από τις επιχορηγήσεις, ο ΜΑΑ διαθέτει επίσης συνιστώσα δανείων. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023, κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους, η Επιτροπή μπορεί να χορηγεί στο οικείο κράτος μέλος δάνειο για την υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητάς του. Ισχύει ανώτατο όριο για τον μέγιστο όγκο δανείων για κάθε κράτος μέλος, το οποίο αντιστοιχεί με το 6,8 % του ΑΕΕ του. Το χρονοδιάγραμμα για τη δέσμευση των κονδυλίων περιορίζεται έως το τέλος του 2023.

Περίπου το 20 % των κονδυλίων του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας θα επενδυθούν στον ψηφιακό μετασχηματισμό της ΕΕ. Τα κονδύλια αυτά θα βοηθήσουν την ΕΕ να επενδύσει περισσότερο στην υπερυπολογιστική, την τεχνητή νοημοσύνη, την κυβερνοασφάλεια, τις προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες και την ευρύτερη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών στην οικονομία και την κοινωνία.

Επιπλέον, ο ΜΑΑ θα συμβάλει στην ενσωμάτωση των κλιματικών δράσεων και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στηρίζοντας μέτρα που αντιπροσωπεύουν ποσό το οποίο αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 37 % των συνολικών πιστώσεων των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών. Ο ΜΑΑ θα συμβάλει επίσης στην ενσωμάτωση της δράσης για τη βιοποικιλότητα στις πολιτικές της ΕΕ. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που περιλαμβάνονται στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών θα περιλαμβάνουν την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης», δηλαδή δεν θα πρέπει να αποβαίνουν εις βάρος των κλιματικών και περιβαλλοντικών στόχων.

Για το 70 % του συνόλου των 312,5 δισ. EUR που θα διατεθούν σε επιχορηγήσεις, η κλειδα κατανομής θα βασιστεί στον πληθυσμό κάθε κράτους μέλους (το αντίστροφο του κατά κεφαλήν ΑΕΠ του) και στο μέσο ποσοστό ανεργίας κατά την τελευταία πενταετία (2015-2019) έναντι του μέσου όρου της ΕΕ. Για το υπόλοιπο 30 %, αντί του ποσοστού ανεργίας (2015-2019), θα ληφθεί υπόψη η παρατηρούμενη απώλεια πραγματικού ΑΕΠ το 2020 και η παρατηρούμενη σωρευτική απώλεια πραγματικού ΑΕΠ κατά την περίοδο 2020-2021.

Τα σχέδια των κρατών μελών θα πρέπει να προτείνουν μια αντίστοιχη δέσμη μεταρρυθμίσεων και έργων δημόσιων επενδύσεων που θα υλοποιηθούν έως το τέλος του 2026. Η χρηματοδότηση θα είναι διαθέσιμη για τρία έτη (έως 13 % της προχρηματοδότησης θα είναι διαθέσιμη μετά την έγκριση των σχεδίων). Τα έργα που έχουν αρχίσει από την 1η Φεβρουαρίου 2020 και μετά είναι επιλέξιμα για στήριξη.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον προγραμματισμό και την κατανομή της χρηματοδότησης για τα επιμέρους κράτη μέλη διατίθενται στην [ιστοσελίδα](#) του ΜΑΑ.

InvestEU

Το πρόγραμμα InvestEU είναι ένας ενιαίος μηχανισμός στήριξης των επενδύσεων για την περίοδο 2021-2027. Συγκεντρώνει διάφορα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ για εσωτερικές πολιτικές που υποστηρίζονταν προηγουμένως από διαφορετικά ταμεία και προγράμματα συνδεδεμένα με τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Το InvestEU στηρίζει τις βιώσιμες επενδύσεις, την καινοτομία και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην ΕΕ. Είναι κατάλληλο για την παροχή μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης στις επιχειρήσεις και για την υποστήριξη των πολιτικών της ΕΕ κατά την ανάκαμψη από μια βαθιά οικονομική και κοινωνική κρίση. Η εγγύησή του ανέρχεται σε 26,2 δισ. EUR, με τροφοδότηση από το ΠΔΠ και πόρους από το Next Generation EU. Οι συνολικές επενδύσεις που θα κινητοποιηθούν σε αυτή τη βάση εκτιμώνται σε πάνω από 372 δισ. EUR κατά την περίοδο 2021-2027. Συγκεντρώνει, σε ένα ενιαίο μέσο, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων και 13 άλλα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ.

Το InvestEU σχεδιάστηκε με σκοπό να ωφελήσει όλα τα κράτη μέλη, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή την ανάπτυξη της χρηματοπιστωτικής αγοράς τους. Δεν υπάρχουν εθνικά κονδύλια, καθώς πρόκειται για μέσο που βασίζεται στην αγορά και καθοδηγείται από τη ζήτηση. Τα κράτη μέλη μπορούν να διαθέσουν ποσά στο InvestEU από ταμεία υπό επιμερισμένη διαχείριση και από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το InvestEU στηρίζει τους ακόλουθους **τομείς πολιτικής**:

Τομέας της ενέργειας:

- επέκταση της παραγωγής, του εφοδιασμού ή της χρήσης καθαρών και βιώσιμων μορφών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, και ασφαλών και βιώσιμων πηγών και λύσεων μηδενικών και χαμηλών εκπομπών·
- βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και εξοικονόμηση ενέργειας (με ιδιαίτερη έμφαση στη μείωση της ζήτησης ενέργειας μέσω διαχείρισης της ζήτησης και της ανακαίνισης των κτιρίων)·
- ανάπτυξη, μετάβαση σε έξυπνες λύσεις και εκσυγχρονισμός των βιώσιμων υποδομών ενέργειας, ιδίως των τεχνολογιών αποθήκευσης, της διασυνδεσιμότητας ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ κρατών μελών και των έξυπνων δικτύων, στο επίπεδο τόσο της μεταφοράς όσο και της διανομής·
- ανάπτυξη καινοτόμων συστημάτων παροχής θερμότητας μηδενικών και χαμηλών εκπομπών και συνδυασμένης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας·

- παραγωγή και προσφορά βιώσιμων συνθετικών καυσίμων από ανανεώσιμες/με ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα πηγές και από άλλες ασφαλείς και βιώσιμες πηγές μηδενικών και χαμηλών εκπομπών, βιοκαυσίμων, βιομάζας και εναλλακτικών καυσίμων, συμπεριλαμβανομένων των καυσίμων για όλους τους τρόπους μεταφοράς·
- υποδομές δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα σε βιομηχανικές διεργασίες, μονάδες παραγωγής βιοενέργειας και εγκαταστάσεις μεταποίησης υπό ενεργειακή μετάβαση·
- υποδομές ζωτικής σημασίας, είτε υλικές είτε εικονικές, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων υποδομής που χαρακτηρίζονται ως ζωτικής σημασίας, καθώς και της γης και των ακινήτων που είναι καίρια για τη χρήση των εν λόγω υποδομών ζωτικής σημασίας και για την παροχή αγαθών και υπηρεσιών καθοριστικής σημασίας για τη λειτουργία και τη συντήρηση των υποδομών ζωτικής σημασίας.

Βιωσιμότητα:

- έργα που στηρίζουν την ανάπτυξη των υποδομών του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), συμπεριλαμβανομένων της συντήρησης και της ασφάλειας των υποδομών, των αστικών κόμβων του ΔΕΔ-Μ, των θαλάσσιων και εσωτερικών λιμένων, των αερολιμένων, των τερματικών σταθμών πολυτροπικών μεταφορών και της σύνδεσης αυτών των πολυτροπικών τερματικών σταθμών με το ΔΕΔ-Μ·
- έργα έξυπνης και βιώσιμης αστικής κινητικότητας που στοχεύουν σε τρόπους αστικών μεταφορών χαμηλών εκπομπών, συμπεριλαμβανομένων λύσεων εσωτερικών πλωτών μεταφορών και καινοτόμου κινητικότητας, της χωρίς διακρίσεις προσβασιμότητας, της μείωσης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου, της κατανάλωσης ενέργειας, των δικτύων έξυπνων πόλεων, της συντήρησης και της αύξησης των επιπέδων ασφάλειας·
- σιδηροδρομική υποδομή, άλλα σιδηροδρομικά έργα, υποδομή οδών εσωτερικής ναυσιπλοΐας, έργα μαζικής διαμετακόμισης και θαλάσσιοι λιμένες και θαλάσσιες αρτηρίες·
- έργα για τη διατήρηση ή την αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των αυτοκινητοδρόμων στο πλαίσιο του ΔΕΔ-Μ, όπου είναι αναγκαίο για την αναβάθμιση, διατήρηση ή βελτίωση της οδικής ασφάλειας, την ανάπτυξη υπηρεσιών ITS ή την εξασφάλιση της ακεραιότητας και των προτύπων των υποδομών, τον

σχεδιασμό ασφαλών χώρων και εγκαταστάσεων στάθμευσης, και σταθμών επαναφόρτισης και ανεφοδιασμού για εναλλακτικά καύσιμα.

Περιβάλλον:

- υποδομές στον τομέα των υδάτων, συμπεριλαμβανομένων του πόσιμου νερού και της αποχέτευσης και της αποδοτικότητας των δικτύων, της μείωσης των διαρροών, υποδομών για τη συλλογή και επεξεργασία των λυμάτων, των παράκτιων υποδομών και άλλων σχετικών με το νερό πράσινων υποδομών·
- υποδομές διαχείρισης αποβλήτων·
- έργα και επιχειρήσεις στους τομείς της διαχείρισης περιβαλλοντικών πόρων και των βιώσιμων τεχνολογιών·
- βελτίωση και αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της φύσης και της βιοποικιλότητας μέσω πράσινων και γαλάζιων έργων υποδομής·
- βιώσιμη αστική, αγροτική και παράκτια ανάπτυξη·
- δράσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, την προσαρμογή σε αυτήν και τον μετριασμό της, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης της επικινδυνότητας των φυσικών καταστροφών·
- σχέδια και επιχειρήσεις που εφαρμόζουν την κυκλική οικονομία, ενσωματώνοντας πτυχές της αποδοτικής χρήσης των πόρων στην παραγωγή και τον κύκλο ζωής του προϊόντος, συμπεριλαμβανομένης της βιώσιμης προμήθειας των πρωτογενών και δευτερογενών πρώτων υλών·
- απαλλαγή των ενεργοβόρων βιομηχανιών από τις ανθρακούχες εκπομπές και ουσιαστική μείωση των εκπομπών στους εν λόγω κλάδους, συμπεριλαμβανομένης της επίδειξης τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών, καθώς και της εφαρμογής τους·
- απαλλαγή της αλυσίδας παραγωγής και διανομής ενέργειας από τις ανθρακούχες εκπομπές με τη σταδιακή κατάργηση της χρήσης άνθρακα και πετρελαίου·
- έργα που προωθούν τη βιώσιμη πολιτιστική κληρονομιά.

Έρευνα, καινοτομία και ψηφιοποίηση:

- δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης προϊόντων και καινοτομίας·
- ανάπτυξη ψηφιακών υποδομών συνδεσιμότητας, είτε υλικών είτε εικονικών, ιδίως μέσω έργων που στηρίζουν την εγκατάσταση ψηφιακών

δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας ή τη συνδεσιμότητα 5G ή βελτιώνουν την ψηφιακή συνδεσιμότητα και πρόσβαση, ιδίως στην ύπαιθρο και στην περιφέρεια·

- έργα έρευνας και καινοτομίας που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών υποδομών και της στήριξης των πανεπιστημίων·
- εταιρικά έργα, συμπεριλαμβανομένων της κατάρτισης και της προώθησης της δημιουργίας συνεργατικών σχηματισμών και δικτύων επιχειρήσεων·
- μεταφορά τεχνολογιών και αποτελεσμάτων της έρευνας στην αγορά, στήριξη των φορέων της αγοράς και της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων·
- επίδειξη και χρήση καινοτόμων λύσεων και παροχή στήριξης με σκοπό την επιχειρηματική επέκταση καινοτόμων εταιρειών καθώς και την ψηφιοποίηση της ενωσιακής βιομηχανίας·
- έρευνα στον τομέα των βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής (BTGE) και των βιομηχανικών εφαρμογών τους, συμπεριλαμβανομένων των νέων και των προηγμένων υλικών·
- νέα αποτελεσματικά και προσιτά προϊόντα υγειονομικής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένων της έρευνας, της ανάπτυξης, της καινοτομίας και της κατασκευής φαρμάκων, των ιατροτεχνολογικών προϊόντων, των μέσων διάγνωσης και των φαρμάκων προηγμένης θεραπείας και των νέων αντιμικροβιακών, καθώς και των καινοτόμων διαδικασιών ανάπτυξης που αποφεύγουν τη χρήση δοκιμών σε ζώα·
- ανάπτυξη, εκδίπλωση και αναβάθμιση ψηφιακών τεχνολογιών και υπηρεσιών, ιδίως ψηφιακών τεχνολογιών και υπηρεσιών, όπως μέσα ενημέρωσης, διαδικτυακές πλατφόρμες υπηρεσιών και ασφαλείς ψηφιακές επικοινωνίες, που συμβάλλουν στους στόχους του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη».

MME:

- χρηματοδοτική στήριξη σε οντότητες που απασχολούν έως 499 εργαζομένους, με ιδιαίτερη έμφαση στις ΜΜΕ και τις μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης·
- πρόσβαση σε χρηματοδότηση, καθώς και διαθεσιμότητα χρηματοδότησης, κυρίως για τις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των καινοτόμων ΜΜΕ και εκείνων που δραστηριοποιούνται στον πολιτιστικό

και τον δημιουργικό τομέα, καθώς και για τις μικρές εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης·

- στήριξη ιδίως των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην πρόσβαση σε χρηματοδότηση: νεοφυείς επιχειρήσεις, νεότερες και μικρότερες επιχειρήσεις, επιχειρήσεις με εκτιμώμενο υψηλότερο κίνδυνο και έλλειψη (επαρκών) εξασφαλίσεων, καθώς και καινοτόμες επιχειρήσεις.

Κοινωνικές επενδύσεις και δεξιότητες:

- μικροχρηματοδότηση·
- χρηματοδότηση κοινωνικών επιχειρήσεων και κοινωνική οικονομία·
- μέτρα για την προώθηση της ισότητας των φύλων, των δεξιοτήτων, της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και των συναφών υπηρεσιών·
- κοινωνικές υποδομές (συμπεριλαμβανομένων των υποδομών υγείας και εκπαίδευσης και της κοινωνικής και φοιτητικής στέγασης)·
- κοινωνική καινοτομία, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων κοινωνικού αντικτύπου και των συμβάσεων κοινωνικών αποτελεσμάτων·
- υγεία και μακροχρόνια περίθαλψη·
- ένταξη και προσβασιμότητα·
- πολιτιστικές και δημιουργικές δραστηριότητες με κοινωνική στόχευση·
- ενσωμάτωση ευάλωτων ατόμων, συμπεριλαμβανομένων υπηκόων τρίτων χωρών.

Άλλοι τομείς στους οποίους μπορεί να διοχετευθεί χρηματοδότηση είναι, μεταξύ άλλων, οι εξής:

- οι τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας, η πολιτιστική κληρονομιά, η αποκατάσταση βιομηχανικών χώρων (συμπεριλαμβανομένων των μολυσμένων χώρων) και η ανακαίνιση των χώρων αυτών για βιώσιμη χρήση·
- τα μέσα ενημέρωσης, ο οπτικοακουστικός κλάδος, η δημοσιογραφία και ο Τύπος, ιδίως μέσω της ανάπτυξης νέων τεχνολογιών, της χρήσης ψηφιακών τεχνολογιών και της τεχνολογικής διαχείρισης των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας·
- ο τουρισμός·
- η βιώσιμη γεωργία, δασοκομία, αλιεία, υδατοκαλλιέργεια και άλλα στοιχεία της ευρύτερης βιώσιμης βιοοικονομίας·

- οι κοινωνικές επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που υποστηρίζουν την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων·
- η ανάπτυξη της αμυντικής βιομηχανίας, που συμβάλλει στη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης, το διάστημα, ιδίως όσον αφορά την ανάπτυξη του διαστημικού τομέα σύμφωνα με τους στόχους της διαστημικής στρατηγικής για την Ευρώπη·
- οι θάλασσες και ωκεανοί, μέσω της ανάπτυξης έργων και επιχειρήσεων στον τομέα της γαλάζιας οικονομίας και των εθελοντικών αρχών χρηματοδότησης της βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας, ιδίως μέσω της ναυτιλιακής επιχειρηματικότητας και βιομηχανίας, των ανανεώσιμων πηγών θαλάσσιας ενέργειας και της κυκλικής οικονομίας.

Όλοι οι τομείς μπορούν να καλύπτουν στρατηγικές επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος για τη στήριξη τελικών αποδεκτών των οποίων οι δραστηριότητες είναι στρατηγικής σημασίας για την ΕΕ, ιδίως ενόψει της πράσινης μετάβασης και της ψηφιακής μετάβασης και της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας και των στρατηγικών αλυσίδων αξίας.

Προκειμένου να επωφεληθούν από τη χρηματοδότηση του InvestEU, τα δυνητικά έργα πρέπει:

- να αντιμετωπίζουν αδυναμίες της αγοράς ή επενδυτικά κενά, και να είναι οικονομικά βιώσιμα·
- να χρειάζονται στήριξη από την ΕΕ για να υλοποιηθούν·
- να επιτυγχάνουν πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα και, όπου είναι δυνατόν, προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων·
- να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής της ΕΕ.

Στο πλαίσιο του κανονισμού InvestEU, οι τομείς πολιτικής που είναι επιλέξιμοι για χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις παρουσιάζονται στο [παράρτημα II](#). Το παράρτημα V του ίδιου κανονισμού αναφέρει διάφορες δραστηριότητες που αποκλείονται από τη χρηματοδότηση. Επιπλέον, το πρόγραμμα InvestEU προβλέπει επίσης ειδικό καθεστώς για τη δημιουργία πρόσθετων επενδύσεων προς όφελος των περιοχών δίκαιης μετάβασης —εκείνων που επηρεάζονται περισσότερο από τις κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της πράσινης μετάβασης— συμπληρωματικά με το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και τη δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα.

Η εγγύηση που διατίθεται στο πλαίσιο του προγράμματος InvestEU υλοποιείται

μέσω επιλεγμένων χρηματοδοτικών εταιρών (εταίροι υλοποίησης). Ο κύριος εταίρος είναι ο Όμιλος ΕΤΕπ, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση του 75 % της εγγύησης της ΕΕ. Για πρώτη φορά, η εγγύηση της ΕΕ είναι επίσης ανοιχτή σε εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Δύο επιπλέον συνιστώσες συμπληρώνουν το InvestEU:

Ο **συμβουλευτικός κόμβος InvestEU** παρέχει τεχνική υποστήριξη και συνδρομή προκειμένου να βοηθήσει στην προετοιμασία, την ανάπτυξη, τη διάρθρωση και την υλοποίηση έργων, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης ικανοτήτων. Ο συμβουλευτικός κόμβος InvestEU συμπληρώνει το ταμείο InvestEU στηρίζοντας τον εντοπισμό, την προετοιμασία και την ανάπτυξη επενδυτικών έργων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε συνδυασμό με την πύλη InvestEU —το διαδικτυακό εργαλείο αντιστοίχισης της ΕΕ— στόχος του είναι η ενίσχυση του επενδυτικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος της ΕΕ. Ο συμβουλευτικός κόμβος InvestEU συνδέει τους φορείς υλοποίησης έργων και τους ενδιάμεσους φορείς με συμβουλευτικούς εταίρους, οι οποίοι συνεργάζονται άμεσα για να βοηθήσουν τα έργα να φθάσουν στο στάδιο της χρηματοδότησης. Αποτελεί το κεντρικό σημείο εισόδου για τους φορείς υλοποίησης έργων και τους ενδιάμεσους φορείς που αναζητούν συμβουλευτική υποστήριξη και τεχνική βοήθεια σχετικά με τα επενδυτικά ταμεία της ΕΕ που τελούν υπό κεντρική διαχείριση.

Η **πύλη InvestEU** φέρνει σε επαφή επενδυτές και φορείς υλοποίησης έργων παρέχοντας μια εύκολα προσβάσιμη και φιλική προς τον χρήστη βάση δεδομένων. Η πύλη InvestEU επιτρέπει στους φορείς υλοποίησης έργων να προσεγγίσουν επενδυτές τους οποίους ενδέχεται να μην μπορούσαν να προσεγγίσουν διαφορετικά. Παρέχει στους φορείς υλοποίησης έργων περισσότερες επιλογές για τη χρηματοδότηση των έργων τους.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- μεγάλες εταιρείες·
- επενδυτές·
- ΜΜΕ.

Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης

Κύριος στόχος του **Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης** (ΤΠΣ) είναι να προωθήσει την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή της ΕΕ, στηρίζοντας τις προσπάθειες των κρατών μελών να εφαρμόσουν τις μεταρρυθμίσεις που είναι αναγκαίες

για την επίτευξη οικονομικής και κοινωνικής ανάκαμψης, ανθεκτικότητας και ανοδικής οικονομικής και κοινωνικής σύγκλισης. Το μέσο βοηθά τις εθνικές αρχές να βελτιώσουν την ικανότητά τους να σχεδιάζουν, να αναπτύσσουν και να υλοποιούν μεταρρυθμίσεις, καθώς και να καταρτίζουν, να τροποποιούν, να εφαρμόζουν και να αναθεωρούν τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

Το μέσο παρέχει εξατομικευμένη εμπειρογνωσία για τη στήριξη των δημόσιων αρχών στις προσπάθειές τους να σχεδιάζουν και να υλοποιούν μεταρρυθμίσεις σε ευρύ φάσμα τομέων πολιτικής. Σε αυτούς περιλαμβάνονται τομείς που σχετίζονται με τη διακυβέρνηση και τη δημόσια διοίκηση, τη φορολογική διοίκηση και τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών, τη βιώσιμη ανάπτυξη και το επιχειρηματικό περιβάλλον, την αγορά εργασίας, την εκπαίδευση, την υγεία και τις κοινωνικές υπηρεσίες, τον χρηματοπιστωτικό τομέα και την πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε δράσεις που προωθούν την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ που επιθυμούν να λάβουν τεχνική υποστήριξη πρέπει να υποβάλλουν αίτηση στην Επιτροπή μέσω της εθνικής συντονιστικής αρχής τους έως τις 31 Οκτωβρίου κάθε έτους. Η Επιτροπή εξετάζει τις αιτήσεις αυτές και, από κοινού με τις εθνικές συντονιστικές αρχές, εκτιμά τις ειδικές ανάγκες των χωρών και τις εναλλακτικές επιλογές για τη στήριξη του σχεδιασμού και της υλοποίησης των μεταρρυθμίσεών τους.

Η στήριξη μπορεί να παρέχεται απευθείας από εσωτερικούς εμπειρογνώμονες της Επιτροπής ή από άλλους παρόχους, όπως:

- εμπειρογνώμονες από τις εθνικές διοικήσεις των κρατών μελών της ΕΕ (TAIEX).
- διεθνείς οργανισμούς.
- ιδιωτικές εταιρείες και εταιρείες συμβουλευτικής υποστήριξης.
- μεμονωμένους εμπειρογνώμονες από τον ιδιωτικό τομέα.

Η διαχείριση του μέσου ασκείται άμεσα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και έμμεσα από διεθνείς οργανισμούς και άλλους φορείς στους οποίους ανατίθενται διάφορα καθήκοντα. Τα κονδύλια εκταμιεύονται με τη μορφή επιχορηγήσεων και δημόσιων συμβάσεων.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- αρχές των κρατών μελών.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+)

Το ΕΚΤ+ είναι το **κύριο μέσο της ΕΕ για επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό**, με στόχο την οικοδόμηση μιας πιο κοινωνικής και χωρίς αποκλεισμούς ΕΕ. Το ΕΚΤ+ συμβάλλει σημαντικά στις πολιτικές της ΕΕ για την απασχόληση, την κοινωνία, την εκπαίδευση και τις δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων σε αυτούς τους τομείς. Το ταμείο αποτελεί επίσης έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους της κοινωνικοοικονομικής ανάκαμψης της ΕΕ από την πανδημία του κορονοϊού.

Για την περίοδο 2021-2027, χάριν απλούστευσης, το ΕΚΤ συγχωνεύθηκε με την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ), το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ) και το υπό άμεση διαχείριση Πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία (EaSI), σχηματίζοντας το ΕΚΤ+. Στόχος του ΕΚΤ+ είναι να εξασφαλίσει **υψηλά επίπεδα απασχόλησης**, δίκαιη

κοινωνική προστασία και ειδικευμένο και ανθεκτικό εργατικό δυναμικό για τον μελλοντικό κόσμο της εργασίας, σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στον **ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων**. Το ταμείο στηρίζει την πράσινη, ψηφιακή και ανθεκτική ανάκαμψη της ΕΕ από την κρίση, προωθώντας τις επενδύσεις σε θέσεις εργασίας, δεξιότητες και υπηρεσίες.

Κύριοι στόχοι του ΕΚΤ+

Το ΕΚΤ+ στηρίζει τα ακόλουθα:

1. την κοινωνική καινοτομία·
2. τις επενδύσεις που βοηθούν τους νέους να αποκτήσουν προσόντα, να βρουν ποιοτικές θέσεις εργασίας και να βελτιώσουν την εκπαίδευσή τους·
3. την κατάρτιση και διά βίου μάθηση·
4. τις επενδύσεις στην ανάπτυξη ικανοτήτων και τη διακρατική/ διασυνοριακή συνεργασία για την ενίσχυση των δίκαιων συνθηκών εργασίας·
5. την προώθηση των ίσων ευκαιριών στην αγορά εργασίας και την ενίσχυση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού·
6. την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και την παροχή βοήθειας στις πλέον ευάλωτες ομάδες της κοινωνίας που πλήττονται από απώλειες θέσεων εργασίας τους και μείωση των εισοδημάτων τους·
7. την παροχή τροφίμων και βασικής υλικής βοήθειας στους απόρους.

Τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν το ΕΚΤ+ για την αντιμετώπιση της κοινωνικο-οικονομικής κρίσης που προκλήθηκε από την **πανδημία του κορονοϊού**. Στο πλαίσιο των **θεματικών συγκεντρώσεων**, οι πόροι θα πρέπει να συγκεντρώνονται στους ακόλουθους τομείς:

- **κοινωνικές ανισότητες και φτώχεια:** Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέσουν τουλάχιστον το 25 % των πόρων του ΕΚΤ+ για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης. Επιπλέον, το **TEBA** έχει ενσωματωθεί στο ΕΚΤ+ για την παροχή τροφίμων και βασικής υλικής βοήθειας. Τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέσουν τουλάχιστον το 3 % των πόρων του ΕΚΤ+ σε δραστηριότητες που σχετίζονται με το TEBA·
- **ανεργία των νέων:** Όλα τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέσουν ένα κατάλληλο ποσό από τους πόρους του ΕΚΤ+ σε στοχευμένες δράσεις και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για τη στήριξη της απασχόλησης των νέων. Τα κράτη μέλη με ποσοστό νέων ηλικίας 15 έως 29 ετών που βρίσκονται

εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (EEAK) ανώτερο του μέσου όρου της ΕΕ κατά τα έτη 2017-2019 θα πρέπει να διαθέσουν τουλάχιστον το 12,5 % των πόρων του ΕΚΤ+ για τους νέους. Στο πλαίσιο των **ενισχυμένων εγγυήσεων για τη νεολαία**, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι νέοι ηλικίας έως 30 ετών λαμβάνουν ποιοτική προσφορά απασχόλησης, συνεχούς εκπαίδευσης, μαθητείας ή πρακτικής άσκησης εντός τεσσάρων μηνών από τη στιγμή που εξέρχονται από την εκπαίδευση ή καθίστανται άνεργοι·

- **παιδική φτώχεια:** Το ΕΚΤ+ απαιτεί από τα κράτη μέλη που πλήττονται περισσότερο από την παιδική φτώχεια να διαθέσουν τουλάχιστον το 5 % των πόρων του ΕΚΤ+ στην εφαρμογή μέτρων για τη μείωσή της. Όλα τα άλλα κράτη μέλη πρέπει να διαθέσουν κατάλληλο ποσό για τον σκοπό αυτό·
- **ικανότητα των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών:** Όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέσουν ένα κατάλληλο ποσό για την ανάπτυξη της ικανότητας των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών. Τα κράτη μέλη που έχουν λάβει ειδική ανά χώρα σύσταση στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου στον συγκεκριμένο τομέα θα πρέπει να διαθέσουν τουλάχιστον το 0,25 % των πόρων του ΕΚΤ+ υπό επιμερισμένη διαχείριση για τον σκοπό αυτό.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών, καθώς και οργανώσεις που παρέχουν κατάρτιση και υποστήριξη στους εργαζομένους·
- ΜΚΟ και φιλανθρωπικές οργανώσεις, ιδρύματα και οργανισμοί κοινωνικού χαρακτήρα·
- κυβερνητικές, δημοτικές και περιφερειακές αρχές·
- εταιρείες και ενώσεις·
- πολίτες της ΕΕ, νέοι και παιδιά, άτομα από ευάλωτες ομάδες.

Τρόποι υλοποίησης

ΕΚΤ+ σε σύμπραξη

Η χρηματοδότηση του ΕΚΤ+ διατίθεται κυρίως μέσω των κρατών μελών και των περιφερειών. Η στήριξη υλοποιείται υπό επιμερισμένη διαχείριση (από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις εθνικές αρχές) και υπό έμμεση διαχείριση,

από οργανισμούς-εταίρους ή άλλες αρχές. Η χρηματοδότηση εκταμιεύεται με τη μορφή επιχορηγήσεων, δημόσιων συμβάσεων και χρηματοδοτικών μέσων.

Οι οργανισμοί και τα άτομα που ενδιαφέρονται να λάβουν χρηματοδότηση από το ΕΚΤ+ για ένα έργο θα πρέπει να επικοινωνήσουν με τη διαχειριστική αρχή του ΕΚΤ+ στη χώρα ή την περιφέρειά τους. Οι εθνικοί και περιφερειακοί ιστότοποι του ΕΚΤ+ καθώς και οι τοπικές υπηρεσίες απασχόλησης συνιστούν επίσης σημαντική πηγή πληροφόρησης σχετικά με τις ευκαιρίες που προτείνει το ΕΚΤ+.

Ορισμένα παραδείγματα του **είδους των έργων που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση** είναι τα εξής:

- μελέτες, δράσεις και κατάρτιση με στόχο την επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό·
- δημιουργία και προστασία θέσεων εργασίας·
- προώθηση της κοινωνικής ένταξης·
- καταπολέμηση της φτώχειας·
- ανάπτυξη των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση·
- επενδύσεις στους νέους·
- αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας·
- αγορά και διανομή τροφίμων·
- παροχή βασικής υλικής βοήθειας στους απόρους.

ΕΚΤ+ υπό άμεση διαχείριση (Απασχόληση και κοινωνική καινοτομία – σκέλος EaSI)

Το **σκέλος EaSI** βασίζεται στο πρώην πρόγραμμα EaSI, διατηρώντας την εστίαση στην τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής και τον κοινωνικό πειραματισμό, στη στήριξη της επαγγελματικής κινητικότητας και στις μη χρηματοοικονομικές δραστηριότητες του μέσου που σχετίζονται με τον πρώην άξονα **Μικροχρηματοδότηση και κοινωνική επιχειρηματικότητα**. Καθώς αποτελεί τμήμα του ΕΚΤ+, το σκέλος EaSI ακολουθεί τους ίδιους στόχους πολιτικής με το ΕΚΤ+, με βασικό πλαίσιο τον **ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων**.

Το EaSI επικεντρώνεται στις ακόλουθες κύριες προτεραιότητες πολιτικής:

- απασχόληση και δεξιότητες·
- αγορές εργασίας και κινητικότητα του εργατικού δυναμικού·
- κοινωνική προστασία και ενεργός ένταξη·

- συνθήκες εργασίας.

Το EaSI στηρίζει εργασίες ανάλυσης (έρευνες, μελέτες, στατιστικά δεδομένα, μεθοδολογίες, ταξινομήσεις, μικροπροσομοιώσεις, δείκτες, στήριξη παρατηρητηρίων και στοιχείων αναφοράς ευρωπαϊκής εμβέλειας) για την προώθηση τεκμηριωμένης χάραξης πολιτικής στους τομείς της απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής. Στο πλαίσιο του EaSI, τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να επωφελούνται από δραστηριότητες δικτύωσης και ανάπτυξης ικανοτήτων.

Για την αντιμετώπιση των ελλείψεων στην αγορά εργασίας και για την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης αγοράς εργασίας στην ΕΕ, χρηματοδοτεί διασυνοριακές συμπράξεις, και υπηρεσίες σε διασυνοριακές περιοχές, καθώς και στοχευμένα προγράμματα κινητικότητας του εργατικού δυναμικού σε επίπεδο ΕΕ, με σκοπό την πλήρωση κενών θέσεων εργασίας όπου έχουν εντοπιστεί ανισορροπίες στις αγορές εργασίας.

Οι δραστηριότητες επικοινωνίας και διάδοσης αποτελούν επίσης σημαντικό μέρος του προγράμματος, ιδίως μέσω της αμοιβαίας μάθησης μέσω της ανταλλαγής πρακτικών, καινοτόμων προσεγγίσεων, αξιολογήσεων από ομοτίμους και συγκριτικών αξιολογήσεων, αλλά και μέσω εκθέσεων, ενημερωτικού υλικού και κάλυψης από τα μέσα ενημέρωσης.

Στο πλαίσιο του σκέλους EaSI του ΕΚΤ+, τα έργα προωθούνται στην ενότητα «Έργα και αποτελέσματα» στη [σελίδα EaSI του ΕΚΤ+ στη διαδικτυακή πύλη για τις χρηματοδοτήσεις και τους διαγωνισμούς](#).

ΕΚΤ Κοινωνική καινοτομία και διακρατική συνεργασία+

Η πρωτοβουλία ΕΚΤ Κοινωνική καινοτομία+ αποσκοπεί στη διευκόλυνση της μεταφοράς και/ή της αναβάθμισης καινοτόμων λύσεων για την αντιμετώπιση των σημερινών κοινωνικών προκλήσεων. Υποστηρίζοντας τη διακρατική συνεργασία, η πρωτοβουλία αποσκοπεί στην επέκταση των βέλτιστων πρακτικών σε τομείς όπως η απασχόληση, η εκπαίδευση, οι δεξιότητες και η κοινωνική ένταξη σε ολόκληρη την ΕΕ. Εφαρμόζεται υπό έμμεση διαχείριση. Κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, επελέγη ο λιθουανικός [Οργανισμός του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου \(ESFA\)](#) για να αναλάβει την έμμεση διαχείριση της πρωτοβουλίας κατά την περίοδο 2021-2027. Οι πρώτες δραστηριότητες στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας ξεκίνησαν το δεύτερο εξάμηνο του 2022, μετά την επισημοποίηση του διοικητικού ρόλου του ESFA.

Η πρωτοβουλία υλοποιείται μέσω δύο αξόνων εργασίας:

- **Καθεστώς επιχορηγήσεων κοινωνικής καινοτομίας:** Η πρωτοβουλία θα προκηρύξει προσκλήσεις υποβολής προτάσεων σε επίπεδο ΕΕ. Στόχος τους θα είναι η στήριξη διακρατικών σχεδίων που διευκολύνουν τη μεταφορά και/ή την αναβάθμιση κοινωνικών καινοτομιών. Αυτό θα περιλαμβάνει διάφορα είδη δράσεων. Ορισμένα έργα θα διαμορφώσουν και θα επικυρώσουν δοκιμασμένες προσεγγίσεις, άλλα θα συμβάλουν στην ανάπτυξη επικυρωμένων μοντέλων σε ολόκληρη την ΕΕ, ενώ άλλα θα βοηθήσουν τους οργανισμούς στήριξης της κοινωνικής καινοτομίας να βελτιώσουν τις ικανότητές τους.
- **Ευρωπαϊκό Κέντρο Ικανοτήτων για την Κοινωνική Καινοτομία:** Στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας δημιουργήθηκε ένα Ευρωπαϊκό Κέντρο Ικανοτήτων για την Κοινωνική Καινοτομία. Το κέντρο προσφέρει δραστηριότητες αμοιβαίας μάθησης, ανάπτυξης ικανοτήτων και δικτύωσης για τις διαχειριστικές αρχές του ΕΚΤ+ και άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς. Συλλέγει, αξιολογεί, αναπτύσσει, επικυρώνει και διαδίδει κατάλληλα εργαλεία και μεθόδους για την κοινωνική καινοτομία, ένα από τα οποία θα είναι η ευρωπαϊκή βάση δεδομένων για την κοινωνική καινοτομία. Το κέντρο λειτουργεί σε στενή συνεργασία με τα [εθνικά κέντρα ικανοτήτων για την κοινωνική καινοτομία](#), και συνεχίζει το έργο των κοινοτήτων πρακτικής (διαδικτυακές ομάδες όπου μπορούν να συναντηθούν άτομα με παρόμοια ενδιαφέροντα από τον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων) στους τομείς της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων, της κοινωνικής ένταξης και της κοινωνικής καινοτομίας.

Άλλα μέσα

Πρόγραμμα για την ενιαία αγορά

Το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά \(SMP\)](#) είναι το χρηματοδοτικό πρόγραμμα της ΕΕ που έχει ως σκοπό να βοηθήσει την ενιαία αγορά να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητές της και να διασφαλίσει την ανάκαμψη της ΕΕ από την πανδημία του κορονοϊού. Το SMP είναι ο διάδοχος του [προγράμματος COSME](#). Παρέχει διάφορες μορφές στήριξης στις επιχειρήσεις, ιδίως στις ΜΜΕ, για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητάς τους.

Ειδικότερα:

- διευκολύνει την πρόσβαση στις αγορές

- προωθεί την επιχειρηματικότητα και την απόκτηση επιχειρηματικών δεξιοτήτων·
- προωθεί τον εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας και αντιμετωπίζει τις παγκόσμιες και κοινωνικές προκλήσεις.

Όλα τα είδη πληροφοριών —συμπεριλαμβανομένης της σχετικής νομοθεσίας και των κανόνων συμμετοχής, των υποδειγμάτων προτάσεων, αξιολογήσεων και εκθέσεων σχετικά με τα έργα— είναι διαθέσιμα στη [διαδικτυακή πύλη για τις χρηματοδοτήσεις και τους διαγωνισμούς](#).

Μηχανισμός Μικροχρηματοδοτήσεων Progress

Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Μικροχρηματοδοτήσεων Progress (Μικροχρηματοδοτήσεις Progress) προσφέρει δάνεια κάτω των 25 000 EUR για τη σύσταση ή την ανάπτυξη μιας μικρής επιχείρησης. Υλοποιείται μέσω του [προγράμματος EaSI](#). Το πρόγραμμα EaSI δεν χρηματοδοτεί απευθείας επιχειρηματίες, αλλά δίνει τη δυνατότητα σε [επιλεγμένους παρόχους μικροπιστώσεων](#) στην ΕΕ να αυξήσουν τη δανειοδότηση εκδίδοντας εγγυήσεις και αναλαμβάνοντας συνεπώς από κοινού τον δυνητικό κίνδυνο ζημίας για τους παρόχους. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρέχει στήριξη για την ανάπτυξη της ικανότητας επιλεγμένων παρόχων μικροπιστώσεων, όπως: ιδιωτικές ή δημόσιες τράπεζες, μη τραπεζικά ιδρύματα μικροχρηματοδότησης και μη κερδοσκοπικοί πάροχοι μικροπιστώσεων. Οι όροι χορήγησης μικροδανείων σε επιχειρηματίες —ποσό, διάρκεια, επιτόκια και έξοδα, χρονικό πλαίσιο για τη λήψη δανείου— εξαρτώνται από τον εκάστοτε πάροχο μικροπιστώσεων.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- ελεύθεροι επαγγελματίες·
- ιδιοκτήτες πολύ μικρής επιχείρησης (λιγότεροι από δέκα εργαζόμενοι), ιδίως κοινωνικής επιχείρησης·
- άνεργοι·
- άτομα που έχουν αποσυρθεί προσωρινά από την αγορά εργασίας·
- μειονεκτούντα άτομα που δυσκολεύονται να λάβουν συμβατική πίστωση.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τους απολυμένους εργαζόμενους (ΕΤΠ)

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τους απολυμένους εργαζόμενους (ΕΤΠ) είναι ένα ειδικό μέσο της ΕΕ που έχει ως στόχο την έκφραση της αλληλεγγύης της ΕΕ προς τους Ευρωπαίους εργαζόμενους ή τους αυτοαπασχολούμενους που απολύθηκαν λόγω αναδιάρθρωσης, καθώς και τη διευκόλυνση της αναζήτησης νέων θέσεων εργασίας βελτιώνοντας τις δεξιότητές τους και την απασχολησιμότητά τους. Με τον τρόπο αυτό, το ΕΤΠ συμβάλλει στη δημιουργία μιας περισσότερο δυναμικής και ανταγωνιστικής οικονομίας της ΕΕ. Το ΕΤΠ βοηθά επίσης τα ανειδίκευτα και μειονεκτούντα άτομα που αναζητούν εργασία να αντιμετωπίσουν τις νέες προκλήσεις στην αγορά εργασίας.

Κατά γενικό κανόνα, το ΕΤΠ μπορεί να ενεργοποιηθεί όταν απολυθούν περισσότεροι από 200 εργαζόμενοι από μια μεμονωμένη εταιρεία (συμπεριλαμβανομένων των προμηθευτών της και των παραγωγών επόμενων σταδίων), από εταιρείες σε διάφορους τομείς εντός της ίδιας περιφέρειας, ή σε έναν συγκεκριμένο τομέα σε μία ή περισσότερες γειτονικές περιφέρειες. Όσοι χάνουν την εργασία τους λόγω της κρίσης του κορονοϊού, της ψηφιοποίησης, της αυτοματοποίησης, της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, ή άλλων αλλαγών, είναι επιλέξιμοι για στήριξη, ανεξάρτητα από το τι προκάλεσε τη μετατόπιση της θέσης εργασίας. Το ΕΤΠ μπορεί να χρηματοδοτήσει από το 60 % έως το 85 % του κόστους έργων που έχουν ως σκοπό να βοηθήσουν απολυθέντες εργαζόμενους να βρουν άλλη θέση εργασίας ή να δημιουργήσουν δική τους επιχείρηση. Οι εθνικές ή περιφερειακές αρχές υλοποιούν και διαχειρίζονται τα έργα του ΕΤΠ. Κάθε έργο διαρκεί δύο χρόνια.

Το ΕΤΠ συμπληρώνει τις υφιστάμενες υπηρεσίες υποστήριξης της αγοράς εργασίας παρέχοντας εξατομικευμένα μέτρα για τους ανέργους. Οι ιδιώτες, οι αντιπροσωπευτικές οργανώσεις ή οι εργοδότες που αντιμετωπίζουν απολύσεις και επιθυμούν να διασφαλίσουν ότι οι απολυμένοι εργαζόμενοι θα επωφεληθούν από τη στήριξη του ΕΤΠ θα πρέπει να έρθουν σε επαφή με τον [αρμόδιο επικοινωνίας για το ΕΤΠ στο κράτος μέλος τους](#).

Το ΕΤΠ μπορεί να συγχρηματοδοτεί μέτρα, όπως:

- βοήθεια για αναζήτηση εργασίας
- συμβουλές σε θέματα επαγγελματικής σταδιοδρομίας
- εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση και επανακατάρτιση
- υπηρεσίες επαγγελματικής καθοδήγησης

- επιχειρηματικότητα και σύσταση επιχείρησης·

Μπορεί επίσης να παρέχει επιδόματα κατάρτισης, ημερήσια αποζημίωση ή παρόμοιες μορφές στήριξης, συμπεριλαμβανομένων επιδομάτων για άτομα που παρέχουν φροντίδα, επιδομάτων κινητικότητας και μετεγκατάστασης, καθώς και κίνητρα πρόσληψης για τους εργοδότες.

Το ΕΤΠ **δεν** συγχρηματοδοτεί μέτρα κοινωνικής προστασίας, όπως συντάξεις ή επιδόματα ανεργίας.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- εργαζόμενοι που έχουν απολυθεί·
- αυτοαπασχολούμενοι, έκτακτοι υπάλληλοι και εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου που απολύονται·
- ανειδίκευτα και μειονεκτούντα άτομα που αναζητούν εργασία.

Το ΕΤΠ **δεν** παρέχει στήριξη σε επιχειρήσεις για να παραμείνουν σε λειτουργία, να εκσυγχρονιστούν ή να αναδιαρθρωθούν.

Οι κανόνες που διέπουν τα κριτήρια παρέμβασης, τους επιλέξιμους δικαιούχους και τα μέτρα περιλαμβάνονται στον [κανονισμό ΕΤΠ](#). Το ΕΤΠ διαφέρει σημαντικά από τα διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία της ΕΕ, καθώς παρέχει στους εργαζομένους μεμονωμένη στήριξη με περιορισμένη χρονική διάρκεια.

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ

Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME)

Το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) αποσκοπεί στην ενίσχυση των εθνικών ικανοτήτων και στη βελτίωση των διαδικασιών για τη διαχείριση της μετανάστευσης, καθώς και στην ενίσχυση της αλληλεγγύης και του επιμερισμού των ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως μέσω της βοήθειας έκτακτης ανάγκης και του μηχανισμού μετεγκατάστασης.

Το TAME συμβάλλει στην επίτευξη τεσσάρων ειδικών στόχων:

1. ενίσχυση και ανάπτυξη όλων των πτυχών του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου, συμπεριλαμβανομένης της εξωτερικής του διάστασης·
2. στήριξη της νόμιμης μετανάστευσης προς τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων συμβάλλοντας στην ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών·

3. συμβολή στην αντιμετώπιση της παράτυπης μετανάστευσης και διασφάλιση της αποτελεσματικής επιστροφής και επανεισδοχής στις τρίτες χώρες.
4. ενίσχυση της αλληλεγγύης και της κατανομής των ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως προς εκείνα που πλήττονται περισσότερο από τις προκλήσεις της μετανάστευσης και του ασύλου.

Το TAME χρηματοδοτεί ένα ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών, που αφορούν μεταξύ άλλων:

- τη διασφάλιση της ομοιόμορφης εφαρμογής του κεκτημένου της ΕΕ (του κοινού συνόλου κανόνων της ΕΕ που ισχύουν για όλα τα κράτη μέλη της) και των προτεραιοτήτων που σχετίζονται με το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, τη νόμιμη μετανάστευση και την επιστροφή·
- την παροχή υποστήριξης και υπηρεσιών σύμφωνα με το καθεστώς και τις ανάγκες των ενδιαφερόμενων προσώπων, ιδίως εάν ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες·
- την υποστήριξη της επανεγκατάστασης, της εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους και της μεταφοράς αιτούντων διεθνή προστασία και δικαιούχων διεθνούς προστασίας·
- τη στήριξη της ανάπτυξης και της εφαρμογής πολιτικών που προωθούν τη νόμιμη μετανάστευση στην ΕΕ, για παράδειγμα, μέσω προγραμμάτων κινητικότητας και δράσεων που εστιάζουν στην ενημέρωση σχετικά με τους κατάλληλους νομικούς διαύλους για τη μετανάστευση·
- τη στήριξη μέτρων ένταξης προσαρμοσμένων στις ανάγκες των υπηκόων τρίτων χωρών και προγραμμάτων έγκαιρης ένταξης που εστιάζουν στην εκπαίδευσή τους, στη γλωσσική τους κατάρτιση και σε άλλες μορφές κατάρτισης (όπως μαθήματα αγωγής του πολίτη και επαγγελματικός προσανατολισμός), με σκοπό την προετοιμασία της ενεργού συμμετοχής τους στην κοινωνία υποδοχής και της αποδοχής τους από αυτήν·
- την υποστήριξη υποδομών για την υποδοχή υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής κοινής χρήσης αυτών των εγκαταστάσεων από περισσότερα του ενός κράτη μέλη·
- την υποστήριξη μιας ολοκληρωμένης και συντονισμένης προσέγγισης για τη διαχείριση των επιστροφών σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών, για την ανάπτυξη των ικανοτήτων για αποτελεσματική και βιώσιμη επιστροφή και τη μείωση των κινήτρων για παράτυπη μετανάστευση·
- την υποστήριξη της οικειοθελούς επιστροφής και επανένταξης·

- τη συνεργασία με τρίτες χώρες για το άσυλο, τη νόμιμη μετανάστευση και την καταπολέμηση της παράτυπης μετανάστευσης, καθώς και για την αποτελεσματική επιστροφή και επανεισδοχή με σκοπό τη διαχείριση της μετανάστευσης.

Η διαχείριση του ταμείου είναι άμεση, έμμεση και επιμερισμένη. Οι πόροι κατανέμονται στα εθνικά προγράμματα (επιμερισμένη διαχείριση) και σε έναν **θεματικό μηχανισμό**· στο πλαίσιο του μηχανισμού αυτού, οι πόροι χρησιμοποιούνται για αναδυόμενες ή απρόβλεπτες ανάγκες και για την αντιμετώπιση της αλλαγής των προτεραιοτήτων της ΕΕ και των εξελισσόμενων προκλήσεων.

Η χρηματοδότηση στο πλαίσιο του θεματικού μηχανισμού χορηγείται κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού μέσω:

- επιμερισμένης διαχείρισης: συμπεριλαμβανομένων της επανεγκατάστασης και της εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους, των μεταφορών δικαιούχων διεθνούς προστασίας και αιτούντων διεθνή προστασία·
- άμεσης διαχείρισης: συμπεριλαμβανομένων των δράσεων της ΕΕ (δηλαδή, προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, δημόσιες συμβάσεις, απευθείας αναθέσεις και συμφωνίες ανάθεσης), της βοήθειας έκτακτης ανάγκης, της στήριξης των τοπικών και περιφερειακών αρχών στο έργο τους για την ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών·
- έμμεσης διαχείρισης: συμπεριλαμβανομένων των δράσεων της ΕΕ και της βοήθειας έκτακτης ανάγκης μέσω διεθνών οργανισμών.

Όσον αφορά, για παράδειγμα, την ενσωμάτωση, οι μελλοντικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος αποσκοπούν στην παροχή στήριξης για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την ενσωμάτωση και την ένταξη για την περίοδο 2021-2027. Ως εκ τούτου, το Ταμείο θα στηρίξει προτάσεις που στοχεύουν σε τέσσερις βασικές δράσεις:

- ένταξη και ενσωμάτωση σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο·
- πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη·
- βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των μεταναστών·
- προώθηση προγραμμάτων χορηγίας από την κοινότητα και συμπληρωματικών οδών.

Η χρηματοδότηση εκταμιεύεται με τη μορφή επιχορηγήσεων και δημόσιων συμβάσεων.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- κρατικές και ομοσπονδιακές αρχές·
- τοπικοί δημόσιοι φορείς·
- ΜΚΟ και ανθρωπιστικές οργανώσεις·
- ιδιωτικές και δημόσιες εταιρείες·
- εκπαιδευτικοί και ερευνητικοί οργανισμοί.

Ταμείο για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων (ΤΟΔΣ)

Το Ταμείο για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων αποτελείται από δύο συνιστώσες:

1. το μέσο για τη διαχείριση των συνόρων και τις θεωρήσεις (BMVI)·
2. το μέσο για τον εξοπλισμό τελωνειακών ελέγχων (CCEI).

Μέσο για τη διαχείριση των συνόρων και τις θεωρήσεις

Κύριος στόχος του **μέσου για τη διαχείριση των συνόρων και τις θεωρήσεις** είναι να εξασφαλίσει την ισχυρή και αποτελεσματική ολοκληρωμένη **διαχείριση των συνόρων στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ**, διασφαλίζοντας παράλληλα την **ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων εντός των συνόρων της**.

Το ταμείο στηρίζει τη διαχείριση των συνόρων στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ με σκοπό τη διευκόλυνση της νόμιμης διέλευσης των συνόρων, την πρόληψη και τον εντοπισμό της παράνομης μετανάστευσης και του διασυνοριακού εγκλήματος, και τη διαχείριση των μεταναστευτικών ρευμάτων· υποστηρίζει την **κοινή πολιτική θεωρήσεων** όσον αφορά την έκδοση θεωρήσεων και τη διευκόλυνση των νόμιμων ταξιδιών, συμβάλλοντας παράλληλα στην πρόληψη των μεταναστευτικών κινδύνων και των κινδύνων για την ασφάλεια.

Ειδικότερα, το ταμείο στηρίζει:

- τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex)·
- τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του **συστήματος εισόδου/εξόδου (ΣΕΕ)**·

- το σύστημα πληροφοριών για τις θεωρήσεις (VIS)
- το ευρωπαϊκό σύστημα πληροφόρησης και αδειοδότησης ταξιδιού (ETIAS) —το οποίο δεν έχει ακόμα τεθεί σε λειτουργία
- την Eurodac (βάση δεδομένων δακτυλικών αποτυπωμάτων της ΕΕ)
- το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν (SIS II)
- την κατάρτιση και τοποθέτηση εμπειρογνομόνων.

Το ΒΜVI χρηματοδοτεί ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών, όπως:

- βελτίωση των συνοριακών ελέγχων, σύμφωνα με το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τη μετανάστευση και με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- ενίσχυση της συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ για τα καθήκοντα που εκτελούνται στα σύνορα
- χρηματοδότηση αποτελεσματικών υπηρεσιών για τους αιτούντες θεώρηση, με παράλληλη διατήρηση της ασφάλειας και της ακεραιότητας των διαδικασιών θεώρησης
- επενδύσεις σε κοινά συστήματα ΤΠ μεγάλης κλίμακας στον τομέα της διαχείρισης των συνόρων και της πολιτικής θεωρήσεων, συμπεριλαμβανομένης της διαλειτουργικότητάς τους
- επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό, συστήματα και υπηρεσίες, κατάρτιση, ανταλλαγή εμπειρογνομόνων, τοποθέτηση αξιωματικών συνδέσμων αρμόδιων για τη μετανάστευση, καινοτόμες λύσεις και νέες τεχνολογίες
- παροχή επιχειρησιακής υποστήριξης για την εφαρμογή της ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων της ΕΕ και της κοινής πολιτικής θεωρήσεων.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- οι εθνικές αρχές της ΕΕ που είναι αρμόδιες για τη διαχείριση των συνόρων, συμπεριλαμβανομένων των ακτοφυλακών, στον βαθμό που εκτελούν καθήκοντα ελέγχου των συνόρων
- ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής και οι εθνικές αρχές που είναι αρμόδιες για τις επιστροφές, καθώς και άλλες κρατικές και ομοσπονδιακές αρχές
- τοπικοί δημόσιοι φορείς

- μη κυβερνητικές οργανώσεις, διεθνείς οργανισμοί
- οργανισμοί της ΕΕ
- ιδιωτικές και δημόσιες εταιρείες
- δίκτυα
- εκπαιδευτικοί και ερευνητικοί οργανισμοί.

Μέσο για τον εξοπλισμό τελωνειακών ελέγχων

Το μέσο για τον εξοπλισμό τελωνειακών ελέγχων επιτρέπει στα κράτη μέλη να αγοράζουν, να συντηρούν και να αναβαθμίζουν τελωνειακό εξοπλισμό αιχμής, όπως νέους σαρωτές, αυτοματοποιημένα συστήματα εντοπισμού πινακίδων κυκλοφορίας, ομάδες σκύλων ανιχνευτών και κινητά εργαστήρια για ανάλυση δειγμάτων.

Ο εξοπλισμός είναι επιλέξιμος για αγορά μόνον εφόσον προορίζεται για τουλάχιστον έναν από τους έξι ακόλουθους σκοπούς:

1. μη επεμβατική επιθεώρηση
2. ανίχνευση κρυμμένων αντικειμένων σε ανθρώπους
3. ανίχνευση ακτινοβολίας και ταυτοποίηση ραδιοουκλιδίου
4. ανάλυση δειγμάτων σε εργαστήρια
5. δειγματοληψία και ανάλυση δειγμάτων επιτόπου
6. έλεγχο με φορητό εξοπλισμό χειρός.

Το μέσο στηρίζει επίσης την αγορά ή την αναβάθμιση εξοπλισμού τελωνειακών ελέγχων για τη δοκιμή νέου εξοπλισμού ή νέων συνθηκών επιτόπου προτού τα κράτη μέλη αρχίσουν αγορές νέου εξοπλισμού σε μεγάλη κλίμακα.

Το πρόγραμμα υλοποιείται μέσω άμεσης διαχείρισης. Η χρηματοδότηση εκταμιεύεται με τη μορφή επιχορηγήσεων και δημόσιων συμβάσεων.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- Τελωνειακές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ.

Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ΤΕΑ)

Το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας συμβάλλει στις προσπάθειες για τη διατήρηση υψηλού επιπέδου ασφάλειας στην ΕΕ, ιδίως με την πρόληψη και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, της ριζοσπαστικοποίησης, του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος και του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, με την παροχή συνδρομής και προστασίας στα θύματα εγκληματικών πράξεων, καθώς και με την προετοιμασία για συμβάντα, κινδύνους και κρίσεις που σχετίζονται με την ασφάλεια, με την προστασία έναντι αυτών και την αποτελεσματική διαχείρισή τους.

Το ΤΕΑ έχει τρεις συγκεκριμένους στόχους:

1. βελτίωση/διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών (μεταξύ αρχών των κρατών μελών, αρμόδιων φορέων της ΕΕ, τρίτων χωρών και διεθνών οργανισμών)
2. βελτίωση/εντατικοποίηση της διασυνοριακής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων κοινών επιχειρήσεων σε σχέση με την

τρομοκρατία και το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα με διασυνοριακή διάσταση·

3. ενίσχυση των ικανοτήτων των κρατών μελών για την πρόληψη/ καταπολέμηση του εγκλήματος, της τρομοκρατίας και της ριζοσπαστικοποίησης, καθώς και για τη διαχείριση συμβάντων, κινδύνων και κρίσεων που σχετίζονται με την ασφάλεια.

Το ΤΕΑ χρηματοδοτεί ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών, όπως:

- αγορά/προμήθεια συστημάτων ΤΠΕ και σχετική κατάρτιση, δοκιμές, καθώς και δράσεις για τη βελτίωση της διαλειτουργικότητάς τους και της ποιότητας των δεδομένων·
- παρακολούθηση της εφαρμογής του δικαίου και των στόχων πολιτικής της Ένωσης στα κράτη μέλη στον τομέα των συστημάτων πληροφοριών ασφαλείας·
- επιχειρήσεις που εφαρμόζουν ή διευκολύνουν την εφαρμογή του κύκλου ενωσιακών πολιτικών/EMPACT (Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών)·
- στήριξη σε θεματικά ή διαθεματικά δίκτυα εξειδικευμένων εθνικών μονάδων με σκοπό τη βελτίωση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης, της ανταλλαγής και της διάδοσης τεχνογνωσίας, εμπειριών, πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών, της συγκέντρωσης των πόρων και της εμπειρογνωμοσύνης σε κοινά κέντρα αριστείας·
- εκπαίδευση και κατάρτιση των αρμοδίων αρχών επιβολής του νόμου, των δικαστικών αρχών και των διοικητικών οργανισμών.

Η διαχείριση του ταμείου είναι άμεση, έμμεση και επιμερισμένη. Το μεγαλύτερο μερίδιο διατίθεται στα εθνικά προγράμματα υπό επιμερισμένη διαχείριση και σε ένα θεματικό μέσο που θα χρησιμοποιηθεί για συγκεκριμένες δράσεις. Η χρηματοδότηση εκταμιεύεται με τη μορφή επιχορηγήσεων και δημόσιων συμβάσεων.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- κρατική/ομοσπονδιακή αστυνομία·
- τελωνεία και άλλες εξειδικευμένες υπηρεσίες επιβολής του νόμου (συμπεριλαμβανομένων των εθνικών μονάδων δίωξης του κυβερνοεγκλήματος, των αντιτρομοκρατικών μονάδων και άλλων ειδικευμένων μονάδων)·

- τοπικοί δημόσιοι φορείς, μη κυβερνητικές οργανώσεις, διεθνείς οργανισμοί
- οργανισμοί της ΕΕ
- ιδιωτικές και δημόσιες εταιρείες
- δίκτυα
- ερευνητικά ιδρύματα και πανεπιστήμια.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (ΕΤΑ)

Το [Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας \(ΕΤΑ\)](#) είναι η πρωτοβουλία της Επιτροπής για τη στήριξη της συνεργατικής έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας, και για την προώθηση μιας καινοτόμου και ανταγωνιστικής βιομηχανικής βάσης στον τομέα της άμυνας. Συμπληρώνοντας και ενισχύοντας τις προσπάθειες των κρατών μελών, το ταμείο προωθεί τη συνεργασία μεταξύ εταιρειών και ερευνητικών φορέων κάθε μεγέθους και γεωγραφικής προέλευσης στην ΕΕ, στην έρευνα και την ανάπτυξη προηγμένης και διαλειτουργικής αμυντικής τεχνολογίας και εξοπλισμού. Το ταμείο στηρίζει ανταγωνιστικά και συνεργατικά έργα σε ολόκληρο τον κύκλο έρευνας και ανάπτυξης ώστε να έχουν μεγαλύτερο αντίκτυπο στις αμυντικές δυνατότητες και στην αμυντική βιομηχανία της ΕΕ.

Ενθαρρύνει ιδιαίτερα τη συμμετοχή ΜΜΕ σε συνεργατικά έργα και προωθεί καινοτόμες λύσεις.

Το ΕΤΑ υλοποιείται μέσω ετήσιων προγραμμάτων εργασίας διαρθρωμένων σε 17 θεματικές και οριζόντιες κατηγορίες δράσεων.

Γενικά, είναι επιλέξιμα μόνο συνεργατικά έργα, με τουλάχιστον τρεις συμμετέχοντες από τουλάχιστον τρία διαφορετικά κράτη μέλη ή συνδεδεμένες χώρες. Όσον αφορά τις ανατρεπτικές τεχνολογίες, τα επιλέξιμα έργα θα πρέπει να έχουν τουλάχιστον δύο συμμετέχοντες από τουλάχιστον δύο κράτη μέλη.

Τα έργα καθορίζονται σύμφωνα με τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί με τα κράτη μέλη. Στόχος τους είναι να συμβάλουν στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ, σύμφωνα με τις προτεραιότητες αμυντικών δυνατοτήτων που έχουν συμφωνηθεί από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας και ιδίως στο πλαίσιο του σχεδίου ανάπτυξης δυνατοτήτων, και λαμβάνοντας υπόψη, κατά περίπτωση, τις προτεραιότητες άλλων περιφερειακών και διεθνών οργανισμών (π.χ. του ΝΑΤΟ).

Το ταμείο παρέχει κίνητρα για **τη διασυνοριακή συμμετοχή των ΜΜΕ,**

παρέχοντας υψηλότερα ποσοστά χρηματοδότησης και ευνοώντας έργα από κοινοπραξίες που περιλαμβάνουν ΜΜΕ.

Το 4-8 % του προϋπολογισμού προορίζεται για τη στήριξη καινοτόμων ανατρεπτικών τεχνολογιών για την άμυνα που έχουν ως στόχο να ενισχύσουν τη μακροπρόθεσμη τεχνολογική υπεροχή της ΕΕ και να συμβάλουν στην ανάπτυξη αμυντικών προϊόντων υψηλής τεχνολογίας.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ορθή χρήση των πόρων της ΕΕ, η ανάπτυξη κοινών πρωτοτύπων χρηματοδοτείται μόνο όταν **τα κράτη μέλη προτίθενται να αγοράσουν το τελικό προϊόν ή να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία με συντονισμένο τρόπο**. Καμία δυνατότητα δεν ανήκει στην ΕΕ.

Εάν είναι επιλέξιμες, οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της **μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας (PESCO)** μπορούν να λάβουν υψηλότερο ποσοστό ενωσιακής χρηματοδότησης μέσω της κάλυψης επιπλέον ποσοστού 10 % των επιλέξιμων δαπανών.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ

Μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ και rescEU

Η ΕΕ διαδραματίζει καίριο ρόλο στον συντονισμό της αντιμετώπισης καταστροφών στην Ευρώπη και πέραν αυτής. Καταστροφές έχουν πλήξει κάθε περιοχή της Ευρώπης τα τελευταία χρόνια, προκαλώντας εκατοντάδες θύματα και ζημιές δισεκατομμυρίων ευρώ στις υποδομές και το περιβάλλον. **Επιδημίες, αστραπιαίες πλημμύρες, καταιγίδες, δασικές πυρκαγιές, σεισμοί** και ανθρωπογενείς καταστροφές θέτουν συνεχώς υπό πίεση τις δυνατότητες αντίδρασης των χωρών. Επιπλέον, οι ανησυχίες για την ασφάλεια έχουν γίνει πιο σύνθετες, και η κλιματική αλλαγή αναμένεται να αυξήσει τις επιπτώσεις των καταστροφών στο μέλλον.

Οι συγκρούσεις στην ευρωπαϊκή ήπειρο, οι ακραίες καιρικές συνθήκες και οι αναδυόμενες απειλές, όπως η **νόσος COVID-19**, εξαντλούν την ικανότητα αλληλοβοήθειας των κρατών μελών, ιδίως όταν πολλές χώρες αντιμετωπίζουν

ταυτόχρονα το ίδιο είδος κρίσης. Σε τέτοιες περιπτώσεις, όταν τα κράτη μέλη χρειάζονται υποστήριξη προκειμένου να ανταποκριθούν δυναμικά σε μια κρίση, η ΕΕ παρέχει ένα επιπλέον επίπεδο προστασίας. Όταν η κλίμακα μιας έκτακτης ανάγκης υπερβαίνει τις δυνατότητες μιας χώρας να αντιδράσει μόνη της, μπορεί η χώρα να ζητήσει συνδρομή μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ.

Το 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναβάθμισε τον [μηχανισμό πολιτικής προστασίας της ΕΕ](#) και δημιούργησε το [rescEU](#) για την ενίσχυση των συνιστωσών διαχείρισης κινδύνου καταστροφών της ΕΕ. Αυτό αποσκοπεί τόσο στην προστασία των πολιτών από καταστροφές όσο και στη διαχείριση των αναδυόμενων κινδύνων.

Ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ παρεμβαίνει σε όλα τα στάδια του κύκλου διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών — πρόληψη, ετοιμότητα και αντίδραση— και μπορεί να ενεργοποιηθεί από οποιαδήποτε χώρα του κόσμου που έχει πληγεί από κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Στο πλαίσιο του μηχανισμού, το rescEU παρέχει στρατηγικό απόθεμα ικανοτήτων, όπως πυροσβεστικά αεροσκάφη και ελικόπτερα, και αποθέματα προστατευτικού και ιατρικού εξοπλισμού, ή ικανότητες αντιμετώπισης χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών συμβάντων. Το rescEU παρέχει ένα δίκτυ ασφαλείας όταν οι εθνικές ικανότητες δεν επαρκούν να καλύψουν τις ανάγκες. Το νεοσυσταθέν [δίκτυο γνώσεων για την πολιτική προστασία της ΕΕ](#) διευκολύνει επίσης τον καλύτερο συντονισμό των δραστηριοτήτων αυτών.

Ο [μηχανισμός](#) παρέχει χρηματοδότηση για διάφορα είδη έργων, όπως:

- κατάρτιση και ασκήσεις για εμπειρογνώμονες πολιτικής προστασίας·
- δραστηριότητες πρόληψης, έρευνα, καινοτομία και μεταφορά γνώσεων·
- στήριξη των μεταφορικών και/ή επιχειρησιακών δαπανών·
- χρηματοδοτική στήριξη για ικανότητες διάσωσης που περιλαμβάνονται στην Ευρωπαϊκή Δεξαμενή Πολιτικής Προστασίας (π.χ. για ιατρικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, ιατρικό εξοπλισμό, όπως αναπνευστήρες και μέσα ατομικής προστασίας· για την αντιμετώπιση δασικών πυρκαγιών, με τη μορφή βοήθειας όταν οι πυρκαγιές υπερβαίνουν τις ικανότητες αντίδρασης των πληττόμενων χωρών).

Μετά τη **ρωσική επίθεση κατά της Ουκρανίας** και τις σχετικές ιατρικές ανάγκες των Ουκρανών στη χώρα τους και σε ολόκληρη την περιοχή, η ΕΕ έχει αποστείλει βοήθεια από τα ιατρικά αποθέματα του rescEU σε διάφορες τοποθεσίες ανά την επικράτεια της. Οι παραδόσεις rescEU περιλαμβάνουν απαραίτητα ιατρικά είδη, όπως αναπνευστήρες, αντλίες έγχυσης, οθόνες παρακολούθησης ασθενών, μάσκες και ποδιές, συσκευές υπερήχων και συμπυκνωτές οξυγόνου.

Αυτή η βοήθεια προστίθεται σε εκείνη που παρέχεται από τις χώρες της ΕΕ και συντονίζεται μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη επιχείρηση πολιτικής προστασίας της ΕΕ από τη δημιουργία του μηχανισμού το 2001.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- δημόσιες και ιδιωτικές οντότητες της ΕΕ·
- εθνικές ικανότητες πολιτικής προστασίας·
- οργανισμοί υγείας·
- επιχειρήσεις.

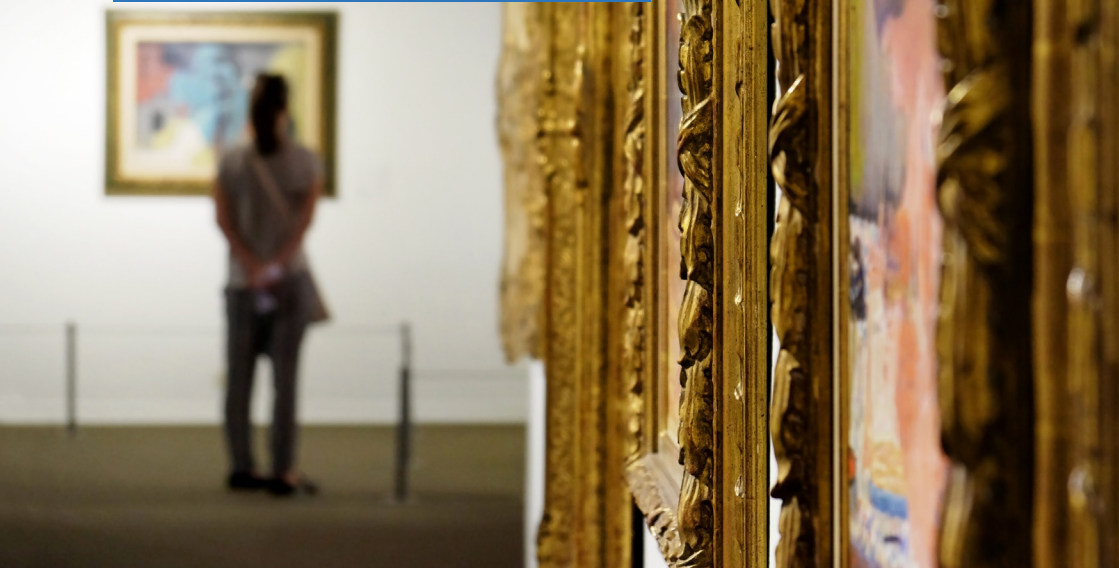
Το πρόγραμμα υλοποιείται μέσω άμεσης διαχείρισης. Οι πόροι του rescEU φιλοξενούνται από τα κράτη μέλη και τα συμμετέχοντα κράτη, και χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ με τη μορφή επιχορηγήσεων και δημοσίων συμβάσεων. Όταν ενεργοποιείται ο μηχανισμός, το [Κέντρο Συντονισμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών](#) διοχετεύει τη βοήθεια που παρέχεται από τα κράτη μέλη και τα συμμετέχοντα κράτη. Από το 2001, το κέντρο έχει συντονίσει την παρεχόμενη βοήθεια πάνω από 540 φορές κατόπιν ενεργοποιήσεων του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ.

Αποθεματικό Αλληλεγγύης και Επείγουσας Βοήθειας (SEAR)

Ο ίδιος ο προϋπολογισμός της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 καλύπτει απρόβλεπτες περιστάσεις, όπως φυσικές καταστροφές και καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, με τη βοήθεια [ειδικών μέσων ευελιξίας](#) που επιτρέπουν την κινητοποίηση πρόσθετης χρηματοδοτικής στήριξης. Τα μέσα υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια δαπανών του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού.

Το αποθεματικό αλληλεγγύης και επείγουσας βοήθειας καλύπτει τα προηγούμενα δύο ξεχωριστά μέσα: το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΤΑΕΕ) και το αποθεματικό επείγουσας βοήθειας. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης που οφείλονται σε μείζονες φυσικές καταστροφές ή κρίσεις στον τομέα της δημόσιας υγείας στα κράτη μέλη και στις υπό ένταξη χώρες. Επιπλέον, μπορεί να βοηθήσει χώρες εκτός ΕΕ με αναδυόμενες ανάγκες που απορρέουν από συγκρούσεις, την παγκόσμια προσφυγική κρίση ή την επιδείνωση των φυσικών καταστροφών λόγω της κλιματικής αλλαγής.

Την ενίσχυση από αυτό το μέσο διαχειρίζεται η αποδέκτρια χώρα. Θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την ανοικοδόμηση βασικών υποδομών, τη χρηματοδότηση υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης, προσωρινής στέγασης ή επιχειρήσεων καθαρισμού, ή για την αντιμετώπιση άμεσων υγειονομικών κινδύνων.

Δημιουργική Ευρώπη

Η «Δημιουργική Ευρώπη» είναι το εμβληματικό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη στήριξη του πολιτιστικού και του οπτικοακουστικού τομέα. Κύριος στόχος της είναι να βελτιστοποιήσει το δυναμικό του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα της Ευρώπης, προσφέροντας ευκαιρίες στους φορείς να αναπτυχθούν τεχνολογικά και καλλιτεχνικά μέσω καινοτόμων διασυνοριακών πρωτοβουλιών. Διευκολύνει την ανταλλαγή, τη συμπαραγωγή και τη διανομή ευρωπαϊκών έργων, και τα καθιστά προσβάσιμα σε ευρύ και ποικίλο κοινό. Η Δημιουργική Ευρώπη επενδύει σε δράσεις που ενισχύουν την πολιτιστική πολυμορφία και ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις προκλήσεις του πολιτιστικού και του δημιουργικού τομέα.

Κύριοι στόχοι του προγράμματος είναι:

1. η διασφάλιση, η ανάπτυξη και η προώθηση της ευρωπαϊκής πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας και κληρονομιάς·
2. η στήριξη της ανταγωνιστικότητας και του οικονομικού δυναμικού των πολιτιστικών και των δημιουργικών τομέων, ιδίως του οπτικοακουστικού.

Τα νέα στοιχεία του προγράμματος συμβάλλουν στην ανάκαμψη αυτών των τομέων, ενισχύοντας τις προσπάθειές τους να γίνουν πιο συμπεριληπτικοί, ψηφιακοί και περιβαλλοντικά βιώσιμοι.

Το νέο πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε τρεις τομείς:

- ενίσχυση του τομέα της μουσικής, ιδίως της σύγχρονης και της ζωντανής μουσικής·
- απόδοση προτεραιότητας στα γυναικεία ταλέντα και στήριξη των καλλιτεχνικών και επαγγελματικών σταδιοδρομιών των γυναικών, καθώς και προώθηση της ισότητας των φύλων ως μιας από τις βασικές αξίες που επιδιώκει το πρόγραμμα·
- προώθηση της ένταξης, με διευκόλυνση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία και των κοινωνικά περιθωριοποιημένων ομάδων στο πρόγραμμα και με απλούστευση της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων.

Τα κύρια καινοτόμα χαρακτηριστικά του είναι:

- μεγαλύτερη έμφαση στη διακρατική δημιουργία και καινοτομία·
- ευκολότερη πρόσβαση στη χρηματοδότηση μέσω υψηλότερων ποσοστών συγχρηματοδότησης (μεγαλύτερα επίπεδα συνεισφοράς από το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» για έργα)·
- έμφαση στη στήριξη της συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ ώστε να καταστεί ο ευρωπαϊκός οπτικοακουστικός τομέας ανταγωνιστικότερος σε παγκόσμιο επίπεδο·
- πρόγραμμα κινητικότητας για καλλιτέχνες και επαγγελματίες·
- δράσεις που στοχεύουν στις ανάγκες συγκεκριμένων δημιουργικών τομέων, όπως η μουσική, η αρχιτεκτονική και η πολιτιστική κληρονομιά.

Το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» έχει τρία σκέλη:

- Πολιτισμός·
- MEDIA·
- Διατομεακό σκέλος.

Πολιτισμός

Το σκέλος «Πολιτισμός» στηρίζει ευρύ φάσμα πολιτιστικών και δημιουργικών τομέων, μεταξύ άλλων:

- αρχιτεκτονική·
- πολιτιστική κληρονομιά·
- σχέδιο·
- λογοτεχνία και εκδόσεις·
- μουσική·
- τέχνες του θεάματος.

Το σκέλος «Πολιτισμός» ενθαρρύνει τη συνεργασία και τις ανταλλαγές μεταξύ πολιτιστικών οργανισμών και καλλιτεχνών εντός και εκτός Ευρώπης. Έχει ως στόχο:

- την ενίσχυση της καλλιτεχνικής δημιουργίας και της καινοτομίας·
- τη στήριξη της προώθησης και της διανομής ευρωπαϊκού περιεχομένου σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέραν αυτής·
- την παροχή βοήθειας στους καλλιτέχνες ώστε να βρουν ευκαιρίες για δημιουργία και εκτέλεση σχεδίων σε διασυνοριακό επίπεδο·
- την τόνωση της ψηφιακής και περιβαλλοντικής μετάβασης του ευρωπαϊκού πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα.

Το σκέλος «Πολιτισμός» παρέχει μια σειρά ευκαιριών στους ακόλουθους τομείς:

Σχέδια ευρωπαϊκής συνεργασίας

Το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» στηρίζει σχέδια διακρατικής συνεργασίας στα οποία συμμετέχουν οργανισμοί του πολιτιστικού και του δημιουργικού τομέα από διάφορες χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Καλύπτει την ΕΕ και πέραν αυτής. Μέσω της χρηματοδότησης αυτής, το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» αποσκοπεί στη βελτίωση της πρόσβασης σε ευρωπαϊκά πολιτιστικά και δημιουργικά έργα και στην προώθηση της καινοτομίας και της δημιουργικότητας. Διατίθεται χρηματοδότηση για τρία είδη σχεδίων:

1. σχέδια συνεργασίας μικρής κλίμακας (τουλάχιστον τρεις εταίροι από τρεις διαφορετικές επιλέξιμες χώρες)·
2. σχέδια συνεργασίας μεσαίας κλίμακας (τουλάχιστον πέντε εταίροι από πέντε διαφορετικές επιλέξιμες χώρες)·

3. σχέδια συνεργασίας μεγάλης κλίμακας (τουλάχιστον 10 εταίροι από 10 διαφορετικές επιλέξιμες χώρες).

Τα σχέδια μπορούν να καλύπτουν έναν ή περισσότερους πολιτιστικούς και δημιουργικούς τομείς, και μπορούν να είναι διεπιστημονικά. Η ανώτατη διάρκεια για όλα τα σχέδια είναι 48 μήνες.

Ευρωπαϊκές πλατφόρμες

Το πρόγραμμα παρέχει χρηματοδοτική στήριξη σε ευρωπαϊκές πλατφόρμες οι οποίες ενισχύουν την κινητικότητα και την προβολή των δημιουργών και των καλλιτεχνών, ιδίως εκείνων που δεν προβάλλονται διεθνώς· προωθούν έναν γνήσιο πανευρωπαϊκό προγραμματισμό πολιτιστικών και καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, διευκολύνοντας την πρόσβαση σε μη εθνικά ευρωπαϊκά πολιτιστικά έργα μέσω διεθνών περιοδειών, εκδηλώσεων, εκθέσεων, φεστιβάλ κ.λπ. και συμβάλλουν στην ανάπτυξη ακροατηρίου και στην προβολή των αξιών και των διαφορετικών πολιτισμών της Ευρώπης.

Ευρωπαϊκά δίκτυα

Το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» παρέχει στήριξη σε ευρωπαϊκά δίκτυα με σκοπό την ενίσχυση της ικανότητας του πολιτιστικού και του δημιουργικού τομέα να καλλιεργούν ταλέντα, να αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις, να καινοτομούν, να ευημερούν και να δημιουργούν θέσεις εργασίας και ανάπτυξη. Τα διασυνοριακά δίκτυα παρέχουν αξία συνδέοντας επαγγελματικές οργανώσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέραν αυτής, συλλέγοντας και διαδίδοντας πληροφορίες, πρακτικές, ιδέες και λύσεις που βοηθούν τους τομείς να καινοτομήσουν και να αναπτυχθούν, παρέχοντας κατάρτιση και συμβουλές σε επαγγελματίες, και εκπροσωπώντας τους τομείς και υποστηρίζοντας για λογαριασμό τους βασικά τομεακά ζητήματα.

Κυκλοφορία ευρωπαϊκών λογοτεχνικών έργων και λογοτεχνικών μεταφράσεων

Στόχος είναι να διευρυνθεί η διακρατική κυκλοφορία και η πολυμορφία των ευρωπαϊκών λογοτεχνικών έργων μέσω της ενθάρρυνσης της μετάφρασης και της προώθησης βιβλίων σε λιγότερο χρησιμοποιούμενες γλώσσες. Σε αυτές περιλαμβάνονται όλες οι γλώσσες που είναι επίσημα αναγνωρισμένες στα κράτη μέλη της ΕΕ, εκτός από την αγγλική, τη γερμανική, τη γαλλική, την ισπανική και την ιταλική. Ένας άλλος στόχος του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» είναι να βοηθήσει τα ευρωπαϊκά λογοτεχνικά έργα να φθάσουν σε

νέα αναγνωστικά κοινά εντός και εκτός της ΕΕ, και να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα του τομέα του βιβλίου ενθαρρύνοντας τη συνεργασία στο πλαίσιο της αξιακής αλυσίδας του βιβλίου.

i-Portunus: κινητικότητα καλλιτεχνών και επαγγελματιών

Το πρόγραμμα κινητικότητας i-Portunus είναι το πρόγραμμα «Erasmus» του πολιτιστικού τομέα. Συνδέει καλλιτέχνες, δημιουργούς και επαγγελματίες του πολιτισμού διεθνώς, και υποστηρίζει τη διεθνή συνεργασία μεταξύ όλων των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη». Το καθεστώς παρέχει χρηματοδότηση (μέγιστο ποσό 3 000 EUR) σε ιδιώτες προκειμένου να μεταβούν στο εξωτερικό για σύντομες περιόδους (7-60 ημέρες), μέσω δύο ειδών αιτήσεων: είτε από μεμονωμένους καλλιτέχνες ή επαγγελματίες του πολιτιστικού τομέα, είτε από οικοδεσπότες ή οργανισμούς φιλοξενίας.

Πανερωπαϊκές πολιτιστικές οντότητες

Η νέα αυτή δράση του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» αποσκοπεί στη στήριξη πολιτιστικών οντοτήτων —όπως οι ορχήστρες— με μεγάλη γεωγραφική εμβέλεια, στόχος των οποίων είναι να προσφέρουν σε νέους, ιδιαίτερα ταλαντούχους καλλιτέχνες, ευκαιρίες για εκπαίδευση, έναρξη επαγγέλματος και δημιουργία παραστάσεων.

MEDIA

Το σκέλος **MEDIA** στηρίζει την ευρωπαϊκή βιομηχανία κινηματογραφικών και οπτικοακουστικών έργων για την ανάπτυξη, τη διανομή και την προώθηση ευρωπαϊκών έργων, λαμβάνοντας υπόψη το σημερινό ψηφιακό περιβάλλον. Επιπλέον:

- ενθαρρύνει τη συνεργασία σε ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα της οπτικοακουστικής βιομηχανίας και σε επίπεδο ΕΕ, ώστε να αναβαθμιστούν οι επιχειρήσεις και το ευρωπαϊκό περιεχόμενο σε παγκόσμιο επίπεδο·
- προωθεί ταλέντα –από όπου και αν προέρχονται·
- απευθύνεται σε ακροατήρια όλων των ηλικιών, ιδίως των νεότερων γενεών.

Οι προτεραιότητες του σκέλους MEDIA διαρθρώνονται γύρω από τέσσερις πτυχές:

1. Περιεχόμενο:

Η στήριξη στο πλαίσιο αυτής της πτυχής έχει ως στόχο:

- την προώθηση της διασυνοριακής κυκλοφορίας των ευρωπαϊκών οπτικοακουστικών έργων·
- την προσαρμογή του περιεχομένου σε νέα κοινά και πλατφόρμες·
- την εφαρμογή πιο ισχυρών επιχειρηματικών μοντέλων που επιτρέπουν στις κινηματογραφικές επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν το κόστος παραγωγής και τον αυξημένο ανταγωνισμό.

2. Επιχειρήσεις:

Η στήριξη στο πλαίσιο αυτής της πτυχής:

- αξιοποιεί τα ταλέντα στον οπτικοακουστικό τομέα με δραστηριότητες που εστιάζονται στην καθοδήγηση και στις ψηφιακές και οικολογικές δεξιότητες·
- ενθαρρύνει τις ανταλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων που καλύπτουν όλα τα τμήματα της αξιακής αλυσίδας και στοχεύουν σε παγκόσμια προβολή·
- προωθεί τη διακρατική διανομή περιεχομένου σε διασυνοριακό επίπεδο και σε πλατφόρμες.

Συγκεκριμένες ομάδες που προωθούν τη διεθνοποίηση του τομέα λαμβάνουν στοχευμένη στήριξη για την ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας και την προώθηση της μάθησης και της ανταλλαγής γνώσεων, ώστε να μπορέσει ο κλάδος να βγει έξω από τα εθνικά του σύνορα.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- οργανισμοί κατάρτισης·
- διανομείς και αντιπρόσωποι πωλήσεων·
- εταιρείες τεχνολογίας·
- υπηρεσίες βίντεο κατά παραγγελία (VOD)·
- κόμβοι αναμετάδοσης·
- διοργανωτές εκθέσεων·
- κινηματογραφικές αγορές.

3. Κοινό:

Η πτυχή αυτή συνδέει τα ευρωπαϊκά οπτικοακουστικά έργα με το κοινό τους και στηρίζει την αύξηση των θεατών σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέραν αυτής. Οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν:

- προώθηση της διεύρυνσης και της ανανέωσης του κοινού με την αύξηση του κοινού σε όλες τις πλατφόρμες·
- προσέλκυση νεανικού κοινού μέσω πολλών εκπαιδευτικών και προωθητικών εργαλείων·
- διασφάλιση της πρόσβασης σε περιεχόμενο μέσω στήριξης του υποτιτλισμού.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- φορείς εκμετάλλευσης κινηματογραφικών αιθουσών·
- φεστιβάλ·
- δίκτυα και φορείς εκμετάλλευσης βίντεο κατά παραγγελία·
- διανομείς ταινιών·
- αντιπρόσωποι πωλήσεων·
- ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς.

4. Στήριξη πολιτικής:

Στόχος της πτυχής αυτής είναι η προώθηση μιας ολιστικής ευρωπαϊκής πολιτικής στον οπτικοακουστικό τομέα μέσω:

- διαλόγου για τη ρύθμιση του τομέα·
- κοινών αναλύσεων και ανταλλαγής δεδομένων·
- εξέτασης των τάσεων με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον·
- διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη·
- δραστηριοτήτων προώθησης και προβολής.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα εξής:

- πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων του ψηφιακού μετασχηματισμού κατά την υλοποίηση των έργων·
- προώθηση του οικολογικού προσανατολισμού του κλάδου και ενθάρρυνση της ένταξης, της ισότητας, της πολυμορφίας και της συμμετοχής.

Διατομεακό σκέλος

Το **διατομεακό σκέλος** αποσκοπεί στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των

διαφόρων πολιτιστικών και δημιουργικών τομέων για να τους βοηθήσει να αντιμετωπίσουν τις κοινές προκλήσεις και να βρουν καινοτόμες λύσεις. Αυτό επιτυγχάνεται, για παράδειγμα, μέσω της συνεργασίας σε θέματα πολιτικής των υπηρεσιών που παρέχονται από **τα γραφεία του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη»** και του **εργαστηρίου δημιουργικής καινοτομίας**.

Για πρώτη φορά, το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» προσφέρει **χρηματοδότηση** στον **τομέα των μέσων ενημέρωσης** με σκοπό την προώθηση του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης, της πολυφωνίας και της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης, καθώς και δραστηριότητες που βοηθούν τον τομέα να προσαρμοστεί στις διαρθρωτικές και τεχνολογικές αλλαγές που αντιμετωπίζει.

Οι δράσεις στο πλαίσιο αυτού του σκέλους έχουν ως στόχο:

- να προωθήσουν την τομεακή και διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης στην Ευρώπη·
- να δώσουν ώθηση στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για τον συνεργατικό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων·
- να ενθαρρύνουν τη δημοσιογραφική συνεργασία με την ανάπτυξη προτύπων, νέων επιχειρηματικών μοντέλων, προγραμμάτων κατάρτισης, μηχανισμών χρηματοδότησης και άλλων δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην διατήρηση της ποιοτικής δημοσιογραφίας.

Το **εργαστήριο δημιουργικής καινοτομίας επιδιώκει** να ενθαρρύνει καινοτόμες προσεγγίσεις όσον αφορά τη δημιουργία περιεχομένου, την πρόσβαση και τη διανομή και την προώθησή του σε όλους τους πολιτιστικούς και δημιουργικούς τομείς, καθώς και σε άλλους τομείς. Οι προσεγγίσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη την ψηφιακή μετάβαση και καλύπτουν τόσο τις διαστάσεις της αγοράς όσο και τις διαστάσεις που δεν αφορούν την αγορά.

Το Εργαστήριο Δημιουργικής Καινοτομίας έχει ως στόχο:

- να παρέχει κίνητρα σε συντελεστές από διάφορους κλάδους του πολιτισμού και της δημιουργίας για να σχεδιάσουν και να δοκιμάσουν καινοτόμες ψηφιακές λύσεις με μακροπρόθεσμο θετικό αντίκτυπο·
- να διευκολύνει τη δημιουργία πρωτοποριακών εργαλείων, μοντέλων και μεθόδων κοντά στην αγορά για τον οπτικοακουστικό τομέα και τουλάχιστον για έναν άλλο κλάδο της δημιουργίας ή του πολιτισμού.

Γραφεία του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» υπάρχουν σε **όλες τις χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα**. Παρέχουν πληροφορίες και βοήθεια σχετικά

με τους τομείς δραστηριότητας του προγράμματος, ενώ επίσης βοηθούν στην ανάπτυξη επαφών και συνεργασίας με οργανισμούς από άλλες χώρες.

Τα γραφεία του «Δημιουργική Ευρώπη»:

- παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» και το προωθούν στη χώρα τους·
- παρέχουν βοήθεια στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα σε σχέση με το πρόγραμμα και παρέχουν βασικές πληροφορίες σχετικά με άλλες ευκαιρίες στήριξης·
- ενθαρρύνουν τη διασυνοριακή συνεργασία στον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα·
- παρέχουν βοήθεια όσον αφορά τον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα στις συμμετέχουσες χώρες·
- στηρίζουν την Επιτροπή για την εξασφάλιση επαρκούς δημοσιοποίησης και διάδοσης των αποτελεσμάτων και του αντικτύπου του προγράμματος·
- εξασφαλίζουν τη δημοσιοποίηση και τη διάδοση πληροφοριών που αφορούν τη χρηματοδότηση και τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί στη συμμετέχουσα χώρα.

Η διαχείριση του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» ασκείται απευθείας από την [Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Ευρωπαϊκό Εκτελεστικό Οργανισμό Εκπαίδευσης και Πολιτισμού](#) (πρώην Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού). Τα κονδύλια εκταμιεύονται με τη μορφή επιχορηγήσεων, βραβείων και δημόσιων συμβάσεων. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες χρηματοδότησης και τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων διατίθενται στον [δικτυακό τόπο του EACEA](#).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσφέρει έναν διαδραστικό [οδηγό χρηματοδότησης CulturEU](#) προκειμένου να διευκολύνει την πρόσβαση στις διαθέσιμες ευκαιρίες χρηματοδότησης για τον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα, σε όλες τις πηγές χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι διαθέσιμες κατά την περίοδο 2021-2027, με στόχο να βοηθήσει τους ενδιαφερόμενους σε αυτούς τους τομείς να εντοπίσουν τις καταλληλότερες πηγές ενωσιακής στήριξης για τα έργα τους.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- μέσα ενημέρωσης·
- καλλιτέχνες·

- πολιτιστικοί και δημιουργικοί οργανισμοί εντός και εκτός της ΕΕ·
- οι βιομηχανίες και τα δίκτυα κινηματογράφου και μουσικής.

Οι υποβάλλοντες προτάσεις έργων πρέπει να είναι νόμιμα εγκατεστημένοι και επίσημα εγγεγραμμένοι σε χώρα που συμμετέχει στο πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη». Οι ιδιώτες, με εξαίρεση τους αυτοαπασχολούμενους, δεν είναι επιλέξιμοι. Ο συντονιστικός οργανισμός πρέπει να έχει συσταθεί νομικά δύο τουλάχιστον έτη πριν από την καταληκτική ημερομηνία της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων. Για τα σχέδια συνεργασίας, οι προτάσεις πρέπει να υποβάλλονται από κοινοπραξία που περιλαμβάνει τουλάχιστον τρεις οργανισμούς από τρεις διαφορετικές επιλέξιμες χώρες (μικρής κλίμακας)· πέντε οργανώσεις από πέντε διαφορετικές επιλέξιμες χώρες (μεσαίας κλίμακας)· και 10 οργανώσεις από 10 διαφορετικές επιλέξιμες χώρες (μεγάλης κλίμακας).

Σε ειδική ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής παρατίθεται η [βάση δεδομένων των έργων](#) που υλοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη».

Erasmus+

Το [Erasmus+](#) είναι το πρόγραμμα της ΕΕ για τη στήριξη της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού για την περίοδο 2021-2027. Στο πρόγραμμα της περιόδου 2021-2027 δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην κοινωνική ένταξη, στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, καθώς και στην προώθηση της συμμετοχής των νέων στον δημοκρατικό βίο. Το Erasmus+ υποστηρίζει προτεραιότητες και τις δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στον [Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης](#), στο [σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση](#) και στο [ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων](#). Το πρόγραμμα στηρίζει επίσης τον [ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων](#), εφαρμόζει τη [στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία 2019-2027](#) και αναπτύσσει την ευρωπαϊκή διάσταση στον αθλητισμό.

Ειδικότερα, το πρόγραμμα στηρίζει:

- την ανάπτυξη των σχολείων και την άριστη διδασκαλία·
- τη διαδικασία της Κοπεγχάγης για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση·
- το νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση και τη διαδικασία της Μπολόνια·
- το νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση ενηλίκων·

- τη νέα στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία·
- το πρόγραμμα εργασιών της ΕΕ για τον αθλητισμό.

Εκτός από την παροχή επιχορηγήσεων, το Erasmus+ υποστηρίζει επίσης τη διδασκαλία, την έρευνα, τη δικτύωση και τη συζήτηση πολιτικής για θέματα της ΕΕ. Το **αθλητικό** σκέλος του προωθεί βασικές δραστηριότητες στον αθλητισμό. Ο κύριος στόχος του Erasmus+ είναι η προώθηση της μαθησιακής κινητικότητας για άτομα και ομάδες, καθώς και η συνεργασία, η ποιότητα, η ένταξη και η ισότητα, η αριστεία, η δημιουργικότητα και η καινοτομία. Προωθεί τη μη τυπική και άτυπη μαθησιακή κινητικότητα, την ενεργό συμμετοχή των νέων στην εκπαίδευση και τον αθλητισμό, και τη μαθησιακή κινητικότητα του αθλητικού προσωπικού.

Οι συγκεκριμένοι στόχοι τους οποίους επιδιώκει το πρόγραμμα Erasmus+ είναι:

1. βελτίωση του επιπέδου των βασικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων ιδίως όσον αφορά τη σημασία τους για την αγορά εργασίας και τη συμβολή τους σε μια συνεκτική κοινωνία·
2. βελτίωση της ποιότητας, προαγωγή της αριστείας στην καινοτομία και της διεθνοποίησης στο επίπεδο των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης·
3. προαγωγή της δημιουργίας και ευρύτερη γνωστοποίηση ενός ευρωπαϊκού χώρου διά βίου μάθησης, για τη συμπλήρωση μεταρρυθμίσεων πολιτικής σε εθνικό επίπεδο·
4. ενίσχυση της διεθνούς διάστασης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης·
5. βελτίωση της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών.

Όσον αφορά τον τομέα της εκπαίδευσης, το πρόγραμμα υλοποιεί τους στόχους αυτούς μέσω ενός πλαισίου βασικών δράσεων:

Βασική δράση 1: Κινητικότητα των ατόμων

Περιλαμβάνονται οι εξής δράσεις:

- **κινητικότητα εκπαιδευόμενων και προσωπικού:** ευκαιρίες για μαθητές, σπουδαστές, ασκούμενους και νέους, καθώς και για καθηγητές, εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές, εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας, προπονητές αθλημάτων, προσωπικό εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών να αποκτήσουν μαθησιακή και/ή επαγγελματική εμπειρία σε άλλη χώρα·
- **συμμετοχή των νέων:** τοπικές και διακρατικές πρωτοβουλίες των οποίων ηγούνται νέοι, υλοποιούμενες από άτυπες ομάδες νέων και/ή

οργανώσεις νεολαίας, οι οποίες έχουν ως σκοπό να ενθαρρύνουν τους νέους να ασχοληθούν και να μάθουν να συμμετέχουν στον δημοκρατικό βίο, αυξάνοντας την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις κοινές αξίες και τα θεμελιώδη δικαιώματα της ΕΕ, φέρνοντας σε επαφή τους νέους και τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων σε τοπικό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, και συμβάλλοντας επίσης στην επίτευξη των κοινών στόχων της ΕΕ·

- **DiscoverEU:** δράση που προσφέρει σε νέες και νέους 18 ετών την ευκαιρία να έχουν μια σύντομη ατομική ή ομαδική ταξιδιωτική εμπειρία σε όλη την Ευρώπη. Ως δραστηριότητα άτυπης μάθησης, το DiscoverEU έχει ως στόχο να ενισχύσει το αίσθημα των συμμετεχόντων ότι ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να τους δώσει τη δυνατότητα να εξερευνήσουν την πολιτιστική πολυμορφία της. Επιδιώκει επίσης να εφοδιάσει τις νέες και τους νέους με δεξιότητες και ικανότητες πολύτιμες για τη μελλοντική τους ζωή, καθώς και να τους παρακινήσει να ενστερνιστούν τα βιώσιμα ταξίδια ειδικότερα και την περιβαλλοντική συνείδηση εν γένει. Το DiscoverEU περιλαμβάνει μια γενική δράση, για την οποία οι νέες και οι νέοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση απευθείας στην Ευρωπαϊκή Δικτυακή Πύλη της Νεολαίας, και μια δράση ένταξης που αποσκοπεί στη διευκόλυνση της συμμετοχής των νέων με λιγότερες ευκαιρίες στο DiscoverEU σε ισότιμη βάση με τους συνομηλίκους τους·
- **ευκαιρίες για εκμάθηση γλωσσών:** για συμμετέχοντες που ασκούν δραστηριότητα κινητικότητας στο εξωτερικό. Η στήριξη αυτή παρέχεται κυρίως μέσω του εργαλείου διαδικτυακής γλωσσικής υποστήριξης (OLS) του Erasmus+, προσαρμοσμένου ανάλογα με τις ανάγκες σε επιμέρους τομείς, καθώς η ηλεκτρονική μάθηση προσφέρει πλεονεκτήματα για την εκμάθηση γλωσσών όσον αφορά την πρόσβαση και την ευελιξία. Όταν η διαδικτυακή μάθηση δεν είναι το καλύτερο εργαλείο για την προσέγγιση της ομάδας-στόχου, προσφέρονται πρόσθετες μορφές γλωσσικής υποστήριξης·
- **εικονικές ανταλλαγές στην ανώτατη εκπαίδευση και μεταξύ των νέων:** διαδικτυακές διαπροσωπικές δραστηριότητες που προάγουν τον διαπολιτισμικό διάλογο και την ανάπτυξη μη τεχνικών δεξιοτήτων μεταξύ ατόμων από τρίτες χώρες που δεν είναι συνδεδεμένες με το πρόγραμμα, από κράτη μέλη της ΕΕ ή από τρίτες χώρες συνδεδεμένες με το πρόγραμμα. Πραγματοποιούνται σε μικρές ομάδες και συντονίζονται πάντοτε από έναν εκπαιδευμένο συντονιστή.

Βασική δράση 2: Συνεργασία για καινοτομία και ανταλλαγή ορθών πρακτικών

Η βασική δράση 2 περιλαμβάνει:

Συμπράξεις για συνεργασία, όπως:

- **Συμπράξεις συνεργασίας:** πρωταρχικός στόχος τους είναι να δώσουν στους οργανισμούς τη δυνατότητα να αυξήσουν την ποιότητα και τη συνάφεια των δραστηριοτήτων τους· να αναπτύξουν και να ενισχύσουν τα δίκτυα των εταίρων τους· να βελτιώσουν την ικανότητά τους να λειτουργούν από κοινού σε διακρατικό επίπεδο, ενισχύοντας, ως εκ τούτου, τη διεθνοποίηση των δραστηριοτήτων τους, την ανταλλαγή ή την ανάπτυξη νέων πρακτικών και μεθόδων, καθώς και την ανταλλαγή και την αντιπαράθεση των ιδεών τους·
- **Συμπράξεις μικρής κλίμακας:** ο στόχος είναι, εν προκειμένω, να καταστεί το πρόγραμμα προσβάσιμο σε μικρής κλίμακας και δύσκολα προσεγγίσιμους φορείς και άτομα που ασχολούνται με τη σχολική εκπαίδευση, την εκπαίδευση ενηλίκων, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό. Σε σύγκριση με τις συμπράξεις συνεργασίας, οι συμπράξεις μικρής κλίμακας λαμβάνουν χαμηλότερα ποσά επιχορηγήσεων, έχουν μικρότερη διάρκεια και έχουν απλούστερες διοικητικές απαιτήσεις. Αποτελούνται συνήθως από οργανώσεις βάσης, νεοεισερχόμενους στο πρόγραμμα και λιγότερο έμπειρους οργανισμούς ή οργανισμούς με μικρότερη οργανωτική ικανότητα.

Συμπράξεις για αριστεία, που περιλαμβάνουν:

- **Ευρωπαϊκά πανεπιστήμια:** η δράση αυτή στηρίζει την εμφάνιση δικτύων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων «από τη βάση προς την κορυφή», τα οποία θα αναβαθμίσουν το επίπεδο φιλοδοξίας της διασυνοριακής συνεργασίας, μέσω της χάραξης κοινών μακροπρόθεσμων στρατηγικών για εκπαίδευση, έρευνα και καινοτομία κορυφαίας ποιότητας, με βάση ένα κοινό όραμα και κοινές αξίες·
- **Κέντρα Επαγγελματικής Αριστείας (ΚΕΑ):** η πρωτοβουλία αυτή υποστηρίζει μια προσέγγιση «από τη βάση στην κορυφή» της επαγγελματικής αριστείας, με τη συμμετοχή ευρέος φάσματος τοπικών ενδιαφερόμενων μερών. Στόχος είναι να δοθεί η δυνατότητα στα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης να προσαρμόσουν ταχέως την παροχή δεξιοτήτων στις εξελισσόμενες οικονομικές και

κοινωνικές ανάγκες. Τα ΚΕΑ λειτουργούν σε ένα δεδομένο τοπικό πλαίσιο, δημιουργώντας οικοσυστήματα δεξιοτήτων για την καινοτομία, την περιφερειακή ανάπτυξη και την κοινωνική ένταξη, ενώ συνεργάζονται με ΚΕΑ σε άλλες χώρες μέσω διεθνών συνεργατικών δικτύων. Παρέχουν ευκαιρίες για αρχική κατάρτιση των νέων, καθώς και για συνεχή αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανειδίκευση των ενηλίκων, μέσω ευέλικτης και έγκαιρης προσφοράς κατάρτισης που ανταποκρίνεται στις ανάγκες μιας δυναμικής αγοράς εργασίας, στο πλαίσιο της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης·

- **Ακαδημίες εκπαιδευτικών Erasmus+:** ο γενικός στόχος της δράσης αυτής είναι η δημιουργία ευρωπαϊκών συμπράξεων μεταξύ παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης εκπαιδευτικών για τη σύσταση ακαδημιών εκπαιδευτικών Erasmus+, που θα αναπτύξουν μια ευρωπαϊκή και διεθνή προοπτική στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών. Οι ακαδημίες αυτές θα ενστερνιστούν την πολυγλωσσία και την πολιτιστική πολυμορφία, θα αναπτύξουν την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών σύμφωνα με τις προτεραιότητες της ΕΕ στην εκπαιδευτική πολιτική και θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης·
- **Δράση Erasmus Mundus:** η δράση αυτή αποσκοπεί στην προώθηση της αριστείας και της διεθνοποίησης σε παγκόσμιο επίπεδο των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων μέσω προγραμμάτων σπουδών —σε μεταπτυχιακό επίπεδο— τα οποία παρέχονται και αναγνωρίζονται από κοινού από ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα εγκατεστημένα στην Ευρώπη, και τα οποία είναι ανοιχτά σε ιδρύματα άλλων χωρών του κόσμου·
- **Συμμαχίες για την καινοτομία:** η δράση αυτή έχει ως στόχο να προαγάγει τη στρατηγική συνεργασία μεταξύ βασικών φορέων στους τομείς της ανώτατης εκπαίδευσης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της επιχειρηματικότητας και της έρευνας —το «τρίγωνο της γνώσης»— με στόχο την προώθηση της καινοτομίας και του εκσυγχρονισμού των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για τον εντοπισμό και την παροχή του σωστού συνόλου δεξιοτήτων, γνώσεων και ικανοτήτων που θα ανταποκρίνονται στη μελλοντική ζήτηση της αγοράς εργασίας σε τομείς και πεδία στρατηγικής σημασίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης·
- **Μελλοντοστρεφή σχέδια:** η δράση αυτή έχει ως στόχο να προαγάγει την καινοτομία, τη δημιουργικότητα και τη συμμετοχή, καθώς και την κοινωνική επιχειρηματικότητα σε διάφορους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Στηρίζει τις μελλοντοστρεφείς ιδέες που αντικατοπτρίζουν

βασικές ευρωπαϊκές προτεραιότητες και έχουν τη δυνατότητα να διαδοθούν ευρέως και να βελτιώσουν τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και να ασκήσουν ουσιαστική καινοτόμο επιρροή στις μεθόδους και τις πρακτικές που χρησιμοποιούνται σε κάθε περιβάλλον μάθησης και ενεργού συμμετοχής για την επίτευξη κοινωνικής συνοχής στην ΕΕ.

Σχέδια ανάπτυξης ικανοτήτων:

- **στον τομέα της εκπαίδευσης:** η δράση αυτή στηρίζει διεθνή σχέδια συνεργασίας τα οποία βασίζονται σε πολυμερείς συμπράξεις μεταξύ οργανισμών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης στα κράτη μέλη της ΕΕ ή σε τρίτες χώρες συνδεδεμένες με το πρόγραμμα και σε τρίτες χώρες που δεν είναι συνδεδεμένες με το πρόγραμμα·
- **στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης:** η δράση αυτή στηρίζει διεθνή σχέδια συνεργασίας τα οποία βασίζονται σε πολυμερείς συμπράξεις μεταξύ οργανισμών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στα κράτη μέλη της ΕΕ, σε τρίτες χώρες συνδεδεμένες με το πρόγραμμα και σε τρίτες χώρες που δεν είναι συνδεδεμένες με το πρόγραμμα. Στόχος των σχεδίων αυτών είναι να υποστηρίξουν τη συνάφεια, την προσβασιμότητα και την ικανότητα ανταπόκρισης των ιδρυμάτων και συστημάτων ΕΕΚ σε τρίτες χώρες που δεν είναι συνδεδεμένες με το πρόγραμμα, ως κινητήρια δύναμη της βιώσιμης κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης·
- **στον τομέα της νεολαίας:** η δράση αυτή στηρίζει τη συνεργασία και τις ανταλλαγές στον τομέα της νεολαίας μεταξύ οργανισμών στα κράτη μέλη της ΕΕ, τρίτων χωρών συνδεδεμένων με το πρόγραμμα και τρίτων χωρών που δεν είναι συνδεδεμένες με το πρόγραμμα. Καλύπτει δραστηριότητες μη τυπικής μάθησης με έμφαση στην αύξηση της ικανότητας των οργανώσεων που εργάζονται με νέους και νέες εκτός της τυπικής μάθησης, εξασφαλίζοντας παράλληλα την ενεργό συμμετοχή των νέων.

Διαδικτυακές πλατφόρμες όπως το eTwinning, η ηλεκτρονική πλατφόρμα για την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη (EPALE), η [πύλη σχολικής εκπαίδευσης \(SEG\)](#) και η [ευρωπαϊκή δικτυακή πύλη της νεολαίας](#) προσφέρουν εικονικούς χώρους συνεργασίας, βάσεις δεδομένων για την εξεύρεση εταίρων, κοινότητες πρακτικής άσκησης και άλλες διαδικτυακές υπηρεσίες για εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές, εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας, υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και άλλους επαγγελματίες, καθώς και για μαθητές, νέους και ενήλικες

Βασική δράση 3: Στήριξη της χάραξης πολιτικής και της συνεργασίας

Αυτή η βασική δράση συμβάλλει στη δράση «Ευρωπαϊκή Νεολαία Μαζί» (που στοχεύει τόσο σε οργανώσεις νεολαίας σε επίπεδο βάσης όσο και σε μεγαλύτερους οργανισμούς), για τη στήριξη διασυννοριακών συμπράξεων. Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο της δράσης αυτής θα πρέπει να συμβάλλουν στη διεύρυνση της προβολής προς τις νέες και τους νέους, ώστε να εξασφαλίζεται η πολυφωνία, και να προσεγγίζουν ένα ευρύ φάσμα νέων εντός και εκτός των οργανώσεων νεολαίας, συμπεριλαμβανομένων των νέων με λιγότερες ευκαιρίες.

Επιπλέον, αυτή η βασική δράση καλύπτει:

- δράσεις που έχουν ως στόχο την προετοιμασία και την υποστήριξη της εφαρμογής του θεματολογίου πολιτικής της ΕΕ για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, συμπεριλαμβανομένων των τομεακών θεματολογίων για την ανώτατη εκπαίδευση, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, τα σχολεία και την εκπαίδευση ενηλίκων, ειδικότερα διευκολύνοντας τη διακυβέρνηση και τη λειτουργία των ανοιχτών μεθόδων συντονισμού·
- **Πειραματικές δράσεις ευρωπαϊκής πολιτικής**, οι οποίες διεξάγονται υπό την καθοδήγηση υψηλόβαθμων δημόσιων φορέων και περιλαμβάνουν επιτόπιες δοκιμές μέτρων πολιτικής σε πολλές χώρες, βάσει ορθών μεθόδων αξιολόγησης·
- δράσεις που έχουν ως στόχο τη **συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων και γνώσεων σχετικά με τα συστήματα εκπαίδευσης, κατάρτισης, νεολαίας και αθλητισμού και τις αντίστοιχες πολιτικές σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, με σκοπό τη διευκόλυνση της χάραξης τεκμηριωμένων πολιτικών**·
- δράσεις που **διευκολύνουν τη διαφάνεια και την αναγνώριση των δεξιοτήτων και των επαγγελματικών προσόντων, καθώς και τη μεταφορά ακαδημαϊκών μονάδων**·
- δράσεις που προάγουν τον διάλογο πολιτικής με ενδιαφερόμενα μέρη εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- **συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς με ευρέως αναγνωρισμένη εμπειρογνώσια και αναλυτικές ικανότητες (όπως ο ΟΟΣΑ και το Συμβούλιο της Ευρώπης), για την ενίσχυση του αντικτύπου και της**

προστιθέμενης αξίας των πολιτικών στον τομέα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού.

Στο πλαίσιο της βασικής δράσης 3, οι **δράσεις Jean Monnet** παρέχουν στήριξη στον τομέα των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων εντός και εκτός ΕΕ, με σκοπό την προώθηση της διδασκαλίας και της έρευνας σε θέματα ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, και την προώθηση του πολιτικού διαλόγου και των ανταλλαγών απόψεων με τη συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής σχετικά με τις προτεραιότητες πολιτικής της ΕΕ. Υποστηρίζονται οι ακόλουθες επιμέρους δράσεις:

- ενότητες Jean Monnet: προγράμματα διδασκαλίας σύντομης διάρκειας σε έναν ή περισσότερους κλάδους σπουδών σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση· έδρες Jean Monnet: θέσεις διδασκαλίας μεγαλύτερης διάρκειας με εξειδίκευση σε σπουδές Ευρωπαϊκής Ένωσης για μεμονωμένους καθηγητές πανεπιστημίου·
- κέντρα αριστείας Jean Monnet: σημεία αναφοράς για τη συγκέντρωση γνώσεων από εμπειρογνώμονες υψηλού επιπέδου σε διάφορους τομείς των ευρωπαϊκών σπουδών, καθώς και την ανάπτυξη διακρατικών δραστηριοτήτων και διαρθρωτικών δεσμών με ακαδημαϊκά ιδρύματα άλλων χωρών·
- δράσεις Jean Monnet σε άλλους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης·
- υποστήριξη που απευθύνεται σε συγκεκριμένα ιδρύματα, κ.λπ.

Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις ευκαιρίες αυτές, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλεξιμότητας, διατίθενται στον [οδηγό του προγράμματος Erasmus+](#).

Οι δραστηριότητες του προγράμματος υλοποιούνται τόσο μέσω άμεσης όσο και μέσω έμμεσης διαχείρισης, με την υποστήριξη των [εθνικών οργανισμών Erasmus+ της ΕΕ](#), οι οποίοι επιδιώκουν να φέρουν το πρόγραμμα όσο το δυνατόν πιο κοντά στους συμμετέχοντες. Για τις δράσεις που διαχειρίζεται ο Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΧΕΑ), τα σχετικά έγγραφα ανά δράση είναι διαθέσιμα προς υποβολή στην [πύλη ευκαιριών χρηματοδότησης και διαγωνισμών](#). Η χρηματοδότηση εκταμιεύεται με τη μορφή επιχορηγήσεων, βραβείων και δημόσιων συμβάσεων.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- σπουδαστές·

- ερευνητές και ακαδημαϊκοί·
- πανεπιστήμια και άλλοι οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ και στις **χώρες εταίρους**.

Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης

Το **Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης** είναι ένα χρηματοδοτικό πρόγραμμα της ΕΕ για νέες νέους που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες αλληλεγγύης σε διάφορους τομείς. Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν την παροχή βοήθειας σε μειονεκτούντα άτομα και την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας, έως και τη συμβολή σε δράσεις για την υγεία και το περιβάλλον σε ολόκληρη την ΕΕ και πέραν αυτής. Φιλοδοξία του προγράμματος δεν είναι μόνο να είναι πιο συμπεριληπτικό, αλλά και πιο πράσινο και πιο ψηφιακό.

Οι δραστηριότητες υλοποιούνται μέσω άμεσης διαχείρισης από την Επιτροπή, καθώς και μέσω έμμεσης διαχείρισης με τη στήριξη ενός δικτύου εθνικών οργανισμών της ΕΕ. Η χρηματοδότηση εκταμιεύεται κυρίως με τη μορφή επιχορηγήσεων.

Δυναμικοί δικαιούχοι:

- άτομα ηλικίας 18 έως 30 ετών (35 ετών για ανθρωπιστική βοήθεια)·
- οργανισμοί στην ΕΕ και στις χώρες εταίρους.

Youth Pass

Το **Youthpass** είναι ένα ευρωπαϊκό μέσο αναγνώρισης για τον προσδιορισμό και την τεκμηρίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων που αποκτώνται στο πλαίσιο έργων των προγραμμάτων του Erasmus+ και του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης. Το Youthpass προωθεί τον ατομικό αναστοχασμό και την επίγνωση σχετικά με τη μάθηση, και βοηθά να γίνονται ορατά τα μαθησιακά αποτελέσματα τόσο στους ίδιους τους εκπαιδευόμενους όσο και στους άλλους. Στόχος του είναι να ενισχύσει τις αναστοχαστικές πρακτικές στις δράσεις για τις νέες και τους νέους, καθώς και τις δραστηριότητες αλληλεγγύης, ενισχύοντας έτσι την ποιότητα και την αναγνώρισή τους. Υποστηρίζει επίσης τις συνεχιζόμενες διαδρομές των νέων και των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας, και αυξάνει την προβολή της αξίας της δέσμευσης της ΕΕ.

Ευρωπαϊκή Δικτυακή Πύλη της Νεολαίας

Η Ευρωπαϊκή Δικτυακή Πύλη της Νεολαίας παρέχει στις νέες και στους νέους πληροφορίες για ευκαιρίες. Παρέχει πληροφορίες, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, σχετικά με ευκαιρίες και πρωτοβουλίες που ενδιαφέρουν τις νέες και τους νέους που ζουν, σπουδάζουν και εργάζονται στην ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Δικτυακή Πύλη της Νεολαίας απευθύνεται στις νέες και στους νέους, αλλά και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη που δραστηριοποιούνται στον τομέα της νεολαίας (οργανώσεις νεολαίας, εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας, υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής κ.λπ.).

Υπάρχουν τέσσερις **κύριοι τύποι περιεχομένου** στην Ευρωπαϊκή Δικτυακή Πύλη της Νεολαίας, καθένας από τους οποίους έχει ομαδοποιηθεί σε ειδική ενότητα:

- θεματικές σελίδες σχετικά με τις πολιτικές της ΕΕ για τη νεολαία: «Πάρε μέρος»·
- θεματικές σελίδες σχετικά με τις δυνατότητες μετάβασης στο εξωτερικό: «Μετάβαση στο εξωτερικό»·
- Σελίδες προγραμμάτων/πρωτοβουλιών που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ: «Πρωτοβουλίες της ΕΕ»·
- σελίδες πολιτικής: «Στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία».

Η πύλη περιέχει επίσης ιστορίες και μαρτυρίες νέων, ειδήσεις και ένα ημερολόγιο εκδηλώσεων.

Ηλεκτρονική πλατφόρμα για την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη (EPALE)

Η EPALE είναι ένας χώρος όπου τα μέλη μιας ευρωπαϊκής πολύγλωσσης και ανοιχτής κοινότητας επαγγελματιών στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων — συμπεριλαμβανομένων εκπαιδευτικών, υπευθύνων χάραξης πολιτικής, παρόχων κατάρτισης και ερευνητών— μπορούν να συνεργάζονται, να μαθαίνει ο ένας από τον άλλον, να ενημερώνονται για τις τελευταίες εξελίξεις, να έχουν πρόσβαση σε επαγγελματικούς πόρους και να ανταλλάσσουν ορθές πρακτικές διαδικτυακά. Η EPALE υποστηρίζει και ενισχύει τα επαγγέλματα της εκπαίδευσης ενηλίκων, δίνοντας στα μέλη της τη δυνατότητα να συνδέονται και να μαθαίνουν από συναδέλφους σε όλη την Ευρώπη, μέσω των αναρτήσεων ιστολογίου της, των φόρουμ και του εργαλείου αναζήτησης συνεργατών, που συμπληρώνονται με διά ζώσης συγκεντρώσεις. Η EPALE παρέχει μια πληθώρα ακριβών πληροφοριών

υψηλής ποιότητας που αφορούν τους επαγγελματίες της εκπαίδευσης ενηλίκων. Με την πάροδο του χρόνου, όλο και περισσότερο από το περιεχόμενο αυτό θα πρέπει να παρέχεται από τα ίδια τα μέλη. [Μάθετε περισσότερα για το πώς μπορείτε να συνδεθείτε με την κοινότητα EPALE.](#)

Πρόγραμμα COSME: Erasmus για νέους επιχειρηματίες

Το Erasmus για νέους επιχειρηματίες είναι ένα διασυνοριακό πρόγραμμα ανταλλαγής που δίνει σε νέους ή επίδοξους επιχειρηματίες την ευκαιρία να μάθουν από έμπειρους επιχειρηματίες που διευθύνουν μικρές επιχειρήσεις σε άλλες συμμετέχουσες χώρες. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε επιχειρηματίες που έχουν ξεκινήσει μια επιχείρηση την τελευταία τριετία και σε επίδοξους επιχειρηματίες που μπορούν να μεταβούν σε μια ευρωπαϊκή χώρα για έναν έως έξι μήνες προκειμένου να εκπαιδευτούν σε μια επιτυχημένη επιχείρηση και να αποκτήσουν εμπειρία και τεχνογνωσία. Δίνεται σε αυτούς η ευκαιρία να δικτυωθούν με επιτυχημένους επιχειρηματίες σε άλλες χώρες της ΕΕ και να αποκτήσουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για να βελτιώσουν ή να ιδρύσουν τη δική τους επιχείρηση. Το πρόγραμμα είναι ανοιχτό σε όλους τους νέους επιχειρηματίες που σχεδιάζουν να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση και έχουν ένα βιώσιμο επιχειρηματικό σχέδιο.

Η ανταλλαγή εμπειριών πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια της παραμονής κοντά σε έναν έμπειρο επιχειρηματία, η οποία βοηθά τον νέο επιχειρηματία να αποκτήσει τις δεξιότητες που απαιτούνται για τη διεύθυνση μιας μικρής επιχείρησης. Ο επιχειρηματίας υποδοχής επωφελείται από νέες προοπτικές για την επιχείρησή του και έχει την ευκαιρία να συνεργαστεί με ξένους εταίρους ή να μάθει για νέες αγορές.

Αθλητισμός

Δράσεις Erasmus+ για τον αθλητισμό

Οι δράσεις Erasmus+ στον τομέα του αθλητισμού προωθούν τη συμμετοχή στον αθλητισμό, τη σωματική άσκηση και τον εθελοντισμό. Έχουν σχεδιαστεί για την αντιμετώπιση κοινωνικών προκλήσεων και προκλήσεων που σχετίζονται με τον αθλητισμό. Το πρόγραμμα Erasmus+ παρέχει στους οργανισμούς τη δυνατότητα να αναπτύξουν, να διαδώσουν και να εφαρμόσουν καινοτόμες

πρακτικές στον τομέα του αθλητισμού μεταξύ οργανισμών, αρχών και άλλων φορέων. Προσφέρονται ευκαιρίες για τους οργανισμούς στους παρακάτω τομείς.

Συμπράξεις συνεργασίας

Οι συμπράξεις αυτές έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να βοηθούν τους οργανισμούς στην ανάπτυξη και άσκηση κοινών δραστηριοτήτων για την προώθηση (μεταξύ άλλων) του αθλητισμού και της σωματικής άσκησης, καθώς και για την αντιμετώπιση απειλών για την ακεραιότητα του αθλητισμού (όπως το ντόπινγκ ή το στήσιμο αγώνων), την προώθηση της διπλής σταδιοδρομίας για τους αθλητές, τη βελτίωση της χρηστής διακυβέρνησης και την προώθηση της ανεκτικότητας και της κοινωνικής ένταξης.

Οι συμπράξεις συνεργασίας έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να προωθούν τη δημιουργία και την ανάπτυξη ευρωπαϊκών δικτύων στον τομέα του αθλητισμού, και στόχος τους είναι να βοηθούν τους αθλητικούς οργανισμούς όσον αφορά:

- την ενίσχυση της ποιότητας της εργασίας, των δραστηριοτήτων και των πρακτικών των εμπλεκόμενων οργανισμών και ιδρυμάτων·
- την ανάπτυξη ικανοτήτων των οργανισμών ώστε να εργάζονται σε διακρατικό και διατομεακό επίπεδο·
- την αντιμετώπιση κοινών αναγκών στον τομέα του αθλητισμού·
- τη διευκόλυνση του μετασχηματισμού και της αλλαγής (σε επίπεδο ατόμων, οργανισμών ή τομέων).

Οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν:

- δικτύωση μεταξύ των βασικών ενδιαφερόμενων μερών·
- ανάπτυξη, καθορισμό, προβολή και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών·
- προετοιμασία, ανάπτυξη και εφαρμογή ενοτήτων και εργαλείων εκπαίδευσης και κατάρτισης·
- αύξηση των δεξιοτήτων των παραγόντων διαμόρφωσης της κοινής γνώμης·
- ανάπτυξη της παρακολούθησης και της συγκριτικής αξιολόγησης των δεικτών·
- αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με την προστιθέμενη αξία του αθλητισμού και της σωματικής άσκησης·
- προώθηση συνεργειών μεταξύ των τομέων του αθλητισμού, της υγείας, της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας·

- βελτίωση της βάσης τεκμηρίωσης για τον αθλητισμό·
- διοργάνωση συνεδρίων, σεμιναρίων, εκδηλώσεων και συναντήσεων.

Τα αποτελέσματα θα πρέπει να μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν, να είναι μεταβιβάσιμα, να έχουν δυνατότητα κλιμάκωσης και, αν είναι δυνατόν, να καλύπτουν διάφορους κλάδους. Είτε τα έργα είναι τοπικά είτε διακρατικά, τα αποτελέσματα τους αλληλοκοινοποιούνται.

Συμπράξεις μικρής κλίμακας

Για οργανώσεις βάσης, λιγότερο έμπειρους οργανισμούς και νεοεισερχόμενους στο πρόγραμμα. Οι συμπράξεις μικρής κλίμακας έχουν απλούστερες διοικητικές απαιτήσεις, μικρότερες επιχορηγήσεις και μικρότερη διάρκεια από τις συμπράξεις συνεργασίας. Έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να προωθήσουν τον αθλητισμό και τη σωματική άσκηση μέσω καινοτόμων πρακτικών.

Οι συμπράξεις μικρής κλίμακας απευθύνονται σε οργανισμούς βάσης ή σε όσους είναι λιγότερο έμπειροι στο πρόγραμμα Erasmus+. Σκοπός τους είναι να καταστήσουν το πρόγραμμα πιο προσιτό σε φορείς μικρής κλίμακας και σε άτομα των οποίων η προσέγγιση είναι δύσκολη στους τομείς της σχολικής εκπαίδευσης, της εκπαίδευσης ενηλίκων, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού. Οι συμπράξεις μικρής κλίμακας χαρακτηρίζονται από:

- χορήγηση μικρότερων επιχορηγήσεων στους οργανισμούς·
- μικρότερη διάρκεια·
- απλούστερες διοικητικές απαιτήσεις·
- μειωμένους φραγμούς εισόδου·
- ευέλικτες μορφές —ανάμειξη διακρατικών και εθνικών δραστηριοτήτων— που επιτρέπουν στους μικρότερους οργανισμούς να προσεγγίσουν άτομα με λιγότερες ευκαιρίες.

Ευρωπαϊκές αθλητικές εκδηλώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Οι εκδηλώσεις αυτές έχουν ως στόχο να ενθαρρύνουν τις αθλητικές δραστηριότητες, να εφαρμόσουν τις στρατηγικές της ΕΕ για την κοινωνική ένταξη μέσω του αθλητισμού, να προωθήσουν τον εθελοντισμό στον αθλητισμό, να καταπολεμήσουν τις διακρίσεις και να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή στον αθλητισμό και τη σωματική άσκηση. Το Erasmus+ παρέχει στήριξη για τη διοργάνωση τέτοιων εκδηλώσεων όποτε έχουν ευρωπαϊκή διάσταση. Παρέχονται ευκαιρίες για:

- εθελοντισμό στον αθλητισμό·
- κοινωνική ένταξη μέσω του αθλητισμού·
- καταπολέμηση των διακρίσεων στον αθλητισμό, συμπεριλαμβανομένης της ανισότητας μεταξύ των φύλων·
- πρωτοβουλίες που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή στον αθλητισμό και τη σωματική άσκηση.

Δραστηριότητες που καλύπτονται:

- προετοιμασία και οργάνωση της εκδήλωσης·
- διοργάνωση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για αθλητές, προπονητές, διοργανωτές και εθελοντές ενόψει της εκδήλωσης·
- διοργάνωση δραστηριοτήτων παράλληλων με την αθλητική εκδήλωση (συνέδρια, σεμινάρια)·
- κατάρτιση εθελοντών·
- υλοποίηση δραστηριοτήτων συνέχειας (αξιολογήσεις, κατάρτιση μελλοντικών σχεδίων)·
- δραστηριότητες ενημέρωσης που συνδέονται με το θέμα της εκδήλωσης.

Είδη εκδηλώσεων:

Ευρωπαϊκές αθλητικές εκδηλώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα μπορούν να πραγματοποιηθούν είτε σε μία μόνο χώρα με συμμετέχοντες από άλλες χώρες (πανευρωπαϊκές εκδηλώσεις) είτε σε κάθε συμμετέχουσα χώρα (ευρωπαϊκές-τοπικές εκδηλώσεις). Οι εκδηλώσεις έχουν τις εξής μορφές:

- Ευρωπαϊκή-τοπική εκδήλωση τύπου I: από τρεις τουλάχιστον οργανισμούς που προέρχονται από τρεις διαφορετικές χώρες του προγράμματος, έως πέντε κατ' ανώτατο οργανισμούς που προέρχονται από πέντε διαφορετικές χώρες του προγράμματος·
- Ευρωπαϊκή-τοπική εκδήλωση τύπου II: τουλάχιστον έξι οργανισμοί που προέρχονται από έξι διαφορετικές χώρες του προγράμματος·
- Πανευρωπαϊκές εκδηλώσεις: μία εκδήλωση με τουλάχιστον 10 συμμετέχοντες οργανισμούς από τουλάχιστον 10 χώρες του προγράμματος (συμπεριλαμβανομένου του αιτούντος οργανισμού).

Ανάπτυξη ικανοτήτων στον τομέα του αθλητισμού

Τα έργα ανάπτυξης ικανοτήτων είναι διεθνή έργα συνεργασίας που βασίζονται

σε πολυμερείς συμπράξεις μεταξύ οργανισμών που δραστηριοποιούνται στον τομέα του αθλητισμού στα κράτη μέλη της ΕΕ, σε τρίτες χώρες συνδεδεμένες με το πρόγραμμα (προηγουμένως αποκαλούμενες «χώρες του προγράμματος») και στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων. Στόχος τους είναι να στηρίξουν τις δραστηριότητες και τις πολιτικές στον τομέα του αθλητισμού ως μέσο προώθησης των αξιών, καθώς και ως εκπαιδευτικό εργαλείο για την προώθηση της προσωπικής και κοινωνικής ανάπτυξης των ατόμων και για την οικοδόμηση συνεκτικότερων κοινοτήτων.

Τα έργα ανάπτυξης ικανοτήτων έχουν τους ακόλουθους στόχους:

- αύξηση της ικανότητας των αθλητικών οργανισμών βάσης·
- ενθάρρυνση της αθλητικής δραστηριότητας και της σωματικής άσκησης σε τρίτες χώρες που δεν είναι συνδεδεμένες με το πρόγραμμα·
- προώθηση της κοινωνικής ένταξης μέσω του αθλητισμού·
- προώθηση θετικών αξιών μέσω του αθλητισμού (όπως το ευ αγωνίζεσθαι, η ανεκτικότητα, το ομαδικό πνεύμα)·
- προώθηση της συνεργασίας σε παγκόσμιο επίπεδο μέσω κοινών πρωτοβουλιών.

Οι προτάσεις θα πρέπει να επικεντρώνονται σε ορισμένους θεματικούς τομείς που καθορίζονται στο στάδιο του προγραμματισμού. Παραδείγματα ιδιαίτερα σημαντικών τομέων είναι:

- προώθηση των κοινών αξιών, της μη διάκρισης και της ισότητας των φύλων μέσω του αθλητισμού·
- ανάπτυξη δεξιοτήτων (μέσω του αθλητισμού) απαραίτητων για τη βελτίωση της κοινωνικής δραστηριοποίησης των μειονεκτουσών ομάδων (π.χ. ανεξαρτησία, ηγεσία)·
- ένταξη των μεταναστών·
- συμφιλίωση μετά από σύγκρουση.

Η ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον αθλητισμό περιλαμβάνει [πληροφορίες](#) σχετικά με τις τελευταίες προσκλήσεις για άμεση χρηματοδότηση έργων εκτός του Erasmus+.

Άλλες πρωτοβουλίες

Η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Αθλητισμού —μία από τις βασικές πρωτοβουλίες στον

τομέα αυτό— δίνει τη δυνατότητα σε αθλητικούς οργανισμούς, επιχειρήσεις και εμπειρογνώμονες από όλη την ΕΕ να αναπτύξουν τις στρατηγικές τους για την αύξηση της συμμετοχής σε αθλητικές δραστηριότητες, και στους συμμετέχοντες να γιορτάζουν τον αθλητισμό στις κοινότητές τους. Η εβδομάδα κορυφώνεται με την απονομή των βραβείων [#BeActive](#). Τα βραβεία [#BeInclusive](#) της ΕΕ για τον αθλητισμό αναγνωρίζουν επίσης οργανισμούς που χρησιμοποιούν τη δύναμη του αθλητισμού για να ενισχύσουν την κοινωνική ένταξη των μειονεκτουσών ομάδων.

Το [φόρουμ της ΕΕ για τον αθλητισμό](#) αναγνωρίζει την ανάγκη για ευρείες προσεγγίσεις βάσει πολιτικής προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι αθλητικές εκδηλώσεις εξακολουθούν να ανταποκρίνονται στις τρέχουσες οικονομικές και πολιτιστικές προκλήσεις· επιδιώκει επίσης να οικοδομήσει ένα μέλλον στον αθλητισμό μέσω διαλόγου υψηλού επιπέδου μεταξύ των ηγετών του αθλητισμού, των επιχειρηματιών και άλλων επαγγελματιών του αθλητισμού.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- αθλητικές ενώσεις·
- αθλητές και αθλητικά ιδρύματα·
- ΜΚΟ·
- νέοι.

Απασχόληση των νέων

Ορισμένα ευρωπαϊκά ταμεία δημιουργούν ευκαιρίες απασχόλησης για τη νεολαία. Η [πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων](#) (ΠΑΝ) είναι μια από τις κύριες πηγές χρηματοδοτικής στήριξης της ΕΕ για την υλοποίηση των προγραμμάτων [«Εγγυήσεις για τη Νεολαία»](#) έως το 2023. Η ΕΕ τη δρομολόγησε το 2013, με σκοπό τη στήριξη των νέων που ζουν σε περιοχές όπου η ανεργία των νέων ήταν υψηλότερη από 25 %.

Κατά την περίοδο 2021-2023, τα κράτη μέλη μπορούν να αυξήσουν τους πόρους τους από την ΠΑΝ και το [Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο](#) προκειμένου να βοηθήσουν τις νέες και τους νέους που πλήττονται από την κρίση του κορονοϊού, χάρη στην πρόσθετη χρηματοδότηση της ΕΕ που διατίθεται στο πλαίσιο της [πρωτοβουλίας «Συνδρομή στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης»](#) (REACT-EU).

Η πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων στηρίζει αποκλειστικά τους

νέους και τις νέες που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (ΕΕΑΚ), συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων ή εκείνων που δεν έχουν καταγραφεί ως ζητούντες εργασία. Διασφαλίζει ότι, σε περιοχές της Ευρώπης όπου οι προκλήσεις είναι πιο οξείες, οι νέες και οι νέοι μπορούν να λάβουν στοχευμένη στήριξη. Κατά κανόνα, η ΠΑΝ χρηματοδοτεί την παροχή:

- μαθητείας·
- πρακτικής άσκησης·
- τοποθέτησης σε θέση εργασίας·
- συνέχισης της εκπαίδευσης για απόκτηση τίτλων.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την απασχόληση, βλ. την ενότητα σχετικά με την απασχόληση, τις κοινωνικές υποθέσεις και την ένταξη στον παρόντα οδηγό χρηματοδότησης.

Πρόγραμμα «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες» (CERV)

Κύριος στόχος του προγράμματος «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες» είναι η προστασία και η προώθηση των δικαιωμάτων και των αξιών, όπως κατοχυρώνονται στις Συνθήκες της ΕΕ και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, με σκοπό τη διατήρηση και την περαιτέρω ανάπτυξη βασιζόμενων στα δικαιώματα, δημοκρατικών, ισότιμων και συμπεριληπτικών κοινωνιών, με βάση το κράτος δικαίου. Αυτό περιλαμβάνει την υποστήριξη δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στη δημιουργία μιας δραστήριας και ενδυναμωμένης κοινωνίας των πολιτών, ενθαρρύνουν τη δημοκρατική, πολιτική και κοινωνική συμμετοχή των πολιτών, και καλλιεργούν την πλούσια πολυμορφία της ευρωπαϊκής κοινωνίας με βάση τις κοινές μας αξίες, την ιστορία και τη μνήμη. Επιπλέον, το πρόγραμμα στηρίζει οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται σε

τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διακρατικό επίπεδο για την προώθηση των αξιών και των δικαιωμάτων της ΕΕ. Αυξάνει την ευαισθητοποίηση σχετικά με την ισότητα και την εξάλειψη των διακρίσεων, τα δικαιώματα του παιδιού, την προστασία των δεδομένων, τα δικαιώματα που απορρέουν από την ιθαγένεια της ΕΕ, και την κοινή ιστορία των πολιτών της ΕΕ. Συμβάλλει στην προώθηση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου και τη μη διάκρισης, καθώς και στην πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας κατά των γυναικών, καθώς και όλων των μορφών βίας κατά παιδιών και άλλων ομάδων που διατρέχουν κίνδυνο. Υποστηρίζει τη συμμετοχή των πολιτών στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ.

Το πρόγραμμα βασίζεται σε τέσσερα σκέλη:

1. **Ισότητα, δικαιώματα και ισότητα των φύλων:** προώθηση των δικαιωμάτων, της μη εισαγωγής διακρίσεων, της ισότητας (συμπεριλαμβανομένης της ισότητας των φύλων), και προαγωγή της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου και της μη εισαγωγής διακρίσεων. Τα έργα σε αυτόν τον τομέα αποσκοπούν:
 - στην πρόληψη και στην καταπολέμηση ανισοτήτων και διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, και στην τήρηση της αρχής της μη διάκρισης·
 - στην προώθηση της πλήρους άσκησης των δικαιωμάτων των γυναικών, της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, της ενδυνάμωσης των γυναικών και της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου·
 - στην καταπολέμηση όλων των μορφών διάκρισης, ρατσισμού, ξενοφοβίας, αφρικόφοβίας, αντισημιτισμού, αντιαθιγγανισμού, μίσους κατά των μουσουλμάνων, και άλλων μορφών μισαλλοδοξίας, συμπεριλαμβανομένης της ομοφοβίας και των μορφών μισαλλοδοξίας που βασίζονται στην ταυτότητα φύλου, τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου·
 - στην προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων του παιδιού, καθώς και στην αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών στις δικαστικές διαδικασίες, και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων των συστημάτων προστασίας των παιδιών·
 - στην προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία με σκοπό την ενεργό ένταξή τους και την πλήρη συμμετοχή τους στην κοινωνία·

- στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τη μεταρρύθμιση της προστασίας των δεδομένων, καθώς και στην υποστήριξη του διαλόγου μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών στον τομέα αυτό·
- στη στήριξη των προσπαθειών που έχουν ως στόχο τη διευκόλυνση των ατόμων να ασκούν τα δικαιώματά τους ως πολιτών της ΕΕ, την επιβολή του δικαιώματός τους στην ελεύθερη κυκλοφορία, και την αντιμετώπιση της παραβίασης των δικαιωμάτων αυτών.

2. **Δραστηριοποίηση και συμμετοχή των πολιτών:** προώθηση της δραστηριοποίησης και της συμμετοχής των πολιτών στον δημοκρατικό βίο της ΕΕ, των ανταλλαγών μεταξύ πολιτών διαφορετικών κρατών μελών, και ευαισθητοποίηση σχετικά με την κοινή ευρωπαϊκή ιστορία. Έργα σε αυτόν τον τομέα:

- επισήμανση, διεξαγωγή έρευνας και εκπαίδευση σχετικά με καθοριστικά γεγονότα στην πρόσφατη ευρωπαϊκή ιστορία, συμπεριλαμβανομένων των αιτιών και των συνεπειών των αυταρχικών και ολοκληρωτικών καθεστώτων·
- ευαισθητοποίηση των πολιτών της ΕΕ σχετικά με την κοινή ιστορία, τον πολιτισμό, την πολιτιστική κληρονομιά και τις αξίες τους, ώστε να ενισχυθεί η κατανόησή τους για την ΕΕ, την προέλευση, τον σκοπό και την πολυμορφία της·
- προώθηση της συμμετοχής των πολιτών και των αντιπροσωπευτικών ενώσεων και της συμβολής τους στον δημοκρατικό και πολιτικό βίο της ΕΕ, μέσω της γνωστοποίησης και της δημόσιας ανταλλαγής των απόψεών τους σχετικά με τη δράση της ΕΕ σε όλους τους τομείς·
- προώθηση των ανταλλαγών μεταξύ πολιτών διαφορετικών χωρών, ιδίως μέσω της αδελφοποίησης πόλεων και δικτύων πόλεων, ώστε να αποκτήσουν πρακτική εμπειρία του πλούτου και της πολυμορφίας της κοινής κληρονομιάς της Ένωσης και να συνειδητοποιήσουν ότι τα στοιχεία αυτά αποτελούν το θεμέλιο για ένα κοινό μέλλον.

3. **Δάφνη:** καταπολέμηση της βίας, συμπεριλαμβανομένης της έμφυλης βίας. Τα έργα στον τομέα αυτόν αποσκοπούν:

- στην πρόληψη και καταπολέμηση, σε όλα τα επίπεδα, **όλων των μορφών έμφυλης βίας** κατά των γυναικών και των κοριτσιών, συμπεριλαμβανομένης της ενδοοικογενειακής βίας, μεταξύ άλλων με

την προώθηση των προτύπων που ορίζει η σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (σύμβαση της Κωνσταντινούπολης).

- στην πρόληψη και την καταπολέμηση κάθε μορφής βίας κατά παιδιών, νέων, καθώς και της βίας κατά άλλων ομάδων κινδύνου, όπως τα άτομα ΛΟΑΤΚΙ και τα άτομα με αναπηρία.
 - στην υποστήριξη και την προστασία όλων των άμεσων και έμμεσων θυμάτων βίας (όπως η εξ οικείων βία που ασκείται στο πλαίσιο της οικογένειας ή η βία σε προσωπικές σχέσεις), συμπεριλαμβανομένων των παιδιών που έχουν μείνει ορφανά από ενδοοικογενειακά εγκλήματα, και στη στήριξη και τη διασφάλιση του ίδιου επιπέδου προστασίας σε όλη την ΕΕ για τα θύματα έμφυλης βίας.
4. **Αξίες της Ένωσης:** προστασία και προώθηση των αξιών της ΕΕ. Τα έργα στον τομέα αυτόν επικεντρώνονται στην προστασία και την προώθηση των δικαιωμάτων και την ευαισθητοποίηση σχετικά με αυτά, παρέχοντας χρηματοδοτική στήριξη σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται σε τοπικό, περιφερειακό και διακρατικό επίπεδο για την προώθηση και την καλλιέργεια των δικαιωμάτων αυτών, ενισχύοντας έτσι την προστασία και την προαγωγή των αξιών της ΕΕ και τον σεβασμό του κράτους δικαίου, και συμβάλλοντας σε μια πιο δημοκρατική ΕΕ, στον δημοκρατικό διάλογο, τη διαφάνεια και τη χρηστή διακυβέρνηση.

Μαζί με το πρόγραμμα «Δικαιοσύνη», το [πρόγραμμα «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες»](#) αποτελεί μέρος του Ταμείου για τη Δικαιοσύνη, τα Δικαιώματα και τις Αξίες.

Το Ταμείο στηρίζει τα ακόλουθα είδη δραστηριοτήτων:

- κατάρτιση, ανάπτυξη ικανοτήτων και ανταλλαγή ορθών πρακτικών.
- αδελφοποίηση πόλεων.
- ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με τα δικαιώματά τους και τα οφέλη που αποφέρουν οι πολιτικές της ΕΕ στην καθημερινή τους ζωή.
- ανάπτυξη πολιτικών και νομοθεσίας της ΕΕ που βασίζονται στη γνώση, μέσω ερευνών, μελετών και αναλύσεων.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

- ευρωπαϊκά δίκτυα·
- δημόσιες αρχές, συμπεριλαμβανομένων των φορέων ισότητας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
- τοπικές αρχές·
- πανεπιστήμια, ερευνητικά ινστιτούτα και δεξαμενές σκέψης.

Μια ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις [ευκαιρίες χρηματοδότησης και διαγωνισμών](#), συμπεριλαμβανομένων των [προσκλήσεων υποβολής προτάσεων](#). Για τις τελευταίες ειδήσεις σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης και τα χρηματοδοτούμενα έργα στο πλαίσιο του προγράμματος για τους πολίτες, την ισότητα, τα δικαιώματα και τις αξίες, και του προγράμματος για τη δικαιοσύνη, εγγραφείτε [εδώ](#) ώστε να λαμβάνετε το [ενημερωτικό δελτίο για τη χρηματοδότηση](#) σε τακτική βάση.

Πρόγραμμα «Δικαιοσύνη»

Το [πρόγραμμα](#) στηρίζει την περαιτέρω ανάπτυξη του χώρου δικαιοσύνης της ΕΕ με βάση το κράτος δικαίου και την αμοιβαία αναγνώριση και εμπιστοσύνη. Διευκολύνει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη και προωθεί την κατάρτιση των δικαστικών και τη δικαστική συνεργασία σε αστικές και ποινικές υποθέσεις, καθώς και την αποτελεσματικότητα των εθνικών συστημάτων απονομής δικαιοσύνης.

Το πρόγραμμα χρηματοδοτεί δραστηριότητες που διασφαλίζουν την πλήρη και συνεπή εφαρμογή και επιβολή του δικαίου της ΕΕ και προωθούν την ομαλή λειτουργία του χώρου δικαιοσύνης της ΕΕ. Αυτό περιλαμβάνει τη βελτίωση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και την εξασφάλιση αποτελεσματικής δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και ποινικές υποθέσεις, τη βελτίωση των γνώσεων του δικαστικού σώματος και του δικαστικού προσωπικού σχετικά με το δίκαιο της ΕΕ, καθώς και την προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας. Χρηματοδοτεί επίσης δραστηριότητες για τη διευκόλυνση της αποτελεσματικής και χωρίς διακρίσεις πρόσβασης στη δικαιοσύνη για όλους.

Οι δραστηριότητες που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση περιλαμβάνουν:

- κατάρτιση των επαγγελματιών του τομέα της δικαιοσύνης·
- διοργάνωση διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη και συνεδριάσεων εμπειρογνομόνων·
- διεξαγωγή ερευνών και μελετών·
- διοργάνωση σεμιναρίων και εκστρατειών·

- κατάρτιση και διάδοση τεχνικών κατευθυντήριων γραμμών·
- ανάπτυξη ικανοτήτων βασικών δικαστικών δικτύων της ΕΕ (π.χ. [Ευρωπαϊκό Δίκτυο Κατάρτισης Δικαστικών](#))·
- ανάπτυξη και χρήση ψηφιακών εργαλείων συμπληρωματικά με το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»·
- διατήρηση και επέκταση της [δικτυακής πύλης της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης](#).

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- πανεπιστήμια·
- ερευνητικά ινστιτούτα·
- δικαστικές και διοικητικές αρχές·
- επαγγελματίες του τομέα της δικαιοσύνης, τα όργανα εκπροσώπησης και οι φορείς κατάρτισής τους·
- οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Το πρόγραμμα τελεί υπό την άμεση διαχείριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η χρηματοδότηση εκταμιεύεται με τη μορφή επιχορηγήσεων, βραβείων και δημόσιων συμβάσεων. Μια [ιστοσελίδα](#) της Επιτροπής παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης και τους διαγωνισμούς, συμπεριλαμβανομένων των [προσκλήσεων υποβολής προτάσεων](#).

Ισότητα των φύλων και ίσες ευκαιρίες σε άλλα ταμεία της ΕΕ

Η ισότητα των φύλων και η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου χρηματοδοτούνται μέσω ευρείας σειράς δράσεων στο πλαίσιο διαφόρων χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ, ορισμένα από τα οποία είναι ιδιαίτερα σημαντικά για την ισότητα των φύλων.

Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου διασφαλίζεται σε διάφορα μέσα χρηματοδότησης και δημοσιονομικής εγγύησης της ΕΕ, ιδίως το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+**, το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης**, το πρόγραμμα «**Δημιουργική Ευρώπη**», το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας**, το **Ταμείο Συνοχής** και το **πρόγραμμα InvestEU**. Η χρηματοδότηση στηρίζει:

- την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής·
- επενδύσεις σε εγκαταστάσεις φροντίδας·
- την προώθηση της γυναικείας επιχειρηματικότητας·
- δράσεις που αποσκοπούν στην καταπολέμηση του διαχωρισμού με βάση το φύλο σε ορισμένα επαγγέλματα·
- την αντιμετώπιση της άνισης εκπροσώπησης των κοριτσιών και των αγοριών σε ορισμένους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Στο παρελθόν, τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) έχουν χρηματοδοτήσει διάφορες δράσεις για την προώθηση της ισότητας των φύλων. Επιπλέον, έχουν χρηματοδοτηθεί υποδομές εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας μέσω των ταμείων αυτών. Ο νέος **κανονισμός περί κοινών διατάξεων** (που καθορίζει τις διατάξεις για το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και τους δημοσιονομικούς κανόνες για τα εν λόγω ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και της Πολιτικής Θεωρήσεων**) περιλαμβάνει ειδικές αρχές και όρους που απαιτούν από ένα κράτος μέλος να διαθέτει εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων ως προϋπόθεση για τη χρήση των κονδυλίων όταν επενδύει στη βελτίωση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, στην ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, ή σε υποδομές παιδικής φροντίδας. Ένας άλλος οριζόντιος όρος —για την αποτελεσματική εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ— περιλαμβάνει την ισότητα των φύλων ως μια από τις βασικές απαιτήσεις του και εφαρμόζεται σε όλες τις επενδύσεις βάσει του κανονισμού περί κοινών διατάξεων.

Ο κανονισμός προβλέπει επίσης ότι τα κράτη μέλη και η Επιτροπή διασφαλίζουν ότι η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, και η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου λαμβάνονται υπόψη και προάγονται σε όλα τα στάδια της προετοιμασίας, της υλοποίησης, της παρακολούθησης, της υποβολής εκθέσεων και της αξιολόγησης των προγραμμάτων. Επιπλέον, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να αποτρέψουν κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού κατά την προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των προγραμμάτων, καθώς και κατά την

υποβολή των σχετικών εκθέσεων. Ειδικότερα, η προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρίες λαμβάνεται υπόψη σε όλα τα στάδια της προετοιμασίας και της υλοποίησης των προγραμμάτων.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, μέσω του **προγράμματος «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες»** διατίθεται **ειδική** χρηματοδότηση για έργα με αποδέκτες τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους δημόσιους οργανισμούς που εφαρμόζουν ειδικές δράσεις, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης και της καταπολέμησης της έμφυλης βίας. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις γυναίκες και τα κορίτσια στον τομέα του ασύλου και της μετανάστευσης. Μέσω του **Ταμείου Ασύλου και Μετανάστευσης**, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να εστιάζονται σε δράσεις που υποστηρίζουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των γυναικών στη διαδικασία ασύλου, καθώς και σε δράσεις που στηρίζουν την ενσωμάτωση των γυναικών στη νέα κοινωνία. Επιπλέον, το Ταμείο καθιστά εφικτή την ενίσχυση της προστασίας των ευάλωτων ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών που έχουν πέσει θύματα έμφυλης βίας στο πλαίσιο του ασύλου και της μετανάστευσης. Ευκαιρίες χρηματοδότησης για γυναίκες επιχειρηματίες ή επιστήμονες παρέχονται επίσης από το **πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»**, τα μέσα της **κοινής γεωργικής πολιτικής** και το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας**, παράλληλα με τη στρατηγική για την ένταξη και την πολυμορφία στο πλαίσιο του προγράμματος **Erasmus+**.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η ΕΕ συνεχίζει να στηρίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα των γυναικών, τους υπερασπιστές τους, τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα, καθώς και τις προσπάθειες για τον περιορισμό της σεξουαλικής και έμφυλης βίας σε ολόκληρο τον κόσμο, μεταξύ άλλων σε εύθραυστες καταστάσεις συγκρούσεων και έκτακτης ανάγκης. Για παράδειγμα, η ΕΕ δρομολόγησε την **πρωτοβουλία Spotlight**, ένα κοινό παγκόσμιο πρόγραμμα ΕΕ-ΟΗΕ για την εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις προτεραιότητες της ΕΕ στον τομέα της ισότητας των φύλων περιλαμβάνονται στη **στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα των φύλων για την περίοδο 2020-2025**.

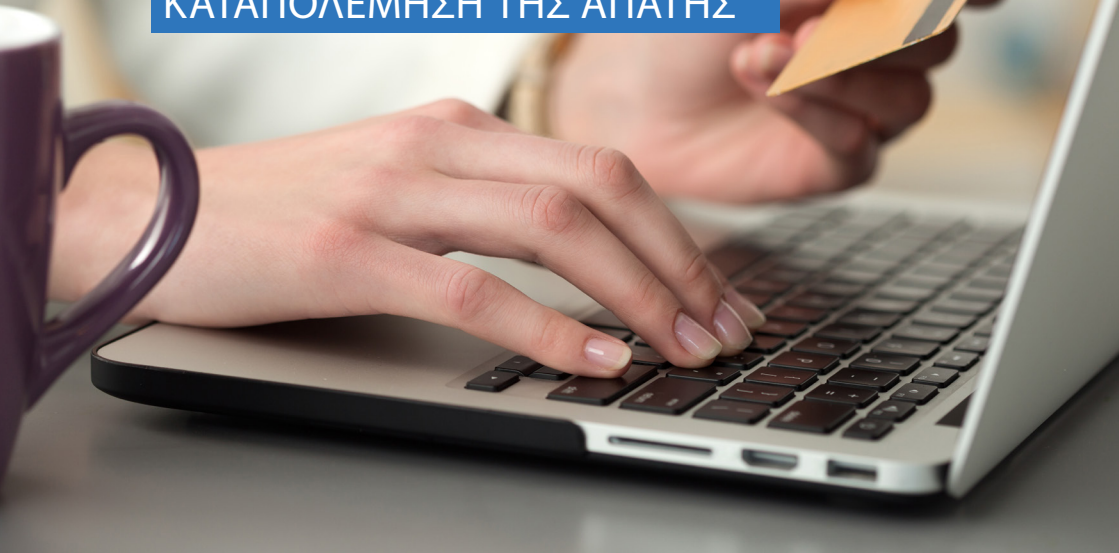
Ο κανονισμός για τη θέσπιση **Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη (ΜΓΑΔΣ – Παγκόσμια Ευρώπη** στον κόσμο) ορίζει επίσης ότι η εφαρμογή του μέσου θα πρέπει να καθοδηγείται από τις αρχές της ισότητας των φύλων, της ενδυνάμωσης των γυναικών και των κοριτσιών, καθώς και της πρόληψης και της καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, και θα πρέπει να επιδιώκει την προστασία και την προώθηση των δικαιωμάτων των γυναικών σύμφωνα με τα σχέδια δράσης

της ΕΕ για θέματα φύλου και τα σχετικά συμπεράσματα του Συμβουλίου και τις διεθνείς συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των συμπερασμάτων του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια. Η ενίσχυση της ισότητας των φύλων και της ενδυνάμωσης των γυναικών στην εξωτερική δράση της ΕΕ και η αύξηση των προσπαθειών για την επίτευξη των ελάχιστων προτύπων επιδόσεων που καθορίζονται στα σχέδια δράσης της ΕΕ για θέματα φύλου θα πρέπει να οδηγήσουν σε μια μετασχηματιστική, και ευαίσθητη ως προς τη διάσταση του φύλου, προσέγγιση σε όλες τις εξωτερικές δράσεις και τη διεθνή συνεργασία της Ένωσης. Τουλάχιστον το 85 % των νέων δράσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΜΓΑΔΣ θα πρέπει να έχουν ως κύριο ή σημαντικό στόχο την ισότητα των φύλων, όπως ορίζεται από τον δείκτη πολιτικής για την ισότητα των φύλων της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας του ΟΟΣΑ. Τουλάχιστον 5 % των εν λόγω δράσεων θα πρέπει να έχουν ως κύριο στόχο την ισότητα των φύλων και τα δικαιώματα και τη χειραφέτηση των γυναικών και των κοριτσιών.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- δημόσιοι φορείς·
- οργανισμοί που ασχολούνται με θέματα ισότητας των φύλων·
- εταιρείες και νεοφυείς επιχειρήσεις·
- ΜΚΟ και η κοινωνία των πολιτών.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΕΕ, ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ

Πρόγραμμα Fiscalis

Το πρόγραμμα *Fiscalis* επικεντρώνεται στη βελτίωση της ορθής λειτουργίας των φορολογικών συστημάτων της εσωτερικής αγοράς, βοηθώντας τις συμμετέχουσες χώρες, τις φορολογικές αρχές τους και τους υπαλλήλους τους να συνεργάζονται για την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης, της φοροδιαφυγής και του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού. Το *Fiscalis* συμβάλλει επίσης στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων των κρατών μελών και των έντιμων φορολογουμένων. Επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές να εφαρμόζουν το δίκαιο της ΕΕ στον τομέα της φορολογίας διασφαλίζοντας την ανταλλαγή πληροφοριών, υποστηρίζοντας τη διοικητική συνεργασία και συμβάλλοντας στη μείωση του διοικητικού φόρτου των φορολογικών αρχών και του κόστους συμμόρφωσης για τους φορολογούμενους, όταν χρειάζεται.

Χρηματοδοτούνται τα ακόλουθα είδη δράσεων:

- συνεδριάσεις και παρεμφερείς ειδικές εκδηλώσεις·
- διαρθρωμένη συνεργασία βάσει έργων·
- δράσεις ανάπτυξης ικανοτήτων ΤΠ, ιδίως της ανάπτυξης και λειτουργίας ευρωπαϊκών ηλεκτρονικών συστημάτων·
- ανθρωπيني πόροι και άλλες δράσεις ανάπτυξης ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της κοινής κατάρτισης ή της ανάπτυξης της ηλεκτρονικής μάθησης·
- μελέτες·
- δραστηριότητες καινοτομίας·
- δράσεις επικοινωνίας.

Το πρόγραμμα υλοποιείται μέσω άμεσης διαχείρισης. Παρέχει χρηματοδότηση με τη μορφή επιχορηγήσεων και δημόσιων συμβάσεων.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- Κράτη μέλη της ΕΕ και τρίτες χώρες συνδεδεμένες με το πρόγραμμα.

Πρόγραμμα «Τελωνεία»

Το πρόγραμμα συνεργασίας στον τομέα των τελωνείων (πρόγραμμα «Τελωνεία») συμβάλλει στη διαφύλαξη των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ και των κρατών μελών και βοηθά τις τελωνειακές διοικήσεις να προστατεύουν το κοινό από απειλές για την υγεία, το περιβάλλον και άλλες απειλές, στο πλαίσιο του ρόλου τους ως θεματοφυλάκων των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ για τα εμπορεύματα. Το πρόγραμμα «Τελωνεία» στηρίζει την ανάπτυξη και τη λειτουργία κεντρικών **συστημάτων τεχνολογίας πληροφοριών της ΕΕ για τα τελωνεία**. Επιπλέον, διευκολύνει τις συνεργατικές δραστηριότητες μεταξύ τελωνειακών υπαλλήλων, συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής ορθών πρακτικών και γνώσεων στον τομέα της τελωνειακής πολιτικής και νομοθεσίας, και της πρακτικής εφαρμογής τους. Υποστηρίζει επίσης τη συνεργασία και την ενιαία δράση της **τελωνειακής ένωσης της ΕΕ** και των τελωνειακών αρχών. Τέλος, το πρόγραμμα βοηθά τις τελωνειακές διοικήσεις να αντιμετωπίζουν τις αυξανόμενες εμπορικές ροές και τις αναδυόμενες τάσεις και τεχνολογίες, όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο και η τεχνολογία αλυσίδας συστοιχιών.

Το **πρόγραμμα** περιορίζεται στις τελωνειακές αρχές της ΕΕ και στις επιλέξιμες

τρίτες χώρες. Το πρόγραμμα λειτουργεί χωρίς προσκλήσεις υποβολής προτάσεων.

Χρηματοδοτούνται τα ακόλουθα είδη δράσεων:

- σεμινάρια και εργαστήρια, δίκτυα εμπειρογνομόνων, κοινότητες ενδιαφέροντος, ομάδες επιχειρησιακής συνεργασίας και ομάδες έργου·
- ανάπτυξη ικανοτήτων ΤΠ, ιδίως λειτουργία και ανάπτυξη ηλεκτρονικών τελωνειακών συστημάτων της ΕΕ·
- ανθρώπινοι πόροι και άλλες δράσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών·
- μελέτες·
- καινοτομία·
- επικοινωνία.

Το πρόγραμμα υλοποιείται μέσω άμεσης διαχείρισης. Παρέχει χρηματοδότηση με τη μορφή επιχορηγήσεων και δημόσιων συμβάσεων.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- κράτη μέλη της ΕΕ και τρίτες χώρες συνδεδεμένες με το πρόγραμμα.

Πρόγραμμα της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης

Κύριος στόχος του **προγράμματος** είναι να εξασφαλιστεί ο αναγκαίος συντονισμός των δραστηριοτήτων καταπολέμησης της απάτης και να παρασχεθεί οικονομική, τεχνική και ενημερωτική υποστήριξη στα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους να προστατεύσουν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ.

Το πρόγραμμα βοηθά τα κράτη μέλη να καταπολεμήσουν την απάτη:

1. συνεχίζοντας να προστατεύει τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ μέσω χρηματοδοτικής στήριξης (που παρεχόταν προηγουμένως από το **πρόγραμμα Hercule III**), ιδίως τεχνικής υποστήριξης, επιχειρησιακής υποστήριξης για έρευνες, εξειδικευμένης κατάρτισης και ερευνητικών δραστηριοτήτων·

2. οργανώνοντας την αμοιβαία διοικητική συνδρομή και τη συνεργασία σε τελωνειακά και γεωργικά θέματα, ιδίως μέσω του [συστήματος πληροφοριών για την καταπολέμηση της απάτης \(AFIS\)](#).
3. εφαρμόζοντας το [σύστημα διαχείρισης παρατυπιών \(IMS\)](#) ώστε τα κράτη μέλη να μπορούν να αναφέρουν παρατυπίες.

Ειδικότερα, το πρόγραμμα στηρίζει τα κράτη μέλη στην αγορά ειδικού εξοπλισμού για την καταπολέμηση της απάτης και στη διοργάνωση ειδικών σεμιναρίων κατάρτισης, στοχευμένων διασκέψεων και μελετών. Διατηρεί επίσης το σύστημα διαχείρισης παρατυπιών προκειμένου να διευκολύνει τη συμμόρφωση των κρατών μελών με την υποχρέωση αναφοράς τυχόν παρατυπιών που εντοπίζονται. Τέλος, διατηρεί μια πλατφόρμα για την ανταλλαγή πληροφοριών αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής και υποστηρίζει δραστηριότητες όπως οι κοινές τελωνειακές επιχειρήσεις, παρέχοντας προγράμματα κατάρτισης και συσκέψεις για επιχειρησιακές δράσεις.

Το **πρόγραμμα** χρηματοδοτεί τους ακόλουθους τύπους έργων και δράσεων:

- αγορά εξειδικευμένου και τεχνικά προηγμένου εξοπλισμού και αποτελεσματικών εργαλείων ΤΠ για τη βελτίωση της διακρατικής και πολυτομεακής συνεργασίας, με στόχο τον εντοπισμό και τη διερεύνηση παρατυπιών, απάτης και διαφθοράς εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ.
- δράσεις που υποστηρίζουν την ανάπτυξη τεχνικών γνώσεων, όπως ανταλλαγές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένης της σύστασης ομάδων έρευνας και κοινών διασυνοριακών επιχειρήσεων.
- εξειδικευμένη κατάρτιση, εργαστήρια ανάλυσης κινδύνου, σεμινάρια και μελέτες συγκριτικού δικαίου.

Το πρόγραμμα υλοποιείται υπό την άμεση διαχείριση της [OLAF](#), του φορέα της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης. Παρέχει χρηματοδότηση με τη μορφή επιχορηγήσεων και δημόσιων συμβάσεων.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- Δημόσιες αρχές της ΕΕ που συμμετέχουν σε δραστηριότητες καταπολέμησης της απάτης.

Προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κιβδηλεία – Pericles IV

Το πρόγραμμα **Pericles IV** προλαμβάνει και καταπολεμά την παραχάραξη και την κιβδηλεία και τις συναφείς απάτες, και διαφυλάσσει την ακεραιότητα των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ. Ενισχύει την εμπιστοσύνη των πολιτών και των επιχειρήσεων στη γνησιότητα των τραπεζογραμματίων και των κερμάτων, καθώς και την εμπιστοσύνη στην οικονομία της ΕΕ, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Παρέχει ανταλλαγή και διάδοση πληροφοριών, ιδίως μέσω της διοργάνωσης εργαστηρίων, συνεδριάσεων και σεμιναρίων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης, των στοχευμένων τοποθετήσεων και των ανταλλαγών προσωπικού των αρμόδιων εθνικών αρχών. Παρέχει επίσης τεχνική, επιστημονική και επιχειρησιακή βοήθεια. Τέλος, αγοράζει εξοπλισμό που χρησιμοποιείται από τις εξειδικευμένες αρχές καταστολής της παραχάραξης τρίτων χωρών για την προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κιβδηλεία.

Όλες οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της ΕΕ μπορούν να υποβάλλουν αιτήσεις για συγχρηματοδότηση. Οι δράσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν στη ζώνη του ευρώ, σε χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του ευρώ και σε τρίτες χώρες. Το πρόγραμμα υλοποιείται μέσω άμεσης διαχείρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τα κονδύλια εκταμιεύονται με τη μορφή επιχορηγήσεων που χορηγούνται στις εθνικές αρχές της ΕΕ (τόσο στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ όσο και στα κράτη μέλη εκτός της ζώνης του ευρώ).

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- Αρχές των κρατών μελών της ΕΕ.

LIFE

Το πρόγραμμα **LIFE** είναι το χρηματοδοτικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα. Εφαρμόζεται από το 1992 και έχει συγχρηματοδοτήσει περισσότερα από 5 500 έργα σε ολόκληρη την ΕΕ και σε χώρες εκτός της ΕΕ. Οι κύριοι στόχοι του είναι οι ακόλουθοι:

- επίτευξη της μετάβασης σε μια βιώσιμη, κυκλική, ενεργειακά αποδοτική, βασιζόμενη στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, κλιματικά ουδέτερη και ανθεκτική οικονομία·
- προστασία, αποκατάσταση και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων του αέρα, των υδάτων και του εδάφους·
- ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας·
- αντιμετώπιση της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων.

Το νέο πρόγραμμα LIFE χωρίζεται σε τέσσερα υποπρογράμματα:

1. Φύση και βιοποικιλότητα·
2. Κυκλική οικονομία και ποιότητα ζωής·
3. Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή·
4. Μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας.

Υποπρόγραμμα «Φύση και βιοποικιλότητα»

Το υποπρόγραμμα «Φύση και βιοποικιλότητα» περιλαμβάνει δράσεις και πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην προστασία και την αποκατάσταση της φύσης της Ευρώπης και στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας. Για τον σκοπό αυτό, χρηματοδοτεί έργα διατήρησης της φύσης, ιδίως στους τομείς της βιοποικιλότητας, των οικοτόπων και των ειδών. Υποστηρίζει επίσης έργα που συμβάλλουν στην εφαρμογή των οδηγιών της ΕΕ για τα [πηγάδια](#) και τους [οικοτόπους](#) (ιδίως στην ανάπτυξη και διαχείριση του δικτύου [Natura 2000](#)), και του [κανονισμού](#) για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών. Επιπλέον, υποστηρίζει τις προσπάθειες που αποσκοπούν στην επίτευξη των στόχων της [στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030](#), που αποτελεί μέρος της [Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ](#).

Υποπρόγραμμα «Κυκλική οικονομία και ποιότητα ζωής»

Στόχος του υποπρογράμματος για την [κυκλική οικονομία και την ποιότητα ζωής](#) είναι να διευκολυνθεί η μετάβαση προς μια βιώσιμη, κυκλική, χωρίς τοξικές ουσίες, ενεργειακά αποδοτική και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή οικονομία, και να προστατευθεί, να αποκατασταθεί και να βελτιωθεί η ποιότητα του περιβάλλοντος, είτε μέσω άμεσων παρεμβάσεων είτε μέσω στήριξης της ενσωμάτωσης των στόχων αυτών σε άλλες πολιτικές. Ως εκ τούτου, συγχρηματοδοτεί έργα στον τομέα του περιβάλλοντος, ιδίως στον τομέα της κυκλικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης πόρων από απόβλητα, αλλά και της διαχείρισης των υδάτων, του αέρα, του θορύβου, του εδάφους και των χημικών ουσιών, καθώς και της περιβαλλοντικής διακυβέρνησης. Το υποπρόγραμμα παρέχει κυρίως επιχορηγήσεις δράσεων για έργα που εφαρμόζουν καινοτόμες λύσεις και βέλτιστες πρακτικές στους τομείς αυτούς μέσω τυπικών έργων δράσης. Καλύπτει επίσης την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της περιβαλλοντικής πολιτικής και νομοθεσίας της ΕΕ μέσω

στρατηγικών ολοκληρωμένων έργων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξακολουθεί να αναζητά λύσεις έτοιμες να εφαρμοστούν σε συνθήκες κοντά στην αγορά, σε βιομηχανική ή εμπορική κλίμακα, ενώ τα έργα βρίσκονται σε εξέλιξη.

Υποπρόγραμμα «Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή»

Το υποπρόγραμμα για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν συμβάλλει στη μετάβαση σε μια βιώσιμη, ενεργειακά αποδοτική, βασιζόμενη σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, κλιματικά ουδέτερη και ανθεκτική οικονομία, συμβάλλοντας έτσι στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής

Το υποπρόγραμμα για το κλίμα στηρίζει έργα στους τομείς της γεωργίας, της χρήσης γης, της διαχείρισης τυρφώνων, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης. Παρέχει στήριξη σε πιλοτικά έργα, έργα επίδειξης και βέλτιστων πρακτικών που συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, στην εφαρμογή και ανάπτυξη της πολιτικής και της νομοθεσίας της ΕΕ, βέλτιστων πρακτικών και λύσεων. Το υποπρόγραμμα προωθεί επίσης ολοκληρωμένες προσεγγίσεις για την εφαρμογή στρατηγικών και σχεδίων δράσης για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.

Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Το πρόγραμμα LIFE συγχρηματοδοτεί έργα στους τομείς της αστικής προσαρμογής και του χωροταξικού σχεδιασμού, της ανθεκτικότητας των υποδομών, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων σε περιοχές επιρρεπείς στην ξηρασία, της διαχείρισης των πλημμυρών και των παράκτιων ζωνών, της ανθεκτικότητας των τομέων της γεωργίας, της δασοκομίας και του τουρισμού, και/ή της στήριξης των εξόχως απόκεντρων περιοχών της ΕΕ: ετοιμότητα για ακραία καιρικά φαινόμενα, ιδίως στις παράκτιες περιοχές. Παρέχει επιχορηγήσεις δράσεων για βέλτιστες πρακτικές, αλλά και για πιλοτικά έργα και έργα επίδειξης που συμβάλλουν στην αύξηση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή. Το υποπρόγραμμα για το κλίμα προωθεί επίσης ολοκληρωμένα έργα που εφαρμόζουν την πολιτική και τη στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Κλιματική διακυβέρνηση και πληροφόρηση

Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτεί έργα που υποστηρίζουν 1) την εφαρμογή του ευρωπαϊκού συμφώνου για το κλίμα, 2) δραστηριότητες βιώσιμης χρηματοδότησης,

3) την ευαισθητοποίηση, κατάρτιση και ανάπτυξη ικανοτήτων, 4) την ανάπτυξη γνώσεων και 5) τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν. Το LIFE παρέχει επίσης επιχορηγήσεις δράσεων για ενημερωτικές εκστρατείες και έργα ευαισθητοποίησης σε θέματα κλίματος. Αυτό περιλαμβάνει την υποστήριξη του κοινού και των ενδιαφερόμενων μερών για τη χάραξη πολιτικής της ΕΕ· για την επικοινωνία, τη διαχείριση και τη διάδοση πληροφοριών με σκοπό τη διευκόλυνση της ανταλλαγής γνώσεων και τη συνδρομή στο έργο των πλατφορμών συνεργασίας· για την παροχή κατάρτισης· και για την ανάπτυξη και διάδοση βέλτιστων πρακτικών και προσεγγίσεων πολιτικής.

Υποπρόγραμμα «Μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας»

Το υποπρόγραμμα για τη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας εξακολουθεί να στηρίζει την υλοποίηση των πολιτικών της ΕΕ στον τομέα της βιώσιμης ενέργειας, ιδίως της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, της Ενεργειακής Ένωσης (στόχοι για την ενέργεια και το κλίμα έως το 2030) και της μακροπρόθεσμης στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές έως το 2050. Για λεπτομέρειες, ανατρέξτε στην ενότητα σχετικά με την ενέργεια.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- εθνικές ή τοπικές αρχές·
- ιδιωτικοί εμπορικοί οργανισμοί·
- ιδιωτικοί μη εμπορικοί οργανισμοί (π.χ. μη κυβερνητικές οργανώσεις).

Ο προϋπολογισμός του προγράμματος LIFE εκτελείται μέσω άμεσης διαχείρισης. Η χρηματοδότηση εκταμιεύεται με τη μορφή επιχορηγήσεων, δημόσιων συμβάσεων και βραβείων.

Όλες οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων του LIFE δημοσιεύονται στον [δικτυακό τόπο του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Υποδομών για το Κλίμα και το Περιβάλλον \(CINEA\)](#) καθώς και στη [διαδικτυακή πύλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη χρηματοδότηση και τους διαγωνισμούς](#). Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων, την αξιολόγηση και την έγκριση των επιχορηγήσεων, καθώς και σχετικά με τις απαιτήσεις για όσους εργάζονται ως εμπειρογνώμονες διατίθενται στη [διαδικτυακή πύλη για τη χρηματοδότηση και τους διαγωνισμούς](#). Διατίθενται πρόσθετες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον τρόπο υποβολής πρότασης με τη χρήση του εργαλείου υποβολής αιτήσεων:

Άλλες πηγές χρηματοδότησης που σχετίζονται με περιβαλλοντικά έργα

Από την έναρξή της, η **πολιτική συνοχής** της ΕΕ αποτελεί πηγή στήριξης για μια σειρά έργων μέσω των διαφόρων ταμείων που συστάθηκαν στο πλαίσιο της εφαρμογής της. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. την ενότητα σχετικά με την περιφερειακή ανάπτυξη στον παρόντα οδηγό.

Το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)** και το **Ταμείο Συνοχής** στηρίζουν μια σειρά έργων τα οποία εστιάζουν στη δημιουργία μιας πιο πράσινης και ανθεκτικής Ευρώπης, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας. Ειδικότερα, τα ταμεία παρέχουν στήριξη σε δραστηριότητες και πρωτοβουλίες που αφορούν τα ακόλουθα:

- προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου·
- προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την **οδηγία (ΕΕ) 2018/2001**, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σε αυτήν·
- ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και συστημάτων αποθήκευσης εκτός του Διευρωπαϊκού Δικτύου Ενέργειας (ΔΕΔ-Ε)·
- προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, και της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα·
- προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού·
- προαγωγή της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία·
- ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση κάθε μορφής ρύπανσης·

- προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε μια οικονομία μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Συμβάλλουν επίσης στην ενίσχυση της διασύνδεσης της ΕΕ, μια πτυχή της οποίας είναι η κινητικότητα, υποστηρίζοντας τις προσπάθειες που έχουν ως στόχο:

- την ανάπτυξη ενός ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ·
- την ανάπτυξη και την ενίσχυση της βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και στη διασυνοριακή κινητικότητα.

Το ΕΤΠΑ στηρίζει επίσης την [Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία](#). Οι γενικοί στόχοι της Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας (ΕΑΠ) είναι να ενισχύσει τις ολοκληρωμένες και συμμετοχικές προσεγγίσεις όσον αφορά τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, και να παράσχει ισχυρότερη σύνδεση με τις πολιτικές της ΕΕ (και ιδίως με την πολιτική συνοχής) και τις επενδύσεις στις αστικές περιοχές στο πλαίσιο της χρηματοδότησης που προορίζεται για τους εν λόγω τομείς δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού ΕΤΠΑ/ΤΣ και πέραν αυτού. Η πρωτοβουλία έχει ως σκοπό να προσφέρει συνεκτική στήριξη στις πόλεις έναντι του σημερινού τοπίου πολλαπλών πρωτοβουλιών, προγραμμάτων και μέσων που διατίθενται για τη στήριξη των πόλεων στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, και ειδικότερα μεγιστοποιώντας τη συνέργεια και τη συμπληρωματικότητα με το πρόγραμμα διαπεριφερειακής συνεργασίας URBACT IV. Η ΕΑΠ στηρίζει επίσης την πολυεπίπεδη εφαρμογή του αστικού θεματολογίου για την ΕΕ και τη διακυβερνητική συνεργασία σε αστικά θέματα. Η Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία έχει δύο σκέλη: α) στήριξη καινοτόμων δράσεων· και β) στήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων και γνώσεων, της εκτίμησης εδαφικών επιπτώσεων, της ανάπτυξης της πολιτικής και της επικοινωνίας.

Το [Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης](#) μετριάζει το κοινωνικοοικονομικό κόστος που προκύπτει από την κλιματική μετάβαση (τη μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και πιο αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων), στηρίζοντας την οικονομική διαφοροποίηση και μετατροπή των σχετικών περιοχών. Το Ταμείο στηρίζει τις παραγωγικές επενδύσεις σε 1) ΜΜΕ και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, 2) έρευνα και καινοτομία, 3) περιβαλλοντική αποκατάσταση και καθαρή ενέργεια, 4) αναβάθμιση δεξιοτήτων και επανειδίκευση των εργαζομένων, 5) συνδρομή στην αναζήτηση εργασίας και προγράμματα

για τα άτομα που αναζητούν εργασία, και β) μετατροπή των υφιστάμενων εγκαταστάσεων υψηλής έντασης άνθρακα (όταν οι επενδύσεις αυτές οδηγούν σε σημαντικές μειώσεις εκπομπών και προστασία της απασχόλησης). Μπορεί επίσης να χρηματοδοτήσει επενδύσεις στους ακόλουθους τομείς:

- ανάπτυξη τεχνολογίας, καθώς και συστήματα και υποδομές για οικονομικά προσιτή καθαρή ενέργεια, συμπεριλαμβανομένων τεχνολογιών αποθήκευσης ενέργειας·
- μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου·
- ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, έρευνα και καινοτομία·
- έξυπνη και βιώσιμη τοπική κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένης της απαλλαγής του τομέα των τοπικών μεταφορών και των υποδομών του από τις ανθρακούχες εκπομπές·
- αποκατάσταση και αναβάθμιση των δικτύων τηλεθέρμανσης με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των συστημάτων τηλεθέρμανσης·
- παραγωγή θερμότητας, υπό την προϋπόθεση ότι οι εγκαταστάσεις παραγωγής θερμότητας τροφοδοτούνται αποκλειστικά από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·
- αναγέννηση και απορρύπανση εγκαταλελειμμένων εκτάσεων, αποκατάσταση του εδάφους και έργα πράσινων υποδομών και αναπροσαρμογής της χρήσης·
- ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας, μεταξύ άλλων μέσω της πρόληψης και της μείωσης των αποβλήτων, της αποδοτικής χρήσης των πόρων, της επαναχρησιμοποίησης, της επισκευής και της ανακύκλωσης, και πολλά άλλα.

Το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης αποτελεί μέρος του [Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης](#).

Τεχνική συνδρομή παρέχεται επίσης σε ορισμένες περιοχές της ΕΕ μέσω της [πρωτοβουλίας για τις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα σε μετάβαση](#), η οποία βοηθά τις χώρες της ΕΕ και τις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Το Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα (TEAX) συγχρηματοδοτεί, μέσω επιχορηγήσεων, έργα έρευνας και καινοτομίας στους τομείς του άνθρακα και του χάλυβα. Οι πρόσφατες εξελίξεις επέτρεψαν στο TEAX να συμβάλει στη χρηματοδότηση σημαντικών πρωτοποριακών έργων έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της καθαρής χαλυβουργίας, των οποίων η φιλοδοξία είναι να οδηγήσουν

στην παραγωγή χάλυβα με σχεδόν μηδενικές ανθρακούχες εκπομπές έως το 2030, καθώς και ερευνητικών έργων για τον τομέα του άνθρακα που επιδιώκουν να συμβάλουν στη δίκαιη μετάβαση πρώην ενεργών ανθρακωρυχείων ή ανθρακωρυχείων σε διαδικασία παύσης λειτουργίας.

Η **κοινή γεωργική πολιτική** (ΚΓΠ) συμβάλλει επίσης στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Τα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ, τα οποία πρόκειται να εφαρμοστούν από την 1η Ιανουαρίου 2023, θα επιτρέψουν μεγαλύτερο βαθμό ευελιξίας μεταξύ των ταμείων και θα ενσωματώσουν τις φιλοδοξίες της **Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας**, ιδίως της **στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»**. Συνολικά, το 40 % των συνολικών δαπανών της ΚΓΠ θα διατεθεί στη δράση για το κλίμα. Η χρηματοδότηση για την **αγροτική ανάπτυξη** προέρχεται εν μέρει από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) εν μέρει από εθνικές ή περιφερειακές πηγές και ενίοτε από ιδιωτικές πηγές. Μπορεί επίσης να συμβάλει στη στήριξη έργων που ενθαρρύνουν τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και τη δράση για το κλίμα.

Το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας** (ΕΤΘΑΥ) συμβάλλει στην επίτευξη της βιώσιμης αλιείας και στη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων. Το ταμείο έχει σχεδιαστεί με σκοπό να βοηθήσει τους αλιείς να μεταβούν στη βιώσιμη αλιεία, να στηρίξει τις παράκτιες κοινότητες στην προσπάθεια διαφοροποίησης των οικονομιών τους, να προωθήσει τις εξελίξεις στον τομέα της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας και να προωθήσει την ανάπτυξη μιας **βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας**.

Ο **Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας** (ΜΑΑ) τέθηκε σε ισχύ στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Χρηματοδοτεί μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις στα κράτη μέλη από την έναρξη της πανδημίας τον Φεβρουάριο του 2020 και θα συνεχίσει να το πράττει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026. Ο ΜΑΑ παρέχει χρηματοδοτική στήριξη μεγάλης κλίμακας σε δημόσιους φορείς για επενδύσεις σε πράσινα και ψηφιακά έργα. Η στήριξη έχει τη μορφή επιχορηγήσεων (338,0 δισ. ευρώ) και δανείων (385,8 δισ. ευρώ), σε τρέχουσες τιμές. Ο ΜΑΑ βοηθά την ΕΕ να επιτύχει τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 και θέτει την Ευρώπη σε τροχιά ψηφιακής μετάβασης, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και προωθώντας την ανάπτυξη κατά τη διαδικασία. Ο μηχανισμός διαρθρώνεται γύρω από τους εξής πυλώνες: πράσινη μετάβαση και ψηφιακός μετασχηματισμός· οικονομική συνοχή, παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα· κοινωνική και εδαφική συνοχή· υγεία και οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα· και πολιτικές για την επόμενη γενιά.

Το πρόγραμμα **InvestEU** είναι ένας ενιαίος μηχανισμός στήριξης των επενδύσεων για την περίοδο 2021-2027. Συγκεντρώνει διάφορα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ

για εσωτερικές πολιτικές που υποστηρίζονταν προηγουμένως από διαφορετικά ταμεία και προγράμματα του προϋπολογισμού της ΕΕ. Στηρίζει τις βιώσιμες επενδύσεις, την καινοτομία και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην Ευρώπη. Είναι κατάλληλο για την παροχή μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης στις επιχειρήσεις και για τη στήριξη των πολιτικών της ΕΕ κατά την ανάκαμψη από μια βαθιά οικονομική και κοινωνική κρίση. Η εγγύησή του ανέρχεται σε 26,2 δισ. EUR, με τροφοδότηση από το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) και το Next Generation EU. Οι συνολικές επενδύσεις που θα κινητοποιηθούν στη βάση αυτή εκτιμώνται σε πάνω από 372 δισ. EUR κατά την περίοδο 2021-2027. Υποστηρίζει έργα στους τομείς της ενέργειας, της βιωσιμότητας και του περιβάλλοντος.

Το πρόγραμμα «**Ορίζων Ευρώπη**» είναι το πρόγραμμα πλαίσιο της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία. Προάγει την αριστεία στην έρευνα και παρέχει ουσιαστική στήριξη σε κορυφαίους ερευνητές και φορείς καινοτομίας για την προώθηση των συστημικών αλλαγών που απαιτούνται για την εξασφάλιση μιας πράσινης, υγιούς και ανθεκτικής ΕΕ. Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» ενσωματώνει **αποστολές** έρευνας και καινοτομίας, όπως η **αποστολή «Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή»**, η **αποστολή «Κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις»**, η **ευρωπαϊκή συμφωνία για το έδαφος** και η **αποστολή «Αποκατάσταση των ωκεανών και των υδάτων μας»**.

Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα

Το Ταμείο Έρευνας για τον Άνθρακα και τον Χάλυβα (TEAX) είναι ένα χρηματοδοτικό πρόγραμμα της ΕΕ που στηρίζει ερευνητικά έργα υψηλής ποιότητας τα οποία επιδιώκουν να διατηρήσουν την ανταγωνιστικότητα των βιομηχανιών άνθρακα και χάλυβα της ΕΕ. Το ταμείο καλύπτει τις βασικές διαδικασίες παραγωγής, τα νέα προϊόντα και εφαρμογές, τον ποιοτικό έλεγχο, τη χρήση και τη μετατροπή των πόρων, την ασφάλεια στην εργασία, την προστασία του περιβάλλοντος (μέσω της μείωσης των εκπομπών από τη χρήση άνθρακα και την παραγωγή χάλυβα) και κοινωνικά ζητήματα. Το TEAX έχει τη δική του νομική βάση και δεν υπάγεται στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Χρηματοδοτείται από τα παραγόμενα έσοδα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (EKAX) (αφού αυτά μετατραπούν σε ρευστά στοιχεία ενεργητικού), τα οποία προορίζονται αποκλειστικά για την έρευνα στον τομέα του άνθρακα και του χάλυβα. Τα έργα που χρηματοδοτούνται από το TEAX περιλαμβάνουν: διαδικασίες παραγωγής χάλυβα, βελτιστοποιημένη χρήση και διατήρηση των πόρων, εξοικονόμηση ενέργειας και βελτιώσεις της βιομηχανικής απόδοσης, υγεία και ασφάλεια στην εργασία, προστασία του περιβάλλοντος, τεχνολογίες που

υποστηρίζουν τις περιφέρειες άνθρακα σε μετάβαση, και μείωση των εκπομπών από την παραγωγή χάλυβα.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

Προτάσεις μπορούν να υποβληθούν από νομικά πρόσωπα (οντότητες) εγγεγραμμένα στην ΕΕ. Δημόσιοι φορείς, ιδιωτικοί εμπορικοί οργανισμοί και ιδιωτικοί μη εμπορικοί οργανισμοί (συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ και των πανεπιστημίων) είναι επιλέξιμοι να υποβάλουν αίτηση.

Όσον αφορά τη στήριξη για την προστασία από φυσικές καταστροφές, βλ. την ενότητα σχετικά με την προστασία από φυσικές καταστροφές στον παρόντα οδηγό χρηματοδότησης.

Ορίζων Ευρώπη

Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» είναι το πρόγραμμα πλαίσιο της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία. Προάγει την αριστεία στην έρευνα και παρέχει ουσιαστική στήριξη σε κορυφαίους ερευνητές και φορείς καινοτομίας για την προώθηση των συστημικών αλλαγών που απαιτούνται για την εξασφάλιση μιας πράσινης, υγιούς και ανθεκτικής ΕΕ. Μέσω του προγράμματος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρέχει επιχορηγήσεις, βραβεία και δημόσιες συμβάσεις σε εξαιρετικούς ερευνητές προκειμένου να προωθήσει τις δραστηριότητές τους. Παρέχει επίσης χρηματοδότηση σε πρωτοβουλίες που εστιάζουν στην ανάπτυξη ερευνητικών υποδομών και στην προώθηση της κινητικότητας εντός της ΕΕ. Τέλος, υποστηρίζει τις εταιρικές σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, της βιομηχανίας και άλλων ενδιαφερόμενων μερών για να εργαστούν από κοινού για την έρευνα και την καινοτομία.

Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» χρηματοδοτεί κατά κανόνα έργα έρευνας και καινοτομίας για την αντιμετώπιση κοινωνικών προκλήσεων με έμφαση στη

βιομηχανική υπεροχή της ΕΕ, την ανάκαμψη και την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση (π.χ. υπολογιστική υψηλών επιδόσεων, τεχνητή νοημοσύνη, δεδομένα και ρομποτική, μπαταρίες, έξυπνες πόλεις, καρκίνος και σπάνιες ασθένειες, κυκλική βιομηχανία με ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα, και γαλάζια οικονομία).

Ο προϋπολογισμός κατανέμεται μεταξύ **τεσσάρων πυλώνων** και **15 συνιστωσών** για τη δημιουργία ενός προγράμματος που στηρίζει όλους τους τομείς της **έρευνας και καινοτομίας**:

1. **επιστήμη αριστείας, παγκόσμιες προκλήσεις:**

- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας·
- δράσεις Marie Skłodowska-Curie·
- ερευνητικές υποδομές.

2. **βιομηχανική ανταγωνιστικότητα:**

- υγεία·
- πολιτισμός, δημιουργικότητα και κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς·
- πολιτική προστασία για την κοινωνία·
- ψηφιακές τεχνολογίες, βιομηχανία και διάστημα·
- κλίμα, ενέργεια και κινητικότητα·
- τρόφιμα, βιοοικονομία, φυσικοί πόροι, γεωργία και περιβάλλον·
- μη πυρηνικές άμεσες δράσεις του Κοινού Κέντρου Ερευνών.

3. **καινοτόμος Ευρώπη:**

- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας·
- ευρωπαϊκά οικοσυστήματα καινοτομίας·
- Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας.

4. **διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας:**

- διεύρυνση της συμμετοχής και διάδοση της αριστείας·
- μεταρρύθμιση και ενίσχυση του ευρωπαϊκού συστήματος έρευνας και καινοτομίας.

Ο κανονισμός για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» καθορίζει μια σειρά στόχων όσον αφορά τη χρήση του προϋπολογισμού:

- το 35 % του προϋπολογισμού συμβάλλει στην επίτευξη στόχων σχετικών με το κλίμα·
- υπάρχει σημαντική αύξηση των δαπανών για τις κύριες δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας στον ψηφιακό τομέα σε σύγκριση με το πρόγραμμα «Ορίζων 2020»·
- το 70 % του προϋπολογισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας διατίθεται σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις·
- τουλάχιστον το 3,3 % του προϋπολογισμού δεσμεύεται για το τμήμα του προγράμματος που αποσκοπεί στη διεύρυνση της συμμετοχής και τη διάδοση της αριστείας·
- οι επενδύσεις στον τομέα του διαστήματος είναι αντίστοιχες με τις επενδύσεις στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020»·
- η συμμετοχή της βιομηχανίας στις δράσεις θα πρέπει να υποστηρίζεται σε επίπεδα τουλάχιστον αντίστοιχα με εκείνα του προγράμματος «Ορίζων 2020»·
- ο προϋπολογισμός θα πρέπει να συμβάλει στη συνολική φιλοδοξία να διατεθεί το 7,5 % των ετήσιων δαπανών στο πλαίσιο του ΠΔΠ για τους στόχους βιοποικιλότητας το 2024, και το 10 % των ετήσιων δαπανών στο πλαίσιο του ΠΔΠ για τους στόχους βιοποικιλότητας το 2026 και το 2027.

Η επιλογή των έργων προς χρηματοδότηση γίνεται κυρίως μέσω ανοιχτών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων· τα έργα επιλέγονται ανάλογα με το επίπεδο αριστείας τους, τον αντίκτυπό τους και την ποιότητα και αποδοτικότητα της υλοποίησης που μπορούν να εγγυηθούν. Δεν υπάρχει σταθερή κατανομή ανά χώρα ή περιφέρεια. Η διαχείριση του προγράμματος ασκείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τους εκτελεστικούς οργανισμούς της και μια σειρά νομικών οντοτήτων που έχουν συσταθεί ως όργανα της ΕΕ.

Ενώ οι επιχορηγήσεις στο πλαίσιο των πυλώνων 1 και 3 παρέχονται κυρίως σε έναν δικαιούχο (προγράμματα μοναδικού δικαιούχου), οι επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του πυλώνα 2 παρέχονται κυρίως σε μια διακρατική κοινοπραξία δικαιούχων, εξασφαλίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη συνεργασία μεταξύ ερευνητών και ερευνητικών οργανισμών από διαφορετικές χώρες.

Υποστηρίζονται τα ακόλουθα είδη δράσεων:

- δικτύωση και συντονισμός·

- έρευνα·
- καινοτομία·
- πιλοτικές δράσεις·
- δράσεις διείσδυσης στην αγορά·
- δράσεις κατάρτισης και κινητικότητας·
- διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων κ.λπ.

Το «Ορίζων Ευρώπη» ενσωματώνει **αποστολές** έρευνας και καινοτομίας για να αυξήσει την αποτελεσματικότητα της χρηματοδότησης με σαφή επιδίωξη καθορισμένων στόχων. Έχουν προσδιοριστεί πέντε αποστολές:

- Αποστολή «Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή»·
- Αποστολή «Κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις»·
- Αποστολή «Καταπολέμηση του καρκίνου»·
- Αποστολή «Ευρωπαϊκή συμφωνία για το έδαφος»·
- Αποστολή «Αποκατάσταση των ωκεανών και των υδάτων μας».

Η υποχρεωτική ανοιχτή πρόσβαση στις δημοσιεύσεις και οι **αρχές της ανοιχτής επιστήμης** εφαρμόζονται σε όλο το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη».

Το «Ορίζων Ευρώπη» στηρίζει τις **ευρωπαϊκές συμπράξεις** στις οποίες η ΕΕ, οι εθνικές αρχές και/ή ο ιδιωτικός τομέας δεσμεύονται να στηρίξουν από κοινού την ανάπτυξη και την υλοποίηση ενός προγράμματος έρευνας και καινοτομίας.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- επιστήμονες και ακαδημαϊκοί·
- ερευνητικοί οργανισμοί·
- πανεπιστήμια·
- βιομηχανία·
- μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις·
- σπουδαστές.

Όλες οι πληροφορίες χρηματοδότησης και οι διαδικασίες υποβολής αίτησης διατίθενται στη **διαδικτυακή πύλη για τις χρηματοδοτήσεις και τους διαγωνισμούς**.

Πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ

Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» συμπληρώνεται από το [πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ 2021-2025](#). Το πρόγραμμα Ευρατόμ στοχεύει σε δραστηριότητες πυρηνικής έρευνας και κατάρτισης, με έμφαση στη συνεχή βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας, προστασίας και ακτινοπροστασίας.

Το ευρωπαϊκό διαστημικό πρόγραμμα

Το [ευρωπαϊκό διαστημικό πρόγραμμα](#) ενισχύει τη διαστημική πολιτική της ΕΕ στους τομείς της γεωσκόπησης, της δορυφορικής πλοήγησης, της συνδεσιμότητας, της διαστημικής έρευνας και καινοτομίας, και στηρίζει τις επενδύσεις σε υποδομές κρίσιμης σημασίας και ανατρεπτικές τεχνολογίες. Το πρόγραμμα χρηματοδοτεί τη διαστημική και επίγεια υποδομή του Copernicus, του Galileo, της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υπέρθεσης για τη Γεωστατική Πλοήγηση (EGNOS) και του προγράμματος για τις κυβερνητικές δορυφορικές επικοινωνίες (GOVSATCOM). Αντιμετωπίζει πιεστικές κοινωνικές προκλήσεις επενδύοντας σε προηγμένες τεχνολογίες και καινοτομία, παρέχοντας χρήσιμες υπηρεσίες στους πολίτες και διασφαλίζοντας τη στρατηγική αυτονομία και τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα της ΕΕ.

Ενώ προσπαθεί να ενισχύσει τους υφιστάμενους ευρωπαϊκούς διαστημικούς πόρους και υπηρεσίες, στοχεύει επίσης σε νεοφυείς επιχειρήσεις και ΜΜΕ που αναπτύσσουν καινοτόμες λύσεις οι οποίες βασίζονται σε διαστημικές τεχνολογίες, δεδομένα και υπηρεσίες. Το διαστημικό πρόγραμμα της ΕΕ στηρίζει την ευρωπαϊκή διαστημική βιομηχανία και προωθεί την ανάδυση ενός ευρωπαϊκού νέου διαστημικού οικοσυστήματος ενισχύοντας την επιχειρηματικότητα, την καινοτομία και τις νέες ευκαιρίες χρηματοδότησης.

Οι ακόλουθες εμβληματικές συνιστώσες παρέχουν ευρωπαϊκές διαστημικές υπηρεσίες σε καθημερινή βάση:

1. Το [COPERNICUS](#) είναι το ευρωπαϊκό σύστημα γεωσκόπησης. Υποστηρίζει τη διαχείριση του περιβάλλοντος, συμβάλλει στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και διασφαλίζει την ασφάλεια και την πολιτική προστασία σε ολόκληρη την Ευρώπη. Το Copernicus είναι ο πρώτος πάροχος «μαζικών» διαστημικών δεδομένων παγκοσμίως.
2. Το [GALILEO](#) είναι ένα παγκόσμιο σύστημα δορυφορικής πλοήγησης και εντοπισμού θέσης (GNSS) στο οποίο βασίζονται πολλοί οικονομικοί τομείς της ΕΕ, από τις μεταφορές και τη γεωργία έως τη διαχείριση των

συνόρων και την έρευνα και διάσωση. Η ακρίβεια 20 εκατοστών καθιστά το Galileo μια επαναστατική τεχνολογία που αλλάζει τα δεδομένα για την αυτόνομη οδήγηση και τους εμπορικούς δρόμους. Ήδη πάνω από 2,5 δισεκατομμύρια έξυπνα τηλέφωνα έχουν δυνατότητα ενεργοποίησης του Galileo.

3. Το **EGNOS** είναι η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υπέρθησης για τη Γεωστατική Πλοήγηση: ένα αξιόπιστο σήμα πλοήγησης που βελτιώνει τις υπηρεσίες πλοήγησης για τους χρήστες του σε αέρα, θάλασσα και ξηρά σε περισσότερες από 30 χώρες, και λειτουργεί ήδη σε 426 αεροδρόμια και ελικοδρόμια.
4. Το **διαστημικό σύστημα ασφαλούς συνδεσιμότητας της ΕΕ** που προτάθηκε πρόσφατα θα εξασφαλίσει παγκόσμια πρόσβαση σε ασφαλείς και οικονομικά αποδοτικές υπηρεσίες δορυφορικών επικοινωνιών, για κυβερνητικές επικοινωνίες και εμπορική χρήση. Στόχος του είναι η προστασία υποδομών κρίσιμης σημασίας, η υποστήριξη της επιτήρησης και της διαχείρισης κρίσεων, καθώς και η ενεργοποίηση ευρυζωνικών συνδέσεων υψηλής ταχύτητας παντού στην Ευρώπη, για την καλύτερη πρόβλεψη των μελλοντικών προκλήσεων που θα αντιμετωπίσει η οικονομία μας.
5. **Διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας**: η εκθετική αύξηση στις εφαρμογές των διαστημικών υπηρεσιών συνεπάγεται όλο και περισσότερους δορυφόρους, και συνεπώς μεγαλύτερη κυκλοφορία στο διάστημα. Δεδομένου ότι η συσσώρευση δορυφόρων και υπολειμμάτων απειλεί τη βιωσιμότητα των διαστημικών υποδομών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε μια ενωσιακή προσέγγιση για τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας. Αυτή θα ενισχύσει περαιτέρω τις ενωσιακές ικανότητες επιτήρησης και παρακολούθησης του διαστήματος, και θα θέσει σαφή πρότυπα και κανόνες για την ασφαλή, βιώσιμη και προστατευμένη χρήση του διαστήματος.
6. Η πρωτοβουλία **GOVSATCOM** της ΕΕ εξασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη διαθεσιμότητα αξιόπιστων, ασφαλών και οικονομικά αποδοτικών κυβερνητικών υπηρεσιών δορυφορικών επικοινωνιών για τις ενωσιακές και εθνικές δημόσιες αρχές που διαχειρίζονται αποστολές και υποδομές κρίσιμης σημασίας για την ασφάλεια.

Οι κυρίαρχες διαστημικές υποδομές της Ευρώπης υποστηρίζουν ευρύ φάσμα οικονομικών τομέων μέσω κατάνη εφαρμογών που χρησιμοποιούν διαστημικές τεχνολογίες, δεδομένα και υπηρεσίες. Ακολουθούν μερικά μόνο παραδείγματα:

- αύξηση της αποδοτικότητας στη γεωργία και την αλιεία: οι δορυφορικές εφαρμογές βελτιώνουν τη χαρτογράφηση των καλλιεργήσιμων εκτάσεων που χρειάζονται άρδευση, τις προβλέψεις συγκομιδής και τον έλεγχο της αλιείας. Αυτό διασφαλίζει καλύτερη ποιότητα και ασφάλεια των τροφίμων, ενώ παράλληλα διαφυλάσσει το περιβάλλον·
- βελτίωση της ψηφιακής συνδεσιμότητας της Ευρώπης· συμβολή στην πρόσβαση των περιφερειών σε γνώσεις και πληροφορίες: οι δορυφόροι υποστηρίζουν την επικοινωνία όταν οι επίγειες λύσεις είναι περιορισμένες. Αυτό μειώνει τις περιφερειακές ανισορροπίες εξυπηρετώντας κοινότητες σε απομακρυσμένες περιοχές χωρίς πρόσβαση στο διαδίκτυο·
- βελτιωμένη αντιμετώπιση κρίσεων: οι δορυφορικές υπηρεσίες συμβάλλουν στη μείωση του χρόνου απόκρισης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Η άμεση παροχή εικόνων των ζημιών και οι χάρτες αξιολόγησης συντελούν στις αποτελεσματικότερες προσπάθειες σχεδιασμού και παροχής βοήθειας, και βοηθούν στην καθοδήγηση των υπηρεσιών διάσωσης·
- προστασία του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής: η περιβαλλοντική παρακολούθηση παρέχει κρίσιμες πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της βλάστησης, τα ωκεάνια ρεύματα, την ποιότητα των υδάτων, τους φυσικούς πόρους, τους ατμοσφαιρικούς ρύπους, τα αέρια του θερμοκηπίου και τη στιβάδα του όζοντος·
- αυξημένη ασφάλεια: ο δορυφορικός εντοπισμός θέσης, οι δορυφορικές επικοινωνίες και η γεωσκόπηση συμβάλλουν στον εντοπισμό της παράνομης μετανάστευσης, στην πρόληψη του διασυνοριακού οργανωμένου εγκλήματος και στην καταπολέμηση της πειρατείας στη θάλασσα·
- βελτίωση της υγείας των πολιτών: οι διαστημικές εφαρμογές μπορούν να βελτιώσουν σημαντικά την υγειονομική περίθαλψη των ασθενών και την εκπαίδευση σε θέματα υγείας μέσω εξ αποστάσεως ιατρικής υποστήριξης. Συμβάλλουν επίσης στην πρόληψη ή τον μετριασμό της εξάπλωσης μιας νόσου·
- βελτιστοποίηση και οικολογικός προσανατολισμός των μεταφορών: συνδυαζόμενος με βελτιωμένες δυνατότητες επικοινωνίας, ο εξαιρετικά ακριβής δορυφορικός εντοπισμός θέσης συντελεί στην ανάπτυξη ενός σύγχρονου και αξιόπιστου τομέα χερσαίων, αεροπορικών και θαλάσσιων μεταφορών. Βελτιστοποιεί τη διαχείριση του στόλου, την ιχνηλασιμότητα των σκαφών, την πρόληψη των συγκρούσεων, τον έλεγχο της ταχύτητας, τη βοήθεια για τους ελιγμούς των πλοίων κ.λπ.

Ο προϋπολογισμός του διαστημικού προγράμματος της ΕΕ εκτελείται κυρίως μέσω έμμεσης διαχείρισης από τον [Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Διαστημικό Πρόγραμμα \(EUSPA\)](#), τον [Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος \(ΕΟΔ\)](#), τον [Ευρωπαϊκό επιχειρησιακό οργανισμό για τη δορυφορική παρακολούθηση του καιρού, του κλίματος και του περιβάλλοντος από το διάστημα \(EUMETSAT\)](#), και από άλλες εντεταλμένες οντότητες· ένα μικρό μέρος του προϋπολογισμού εκτελείται μέσω άμεσης διαχείρισης από την Επιτροπή. Το πρόγραμμα παρέχει χρηματοδότηση με τη μορφή επιχορηγήσεων και δημόσιων συμβάσεων.

Χρηματοδοτούνται τα ακόλουθα είδη έργων:

- σχεδιασμός, μηχανική, παραγωγή και κατασκευή διαστημικών και επίγειων υποδομών·
- ανάπτυξη εφαρμογών υπηρεσιών·
- ερευνητικά έργα και μελέτες·
- δραστηριότητες καινοτομίας·
- δράσεις επικοινωνίας.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- η διαστημική βιομηχανία της ΕΕ·
- κατασκευαστές·
- επιχειρήσεις και νεοφυείς επιχειρήσεις·
- επιστήμονες και ακαδημαϊκοί.

ΤΠΕ και ευρυζωνική συνδεσιμότητα στην πολιτική συνοχής

Τα [Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία \(ΕΔΕΤ\)](#) τελούν υπό την τοπική διαχείριση των διαχειριστικών αρχών και μπορούν να συνδυαστούν με χρηματοδοτικά μέσα για την προώθηση δραστηριοτήτων ΤΠΕ. Οι ΤΠΕ αποτέλεσαν προτεραιότητα κατά την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής (2014-2020), όταν ορισμένα [κονδύλια](#) διατέθηκαν για τη στήριξη των ΤΠΕ. Για την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027, οι ΤΠΕ και η ευρυζωνική συνδεσιμότητα εξακολουθούν να αποτελούν προτεραιότητα.

Η πολιτική συνοχής της ΕΕ συμβάλλει καθοριστικά στην επίτευξη των στόχων της ψηφιακής ενιαίας αγοράς, ιδίως μέσω της παροχής σημαντικών χρηματοδοτικών

κονδυλίων από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Στόχος των ψηφιακών επενδύσεων στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής είναι να αντιμετωπιστεί το ψηφιακό χάσμα τόσο σε κοινωνικό όσο και σε γεωγραφικό επίπεδο, π.χ. με τη στήριξη της ψηφιοποίησης των επιχειρήσεων, τη βελτίωση της πρόσβασης στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση, την ηλεκτρονική υγεία και τις ψηφιακές δεξιότητες, και με την προώθηση της ανάπτυξης ευρυζωνικών συνδέσεων σε απομακρυσμένες και αγροτικές περιοχές, ώστε καμία περιφέρεια της ΕΕ να μην μείνει στο περιθώριο.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις ψηφιακές ευκαιρίες στην περιφερειακή πολιτική, βλ. επίσης την ενότητα 1 σχετικά με την περιφερειακή πολιτική στον παρόντα οδηγό χρηματοδότησης.

ΜΣΕ – Τηλεπικοινωνίες

Ο ψηφιακό σκέλος του Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ – Ψηφιακός τομέας) συμβάλλει στα εξής:

- ανάπτυξη ασφαλών, προστατευμένων και βιώσιμων υποδομών υψηλών επιδόσεων, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων Gigabit και 5G·
- αύξηση της χωρητικότητας και της ανθεκτικότητας των ψηφιακών υποδομών κορμού·
- ψηφιοποίηση των δικτύων μεταφορών και ενέργειας.

Οι δραστηριότητες που υποστηρίζονται από το ταμείο περιλαμβάνουν:

Κάλυψη 5G κατά μήκος των διαδρόμων μεταφορών:

Ο ΜΣΕ – Ψηφιακός τομέας συμβάλλει στη χρηματοδότηση ενός συνόλου έργων που παρέχουν κάλυψη 5G κατά μήκος διαδρομών μεταφορών (οδοί, σιδηρόδρομοι κ.λπ.). Στόχος είναι να κινητοποιηθούν περαιτέρω δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις, και να δημιουργηθεί ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο διαδρόμων μεταφορών 5G έως το 2027. Η υποδομή αυτή θεωρείται βασικός καταλύτης για την ανάπτυξη της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας του αύριο.

Έξυπνες κοινότητες 5G:

Ο ΜΣΕ – Ψηφιακός τομέας στηρίζει την έγκαιρη ανάπτυξη συστημάτων βασισμένων στο 5G, ώστε να διευκολυνθούν κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες, όπως οι δημόσιες διοικήσεις, τα κέντρα υγειονομικής περίθαλψης, τα σχολεία και άλλα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στόχος είναι να καταστούν πιο «έξυπνα», δηλαδή πιο αποτελεσματικά, ανθεκτικά και ικανά να προσαρμόζονται

ανάλογα με τις εξελισσόμενες ανάγκες των πολιτών, το περιβάλλον, την τοπική οικονομία και την ευρύτερη κοινωνία.

Δίκτυα κορμού για τις πανευρωπαϊκές ομοσπονδίες υπολογιστικού νέφους:

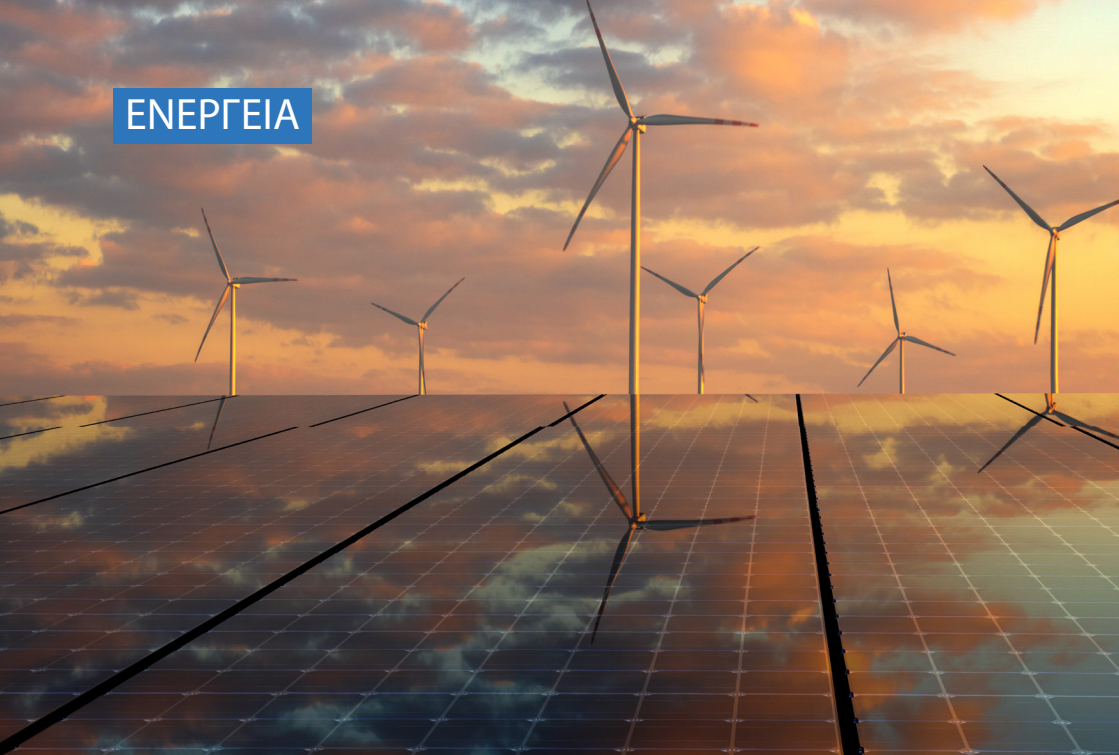
Μαζί με το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη», το InvestEU και τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ο Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» προωθεί την ανάπτυξη διασυνοριακών και εθνικών διασυνδέσεων υποδομών υπολογιστικού νέφους. Οι διασυνδέσεις αυτές καθιστούν δυνατή την κατανομημένη, ασφαλή, ενεργειακά αποδοτική και υψηλής ταχύτητας συνδεσιμότητα προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων της ΕΕ.

Συνδεσιμότητα κορμού για τις ψηφιακές παγκόσμιες πύλες:

Ο ΜΣΕ – Ψηφιακός τομέας στηρίζει την ανάπτυξη διεπειρωτικών δικτύων κορμού στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για την ψηφιακή παγκόσμια πύλη: όταν τεθούν σε λειτουργία, τα δίκτυα αυτά θα συμβάλουν στην ενίσχυση της ποιότητας και της ανθεκτικότητας της συνδεσιμότητας μεταξύ των χωρών της ΕΕ, καθώς και μεταξύ τρίτων χωρών. Αυτό περιλαμβάνει υποθαλάσσια καλώδια, δορυφορικές υποδομές και συνδεσιμότητα με σημεία ανταλλαγής διαδικτύου.

Επιχειρησιακές ψηφιακές πλατφόρμες:

Ο ΜΣΕ – Ψηφιακός τομέας χρηματοδοτεί επιχειρησιακές ψηφιακές πλατφόρμες που υποστηρίζουν τις ψηφιακές υπηρεσίες στους τομείς της ενέργειας και των μεταφορών που θα υλοποιηθούν σε διασυνοριακό επίπεδο στην ΕΕ. Οι συνέργειες αυτές κινητοποιούν την ανανέωση των υποδομών ενέργειας και μεταφορών.

Η ΕΕ διαθέτει **διάφορα προγράμματα χρηματοδότησης** για έργα που συμβάλουν στην εξασφάλιση ανταγωνιστικού, βιώσιμου και ασφαλούς ενεργειακού εφοδιασμού στην ΕΕ. Οι επιχορηγήσεις και τα προγράμματα δανειοδότησης βοηθούν τις εταιρείες, τις περιφέρειες και τις χώρες να υλοποιούν με επιτυχία έργα στον τομέα της ενέργειας.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- δημοτικές, τοπικές και περιφερειακές αρχές·
- δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς που ενεργούν εξ ονόματος των αρχών αυτών (οργανισμοί κοινής ωφελείας, πάροχοι υπηρεσιών δημόσιων μεταφορών, ενώσεις κοινωνικής στέγασης, εταιρείες παροχής υπηρεσιών ενέργειας κ.λπ.)
- επιχειρήσεις και νεοφυείς επιχειρήσεις στις περιφέρειες όπου το μέγεθος και ο αντίκτυπος της κλιματικής μετάβασης είναι μεγαλύτερα·
- πολίτες.

Ταμείο Συνοχής

Το Ταμείο Συνοχής της ΕΕ αποσκοπεί στη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων ανάμεσα στις χώρες της ΕΕ και στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Το ταμείο στηρίζει έργα που σχετίζονται με την ενέργεια και τα οποία ωφελούν το περιβάλλον, για παράδειγμα μειώνοντας τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, αυξάνοντας τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή βελτιώνοντας την ενεργειακή απόδοση. Μέρος του Ταμείου Συνοχής προορίζεται για την υλοποίηση της Ενεργειακής Ένωσης της ΕΕ, με τη βοήθεια του [Δικτύου Ενέργειας και Διαχειριστικών Αρχών](#). Ένα άλλο μέρος του Ταμείου Συνοχής χρησιμοποιείται για τη στήριξη του Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη».

Στήριξη του ενεργειακού τομέα από τον Μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ)

Κάθε δύο χρόνια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταρτίζει κατάλογο των [έργων κοινού ενδιαφέροντος \(ΕΚΕ\)](#) της ΕΕ που μπορούν να υποβάλουν αίτηση για χρηματοδότηση από τον ΜΣΕ. Εκτός από τα έργα κοινού ενδιαφέροντος, το πρόγραμμα ΜΣΕ για την περίοδο 2021-2027 περιλαμβάνει ένα νέο τμήμα για τη στήριξη διασυνοριακών έργων που αφορούν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές. Οι [ειδικοί στόχοι του ΜΣΕ στον τομέα της ενέργειας](#) είναι:

1. η συμβολή στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν την περαιτέρω ενοποίηση μιας αποδοτικής και ανταγωνιστικής εσωτερικής αγοράς ενέργειας, τη διαλειτουργικότητα των δικτύων σε διασυνοριακό και διατομεακό επίπεδο, ώστε να διευκολυνθεί η απαλλαγή της οικονομίας από τις ανθρακούχες εκπομπές, να προωθηθεί η ενεργειακή απόδοση και η ασφάλεια εφοδιασμού·
2. η διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Η χρηματοδότηση του ΜΣΕ στηρίζει δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο έργων υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας, έξυπνων δικτύων, CO₂ και φυσικού αερίου· πρωταρχικός στόχος είναι η καλύτερη διασύνδεση των δικτύων ενέργειας και, συνεπώς, η ενίσχυση της ενιαίας αγοράς ενέργειας στην ΕΕ. Η αναβάθμιση των απαρχαιωμένων ενεργειακών υποδομών της ΕΕ, προκειμένου να προετοιμαστούν για τις μελλοντικές προκλήσεις (ενεργειακή ζήτηση, ασφάλεια εφοδιασμού, παροχή ενέργειας σε μεγάλη κλίμακα από ανανεώσιμες πηγές), απαιτεί τεράστιες επενδύσεις. Οι [επιχορηγήσεις του ΜΣΕ](#) έχουν ιδιαίτερη

σημασία, καθώς ορισμένα έργα στον τομέα της ενέργειας δεν είναι βιώσιμα από εμπορικής άποψης. Οι επιχορηγήσεις χορηγούνται κατόπιν ανταγωνιστικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων.

του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) έχει ως στόχο τη μείωση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ. Ένας από τους πέντε τομείς προτεραιότητας για την περίοδο 2021-2027 είναι η «καθαρή και δίκαιη ενεργειακή μετάβαση», που προβλέπεται να επιτευχθεί με τους εξής τρόπους:

- προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου·
- προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σε αυτήν·
- ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και συστημάτων αποθήκευσης εκτός του Διευρωπαϊκού Δικτύου Ενέργειας (ΔΕΔ-Ε).

Κατά τις επιχειρησιακές πράξεις στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ, αναμένεται να κατευθυνθεί το 30 % του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου σε κλιματικούς στόχους.

Ορίζων Ευρώπη

Το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ «Ορίζων Ευρώπη» αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, καθιστώντας τον ενεργειακό τομέα φιλικότερο προς το κλίμα και το περιβάλλον. Στο πλαίσιο της ομάδας 5 για το κλίμα, την ενέργεια και την κινητικότητα, το πρόγραμμα στηρίζει έργα στους ακόλουθους τομείς:

- ενεργειακός εφοδιασμός·
- ενεργειακά συστήματα και δίκτυα·
- κτίρια και βιομηχανικές εγκαταστάσεις σε ενεργειακή μετάβαση·
- αποθήκευση ενέργειας.

Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» χρηματοδοτεί την έρευνα και την καινοτομία

στον τομέα της ενέργειας, οι οποίες διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην εφαρμογή των λύσεων και των μετασχηματισμών των συστημάτων που ο τομέας έχει τόσο μεγάλη ανάγκη. Η χρηματοδότηση συμβάλλει στην αύξηση της αποδοτικότητας ολόκληρης της αξιακής αλυσίδας των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και στην ενσωμάτωση της βιωσιμότητας και της κυκλικότητας σε όλη την αλυσίδα. Παράλληλα, το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» συμβάλλει στην ανάπτυξη καινοτόμων και ανατρεπτικών τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και λύσεων αποθήκευσης ενέργειας.

Ο Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός για το Κλίμα, τις Υποδομές και το Περιβάλλον (CINEA) διαχειρίζεται τμήματα του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» στον τομέα της ενέργειας, καθώς και των καινοτόμων τεχνολογιών και λύσεων ενεργειακής απόδοσης για τα κτίρια, τη θέρμανση και την ψύξη, και άλλων μορφών καινοτόμου χρήσης της ενέργειας. Όλες οι πληροφορίες χρηματοδότησης και οι διαδικασίες υποβολής αίτησης διατίθενται στη [διαδικτυακή πύλη για τις χρηματοδοτήσεις και τους διαγωνισμούς](#).

InvestEU

Το πρόγραμμα InvestEU στηρίζει τις βιώσιμες επενδύσεις, την καινοτομία και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην ΕΕ. Το πρόγραμμα βασίζεται στο επιτυχημένο μοντέλο του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη (σχέδιο Juncker). Συγκεντρώνει, σε ένα ενιαίο μέσο, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων και 13 άλλα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ.

Το ταμείο InvestEU λειτουργεί από το 2022. Οι εταίροι υλοποίησης του InvestEU παρέχουν λύσεις άμεσης και ενδιάμεσης χρηματοδότησης τόσο για τους ιδιωτικούς όσο και για τους δημόσιους φορείς υλοποίησης έργων. Τον Μάρτιο του 2022, υπεγράφη εγγυητική συμφωνία με τον όμιλο της ΕΤΕπ, τον κύριο εταίρο υλοποίησης, ώστε οι εταιρείες και οι φορείς υλοποίησης έργων να μπορούν να υποβάλουν αίτηση χρηματοδότησης.

Θα ακολουθήσουν εγγυητικές συμφωνίες με άλλους εταίρους υλοποίησης.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- ιδιωτικές οντότητες ή εταιρείες εκτέλεσης έργων, μεγάλες εταιρείες, εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης, συμπεριλαμβανομένων μικρών εταιρειών, και ΜΜΕ·
- οντότητες του δημόσιου τομέα (εδαφικές ή μη) και οντότητες τύπου δημόσιου τομέα·

- μεικτές οντότητες, όπως συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα και ιδιωτικές επιχειρήσεις δημόσιου σκοπού· ή
- μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί.

Οι φορείς υλοποίησης έργων θα πρέπει να απευθύνονται απευθείας στους εταίρους υλοποίησης οι οποίοι θα προσφέρουν ειδικά προσαρμοσμένες χρηματοδοτικές λύσεις με βάση τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα που υποστηρίζονται από την [εγγύηση της ΕΕ](#), η οποία παρέχει προστασία από τον πιστωτικό κίνδυνο.

Οι μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης, οι ΜΜΕ και οι κοινωνικές ή πολύ μικρές επιχειρήσεις θα πρέπει να απευθύνονται στις τοπικές τους εμπορικές ή δημόσιες τράπεζες, των οποίων τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα καλύπτονται από την εγγύηση της ΕΕ στη χώρα ή την περιφέρειά τους. Οι εν λόγω τοπικοί χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές θα τους ενημερώνουν εάν ένα συγκεκριμένο χρηματοδοτικό πρόγραμμα καλύπτεται από το ταμείο InvestEU. Βρείτε τον τοπικό σας ενδιαμέσο φορέα στον δικτυακό τόπο για την [πρόσβαση σε χρηματοδότηση](#).

LIFE

Ένα νέο υποπρόγραμμα του προγράμματος LIFE είναι αφιερωμένο στην [καθαρή ενέργεια](#). Παρέχει στήριξη σε πρωτοβουλίες που επιδιώκουν την υλοποίηση πολιτικών οι οποίες σχετίζονται με τη βιώσιμη ενέργεια και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Τα έργα συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του υποπρογράμματος LIFE για τη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας στους ακόλουθους πέντε τομείς παρέμβασης:

1. δημιουργία εθνικού, περιφερειακού και τοπικού πλαισίου πολιτικής για τη στήριξη της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας·
2. επιτάχυνση της τεχνολογικής ανάπτυξης, της ψηφιοποίησης, των νέων υπηρεσιών και επιχειρηματικών μοντέλων, και ενίσχυση των σχετικών επαγγελματικών δεξιοτήτων στην αγορά·
3. προσέλκυση ιδιωτικής χρηματοδότησης για τη βιώσιμη ενέργεια·
4. στήριξη της ανάπτυξης τοπικών και περιφερειακών επενδυτικών έργων·
5. συμμετοχή και ενδυνάμωση των πολιτών στη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας.

Το υποπρόγραμμα αποσκοπεί στη διευκόλυνση της μετάβασης προς μια ενεργειακά αποδοτική, βασιζόμενη σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ανθεκτική οικονομία, χρηματοδοτώντας δράσεις συντονισμού και στήριξης σε ολόκληρη την ΕΕ. Όλες οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων του LIFE δημοσιεύονται στον [δικτυακό τόπο του CINEA](#).

Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης

Ο [Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης](#) είναι ένα χρηματοδοτικό εργαλείο που παρέχει ειδικά προσαρμοσμένη στήριξη στις πλέον ευάλωτες και υψηλής έντασης άνθρακα περιφέρειες κατά τη μετάβαση σε μια πιο πράσινη οικονομία.

Ο μηχανισμός αποτελείται από τρεις πυλώνες:

1. ένα [Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης](#) της τάξης των 40 δισ. EUR που παρέχει κυρίως επιχορηγήσεις·
2. ένα ειδικό καθεστώς στο πλαίσιο του [InvestEU](#) για την ενθάρρυνση των ιδιωτικών επενδύσεων·
3. μια [δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα από τον όμιλο της ΕΤΕπ](#) για την κινητοποίηση πρόσθετων επενδύσεων και τη μόχλευση δημόσιας χρηματοδότησης.

Στο πλαίσιο του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης, παρέχεται στήριξη σε όλα τα κράτη μέλη· δίνεται έμφαση στις περιφέρειες με τη μεγαλύτερη ένταση άνθρακα ή με τον υψηλότερο αριθμό ατόμων που εργάζονται στη βιομηχανία ορυκτών καυσίμων. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση καταρτίζοντας εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης που καλύπτουν την περίοδο έως το 2030, προσδιορίζοντας τις περιοχές που θα πρέπει να λάβουν τη μεγαλύτερη στήριξη.

Όσον αφορά την ενέργεια, ο Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης προστατεύει:

Άτομα και πολίτες που είναι πιο ευάλωτοι στη μετάβαση, με τους εξής τρόπους:

- με τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κατοικιών·
- με επενδύσεις στην καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας·
- με τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε καθαρή, οικονομικά προσιτή και ασφαλή ενέργεια.

Εταιρείες και τομείς που δραστηριοποιούνται σε βιομηχανίες υψηλής έντασης άνθρακα ή που περιλαμβάνουν τέτοιες βιομηχανίες·

Κράτη μέλη και περιφέρειες με υψηλή εξάρτηση από ορυκτά καύσιμα και βιομηχανίες υψηλής έντασης άνθρακα, με τους εξής τρόπους:

- με επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·
- με βελτίωση των ενεργειακών υποδομών και της τηλεθέρμανσης.

Ταμείο Εκσυγχρονισμού

Το Ταμείο Εκσυγχρονισμού είναι ένα νέο μέσο που στηρίζει 10 κράτη μέλη με χαμηλότερο εισόδημα κατά τη μετάβασή τους στην κλιματική ουδετερότητα, βοηθώντας τα να εκσυγχρονίσουν τα ενεργειακά τους συστήματα και να βελτιώσουν την ενεργειακή τους απόδοση.

Τα δικαιούχα κράτη μέλη είναι η Βουλγαρία, η Κροατία, η Τσεχία, η Εσθονία, η Ουγγαρία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Πολωνία, η Ρουμανία και η Σλοβακία.

Το Ταμείο Εκσυγχρονισμού στηρίζει επενδύσεις στους εξής τομείς:

- παραγωγή και χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές·
- ενεργειακή απόδοση·
- αποθήκευση ενέργειας·
- εκσυγχρονισμός των ενεργειακών δικτύων, συμπεριλαμβανομένης της τηλεθέρμανσης, των αγωγών και των δικτύων·
- δίκαιη μετάβαση σε εξαρτώμενες από τον άνθρακα περιφέρειες: αναδιάρθρωση, επανειδίκευση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων, εκπαίδευση, πρωτοβουλίες αναζήτησης εργασίας και νεοφυείς επιχειρήσεις.

Το Ταμείο Εκσυγχρονισμού λειτουργεί υπό την ευθύνη των δικαιούχων κρατών μελών, τα οποία **συνεργάζονται στενά με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ)**, την επιτροπή επενδύσεων που έχει συσταθεί για το εν λόγω ταμείο, καθώς και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το Ταμείο Εκσυγχρονισμού αφήνει στα δικαιούχα κράτη μέλη την ελευθερία να αποφασίζουν τη μορφή της στήριξης: μπορούν επομένως να χρησιμοποιούν επιχορηγήσεις, πριμοδοτήσεις, εγγυητικά μέσα, δάνεια ή εισφορές κεφαλαίου.

Η στήριξη που χορηγείται από τα κράτη μέλη με πόρους του Ταμείου Εκσυγχρονισμού πρέπει να συμμορφώνεται με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Οι επενδύσεις της ΕΤΕπ συμβάλλουν στις προσπάθειες μετασχηματισμού του ενεργειακού τομέα με πολλούς τρόπους. Οι επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση παραμένουν ο οικονομικά αποδοτικότερος τρόπος να επιτευχθούν οι ενεργειακοί και κλιματικοί στόχοι της ΕΕ.

Η ΕΤΕπ δεν στηρίζει πλέον παραδοσιακά ενεργειακά έργα ορυκτών καυσίμων, συμπεριλαμβανομένων όσων αφορούν το φυσικό αέριο. Είναι το πρώτο διεθνές χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που έχει κάνει αυτό το βήμα.

Η ΕΤΕπ εστιάζει τις δραστηριότητές της σε τέσσερα ξεχωριστά θέματα, όπου μπορεί να προσφέρει υψηλό βαθμό πρόσθετης αξίας:

1. αξιοποίηση του δυναμικού ενεργειακής απόδοσης·
2. απαλλαγή του ενεργειακού εφοδιασμού από τις ανθρακούχες εκπομπές·
3. στήριξη της καινοτομίας και των καινοτόμων ενεργειακών υποδομών·
4. εξασφάλιση των απαραίτητων υποδομών.

Η ΕΤΕπ χορηγεί στις επιχειρήσεις δάνεια και άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα. Παρέχει επίσης συμβουλές και εμπειρογνώσια σχετικά με τη διοίκηση και την ανάπτυξη έργων.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα έργα στον τομέα της ενέργειας που υποστηρίζονται από την ΕΤΕπ, συμβουλευτείτε τον [δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων](#).

Ταμείο Καινοτομίας

Το **Ταμείο Καινοτομίας** είναι ένα από τα μεγαλύτερα χρηματοδοτικά προγράμματα στον κόσμο για την επίδειξη καινοτόμων τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Είναι ο διάδοχος του προγράμματος NER 300.

Το ταμείο εστιάζει σε τεχνολογίες και μεγάλα εμβληματικά έργα που μπορούν να επιφέρουν σημαντικές μειώσεις εκπομπών. Για παράδειγμα:

- καινοτόμες τεχνολογίες και διαδικασίες χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών σε ενεργοβόρες βιομηχανίες·
- δέσμευση, χρήση και αποθήκευση άνθρακα·
- παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές·
- αποθήκευση ενέργειας.

Το Ταμείο Καινοτομίας τελεί υπό τη διαχείριση του [Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού για το Κλίμα, τις Υποδομές και το Περιβάλλον](#) (CINEA).

Ευρωπαϊκό Ταμείο Ενεργειακής Απόδοσης

Το ΕΤΕΑ αποσκοπεί στην [παροχή](#) χρηματοδότησης με βάση την αγορά για εμπορικά βιώσιμα δημόσια έργα στους τομείς της ενεργειακής απόδοσης, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των καθαρών μεταφορών στα κράτη μέλη της ΕΕ, ιδίως σε αστικά περιβάλλοντα. Σε σύγκριση με το τραπεζικό σύστημα, η χρηματοδότηση που βασίζεται στην αγορά είναι πιο ικανή να επιμερίζει τον κίνδυνο και να μεταφέρει τις ζημιές στους επενδυτές. Τα επενδυτικά ταμεία δεν φέρουν τους ίδιους κινδύνους φερεγγυότητας με τις τράπεζες, καθώς οι επενδυτές δικαιούνται μόνο την αγοραία αξία των επενδύσεών τους.

Οι επενδύσεις στον τομέα της βιώσιμης ενέργειας που προωθούνται από τις τοπικές, περιφερειακές και (όπου δικαιολογείται) εθνικές δημόσιες αρχές είναι δυνατό να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσια κτίρια·
- επενδύσεις σε υψηλής απόδοσης συνδυασμένη παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας (CHP), συμπεριλαμβανομένης της μικρο-συμπαγωγής και των δικτύων τηλεθέρμανσης/τηλεψύξης·
- επενδύσεις σε αποκεντρωμένες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της μικροπαραγωγής·
- καθαρές αστικές μεταφορές·
- έργα εκσυγχρονισμού υποδομών, όπως ο οδικός φωτισμός και τα έξυπνα δίκτυα·
- βιώσιμες μορφές ενέργειας με δυναμικό καινοτομίας και ανάπτυξης.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- δημοτικές, τοπικές και περιφερειακές αρχές, καθώς και δημόσιες και ιδιωτικές οντότητες που ενεργούν για λογαριασμό των εν λόγω αρχών·
- τοπικές επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας στον τομέα της ενέργειας·
- επιχειρήσεις παροχής ενεργειακών υπηρεσιών·
- εταιρείες τηλεθέρμανσης που χρησιμοποιούν τη συνδυασμένη παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας·
- ενώσεις κοινωνικής στέγασης·

- πάροχοι υπηρεσιών δημόσιων μεταφορών.

Ο δικτυακός τόπος του ταμείου παρέχει [έλεγχο επιλεξιμότητας](#) για τους δυνητικούς αιτούντες.

Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) αποτελεί το βασικό μέσο στο επίκεντρο του Next Generation EU, του σχεδίου της ΕΕ για να βγει ισχυρότερη από την πανδημία του κορονοϊού. Διαρθρώνεται γύρω από έξι πυλώνες: πράσινη μετάβαση· ψηφιακός μετασχηματισμός· οικονομική συνοχή, παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα· κοινωνική και εδαφική συνοχή· υγεία και οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα· και πολιτικές για την επόμενη γενιά. Τα [εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας](#) των κρατών μελών θα πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστον το 37 % των συνολικών δαπανών σε επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις που στηρίζουν τους στόχους για το κλίμα. Ο ΜΑΑ θα βοηθήσει την ΕΕ να επιτύχει τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

Μερικοί χρήσιμοι σύνδεσμοι περιλαμβάνουν:

- πληροφορίες σχετικά με τα ενεργειακά μέσα στην περιφερειακή πολιτική ([ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής της Επιτροπής](#))·
- πληροφορίες σχετικά με το φάσμα των ευκαιριών χρηματοδότησης της ΕΕ που μπορούν να στηρίξουν έργα βιώσιμης ενέργειας στις πόλεις: [χρηματοδότηση της τοπικής βιώσιμης ενέργειας](#)·
- έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τεχνικές οδηγίες σχετικά με τη [χρηματοδότηση της ενεργειακής ανακαίνισης κτιρίων με χρηματοδότηση από την πολιτική συνοχής](#)·
- [καθεστώτα στήριξης και πρωτοβουλίες](#) της ΕΕ για την επιτάχυνση των επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση.

REPowerEU: οικονομικά προσιτή, ασφαλής και βιώσιμη ενέργεια για την Ευρώπη

Το REPowerEU είναι ένα σχέδιο για την εξοικονόμηση ενέργειας, την παραγωγή καθαρής ενέργειας και τη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού μας. Προβλέπει μια σειρά μέτρων που αποσκοπούν στην ταχεία μείωση της εξάρτησης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα και στην επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης,

αυξάνοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα του ενεργειακού συστήματος σε ολόκληρη την ΕΕ. Μεταξύ άλλων, ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) βρίσκεται στο επίκεντρο της υλοποίησης του σχεδίου REPowerEU, παρέχοντας πρόσθετη ενωσιακή χρηματοδότηση. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τα υπολειπόμενα δάνεια του ΜΑΑ και τις νέες επιχορηγήσεις του ΜΑΑ που χρηματοδοτούνται από τον πλειστηριασμό δικαιωμάτων του συστήματος εμπορίας εκπομπών, τα οποία επί του παρόντος τηρούνται στο αποθεματικό για τη σταθερότητα της αγοράς, καθώς και το Ταμείο Καινοτομίας. Το REPowerEU μπορεί να χρηματοδοτήσει μια σειρά **δράσεων**.

Το REPowerEU προωθεί μια σειρά μέτρων, όπως οι κοινές αγορές φυσικού αερίου, ΥΦΑ και υδρογόνου μέσω της ενεργειακής πλατφόρμας της ΕΕ για όλα τα κράτη μέλη που επιθυμούν να συμμετάσχουν, καθώς και για την Ουκρανία, τη Μολδαβία, τη Γεωργία και τα Δυτικά Βαλκάνια. Προωθεί επίσης νέες εταιρικές σχέσεις στον τομέα της ενέργειας με αξιόπιστους προμηθευτές, συμπεριλαμβανομένης της μελλοντικής συνεργασίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τα αέρια χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, την ταχεία ανάπτυξη έργων ηλιακής και αιολικής ενέργειας, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη του ανανεώσιμου υδρογόνου, και έργα που αποσκοπούν στην αύξηση της παραγωγής βιομεθανίου. Μακροπρόθεσμα, τα νέα εθνικά σχέδια REPowerEU στο πλαίσιο του τροποποιημένου Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας προβλέπεται να στηρίξουν επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις αξίας 300 δισ. EUR. Η απαλλαγή της βιομηχανίας από τις ανθρακούχες εκπομπές προβλέπεται να υποστηριχθεί με έργα στο πλαίσιο του Ταμείου Καινοτομίας. Η νέα νομοθεσία και οι συστάσεις για την ταχύτερη αδειοδότηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ιδίως σε συγκεκριμένες «περιοχές πρώτης επιλογής» με χαμηλό περιβαλλοντικό κίνδυνο, και οι επενδύσεις σε ένα ολοκληρωμένο και προσαρμοσμένο δίκτυο υποδομών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας αποτελούν μέρος του REPowerEU. Τα προβλεπόμενα μέτρα εφαρμόζονται προκειμένου να επιτευχθεί εξοικονόμηση ενέργειας και να αυξηθεί ο ευρωπαϊκός στόχος για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας έως το 2030 από 40 % σε 45 %. Προβλέπονται επίσης νέες προτάσεις της ΕΕ για την εξασφάλιση της πρόσβασης της βιομηχανίας σε κρίσιμες πρώτες ύλες, και ρυθμιστικά μέτρα για την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης στον τομέα των μεταφορών, καθώς και η κατασκευή ηλεκτρολυτικών κυψελών για την τροφοδοσία της βιομηχανίας της ΕΕ με εγχώρια παραγωγή 10 εκατομμυρίων τόνων ανανεώσιμου υδρογόνου.

EU4Health

Όντας το μεγαλύτερο πρόγραμμα της ΕΕ για την υγεία μέχρι σήμερα, το πρόγραμμα **EU4Health** (Η ΕΕ για την υγεία) συμβάλλει σημαντικά στην ανάκαμψη μετά τη νόσο COVID-19. Τέσσερις πρωταρχικοί στόχοι καταδεικνύουν το ευρύ φάσμα και τις φιλοδοξίες του προγράμματος:

1. βελτίωση και ενίσχυση της υγείας στην ΕΕ
2. προστασία των ανθρώπων από σοβαρές διασυννοριακές απειλές κατά της υγείας
3. βελτίωση της πρόσβασης σε φάρμακα, ιατροτεχνολογικά προϊόντα και προϊόντα αναγκαία για την αντιμετώπιση κρίσεων
4. ενίσχυση των συστημάτων υγείας.

Το πρόγραμμα εφαρμόζει, όπου είναι εφικτό, την προσέγγιση «Μία υγεία», αναγνωρίζοντας ότι η ανθρώπινη υγεία συνδέεται με την υγεία των ζώων και

με το περιβάλλον.

Το EU4Health ανοίγει τον δρόμο για μια **Ευρωπαϊκή Ένωση Υγείας**, επενδύοντας σε επείγουσες προτεραιότητες στον τομέα της υγείας, όπως:

- **αντιμετώπιση της πανδημίας του κορονοϊού** και ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ΕΕ έναντι **διασυνοριακών απειλών κατά της υγείας**·
- **ευρωπαϊκό σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου**·
- **φαρμακευτική στρατηγική**.

Ενισχύονται επίσης δραστηριότητες σε άλλους τομείς, όπως η **ψηφιοποίηση** των συστημάτων υγείας, η μείωση του αριθμού των **λοιμώξεων που είναι ανθεκτικές στα αντιμικροβιακά** και η **βελτίωση των ποσοστών εμβολιασμού**.

Το πρόγραμμα επιδιώκει την πρόληψη ασθενειών και την προώθηση της υγείας και της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα της υγείας. Υποστηρίζει δράσεις για την πρόληψη, την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση διασυνοριακών απειλών κατά της υγείας· συμπληρώνει τα εθνικά αποθέματα βασικών προϊόντων αναγκαίων για την αντιμετώπιση κρίσεων· και δημιουργεί εφεδρεία ιατρικού, υγειονομικού και υποστηρικτικού προσωπικού. Το EU4Health καθιστά τα φάρμακα, τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα και τα αναγκαία για την αντιμετώπιση κρίσεων προϊόντα περισσότερο διαθέσιμα και προσβάσιμα. Τέλος, το EU4Health συμβάλλει στην ψηφιοποίηση της υγειονομικής περίθαλψης και στην εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη, και θα στηρίξει τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων.

Το EU4Health υποστηρίζει ευρύ φάσμα έργων στο πλαίσιο τεσσάρων γενικών στόχων:

- ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων·
- πρόληψη ασθενειών·
- συστήματα υγείας και εργατικό δυναμικό στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης·
- ψηφιοποίηση.

Ο καρκίνος αποτελεί βασική προτεραιότητα και στα τέσσερα σκέλη.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- ερευνητικά ιδρύματα και πανεπιστήμια·
- διεθνείς οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας·

- δημόσιες αρχές·
- ΜΚΟ·
- εμπορικές επιχειρήσεις.

Το EU4Health υλοποιείται με άμεση και έμμεση διαχείριση, κυρίως από τον [Ευρωπαϊκό Εκτελεστικό Οργανισμό για την Υγεία και τον Ψηφιακό Τομέα](#). Η χρηματοδότηση λαμβάνει τη μορφή επιχορηγήσεων, βραβείων και δημόσιων συμβάσεων. Άμεσες επιχορηγήσεις μπορούν να υπογραφούν με διεθνείς οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας.

Συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλα ταμεία

Οι προκλήσεις στον τομέα της υγείας είναι από τη φύση τους οριζόντιες. Το EU4Health συνεργάζεται με διάφορα άλλα προγράμματα, πολιτικές, μέσα και δράσεις της ΕΕ:

- το [Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ \(ΕΚΤ+\)](#) για τη στήριξη της πρόσβασης των ευάλωτων ομάδων στην υγειονομική περίθαλψη·
- το [Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης](#) για τη βελτίωση των περιφερειακών υποδομών υγείας·
- το πρόγραμμα [«Ορίζων Ευρώπη»](#) για την έρευνα στον τομέα της υγείας·
- τον Μηχανισμό [Πολιτικής Προστασίας της Ένωσης / rescEU](#) για τη δημιουργία αποθεμάτων ιατρικών προμηθειών έκτακτης ανάγκης·
- το πρόγραμμα [«Ψηφιακή Ευρώπη»](#) και τον [Μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη»](#) για τη δημιουργία της ψηφιακής υποδομής που απαιτείται για την ψηφιακή υγεία·
- το πρόγραμμα InvestEU·
- το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά·
- τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας·
- το πρόγραμμα Erasmus+·
- το μέσο στήριξης έκτακτης ανάγκης.

Η αντίδραση της ΕΕ στην πανδημία του κορονοϊού

Από την έναρξη της πανδημίας, η ΕΕ κινητοποιεί όλους τους διαθέσιμους πόρους της για να βοηθήσει τα κράτη μέλη να συντονίσουν τις εθνικές τους αντιδράσεις και να υιοθετήσουν μια κοινή προσέγγιση της κατάστασης. Η βοήθεια αυτή περιλαμβάνει την παροχή αντικειμενικών πληροφοριών σχετικά με την εξάπλωση του ιού, αποτελεσματικές προσπάθειες για τον περιορισμό του και μέτρα για την αποκατάσταση των οικονομικών και κοινωνικών ζημιών που προκλήθηκαν από την πανδημία.

Έχουν διατεθεί ορισμένα ταμεία της ΕΕ για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που ανέκυψαν από την πανδημία COVID-19. Δεδομένου ότι πολλά από αυτά έχουν ήδη αναφερθεί λεπτομερώς σε προηγούμενες ενότητες του οδηγού χρηματοδότησης, θα αναφερθούν μόνο πολύ συνοπτικά εδώ. Η ΕΕ έχει αναλάβει δράση σε πολλά μέτωπα:

Ταμεία της ΕΕ για τη στήριξη των οικονομιών των κρατών μελών της ΕΕ και την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας

Η ΕΕ κατάρτισε δέσμη μέτρων ανάκαμψης ύψους 2,018 τρισεκατομμυρίων EUR (σε τρέχουσες τιμές), η οποία συνδυάζει τον προϋπολογισμό της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 και τα κονδύλια του [Next Generation EU](#). Στο πλαίσιο της ρύθμισης αυτής, η Επιτροπή θα μπορεί να δανειστεί έως και περίπου 800 δισ. EUR (σε τρέχουσες τιμές) από τις αγορές. Η ΕΕ συμφώνησε επίσης [προσωρινούς κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις](#) ώστε οι κυβερνήσεις να μπορούν να παρέχουν ρευστότητα στην οικονομία για τη στήριξη των πολιτών και τη διάσωση θέσεων εργασίας στην ΕΕ. Η ΕΕ ενεργοποίησε επίσης τη «ρήτρα διαφυγής» που επιτρέπει τη μέγιστη ευελιξία στην εφαρμογή των δημοσιονομικών κανόνων. Αυτό βοήθησε τις χώρες της ΕΕ να στηρίξουν τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης και τις επιχειρήσεις τους, και να διασφαλίσουν τις θέσεις εργασίας κατά τη διάρκεια της κρίσης. Υποστηρίχθηκε επίσης με δράσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για τη στήριξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Next Generation EU, ανατρέξτε στην ειδική ενότητα του παρόντος οδηγού χρηματοδότησης.

Για την αντιμετώπιση της κρίσης, η ΕΕ προώθησε μια επενδυτική πρωτοβουλία για την παροχή άμεσης ρευστότητας στα κράτη μέλη. Η πρώτη ενίσχυση της

ρευστότητας συνίστατο σε μη δαπανηθέντα κονδύλια της πολιτικής συνοχής. Η πρώτη δέσμη μέτρων προτάθηκε στις 13 Μαρτίου 2020 (περιλαμβάνοντας την [πρωτοβουλία επενδύσεων για την αντιμετώπιση του κορονοϊού](#), ακολουθούμενη από την [πρωτοβουλία επενδύσεων για την αντιμετώπιση του κορονοϊού+](#)). Τα μέτρα περιλάμβαναν επίσης νέες μεθόδους για την προσέγγιση των πλέον ευάλωτων ατόμων στο πλαίσιο του [Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους](#), όπως οι κατ' οίκον παραδόσεις και η χρήση ηλεκτρονικών κουπονιών για τη μείωση του κινδύνου εξάπλωσης του ιού.

Το μέσο προσωρινής στήριξης της ΕΕ για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE) σχεδιάστηκε για να βοηθήσει τους ανθρώπους να διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας τους κατά τη διάρκεια της κρίσης. Η στήριξη του SURE παρέχεται με τη μορφή κοινωνικών ομολόγων ώστε να διασφαλίζεται ότι κάθε ευρώ έχει σαφή κοινωνικό αντίκτυπο. Για τη στήριξη των γεωργών και του γεωργικού τομέα, η ΕΕ έχει δρομολογήσει [έκτακτα μέτρα για τη στήριξη και τη σταθεροποίηση των αγορών γεωργικών προϊόντων](#).

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων συμφώνησε να χρησιμοποιήσει το [Ευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων](#) για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας του κορονοϊού· αυτό επέτρεψε στον όμιλο ΕΤΕπ να αυξήσει τη στήριξή του κυρίως προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις της ΕΕ.

Άλλες δράσεις της ΕΕ εν συντομία

Πιστοποιητικό COVID της ΕΕ

Το [ψηφιακό πιστοποιητικό COVID της ΕΕ](#) παρείχε επιτυχώς στους πολίτες ένα εργαλείο αξιόπιστο και αποδεκτό σε ολόκληρη την ΕΕ. Απέτρεψε την εμφάνιση ενός κατακερματισμένου συστήματος πολλαπλών εθνικών πιστοποιητικών. Το σύστημα του ψηφιακού πιστοποιητικού COVID της ΕΕ είναι επαρκώς ευέλικτο ώστε να προσαρμόζεται, εάν χρειαστεί, σε πιθανές μελλοντικές εξελίξεις και νέα επιστημονικά στοιχεία.

Στρατηγική για τα εμβόλια

Οι συμβάσεις που συνήφθησαν στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για τα εμβόλια παρέχουν στα κράτη μέλη πρόσβαση σε όσες δόσεις εμβολίων (συμπεριλαμβανομένων προσαρμοσμένων εμβολίων εάν αποδειχθούν αναγκαία) χρειαστούν το 2022 και το 2023. Η ΕΕ θα πρέπει να συνεχίσει να επενδύει στην ανάπτυξη και την παραγωγή καλύτερων, πιο προηγμένων εμβολίων κατά της νόσου COVID-19 και των παραλλαγών της.

Η ΕΕ έχει δημιουργήσει ένα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο εμβολίων για τους πολίτες της ΕΕ σε δίκαιες τιμές. Έχουν συναφθεί συμβάσεις με οκτώ πολλά υποσχόμενους φορείς ανάπτυξης εμβολίων, εξασφαλίζοντας ένα χαρτοφυλάκιο έως και 4,2 δισεκατομμυρίων δόσεων. Η ΕΕ έχει κινητοποιήσει κονδύλια στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» από τον Ιανουάριο του 2020 για την ανάπτυξη εμβολίων, νέων θεραπειών, διαγνωστικών εξετάσεων και ιατρικών συστημάτων για την πρόληψη της εξάπλωσης του κορονοϊού και τη διάσωση ζωών. Με το εκκολαπτήριο της HERA (Αρχή ετοιμότητας και αντίδρασης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας), που εγκαινιάστηκε τον Φεβρουάριο του 2021, η ΕΕ προετοιμάστηκε για την ανίχνευση παραλλαγών και την ανάπτυξη, την κανονιστική έγκριση και την παραγωγή προσαρμοσμένων εμβολίων. Η ΕΕ κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες προκειμένου να ενισχύσει την ικανότητά της για ταχεία ανίχνευση και χαρακτηρισμό των ανησυχητικών παραλλαγών.

Δράσεις της ΕΕ στον τομέα της υγείας

Εφαρμόστηκε μια σειρά από μέτρα ετοιμότητας και αντιμετώπισης κρίσεων, όπως η ενίσχυση του συντονισμού σε επίπεδο ΕΕ κατά την αντιμετώπιση διασυννοριακών απειλών κατά της υγείας, και η αναθεώρηση των εντολών του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων ώστε να παρέχουν ισχυρότερη εποπτεία, επιστημονική ανάλυση και καθοδήγηση πριν και κατά τη διάρκεια μιας κρίσης.

Ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης παραμένει διαθέσιμος για την κινητοποίηση και προώθηση της στήριξης από τα λιγότερο πληττόμενα κράτη μέλη σε εκείνα που υφίστανται τη μεγαλύτερη πίεση. Από τις αρχές Οκτωβρίου, το Κέντρο Συντονισμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών έχει διευκολύνει την παροχή άμεσης βοήθειας από διάφορα κράτη μέλη για τη διάσωση ζωών στη Ρουμανία και τη Λετονία.

Αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης

Κατά τη διάρκεια της κρίσης του κορονοϊού, οι πλατφόρμες υπέβαλλαν μηνιαίως στην Επιτροπή μια επισκόπηση των δράσεών τους για την προώθηση έγκυρου περιεχομένου, τη βελτίωση της ενημέρωσης των χρηστών, τη λήψη μέτρων κατά του επιβλαβούς περιεχομένου και τον εντοπισμό διαφημίσεων που συνδέονταν με την παραπληροφόρηση για τον κορονοϊό. Τον Μάιο του 2021, δημοσιεύθηκε έγγραφο καθοδήγησης, που καλούσε τα υπογράφοντα μέρη να καταστήσουν τον σχετικό κώδικα δεοντολογίας ένα ισχυρό, αποτελεσματικό και ευέλικτο εργαλείο για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης.

Παγκόσμια δράση

Εξαρχής, η ΕΕ έχει αναλάβει ηγετικό ρόλο στην παγκόσμια αντιμετώπιση της πανδημίας, στηρίζοντας τις γειτονικές χώρες και τις χώρες εταίρους ώστε να αντιμετωπίσουν τις συνέπειές της στον τομέα της υγείας, στην κοινωνία και στην οικονομία. Αποτελεί επίσης κινητήρια δύναμη της έρευνας για τα εμβόλια, είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας εμβολίων στον κόσμο και βρίσκεται στην πρώτη γραμμή του διαμοιρασμού εμβολίων. Έχει επίσης ηγηθεί της στήριξης προς τις χώρες που αντιμετωπίζουν τον εξής συνδυασμό προβλημάτων: σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία και οικονομική συρρίκνωση.

Η ΕΕ, τα κράτη μέλη της και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ενεργώντας ως «Ομάδα Ευρώπη», βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της παγκόσμιας αντίδρασης έναντι της νόσου COVID-19, συγκεντρώνοντας τους πόρους και την εμπειρογνωσία τους. Η ΕΕ πρωτοστάτησε στην παγκόσμια αλληλεγγύη ως ο μεγαλύτερος εξαγωγέας εμβολίων κατά της COVID-19 παγκοσμίως, με εξαγωγές άνω των 2,1 δισεκατομμυρίων τελικών δόσεων σε 166 χώρες έως τον Μάρτιο του 2022, που αντιστοιχούν περίπου στα δύο τρίτα της συνολικής παραγωγής της έως σήμερα, ξεκινώντας από τα πολύ πρώιμα στάδια της πανδημίας. Ο COVAX ηγείται των προσπαθειών για την εξασφάλιση δίκαιης και ισότιμης πρόσβασης σε εμβόλια κατά της νόσου COVID-19 σε χώρες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος. Η Ομάδα Ευρώπη είναι ένας από τους κορυφαίους συνεισφέροντες του COVAX, έχοντας χορηγήσει πάνω από 2,2 δισ. EUR.

Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας

Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) συμβάλλει στους στόχους της ΕΕ όσον αφορά τη διατήρηση της ειρήνης, την ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας, την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας και την ανάπτυξη και εδραίωση της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

Στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΚΕΠΠΑ, η ΕΕ χρηματοδοτεί διάφορους τύπους μη στρατιωτικών αποστολών της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας, τους ειδικούς εντεταλμένους της ΕΕ, δράσεις σταθεροποίησης και πολυμερή και διμερή σχέδια μη διάδοσης και αφοπλισμού. Αυτά υλοποιούνται μέσω συμφωνιών με διεθνείς οργανισμούς, όπως τα Ηνωμένα Έθνη.

Για παράδειγμα, η ΕΕ χρηματοδοτεί:

- μη στρατιωτικές αποστολές σταθεροποίησης·
- ειδικούς εντεταλμένους της ΕΕ·

- το **Ειδικό Τμήμα για το Κοσσυφοπέδιο**·
- δράσεις στον τομέα της μη διάδοσης και του αφοπλισμού·
- την **Ευρωπαϊκή Ακαδημία Ασφάλειας και Άμυνας**.

Χρηματοδοτούνται οι ακόλουθοι τύποι έργων/δράσεων:

- τεχνική βοήθεια, ανάπτυξη ικανοτήτων, κατάρτιση και μεταφορά δεξιοτήτων·
- δράσεις που συμβάλλουν στην ενίσχυση των ικανοτήτων των κρατών να βελτιώνουν την ασφάλεια και την προστασία των αποθεμάτων πυρομαχικών, συντελώντας έτσι στη συνολική μείωση του κινδύνου τυχαίων εκρήξεων και παράνομης εκτροπής, διασφαλίζοντας ασφαλέστερες κοινότητες και σταθερότερα κράτη και κοινωνίες·
- παροχή εμπειρογνομόνων, αστυνομικών και εμπειρογνομόνων στον τομέα του κράτους δικαίου.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- Διεθνείς οργανισμοί, συμπεριλαμβανομένης, για παράδειγμα, της **Συμβουλευτικής ομάδας για τη διαχείριση των πυρομαχικών και της Συμβουλευτικής αποστολής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη της τομεακής μεταρρύθμισης στο Ιράκ**, μια από τις 11 εν εξελίξει μη στρατιωτικές αποστολές στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ.

Ο προϋπολογισμός εκτελείται μέσω έμμεσης διαχείρισης για τη μη στρατιωτική κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας, και μέσω έμμεσης και άμεσης διαχείρισης για τις δράσεις μη διάδοσης και αφοπλισμού. Η χρηματοδότηση εκταμιεύεται με τη μορφή επιχορηγήσεων και δημόσιων συμβάσεων.

Υπερπόντιες χώρες και εδάφη

Η ΕΕ έχει ως στόχο την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των **13 υπερπόντιων χωρών και εδαφών (ΥΧΕ) της ΕΕ**, την αύξηση της ανθεκτικότητας και της ανταγωνιστικότητάς τους, και τη μείωση της οικονομικής και περιβαλλοντικής τους ευπάθειας. Το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης στηρίζει δράσεις σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος για τις ΥΧΕ και την ΕΕ – πράσινη, ψηφιακή, βιώσιμη ανάπτυξη και ανθρώπινη ανάπτυξη. Τα ταμεία της ΕΕ στηρίζουν επίσης την ανάπτυξη των ικανοτήτων των ΥΧΕ και προωθούν τη

συνεργασία τους με τους περιφερειακούς εταίρους τους.

Στα είδη των δράσεων που υποστηρίζονται (οι δράσεις αυτές καθορίζονται στο πλαίσιο διαδικασίας προγραμματισμού σε διαβούλευση με τις ΥΧΕ) περιλαμβάνονται:

- στη Γροιλανδία, μεταρρυθμίσεις στον εκπαιδευτικό τομέα, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα αυξημένα επίπεδα εκπαίδευσης και καλύτερες προοπτικές για τους μαθητές και τους φοιτητές·
- στην περιοχή της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, δράσεις που στοχεύουν στη βιώσιμη ενέργεια, τη θαλάσσια βιοποικιλότητα, την ανθεκτικότητα και τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής.

Κύριος τρόπος χρηματοδότησης είναι η δημοσιονομική στήριξη μέσω άμεσης διαχείρισης από τις ΥΧΕ εταίρους.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη στις 13 ΥΧΕ της ΕΕ.

Προενταξιακή βοήθεια – ΜΠΒ III

Η **προενταξιακή βοήθεια** στηρίζει τις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες για ένταξη στην ΕΕ (Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κοσσυφοπέδιο, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία και Τουρκία) κατά τον μετασχηματισμό των κοινωνιών, των νομικών συστημάτων και των οικονομιών τους στην πορεία προς την ένταξη στην ΕΕ. Η βοήθεια αυτή συνιστά επένδυση στο μέλλον της ΕΕ, η οποία ενισχύει την ασφάλεια και την ευημερία της Ένωσης υποστηρίζοντας τη σταθερότητα και την ευημερία των πλησιέστερων γειτόνων της. Βοηθά επίσης την ΕΕ να επιτύχει τους δικούς της στόχους, όπως η ειρήνη και η σταθερότητα, η βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

Διευκολύνει τις πολιτικές, θεσμικές, κοινωνικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις· προωθεί τη βιώσιμη κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη· και φέρνει τις κοινωνίες πιο κοντά στις αξίες και τα πρότυπα της ΕΕ.

Γενικός στόχος του **μέσου ΜΠΒ III** είναι να στηρίξει τους δικαιούχους προκειμένου να θεσπίσουν και να εφαρμόσουν τις πολιτικές, θεσμικές, νομικές, διοικητικές, κοινωνικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις τις οποίες απαιτείται να πραγματοποιήσουν οι εν λόγω δικαιούχοι για να συμμορφωθούν με τις αξίες της Ένωσης και να ευθυγραμμιστούν σταδιακά με τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές

και τις πρακτικές της Ένωσης, ενόψει της μελλοντικής τους προσχώρησης σε αυτήν, πράγμα που θα συμβάλει στην σταθερότητα, την ασφάλεια, την ειρήνη και την ευημερία τους.

Το **πλαίσιο προγραμματισμού του ΜΠΒ III** είναι το γενικό στρατηγικό έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη χρήση των κονδυλίων της ΕΕ που βοηθούν τους δικαιούχους του ΜΠΒ III κατά τη διάρκεια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) 2021-2027. Αντικαθιστά τα προηγούμενα ειδικά ανά χώρα έγγραφα στρατηγικής. Το ΠΔΠ 2021-2027 αντικατοπτρίζει τους ειδικούς στόχους του κανονισμού για τον ΜΠΒ III και επικεντρώνεται στις προτεραιότητες της διαδικασίας διεύρυνσης με βάση πέντε θεματικά σκέλη, τα οποία αντικατοπτρίζουν τις ομάδες κεφαλαίων διαπραγμάτευσης σύμφωνα με την αναθεωρημένη μεθοδολογία διεύρυνσης. Ο προγραμματισμός της βοήθειας της ΕΕ βασίζεται σε θεματικές προτεραιότητες της ΕΕ αντί σε προκαθορισμένα κονδύλια ανά χώρα. Αυτό επιτρέπει την επιβράβευση των επιδόσεων και της προόδου προς την εκπλήρωση βασικών προτεραιοτήτων, καθώς και αυξημένη ευελιξία ανταπόκρισης στις εξελισσόμενες ανάγκες των εταίρων κατά την πορεία τους προς την ένταξη.

Οι βασικοί τομείς στήριξης είναι οι εξής:

- κράτος δικαίου, θεμελιώδη δικαιώματα και δημοκρατία·
- χρηστή διακυβέρνηση, ευθυγράμμιση με τη νομοθεσία της ΕΕ, σχέσεις καλής γειτονίας και στρατηγική επικοινωνία·
- πράσινο θεματολόγιο και βιώσιμη συνδεσιμότητα·
- ανταγωνιστικότητα και ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς·
- εδαφική και διασυνοριακή συνεργασία.

Χρηματοδοτούνται τα ακόλουθα είδη δράσεων (μεταξύ άλλων):

- επενδύσεις σε υποδομές·
- δράσεις στον τομέα της τεχνικής βοήθειας·
- ανάπτυξη ικανοτήτων·
- μεταφορά γνώσης.

Η προενταξιακή βοήθεια τελεί υπό τη διαχείριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των αντιπροσωπειών της ΕΕ (άμεση διαχείριση), καθώς και των εθνικών αρχών των υποψήφιων και των δυνάμει υποψηφίων χωρών για ένταξη στην ΕΕ, των διεθνών οργανισμών και των οργανισμών των κρατών μελών (έμμεση διαχείριση). Υλοποιείται κυρίως μέσω επιχορηγήσεων, δημόσιων συμβάσεων,

δημοσιονομικής στήριξης, συνεισφορών σε καταπιστευματικά ταμεία και σε χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ, και μέσω εγγυήσεων.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις·
- επιστήμονες·
- γεωργοί·
- σπουδαστές·
- κοινωνία των πολιτών·
- καλλιτέχνες·
- οργανισμοί μέσων ενημέρωσης·
- ευάλωτες ομάδες στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες για ένταξη στην ΕΕ.

Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Διεθνούς Συνεργασίας για την Πυρηνική Ασφάλεια

Κύριος στόχος του **μηχανισμού** είναι να διασφαλίσει την ασφάλεια και την προστασία των πολιτών της ΕΕ, και να προστατεύσει το περιβάλλον. Ο μηχανισμός προωθεί μια νοοτροπία πυρηνικής ασφάλειας και ακτινοπροστασίας, την ασφαλή διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, τον παροπλισμό πρώην πυρηνικών εγκαταστάσεων, καθώς και την εφαρμογή αποτελεσματικών και αποδοτικών διασφαλίσεων για τα πυρηνικά υλικά σε τρίτες χώρες.

Ο μηχανισμός εδραιώνει τη συνεργασία με τις δικαιούχες χώρες και τις στηρίζει με διάφορα μέσα, μεταξύ άλλων με την παροχή υπηρεσιών, εξοπλισμού, τεχνικής βοήθειας, κατάρτισης και καθοδήγησης, και με την ανταλλαγή πληροφοριών (μεταξύ άλλων με έργα αδελφοποίησης). Ο μηχανισμός μπορεί επίσης να παράσχει δημοσιονομική στήριξη και να διευκολύνει τη συμμετοχή σε πολυμερή έργα βοήθειας/συνεργασίας από κοινού με κράτη μέλη ή διεθνείς οργανισμούς.

Ο μηχανισμός χρηματοδοτεί τους ακόλουθους τύπους έργων:

- μεταφορά εμπειρογνωσίας της ΕΕ·
- προώθηση της διαφάνειας στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τα πυρηνικά·

- στήριξη της παραγωγής και της εφαρμογής στρατηγικών διαχείρισης ραδιενεργών αποβλήτων, και της αποκατάστασης πρώην πυρηνικών χώρων και εγκαταστάσεων·
- καθιέρωση αποτελεσματικών και αποδοτικών διασφαλίσεων για τα πυρηνικά υλικά σε τρίτες χώρες.

Η Επιτροπή διαχειρίζεται τα εν λόγω προγράμματα με άμεση διαχείριση από τις κεντρικές υπηρεσίες και/ή μέσω των αντιπροσωπειών της ΕΕ, και με έμμεση διαχείριση από οντότητες όπως οργανισμοί κρατών μελών της ΕΕ ή διεθνείς οργανισμοί που διασφαλίζουν επίπεδο προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ ισοδύναμο με εκείνο που τελεί υπό άμεση διαχείριση. Η έμμεση διαχείριση μπορεί επίσης να ανατεθεί στις χώρες εταίρους ή στους φορείς που αυτές ορίζουν. Καινοτόμα χρηματοδοτικά μέσα, μεταξύ άλλων σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης και άλλα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, χρησιμοποιούνται για συνδυαστικές δραστηριότητες.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- ρυθμιστικές αρχές πυρηνικής ενέργειας στις χώρες εταίρους.

Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη (ΜΓΑΔΣ – Παγκόσμια Ευρώπη)

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο μεγαλύτερος χορηγός αναπτυξιακής βοήθειας στον κόσμο.

Το μέσο ΜΓΑΔΣ – Παγκόσμια Ευρώπη στον κόσμο συγχωνεύει διάφορα παλαιότερα μέσα εξωτερικής χρηματοδότησης της ΕΕ. Αποσκοπεί στη στήριξη των χωρών που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη να αντιμετωπίσουν μακροχρόνιες αναπτυξιακές προκλήσεις, και θα συμβάλει στην επίτευξη των διεθνών δεσμεύσεων και στόχων που έχει συμφωνήσει η ΕΕ, ιδίως της **Ατζέντας του 2030** και των **στόχων βιώσιμης ανάπτυξης** της, και της **συμφωνίας του Παρισιού**. Ο ΜΓΑΔΣ είναι το κύριο εργαλείο της ΕΕ που συμβάλλει στην εξάλειψη της φτώχειας και στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, της ευημερίας, της ειρήνης και της σταθερότητας.

Ο ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη οργανώνεται γύρω από τρεις βασικούς πυλώνες:

1. Γεωγραφικός: η γεωγραφική συνιστώσα προωθεί τις εταιρικές σχέσεις μέσω της συνεργασίας με χώρες εταίρους στις ακόλουθες περιφέρειες: Ευρωπαϊκή Γειτονία, υποσαχάρια Αφρική, Ασία και Ειρηνικός, καθώς και Αμερική και Καραϊβική.
2. Θεματικός: τα θεματικά προγράμματα χρηματοδοτούν δράσεις που συνδέονται με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης σε παγκόσμιο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Τα θεματικά προγράμματα επικεντρώνονται στα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία, την κοινωνία των πολιτών, τη σταθερότητα και την ειρήνη, καθώς και σε παγκόσμια ζητήματα όπως η υγεία, η εκπαίδευση και η κατάρτιση, οι γυναίκες και τα παιδιά, η εργασία, η κοινωνική προστασία, ο πολιτισμός, η μετανάστευση και η κλιματική αλλαγή.
3. Ταχεία αντίδραση: η συνιστώσα της ταχείας αντίδρασης αποσκοπεί στη χρηματοδότηση της ικανότητας ταχείας αντίδρασης για τη διαχείριση κρίσεων, την πρόληψη των συγκρούσεων και την οικοδόμηση της ειρήνης. Σκοπός των δράσεων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της συνιστώσας αυτής είναι να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα των χωρών που πλήττονται από κρίσεις, να συνδυαστούν οι ανθρωπιστικές και αναπτυξιακές ενέργειες, και να καλυφθούν οι ανάγκες και οι προτεραιότητες της εξωτερικής πολιτικής.

Εκτός από αυτούς τους τρεις πυλώνες, υπάρχει ένα αποθεματικό αδιάθετων κονδυλίων, το οποίο συμπληρώνει οποιοδήποτε από τα προαναφερθέντα προγράμματα και τον μηχανισμό ταχείας αντίδρασης σε περίπτωση απρόβλεπτων περιστάσεων, νέων αναγκών, αναδυόμενων προκλήσεων ή νέων προτεραιοτήτων.

Η ΕΕ συνδυάζει διάφορα είδη στήριξης σε τρίτες χώρες, παρέχοντας χρηματοδότηση με τη μορφή επιχορηγήσεων για τη στήριξη έργων και οργανισμών, προωθώντας τους στόχους τους. Προσφέρει επίσης δημόσιες συμβάσεις και παρέχει δημοσιονομική και τομεακή στήριξη. Επισκεφθείτε τους αντίστοιχους δικτυακούς τόπους της Επιτροπής για να βρείτε πληροφορίες σχετικά με όλες τις τρέχουσες ευκαιρίες χρηματοδότησης:

- [Γενική Διεύθυνση Διεθνών Εταιρικών Σχέσεων](#) (ΓΔ INTPA)
- [Γενική Διεύθυνση Γειτονίας και Διαπραγματεύσεων για τη Διεύρυνση](#) (ΓΔ NEAR)
- [Υπηρεσία Μέσων Εξωτερικής Πολιτικής](#) (FPI)

Τουλάχιστον το 25 % του προϋπολογισμού διατίθεται ειδικά στην Ευρωπαϊκή Γειτονία και τουλάχιστον το 36 % ειδικά στην υποσαχάρια Αφρική. Στόχος είναι να διατεθεί το 93 % του συνόλου των κονδυλίων στην επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια, το 30 % σε έργα που σχετίζονται με το κλίμα και, ενδεικτικά, το 10 % στην αντιμετώπιση της μετανάστευσης και του αναγκαστικού εκτοπισμού, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης των βαθύτερων αιτίων τους. Η χρηματοδότηση παρέχεται με τη μορφή επιχορηγήσεων, δημόσιων συμβάσεων και δημοσιονομικής στήριξης προς τις χώρες εταίρους.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- ΜΚΟ, διεθνείς οργανώσεις, ενώσεις·
- εργαζόμενοι στον τομέα της αναπτυξιακής και εξωτερικής βοήθειας, εθελοντές.

Ανθρωπιστική βοήθεια

Με βάση τις διεθνείς ανθρωπιστικές αρχές, η ΕΕ παρέχει ανθρωπιστική βοήθεια ανάλογα με τις των ανάγκες σε άτομα που πλήττονται από ανθρωπογενείς κρίσεις και φυσικούς κινδύνους, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στα πλέον ευάλωτα θύματα. Οι ανθρωπιστικές παρεμβάσεις, οι οποίες συνίστανται κυρίως σε έργα χρηματοδότησης, πραγματοποιούνται από ανθρωπιστικές οργανώσεις, τις περισσότερες φορές σε πολύπλοκα και ριψοκίνδυνα πλαίσια.

Τα χρηματοδοτούμενα έργα περιλαμβάνουν:

- δράσεις στον τομέα των τροφίμων και της διατροφής, της στέγασης, της υγειονομικής περίθαλψης (συμπεριλαμβανομένης της ανθρωπιστικής απόκρισης στη νόσο COVID-19), της ύδρευσης και της αποχέτευσης, σε χώρες εκτός της ΕΕ·
- εκπαίδευση και κατάρτιση·
- δραστηριότητες ετοιμότητας για την αντιμετώπιση καταστροφών, ενδυνάμωση των κοινοτήτων ή των ατόμων ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα και να αντεπεξέρχονται στις άμεσες συνέπειες μιας καταστροφής.

Δυνητικοί δικαιούχοι:

- πάνω από 200 οργανισμοί εταίροι, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών των Ηνωμένων Εθνών·

- άλλοι διεθνείς οργανισμοί, συμπεριλαμβανομένου του κινήματος του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου·
- μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Τουλάχιστον το 10 % του προϋπολογισμού ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ διατίθεται σε έργα εκπαίδευσης για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Τα τελευταία έξι χρόνια, περισσότερα από 9,5 εκατομμύρια παιδιά σε 59 χώρες έχουν επωφεληθεί από τέτοια εκπαιδευτικά προγράμματα. Οι επιχειρήσεις ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ υλοποιούνται μέσω άμεσης και έμμεσης διαχείρισης. Η χρηματοδότηση εκταμιεύεται με τη μορφή επιχορηγήσεων και δημόσιων συμβάσεων.

Σχέσεις ΕΕ-Ουκρανίας 2014-2021

Η Ουκρανία και η ΕΕ έχουν μια σημαντική σχέση που προϋπήρχε της τρέχουσας πολεμικής κρίσης. Από το 2014, η ΕΕ και τα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έχουν διαθέσει πάνω από 17 δισ. EUR σε επιχορηγήσεις και δάνεια στην εν λόγω χώρα. Για παράδειγμα, 5,6 δισ. EUR έχουν χορηγηθεί στην Ουκρανία μέσω πέντε προγραμμάτων **μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής** για τη στήριξη της εφαρμογής ενός ευρέος προγράμματος μεταρρυθμίσεων σε τομείς όπως η καταπολέμηση της διαφθοράς, το ανεξάρτητο δικαστικό σύστημα, το κράτος δικαίου και η βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος.

Η **συμφωνία σύνδεσης**, συμπεριλαμβανομένης της **εκτενούς και ολοκληρωμένης ζώνης ελεύθερων συναλλαγών** (DCFTA), η οποία υπεγράφη το 2014 και τέθηκε σε ισχύ από το 2017, μετά από αρκετά χρόνια προσωρινής εφαρμογής, αποτελεί το νομικό πλαίσιο που φέρνει πιο κοντά την Ουκρανία και την ΕΕ, προωθώντας βαθύτερους πολιτικούς δεσμούς, ισχυρότερους οικονομικούς δεσμούς και τον σεβασμό των κοινών αξιών. Η DCFTA αποτέλεσε σημαντικό ορόσημο στις

διμερείς εμπορικές σχέσεις, προσφέροντας νέες οικονομικές ευκαιρίες τόσο στην ΕΕ όσο και στην Ουκρανία. Οι ουκρανικές επιχειρήσεις έλαβαν σταθερή και προβλέψιμη προτιμησιακή πρόσβαση στη μεγαλύτερη αγορά του κόσμου, με σχεδόν 500 εκατομμύρια καταναλωτές. Οι επιχειρήσεις της ΕΕ μπόρεσαν να επωφεληθούν από την ευκολότερη πρόσβαση στην ουκρανική αγορά και να αναπτύξουν νέες σχέσεις με τους Ουκρανούς προμηθευτές και εταίρους. Από το 2014, έχουν κινητοποιηθεί ετήσια κονδύλια ύψους έως 200 εκατ. EUR από τον διμερή πυλώνα του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας με στόχο ισχυρότερη οικονομία, ισχυρότερη διακυβέρνηση και ισχυρότερη κοινωνία στην Ουκρανία.

Κατά την [23η σύνοδο κορυφής μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ουκρανίας](#) στις 12 Οκτωβρίου 2021, επιτεύχθηκαν ορισμένα σημαντικά ορόσημα. Τα κυριότερα επιτεύγματα ήταν: 1) η συμφωνία κοινού εναέριου χώρου, 2) η σύνδεση της Ουκρανίας με το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη», και 3) η σύνδεσή της με τα προγράμματα έρευνας και κατάρτισης του «Ορίζων Ευρώπη» και της Ευρατόμ. Η σύνοδος κορυφής εξέφρασε επίσης ικανοποίηση για την έναρξη του δεύτερου σταδίου της προκαταρκτικής αξιολόγησης της ετοιμότητας της Ουκρανίας να αρχίσει διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνίας σχετικά με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης και την αποδοχή βιομηχανικών προϊόντων (ACAA), και την έναρξη νέων πρωτοβουλιών, όπως ο διάλογος για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και ο διάλογος για την Πράσινη Συμφωνία. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη σχέση ΕΕ-Ουκρανίας πριν από το 2022, βλ. τον [δικτυακό τόπο](#) της ΕΥΕΔ.

Στήριξη της ΕΕ προς την Ουκρανία μετά τη ρωσική εισβολή του 2022

Σύμφωνα με την [Ευρωπαϊκή Επιτροπή](#), από την έναρξη του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας, η ΕΕ, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τα κράτη μέλη της, στο πλαίσιο της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη», έχουν διαθέσει 37,8 δισ. EUR για τη στήριξη της συνολικής οικονομικής, κοινωνικής και χρηματοπιστωτικής ανθεκτικότητας της Ουκρανίας. Η εν λόγω στήριξη έχει τη μορφή μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής, δημοσιονομικής στήριξης, βοήθειας έκτακτης ανάγκης, αντιμετώπισης κρίσης και ανθρωπιστικής βοήθειας. Επιπλέον, τα μέτρα στρατιωτικής βοήθειας ανέρχονται σε περίπου 12 δισ. EUR, εκ των οποίων 3,6 δισ. EUR έχουν κινητοποιηθεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη. Ως εκ τούτου, η συνολική στήριξη που έχει παρασχεθεί στην Ουκρανία από την έναρξη του πολέμου της Ρωσίας ανέρχεται σε περίπου 50 δισ. EUR. Επιπλέον, η Επιτροπή έχει ως στόχο να συνεισφέρει 1 δισ. EUR για την ταχεία ανάκαμψη.

Μαζί με τους πόρους που έχουν διατεθεί προκειμένου να βοηθήσουν τα κράτη μέλη να καλύψουν τις ανάγκες των Ουκρανών που ζητούν καταφύγιο στην ΕΕ προσπαθώντας να ξεφύγουν από τον πόλεμο, η συνολική στήριξη προς την Ουκρανία και τους Ουκρανούς ανέρχεται σε περίπου 67 δισ. EUR.

Για την αντιμετώπιση των σημαντικών βραχυπρόθεσμων χρηματοδοτικών αναγκών της Ουκρανίας, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ πρότειναν να χορηγηθεί πρόσθετη έκτακτη μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή με τη μορφή δανείων ύψους έως 9 δισ. EUR το 2022, καθώς και να εγκριθεί ένα **πιο μακροπρόθεσμο πλαίσιο ανασυγκρότησης**. Το 2022, η ΕΕ χορήγησε ανθρωπιστική βοήθεια και βοήθεια σε είδος ύψους άνω των 700 εκατ. EUR μέσω του **μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ**, βοήθεια που ξεπέρασε τους 38 000 τόνους. Από την έναρξη του πολέμου, η ΕΕ αύξησε την άμεση στήριξή της που αποσκοπεί στην ανάπτυξη της ανθεκτικότητας της Ουκρανίας στον κυβερνοχώρο, αυξάνοντας τη χρηματοδότηση για εξοπλισμό, λογισμικό και άλλη σχετική υποστήριξη. Μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ, τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ διοχετεύουν βοήθεια στην Ουκρανία. Αυτή περιλαμβάνει είδη, όπως κουτιά πρώτων βοηθειών, προστατευτικά ενδύματα και απολυμαντικά, καθώς και σκηνές, πυροσβεστικό εξοπλισμό, ηλεκτρογεννήτριες και αντλίες νερού, τα οποία προσφέρονται ως βοήθεια σε είδος, αποτελώντας τη μεγαλύτερη ανταπόκριση στην ιστορία του μηχανισμού μέχρι σήμερα. Επιπλέον 15 εκατ. EUR έχουν διατεθεί για τη στήριξη του ανθεκτικού ψηφιακού μετασχηματισμού. Η ΕΕ δρομολόγησε πρόγραμμα **στήριξης ύψους 20 εκατ. EUR** για τις νεοφυείς επιχειρήσεις της Ουκρανίας μέσω του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας.

Θα χρειαστεί να καταβληθεί μεγάλη παγκόσμια οικονομική προσπάθεια για την ανοικοδόμηση της Ουκρανίας μετά την εκτεταμένη καταστροφή που έχει προκαλέσει η εισβολή της Ρωσίας. Η ΕΕ βρίσκεται στην πρώτη γραμμή των διεθνών φόρουμ για τη στήριξη της Ουκρανίας. Έχει ανακοινωθεί μια διεθνής πλατφόρμα συντονισμού, η **«πλατφόρμα για την ανασυγκρότηση της Ουκρανίας»**, της οποίας θα ηγείται η Επιτροπή και η ουκρανική κυβέρνηση. Η πλατφόρμα θα αναλάβει το καθήκον να εγκρίνει ένα σχέδιο ανασυγκρότησης, το οποίο θα καταρτιστεί από την Ουκρανία, με υποστήριξη διοικητικής ικανότητας και τεχνική συνδρομή από την ΕΕ. Υπό το πρίσμα του πολέμου, η ΕΕ συμφώνησε να παράσχει στήριξη στην ουκρανική κυβέρνηση για τις άμεσες ανάγκες της και για την ανασυγκρότηση μιας δημοκρατικής Ουκρανίας, όταν σταματήσει η ρωσική επίθεση. Για τον σκοπό αυτό, οι Ευρωπαίοι ηγέτες συμφώνησαν να δημιουργηθεί **καταπιστευματικό ταμείο αλληλεγγύης για την Ουκρανία** και κάλεσαν τους διεθνείς εταίρους να συμμετάσχουν. Η **παγκόσμια εκδήλωση δωρητών και εκστρατεία «Stand Up for Ukraine»** συγκέντρωσε 9,1 δισ. EUR για

τους ανθρώπους που προσπαθούν να ξεφύγουν από τη ρωσική εισβολή, εντός και εκτός Ουκρανίας, συμπεριλαμβανομένου 1 δισ. EUR από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τέλος, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης ανακοίνωσε πρόσθετο δάνειο ύψους 1 δισ. EUR για την κάλυψη των αναγκών των εκτοπισμένων λόγω της εισβολής.

Η ΕΕ έχει **αναστείλει** τους εισαγωγικούς δασμούς σε όλες τις ουκρανικές εξαγωγές προς την ΕΕ για ένα έτος. Το μέτρο προβλέπει επίσης την αναστολή για ένα έτος όλων των ισχυόντων μέτρων αντιντάμπινγκ και διασφάλισης της ΕΕ στις ουκρανικές εξαγωγές χάλυβα. Αυτό το μεγάλο βήμα έχει ως σκοπό να συμβάλει στην τόνωση των εξαγωγών της Ουκρανίας στην ΕΕ και να αμβλύνει τη δυσχερή κατάσταση των Ουκρανών παραγωγών και εξαγωγέων. Η ΕΕ έχει επίσης καταρτίσει σχέδιο δράσης για τη δημιουργία «**λωρίδων αλληλεγγύης**» προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Ουκρανία μπορεί να εξαγει σιτηρά, αλλά και να εισάγει τα αγαθά που χρειάζεται, από την ανθρωπιστική βοήθεια έως τις ζωτροφές και τα λιπάσματα.

Η ΕΕ έχει κινητοποιήσει πόρους για να δώσει τη δυνατότητα στα άτομα που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία να λάβουν προσωρινή προστασία σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων αδειών διαμονής, πρόσβασης στην αγορά εργασίας, στέγασης και ιατρικής βοήθειας. Στις 3 Μαρτίου 2022, η ΕΕ συμφώνησε ομόφωνα να ενεργοποιήσει την **οδηγία για την προσωρινή προστασία**. Οι Ουκρανοί πολίτες που διέμεναν μόνιμα στην Ουκρανία και εγκατέλειψαν τη χώρα για να ξεφύγουν από τον πόλεμο από τις 24 Φεβρουαρίου 2022 και μετά, ενδέχεται να δικαιούνται προσωρινή προστασία σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ. Η προσωρινή προστασία θα έχει διάρκεια τουλάχιστον ενός έτους, η οποία μπορεί να παραταθεί ανάλογα με την κατάσταση στην Ουκρανία. Τα δικαιώματα βάσει της οδηγίας για την προσωρινή προστασία περιλαμβάνουν άδεια διαμονής, πρόσβαση στην αγορά εργασίας και τη στέγαση, ιατρική βοήθεια και πρόσβαση των παιδιών στην εκπαίδευση. Όποιος διαμένει νόμιμα στην ΕΕ έχει επίσης το δικαίωμα να ανοίξει βασικό τραπεζικό λογαριασμό. Η Επιτροπή έθεσε σε λειτουργία **ειδική τηλεφωνική γραμμή βοήθειας** στην ουκρανική και τη ρωσική γλώσσα για την παροχή πληροφοριών και βοήθειας σε όσους αναζητούν καταφύγιο από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία.

Οι φορείς εκμετάλλευσης τηλεπικοινωνιών με έδρα στην ΕΕ και την Ουκρανία υπέγραψαν **κοινή δήλωση** σχετικά με τις συντονισμένες προσπάθειές τους για τη διασφάλιση και τη σταθεροποίηση οικονομικά προσιτής ή δωρεάν περιαγωγής και διεθνών κλήσεων μεταξύ της ΕΕ και της Ουκρανίας. Η κοινή δήλωση αποσκοπεί στη δημιουργία ενός πιο σταθερού πλαισίου που θα βοηθήσει τους Ουκρανούς εκτοπισμένους ανά την Ευρώπη να διατηρήσουν την επαφή με την

οικογένεια και τους φίλους τους πίσω στην πατρίδα τους.

Το πρόγραμμα [MSCA4Ukraine](#) αποτελεί μέρος των δράσεων «[Marie Skłodowska-Curie](#)» για τη στήριξη των εκτοπισμένων ερευνητών από την Ουκρανία ώστε να συνεχίσουν το έργο τους σε ακαδημαϊκούς ή μη ακαδημαϊκούς οργανισμούς στην Ευρώπη. Το πρόγραμμα θα τους επιτρέψει επίσης να επανεγκατασταθούν στην Ουκρανία με σκοπό την ανασυγκρότηση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας της χώρας. Η δικτυακή πύλη του [Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας για την Ουκρανία](#) είναι μια μονοαπευθυντική θυρίδα για υπηρεσίες πληροφόρησης και υποστήριξης των ερευνητών που βρίσκονται στην Ουκρανία και των ερευνητών που εγκαταλείπουν την Ουκρανία.

Η απόκριση της ΕΕ στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης καλύφθηκε από διάφορους δημοσιονομικούς πόρους: ανθρωπιστική βοήθεια, γεωγραφικά και θεματικά προγράμματα στο πλαίσιο του μέσου [ΜΓΑΔΣ/Παγκόσμια Ευρώπη](#), και άλλα. Η [δράση συνοχής για τους πρόσφυγες στην Ευρώπη](#) (CARE) επιτρέπει την ταχεία ανακατανομή της διαθέσιμης χρηματοδότησης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για την παροχή στήριξης ανάγκης σε άτομα που προσπαθούν να ξεφύγουν από τη ρωσική επίθεση στην Ουκρανία. Πάνω από 3,5 δισ. EUR έχουν διατεθεί ως προκαταβολές στα κράτη μέλη της ΕΕ προκειμένου να τα βοηθήσουν να διαχειριστούν την άφιξη στο έδαφός τους ατόμων που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Οι κανόνες [FAST \(ευέλικτη βοήθεια για τα εδάφη\) - CARE](#), οι οποίοι αποτελούν αντικείμενο πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την οποία ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Οκτώβριο του 2022, απλουστεύουν περαιτέρω τις διαδικασίες για τη χρήση των χρηματοδοτικών πόρων από τα κράτη μέλη με σκοπό την αντιμετώπιση των συνεπειών της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία. Οι νέοι κανόνες προβλέπουν πρόσθετη προχρηματοδότηση ύψους 3,5 δισ. EUR το 2022 και το 2023. Δεδομένου ότι οι πρόσφυγες μπορούν να μετεγκατασταθούν αρκετές φορές, η απαίτηση που αφορούσε τον τόπο εγκατάστασης καταργήθηκε. Τα κράτη μέλη έχουν πλέον τη δυνατότητα να δηλώνουν δαπάνες για έργα που έχουν ήδη υλοποιηθεί και σχετίζονται με τις ανάγκες των προσφύγων· επιπλέον, έως τα μέσα του 2024 τα κράτη μέλη μπορούν να χρηματοδοτούν κατά 100 % από την ΕΕ έργα που προωθούν την κοινωνικοοικονομική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών. Για τα έργα αυτά, τουλάχιστον το 30 % του ποσού πρέπει να χορηγείται σε τοπικές αρχές και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται σε τοπικές κοινότητες. Η πρόταση θα συμβάλει επίσης στην υλοποίηση επενδύσεων που απειλούνται από την έλλειψη προσφοράς και εργατικού δυναμικού.

Τον Απρίλιο του 2022, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο [συμφώνησε να αποδεσμεύσει](#)

αμέσως περίπου 3,4 δισ. EUR (από τα διαθέσιμα 10 δισ. EUR) από τα κονδύλια του REACT-EU για χώρες της ΕΕ οι οποίες φιλοξενούν πρόσφυγες από την Ουκρανία. Οι νέοι κανόνες θα αυξήσουν την αρχική προχρηματοδότηση των πόρων του REACT-EU από 11 % σε 15 % για όλες τις χώρες της ΕΕ. Οι χώρες της ΕΕ που συνορεύουν με την Ουκρανία (Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία και Σλοβακία) και εκείνες που έχουν υποδεχθεί σημαντικό αριθμό προσφύγων από την Ουκρανία, αντίστοιχο με πάνω από το 1 % του εθνικού τους πληθυσμού, (Αυστρία, Βουλγαρία, Τσεχία και Εσθονία) μπορούν να λάβουν αμέσως το 45 % (αντί του 11 %) των κονδυλίων ανάκαμψης χωρίς υποβολή τιμολογίων. Τον Ιούνιο του 2022, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο **έδωσε επίσης το πράσινο φως** για μακροοικονομικό δάνειο ύψους 1 δισ. EUR προκειμένου να βοηθηθεί η Ουκρανία να καλύψει τις ανάγκες εξωτερικής χρηματοδότησής της, οι οποίες έχουν αυξηθεί λόγω του πολέμου.

Η ΕΕ έχει ενισχύσει την πολιτική, ανθρωπιστική και οικονομική της στήριξη προς την Ουκρανία και επιβάλλει σημαντικές **κυρώσεις** κατά του Κρεμλίνου με σκοπό να αποδυναμώσει την πολεμική μηχανή του. Η ΕΕ έχει εγκρίνει μια σειρά εκτεταμένων και σκληρών **δεσμών κυρώσεων**. Οι κυρώσεις της ΕΕ έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να πλήξουν την ικανότητα του Κρεμλίνου να χρηματοδοτεί τον πόλεμο, και επιφέρουν σαφές οικονομικό και πολιτικό κόστος στην πολιτική ελίτ της Ρωσίας που είναι υπεύθυνη για την εισβολή. Επιπλέον, η ΕΕ έχει λάβει διάφορα μέτρα κατά της Λευκορωσίας λόγω της συμμετοχής της στον πόλεμο κατά της Ουκρανίας.

Τέλος, η Επιτροπή εξέδωσε τη **γνώμη** της σχετικά με την αίτηση προσχώρησης της Ουκρανίας στην ΕΕ και συνέστησε στο Συμβούλιο να της χορηγηθεί καθεστώς υποψήφιας χώρας υπό την προϋπόθεση ότι θα ληφθούν μέτρα σε ορισμένους τομείς. Με μεγάλη πλειοψηφία, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα με το οποίο ζητούσε τη **χορήγηση καθεστώτος υποψήφιας χώρας στην Ουκρανία**, προετοιμάζοντας έτσι το έδαφος ώστε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να λάβει παρόμοια **απόφαση**.

Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

Τα ποσά που είναι διαθέσιμα από ορισμένα από τα προγράμματα της περιόδου 2021-2027 παρατίθενται κατωτέρω (αναλήψεις υποχρεώσεων, τρέχουσες τιμές, σε δισ. EUR):

Τομέας και προγράμματα*	Συνολικό** πόσο για την περίοδο 2021-2027
Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία	
Ορίζων Ευρώπη	86,12
<i>επιπλέον του κονδυλίου στο πλαίσιο του NGEU</i>	5,41
InvestEU	3,07
<i>επιπλέον του κονδυλίου στο πλαίσιο του NGEU</i>	6,07
Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη»	20,73
Ψηφιακή Ευρώπη	7,59
Ενιαία αγορά (συμπεριλ. του COSME)	4,21
Τελωνεία, Fiscalis και καταπολέμηση της απάτης	1,40
Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη»	20,70
Διάστημα (COPERNICUS, GALILEO, EGNOS)	14,88
Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες	
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)	226,05
Ταμείο Συνοχής	48,03
REACT-EU	
<i>κονδύλιο στο πλαίσιο του NGEU</i>	50,62
Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ)	
<i>κονδύλιο στο πλαίσιο του NGEU</i>	723,82
Μηχανισμός πολιτικής προστασίας (rescEU)	1,26
<i>επιπλέον του κονδυλίου στο πλαίσιο του NGEU</i>	2,06

Τομέας και προγράμματα*	Συνολικό** πόσο για την περίοδο 2021-2027
EU4Health	2,45
<i>επιπλέον του κονδυλίου βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού για το ΠΔΠ</i>	3,30
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+)	99,26
Erasmus+	24,57
<i>επιπλέον του κονδυλίου βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού για το ΠΔΠ</i>	1,94
Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης	1,01
Δημιουργική Ευρώπη	1,84
<i>επιπλέον του κονδυλίου βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού για το ΠΔΠ</i>	0,69
Δικαιοσύνη, πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες	0,95
<i>επιπλέον του κονδυλίου βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού για το ΠΔΠ</i>	0,91
Φυσικοί πόροι και περιβάλλον	
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΕ)	291,09
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης	87,44
<i>επιπλέον του κονδυλίου στο πλαίσιο του NGEU</i>	8,07
Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ)	6,11
Πρόγραμμα για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα (LIFE)	5,43
Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης	8,45
<i>επιπλέον του κονδυλίου στο πλαίσιο του NGEU</i>	10,87

Τομέας και προγράμματα*	Συνολικό** πόσο για την περίοδο 2021-2027
Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων	
Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME)	9,88
Ταμείο για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων (ΤΟΔΣ)	6,25
<i>επιπλέον του κονδυλίου βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού για το ΠΔΠ</i>	1,14
Ασφάλεια και άμυνα	
Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (ΤΕΑ)	1,93
Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (ΕΤΑ)	7,95
Στρατιωτική κινητικότητα	1,69
Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος	
Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (ΜΓΑΔΣ) – Παγκόσμια Ευρώπη	79,46
<i>επιπλέον, ενδεικτική χρήση των επανεισορών από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης</i>	1,13
Ανθρωπιστική βοήθεια	11,57
Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Συνεργασίας για την Πυρηνική Ασφάλεια (ΕΙ-INSC)	0,30
Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ)	2,68
Υπερπόντιες χώρες και εδάφη	0,50
Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ)	14,16

** Ο κατάλογος των προγραμμάτων δεν είναι εξαντλητικός.

*** Στο συνολικό ποσό λαμβάνεται υπόψη μόνο η περίοδος που καλύπτεται από

το οικείο πρόγραμμα. Αριθμητικά στοιχεία του Νοεμβρίου 2020.

*** Ειδική προσαρμογή του προγράμματος, έσοδα από πρόστιμα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [The EU's 2021-2027 long-term budget & Next Generation EU: facts and figures](#) (Ο μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ 2021-2027 & το Next Generation EU: στοιχεία και αριθμοί).

ΛΗΨΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΕ

Περαιτέρω συμβουλές σχετικά με τον τρόπο υποβολής αίτησης για χρηματοδότηση από την ΕΕ

Ο δικτυακός τόπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιέχει πληροφορίες σχετικά με τα ταμεία της ΕΕ. Στα κράτη μέλη της ΕΕ, πληροφορίες σχετικά με τα ταμεία της ΕΕ διατίθενται επίσης στις ιστοσελίδες των υπουργείων και των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για τη χρηματοδότηση της ΕΕ.

Μπορείτε να βρείτε ανοιχτές και επικείμενες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων χρηματοδότησης, να λάβετε γενικές πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες και τα προγράμματα χρηματοδότησης, και να υποβάλετε αίτηση μέσω διαδικτύου στην [ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις δημόσιες συμβάσεις και τη χρηματοδότηση](#), η οποία επικαιροποιείται τακτικά.

ΠΗΓΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

Εξώφυλλο: Άποψη της γέφυρας «Χαρίλαος Τρικούπης» στην Ελλάδα © bigguns/Adobe Stock

Πέτρινη σιδηροδρομική γέφυρα που καμπυλώνει μέσα από το δάσος © Martin Moutayrek/Adobe Stock

Στριφογυριστός αγροτικός δρόμος © Danoz/Adobe Stock

Χειραψία στο εργοτάξιο © M. Stocker/Adobe Stock

Κυματοειδή πράσινα λιβάδια με μικρό άλσος © Marek/Adobe Stock

Σειρά πολύχρωμων εμπορευματικών βαγονιών © Artegorov/Adobe Stock

Λιμάνι Μυκόνου στο ηλιοβασίλεμα © Gatsi/Adobe Stock

Ψαράς που ξεμπλέκει ψάρια από τα δίχτυα © Daniele Russo/Adobe Stock

Κύκλος χεριών που κρατούν χρώμα με βλαστούς φυτών © Arnéll Koegelenberg – peopleimages.com/Adobe Stock

Άνδρας που κάνει μια ανεπίσημη παρουσίαση σε ομάδα καθιστών νεαρών ενηλίκων © Master1305/Adobe Stock

Έφηβη που πίνει νερό από πλαστικό μπουκάλι © pressmaster/Adobe Stock

Ώμος στρατιωτικής στολής που φέρει το σήμα της ΕΕ © Bumble Dee/Adobe Stock

Σκιά δέντρων που διαγράφεται σε πορτοκαλί φόντο φουντωμένης δασικής πυρκαγιάς © toa555/Adobe Stock

Κοντινό πλάνο επιχρυσωμένων κορμιζών με επισκέπτη του μουσείου στο βάθος © irairopa/Adobe Stock

Κοντινό πλάνο χεριού άνδρα που σπρώχνει τον τροχό αναπηρικού αμαξιδίου © Nimito/Adobe Stock

Γυναικεία χέρια που κρατούν πιστωτική κάρτα και πληκτρολογούν σε φορητό υπολογιστή © Liudmila Dutko/Adobe Stock

Εναέρια άποψη πυκνού πευκοδάσους © Lane Erickson/Adobe Stock

Τρεις επιστήμονες εργάζονται σε υπολογιστές σε μικροβιολογικό εργαστήριο © Gorodenkoff/Adobe Stock

Ανεμογεννήτριες πάνω από φωτοβολταϊκά πάνελ κάτω από πολύχρωμο ουρανό © Mike Mareen/Adobe Stock

Χαμογελαστή μητέρα κρατά τον γιο της καθώς ο παιδίατρος ακροάζεται την καρδιά του © Fizkes/Adobe Stock

Σειρά εθνικών σημαιών έξω από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο Στρασβούργο © doganmesut/Adobe Stock

Ζευγάρια χεριών που χιτίζουν πηγάδι με σπάτουλα και τσιμέντο © davide bonaldo/Adobe Stock

Σημαία της Ουκρανίας και της ΕΕ που ενσωματώνονται η μια μέσα στην άλλη © weyo/Adobe Stock

Η ΕΕ παρέχει χρηματοδοτική στήριξη σε περιφερειακές και τοπικές αρχές, ΜΚΟ, επιχειρήσεις, επαγγελματίες και πολίτες μέσω ευρέος φάσματος ταμείων. Ο παρών οδηγός που εκπονήθηκε από την Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου παρέχει εύκολα προσβάσιμες πληροφορίες σχετικά με το πλήρες φάσμα των πηγών χρηματοδότησης της ΕΕ, ομαδοποιημένων ανά τομέα δράσης για ευκολία.

PDF

Έντυπο

ISBN: 978-92-848-1024-6 978-92-848-1029-1

DOI: 10.2861/47984 10.2861/854938